

**JEANETTE
WINTERSON**

**FRAN
KISS
STEIN**

O POVESTE DE IUBIRE

Traducere din engleză și note de
VALI FLORESCU

Colecție coordonată de DENISA COMĂNESCU

NICOLE KRAUSS

JEANETTE WINTERSON

FRANKISSSTEIN

© Jeanette Winterson 2019

All rights reserved.

Acest e-book este protejat de legea drepturilor de autor. Reproducerea sa integrală sau parțială, multiplicarea sa prin orice mijloace și sub orice formă, punerea sa la dispoziție publică pe internet sau în rețele de calculatoare, stocarea sa temporară sau permanentă pe diverse dispozitive sau în sisteme care permit recuperarea informației, gratuit sau în scop comercial, precum și alte fapte similare, fără permisiunea scrisă a editurii reprezintă o încălcare a legislației privind protecția dreptului de autor și se pedepsesc conform legilor în vigoare.

© HUMANITAS FICTION, 2020, pentru prezenta versiune românească (ediția digitală)

ISBN: 978-606-779-742-8 (epub)

EDITURA HUMANITAS FICTION

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro

Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro

Comenzi telefonice: 0723.684.194

Poate pierdem, poate câștigăm, dar n-o să mai fim niciodată iar aici.
Eagles, „Take It Easy“

Lacul Geneva, 1816

Realitatea se dizolvă în apă.

Toate lucrurile din jur, stâncile, țărmul, copacii, bărcile de pe lac, își pierduseră conturul obișnuit și se topeau în cenușiul saturat al unei săptămâni întregi de ploaie. Până și casa, care crezuserăm că e făcută din piatră, se unduia în negura groasă și prin ceața aceea, uneori, apărea câte o ușă ori o fereastră, ca o imagine dintr-un vis.

Toate lucrurile solide se dizolvaseră în echivalentul lor apos.

Hainele nu apucau să ni se usuce. Când intram în casă, și trebuia să intrăm, fiindcă trebuia să ieșim, aduceam vremea înăuntru cu noi. Piele îngreunată de apă. Lână ce mirosea a oaie.

Pe lenjeria intimă am mucegai.

În dimineața asta mi-a venit ideea să mă plimb goală. Ce rost au hainele murdare? Și ce rost au nasturii îmbrăcați, atât de umflați în butonierele lor că ieri a trebuit să-i tai ca să-mi pot da jos rochia?

În dimineața asta, patul meu era atât de ud de parcă aș fi transpirat toată noaptea. Ferestrele erau aburite de propria-mi răsuflare. În focul ce ardea în cămin, lemnul șuiera ca un vaiet al naturii. Te-am lăsat dormind și am coborât fără zgomot scările alunecoase, cu tălpile ude.

Goală.

Am deschis ușa principală a casei. Ploaia continua, egală și indiferentă. Ploua întruna de șapte zile, nici mai repede, nici mai încet, nici mai intens și nici mai domol. Pământul nu mai putea să înghită atâta apă și, peste tot, terenul devenise spongios – pietrișul mustea de apă și prin grădina îngrijită țâșniseră pârauri, ce erodau solul și-l preschimbaseră în băltoace negre și mocirloase la poarta noastră.

Dar în dimineața asta am urcat dealul și m-am dus în spatele casei, sperând la un respiro printr-o spărtură în nori, de unde aș putea vedea lacul ce se întindea la picioarele noastre.

În timp ce urcam, m-am gândit cum o fi fost pentru strămoșii noștri, fără foc, adesea fără adăpost, rătăcind în natură, atât de frumoasă și de bogată, dar atât de nemiloasă prin efectele ei. M-am

gândit că fără limbaj, sau înainte de limbaj, mintea nu-și poate găsi alinare.

Și totuși, chiar limbajul gândurilor noastre ne chinuie mai mult decât orice exces al naturii sau orice lucru de care ea ne privează.

Cu ce ar semăna – ba nu, cum ar fi ?, nu poate exista nimic comparabil, răspunsul la această întrebare e de neconceput. Cum ar fi să fii o ființă fără limbaj – nu un animal, dar ceva mai aproape de mine însămi?

Iată-mă, în pielea mea inadecvată, de găină, tremurând. O biată creatură neizbutită, fără mirosul fin al câinelui, fără iuțea calului și fără aripi, cum au șorecarii invizibili ale căror țipete le aud deasupra mea, ca niște suflete pierdute, și fără înotătoare cum au peștii sau măcar o coadă de sirenă pentru vremea asta care te seacă de toate puterile. Nu sunt la fel de îndreptățită să fiu aici cum e acel alunar care a dispărut în crăpătura dintr-o stâncă. Sunt o biată creatură neizbutită, dar care gândește.

În Londra nu eram atât de mulțumită cum sunt aici la lac sau în Alpi, unde te poți bucura de solitudinea minții. Londra e perpetuă; un prezent ce curge în permanență, grăbindu-se înspre un viitor tot mai îndepărtat. Aici, unde timpul nu e nici comprimat și nici neîndestulător, îmi imaginez că se poate întâmpla orice, că orice este posibil.

Lumea se află la începutul unei noi ere. Noi suntem spiritele ce ne zămislesc destinul. Și, deși nu sunt o inventatoare de mașinării, sunt o plăsmuitoare de visuri.

Și, totuși, mi-aș fi dorit să am o pisică.

Acum sunt deasupra acoperișului casei, iar coșurile de fum se ȋtesc prin pânza umedă a ploii aburite ca niște urechi ale unui animal uriaș. Am pielea acoperită de broboane de apă limpede, de parcă aș fi fost brodată cu apă. Goliciunea mea pare cumva împodobită rafinat. Sfârcurile mele sunt ca niște mameloane ale unui zeu al ploii. Părul meu pubian, dintotdeauna des, se învâртеjește, negru întunecat, în toate direcțiile. Ploaia se ȋntețește neabătută ca o cascadă, cu mine în mijlocul ei. Am pleoapele ȋmbibate cu apă. Mă șterg la ochi cu pumnii

și-mi joacă vederea.

Shakespeare. El a plăsmuit cuvintele astea: îi joacă ochii. Care-i jocul în povestea asta? Îi joacă ochii-n cap?

*Să picuri sucu-acestei buruiene
Pe-a lui Lysander adormite gene,
Și astfel nălucirea să-i alungi,
Vor fi iar limpezi ochii lui atunci.*¹

1. Replica îi aparține lui Oberon din *Visul unei nopți de vară* de William Shakespeare, trad. Dan Grigorescu, în *Teatru*, Editura pentru literatură universală, București, 1964 (actul III, scena 2), p. 352.

Și atunci îl văd. Mi se pare că-l văd. Ce văd, oare?

O siluetă, uriașă, zdrențăroasă, mișcându-se iute pe stâncile de deasupra mea, îndepărtându-se de mine, cu spatele la mine și mișcări hotărâte și în același timp șovăitoare, asemeni unui cățel cu labe prea mari. M-am gândit să strig după el, dar mărturisesc că mi-a fost frică.

Și apoi năluca a dispărut.

În mod sigur, m-am gândit, dacă e vreun călător rătăcit o să dea peste casa noastră. Însă el continua să urce, de parcă văzuse deja casa, dar hotărâse să meargă mai departe.

Tulburată deopotrivă de gândul că am văzut cu adevărat o siluetă, dar și că a fost de fapt o vedenie, m-am întors spre casă. M-am strecurat înăuntru fără zgomot, de data asta printr-o ușă laterală și am urcat scările în spirală, tremurând de frig.

Soțul meu stătea pe palier, în cămașă. Se uita la mine, goală ca Eva, și i-am văzut bărbăția pulsând sub pâzna cămășii.

Am fost să mă plimb, am zis.

Goală? A zis el.

Da, am zis eu.

A întins mâna și mi-a atins fața.

*Din ce esență oare ești făcut,
Că umbre, milioane, ți se-nchină?*²

2. *Sonetul 53* de William Shakespeare, p. 78, în William Shakespeare, *Sonnets. Sonete. Parallel Texts. Translated into Romanian by Radu*

În noaptea aceea am stat amândoi în jurul focului, în odaia cu mai multe umbre decât lumină, căci aveam foarte puține lumânări și nu puteam face rost de altele până când vremea nu se îmbunătățea.

Oare viața asta-i doar un vis încâlcit? Oare lumea exterioară e de fapt umbra, iar substanța e ceea ce nu putem vedea, ori atinge și auzi, ci doar simți?

Și-atunci de ce e visul ăsta despre viață atât de coșmaresc? De ce îți dă frisoane? Și de ce te face să asuzi?

Sau, oare, nu suntem nici morți, însă nici vii?

O ființă nici moartă, nici vie.

Toată viața m-am temut de acest gând, așa că mi s-a părut mai bine să trăiesc așa cum pot trăi și să nu las moartea să mă sperie.

Așa că la șaptesprezece ani am plecat cu el și acești doi ani au fost pentru mine adevărata viață.

În vara lui 1816, poeții Shelley și Byron, medicul lui Byron, Polidori, Mary Shelley și sora ei vitregă Claire Clairmont, care era deja amanta lui Byron, au închiriat două proprietăți de lângă lacul Geneva din Elveția. Byron s-a bucurat de luxul grandioasei Villa Diodati, în timp ce familia Shelley a ales o casuță, cu mai mult farmec, aflată un pic mai jos pe deal.

Cele două familii erau atât de celebre, încât un hotel aflat pe malul mai îndepărtat al lacului a instalat un telescop cu care oaspeții săi să-i poată urmări pe Sataniștii și Sexualiștii care trăiau cu aceleași femei.

E adevărat că Polidori era îndrăgostit de Mary Shelley, însă ea refuza să se culce cu el. Dacă Percy Shelley s-ar fi arătat dispus, poate că Byron s-ar fi culcat cu el, dar nu există nici o dovadă în acest sens. Claire Clairmont s-ar fi culcat probabil cu oricare dintre ei – însă, de fapt, nu se culca decât cu Byron. Cele două familii își petreceau tot timpul împreună – și apoi a început să plouă.

Soțul meu îl adoră pe Byron. În fiecare zi ies amândoi cu barca pe lac, să vorbească despre poezie și libertate, în timp ce eu o evit pe

Claire, care nu e în stare să discute despre nimic. Trebuie să-l evit pe Polidori, care e ca un cățel îndrăgostit.

Însă apoi a venit ploaia și aceste zile în care toarnă fără oprire nu te lasă să mai muncești ceva seara târziu.

Bine măcar că, datorită vremii, cei de pe malul îndepărtat nu ne mai pot vedea. În oraș, am auzit zvonul că un oaspete zărise vreo șase jupoane întinse la uscat pe terasa lui Byron. La drept vorbind, ceea ce văzuse era o lenjerie de pat. Byron e poet, dar îi place să fie curat.

Și acum suntem ținuți prizonieri de nenumărați temniceri, atâția temniceri câte picături de apă. Polidori a adus o fată din sat să-i țină companie, și fiecare facem ce putem în paturile noastre umede, însă și mintea trebuie exersată, nu doar trupul.

În noaptea aceea, am stat în jurul focului și am vorbit despre supranatural.

Shelley e fascinat de nopțile scăldate în lumina lunii și de ruinele ce-ți apar brusc în față. E de părere că fiecare clădire poartă cu ea pecetea trecutului, ca o amintire, sau ca mai multe, și că acestea pot fi dezgăzuite la timpul potrivit. Dar care e timpul potrivit, l-am întrebat, și el s-a întrebat dacă timpul în sine depinde de cei punctuali la întâlnirea cu el. Dacă timpul ne folosește drept canale spre trecut – da, așa trebuie să fie, a spus el, căci unii oameni pot vorbi cu morții.

Polidori nu e de acord. Morții s-au dus. Dacă avem suflete, ele nu revin pe pământ. Cadavrul de pe catafalc nu speră să reînvie – nici în lumea asta, nici în cea viitoare.

Byron e ateu și nu crede în viața de apoi. *Suntem bântuiți de noi înșine*, spune el, și asta e de-ajuns.

Claire n-a zis nimic, fiindcă ea n-are nimic de spus.

Slujnica ne-a adus vin. E o ușurare să bei un lichid care e altceva decât apă.

Suntem ca înecații, a zis Shelley.

Am băut vinul. Umbrele desenează o întreagă lume pe pereți.

Asta e arca noastră, am zis, și toate ființele ne-am îngărmădit în ea și plutim, așteptând ca apele să se retragă.

Ce-ți închipui că au vorbit atunci, pe arcă, a zis Byron, forțați să suporte în jurul lor duhoarea fierbinte de animal? Oare credeau că

întreg pământul plutește într-un înveliș apos, asemeni fetusului în pântec?

Polidori l-a întrerupt surescitat (e genul care mereu întrerupe surescitat). La facultate am văzut o serie de asemenea fetuși, în diverse etape de gestație, toți avortați; degete de la mâini și de la picioare răsucite împotriva inevitabilului, ochi închiși în fața luminii pe care n-aveau s-o vadă niciodată.

Ba lumina se vede – am zis –, pielea mamei se întinde peste pruncul care crește, pentru a lăsa să pătrundă lumina. Copiii se întorc fericiti către soare.

Shelley mi-a zâmbit. Când eram gravidă cu William, stăteam pe marginea patului și el se puneă în genunchi și-mi lua pântecul în mâini, ca pe o carte rară pe care încă n-a citit-o.

Asta e lumea, în mic, mi-a zis. Și în dimineața aceea, vai, îmi amintesc atât de bine, am stat amândoi în soare și am simțit copilul dând din picioare bucuroși.

Dar Polidori e medic, nu e mamă. El vede lucrurile diferit.

Tocmai voiam să zic, a spus, puțin supărat c-a fost întrerupt (așa cum sunt mereu cei care întrerup), *voiam să zic*, că indiferent dacă există sau nu există suflet, clipa conștiinței e ceva misterios. Unde e conștiința în uter?

Conștiința băieților se trezește mai devreme decât cea a fetelor, a zis Byron. L-am întrebat ce îl face să creadă asta. Mi-a răspuns: Principiul masculin e mai pregătit și mai activ decât cel feminin. Asta vedem și în viață.

Vedem că bărbații subjugă femeile, am zis. Am și eu o fiică, a zis Byron. E docilă și pasivă.

Dar Ada are șase luni! Și nu ai mai văzut-o de atunci, imediat după ce s-a născut! Ce copil, băiat sau fată, face mai mult decât să doarmă și să sugă după ce se naște? Nu contează ce sex are; e vorba de biologie!

Of, a zis Byron, credeam că o să fie un băiat superb. Dacă a fost să fac fată, atunci sper să se mărite bine.

Dar viața nu înseamnă și altceva decât să se mărite? am întrebat.

Pentru o femeie? a zis Byron. Doar atât. Pentru un bărbat, dragostea face parte din viață. Pentru o femeie, e întreaga ei viață.

Mama nu ar fi de acord cu tine, am zis.

Și totuși a încercat să se omoare din dragoste, a zis Byron.

Gilbert Imlay. Un hoț de inimi. Un mercenar. Un bărbat cu minte pragmatică și comportament previzibil (de ce e atât de des așa?) Mama sărind de pe un pod din Londra, cu fustele preschimbate în parașută pentru trupul ei căzând. N-a murit. Nu, n-a murit.

Asta s-a întâmplat mai târziu. Când m-a născut pe mine.

Shelley a văzut că sunt jignită și afectată. Când am citit cartea mamei tale, a zis Shelley, uitându-se la Byron, și nu la mine, m-a convins.

L-am iubit pentru asta – atunci și acum – mi-a spus-o prima oară când aveam doar 16 ani și eram mândra fiică a lui Mary Wollstonecraft și a lui William Godwin.

Mary Wollstonecraft: O revendicare a drepturilor femeilor. 1792.

Cartea mamei tale, a zis Shelley, timid și deopotrivă încrezător, în felul ăla al lui... cartea mamei tale e extraordinară.

Mi-aș dori să fac și eu ceva, am zis, ca să fie mândră de mine.

Oare de ce simțim nevoia să lăsăm ceva în urma noastră? a zis Byron. Oare e doar vanitate?

Nu, am spus, e speranță. Speranța că într-o zi va exista o societate care să fie corectă.

Asta nu se va întâmpla niciodată, a zis Polidori. Până când toată omenirea nu va fi ștersă de pe fața pământului și n-o vom lua de la capăt.

Toată omenirea să fie ștersă de pe fața pământului, a zis Byron, da, de ce nu? Și iată că revenim la arca noastră plutitoare. Dumnezeu a avut ideea cea bună. Să o luăm de la capăt.

Și totuși a salvat opt oameni, a zis Shelley, pentru că lumea trebuie repopulată.

Aici suntem cam jumătate de arcă, nu? a remarcat Byron. Noi patru în lumea noastră acvatică.

Cinci, a zis Claire.

Am uitat, a zis Byron.

O să fie o revoluție în Anglia, a zis Shelley, așa cum a fost și în America, și în Franța, și apoi vom putea reîncepe cu adevărat.

Și cum vom putea evita urmările revoluției? Am fost martori ai

chestiunii franțuzești în timpul vieții noastre. Întâi vine Teroarea, în care fiecare om devine un spion al vecinului său, și apoi tiranul. Napoleon Bonaparte – oare e de preferat unui rege?

Revoluția franceză n-a dat nimic poporului, a zis Shelley – așa că oamenii caută un bărbat puternic care să le dea ce nu au. Nimeni nu poate fi liber până nu-și astâmpără foamea.

Credeți că, dacă orice om ar avea destui bani, destul de lucru, destul timp liber, destulă educație, dacă n-ar fi oprimat de cei de deasupra lui sau nu s-ar treme de cei de sub el, omenirea ar putea deveni perfectă? a întrebat Byron tărăgănat și cu intonația lui negativă, sigur de răspuns, așa că am sărit imediat să-l contrazic.

Da, eu cred! am zis.

Eu nu! a zis Byron. Rasa umană își caută singură moartea. Ne grăbim către lucrul de care ne e cel mai teamă.

Am clătinat din cap. Acum, în această arcă a noastră, mă aflu pe teren solid. Am zis: bărbații sunt cei care caută moartea. Dacă unul singur dintre voi ar purta o viață în pântec vreme de nouă luni, și ar vedea acel copil pierind ca bebeluș sau prunc, sau din cauza lipsurilor sau a bolii sau mai târziu, a războiului, n-ați mai căuta moartea așa cum o faceți.

Și totuși moartea e ceva eroic... a zis Byron. *Și viața nu e.*

Am auzit, l-a întrerupt Polidori, am *auzit*, că unii dintre noi nu mor, ci trăiesc, viață după viață, în sângele celorlalți. În Albania a fost deschis de curând un mormânt, iar cadavrul, deși avea o sută de ani, da, o sută de ani, (a făcut o pauză să ne lase să ne minunăm), era perfect conservat, și în jurul gurii lui se vedea sânge proaspăt.

Nu vrei să scrii povestea asta? a zis Byron. S-a ridicat și a turnat vin din carafă. Din cauza umezelii, șchiopăta mai vizibil. Chipul său delicat era plin de însuflețire. Da, am o idee, dacă suntem obligați să rămânem aici ca niște călători pe arcă, haideți să scriem fiecare câte o poveste supranaturală. A ta, Polidori, o să fie despre Morții vii. Shelley! Tu crezi în stafii...

Soțul meu a încuviințat: Am văzut asemenea arătări, sigur, dar ce e mai înfricoșător? O vizită a unui mort, sau a unui mort viu?

Mary? Ce spui? (Byron era foarte prins de propria sa idee.)

Ce spun eu?

Însă domnii își turnau deja mai mult vin...

Ce spun eu? (În sinea mea, spun...) Nu mi-am cunoscut niciodată mama. Era moartă când m-am născut și pierderea ei a fost atât de definitivă că nici n-am simțit-o. Nu era o pierdere din afara mea – așa cum e atunci când pierzi pe cineva pe care îl cunoști. Atunci sunt două persoane. Una care ești tu și una care nu ești tu. Însă în timpul nașterii nu există eu/non-eu. Pierderea s-a petrecut înăuntrul meu, pentru că eu mă aflasem înăuntrul ei. Am pierdut o parte din mine.

Tata a făcut tot ce-a putut să aibă grijă de mine când eram copil, orfan de mamă, și a făcut-o revărsând asupra minții mele ceea ce nu putea oferi inimii mele. Nu e un bărbat rece; pur și simplu, e bărbat.

În ciuda inteligenței ei, mama era focul care-i încălzea inima. Mama era locul în care el stătea și simțea flăcările încălzindu-i fața. Ei nu-i lipseau niciodată pasiunea și compasiunea înnăscute, de femeie – și el mi-a povestit cum, de multe ori, când era sâstisit de viață, brațele ei în jurul lui îi făceau mai bine decât orice carte încă nescrisă. Și cred în lucrul ăsta, cu aceeași tărie cu care cred în cărțile ce urmează să fie scrise și refuz să accept că trebuie să aleg între mintea și inima mea.

Așa e soțul meu. Byron e de părere că femeia e născută din bărbat – din coasta lui, din lutul lui, și găsesc acest lucru bizar la un bărbat atât de inteligent cum e el. E ciudat, nu crezi, am zis, că ești de acord cu povestea creației pe care o citim în Biblie, când tu nu crezi în Dumnezeu. El zâmbește și ridică din umeri, explicând – e o metaforă privind diferențele dintre bărbați și femei. Se uită în altă parte, presupunând că am priceput și că problema a fost tranșată, însă eu continui, strigându-l în timp ce se îndepărtează șchiopătând, ca un zeu grec. De ce nu-l întrebăm pe doctorul Polidori care e aici cu noi și care, în calitate de medic, sigur știe că, de la povestea creației biblice, nici un bărbat nu a mai dat viață vreunei alte ființe. Dumneata, domnule, ești creat din trupul nostru, domnule...

Domnii râd la mine indulgenți. Mă respectă, până la un punct, însă am ajuns deja la acel punct.

Vorbim despre principiul care dă viață, îmi spune Byron, fără grabă și răbdător, ca unui copil. Nu despre sol, nici despre răsad, nici despre recipient; ci despre scânteia care dă viață. Scânteia care dă

viață e masculină.

De acord! a zis Polidori și, firește, dacă doi domni cad de acord, asta ar trebui să tranșeze definitiv situația și femeia s-o accepte.

Și totuși, mi-aș dori să am o pisică.

Fidea – a zis Shelley mai târziu, în pat cu mine. Bărbații au animat niște fidea. Ești geloasă?

Îi mângâiam brațele lungi și subțiri, cu picioarele mele deasupra picioarelor lui lungi și subțiri. Se referea la doctorul Darwin, care se pare că a observat o mișcare spontană într-un fragment de fidea.³

3. Trimitere la prefața lui Mary Shelley la prima ediție a romanului *Frankenstein*, în care autoarea menționează că Dr Darwin a readus la viață *vermicelli* [sic!]. Este vorba despre Erasmus Darwin, bunicul lui Charles, care făcuse experimente pe organisme primitive, între care și *vorticella*.

Acum mă iei în râs, am zis – tu, un biped bifurcat, care dai semne clare de mișcare involuntară la întretăierea trunchiului cu bifurcația.

Ce e? a zis el cu blândețe, sărutându-mi părul. Îi cunosc vocea, atunci când începe să i se frângă așa.

Pula ta... am zis, punând mâna pe ea în timp ce aceasta prindea viață.

E ceva mai cu temei decât galvanismul, a zis el. Și mi-am dorit să n-o fi făcut, fiindcă vorbele lui, gândul la Galvani și electrozii și broaștele lui săritoare m-au distras.

De ce te-ai oprit? m-a întrebat soțul meu.

Cum îl chema? Pe nepotul lui Galvani? Cartea pe care o ai acasă?

Shelley a oftat. Și totuși, e cel mai răbdător dintre bărbați: *O relatare privind evoluția galvanismului, cu o serie de experimente curioase și interesante efectuate în fața Comisiei Institutului Național Francez, repetate recent în Teatrele Anatomice din Londra. Cu un apendice referitor la experimentele efectuate asupra trupului unui răufăcător executat la Newgate... 1803.*⁴

4. Giovanni Aldini (1762-1834).

Da, aia, am zis, și mâna mea și-a reluat vigoarea, deși ardoarea mi se urcase deja spre creier.

Cu o mișcare delicată, Shelley m-a rostogolit pe spate și s-a strecurat în mine, o plăcere pe care nu am descurajat-o.

Avem toată viața omenească aici, a zis, ca să facem ce dorim cu trupurile noastre și iubirea noastră. Ce nevoie avem de broaște și de fidea? De cadavre care se contorsionează convulsiv și curenți electrici?

Dar în carte nu ziceau că i s-au deschis ochii? Criminalului?

Soțul meu a închis ochii. S-a încordat și a împins în mine jumătăți din lumea lui, să se întâlnească cu jumătăți din lumea mea, și mi-am întors capul să mă uit pe geam, dincolo de care luna atârna ca un felinar pe felia de cer senin.

*Din ce esență oare ești făcut,
Că umbre, milioane, ți se-nchină?*

Sonetul 54, a zis Shelley.

Sonetul 53, am zis eu.

Era epuizat. Am rămas amândoi culcați, privind pe fereastră la norii ce fugeau pe cer, gonind luna.

*În fiecare formă cunoscută*⁵

5. Sonetul 53 de William Shakespeare, p. 78, în William Shakespeare, *Sonnets. Sonete. Parallel Texts. Translated into Romanian by Radu Ștefănescu*

<https://editura.mttlc.ro/carti/Shakespeare.%20Sonnets.%20RStefanescu.%20CLP.pdf>.

Trupul celui drag lăsându-și amprenta asupra lumii. Lumea lăsându-și amprenta pe trupul celui drag.

De cealaltă parte a peretelui, se auzea cum Lordul Byron o penetrează pe Claire Clairmont.

Ce noapte, cu lună și stele. Ploaia ne văduvise de plăcerea acestor imagini, care acum păreau și mai minunate. Lumina a căzut pe chipul lui Shelley. Ce palid e!

I-am zis: crezi în stafii? Cu adevărat?

Cred, a zis el, pentru că nu e cu puțință ca trupul să fie stăpânul spiritului. Curajul nostru, eroismul nostru, chiar și urile noastre, toate lucrurile pe care le facem și care dau formă lumii – sunt trup, sau

spirit? Sunt spirit.

I-am cântărit cuvintele și am răspuns: Dacă o ființă ar reuși vreodată să reînsuflească un corp, cu ajutorul galvanismului sau al vreunei alte metode încă nedescoperite, s-ar întoarce oare spiritul?

Nu cred, a zis Shelley. Corpul cedează și se prăbușește. Însă nu corpul e adevărul a ceea ce suntem. Spiritul nu se va întoarce într-o casă în ruine.

Cum te-aș iubi, dragul meu băiat, dacă nu ai avea trup?

Ce iubești, trupul meu?

Și cum i-aș putea spune că îl privesc deseori cum doarme, în timp ce mintea îi e adormită și buzele tăcute, și că-i sărut de fapt trupul, pe care i-l iubesc?

Nu te pot divide, am zis.

El m-a înconjurat cu brațele lui lungi și m-a legănat în patul nostru umed. A zis: dacă aș putea, aș vrea ca, atunci când o să mă lase corpul, să-mi transfer mintea asupra unei stânci, a unui izvor sau a unui nor. Mintea mea e nemuritoare – eu așa o simt.

Poeziile tale... am spus. Ele sunt nemuritoare.

Poate, a zis el. Dar e mai mult de-atât. Cum e cu puțință să mor? E cu neputință. Și totuși am să mor.

Cât de cald e în brațele mele. Cât de departe de moarte.

Te-ai gândit deja la o poveste? a zis el.

Mi-am stors creierii, dar nu-ți vine nici o idee când vrei tu, iar eu nu am deloc imaginație.

Mort, sau mort viu? a zis el. Stafie, sau vampir, ce alegi?

Ce te-ar speria cel mai tare?

El a rămas puțin pe gânduri, întorcându-se în cot cu fața spre mine, cu fața atât de aproape de a mea că îi respiram răsuflarea. A zis: o stafie, oricât de oribil și de înfricoșător ar arăta, oricât de înspăimântătoare ar fi bolboroselile ei, m-ar speria, dar nu m-ar îngrozi, pentru că a fost odată vie, ca și mine, și acum s-a preschimbat în spirit, cum voi face și eu, iar substanța ei materială nu mai există. Însă un vampir e un lucru dezgustător, care își hrănește trupul putred cu viața din trupurile altora. Carnea lui e mai rece ca moartea și nu are pic de milă, ci doar poftă.

Atunci mort viu, am zis și, în timp ce eu stăteam cu ochii larg deschiși gânditoare, el a adormit.

Primul nostru copil a murit la naștere. L-am ținut în brațe, rece și mic. La scurt timp am visat că nu e mort și că i-am frecat trupșorul cu brandy, l-am așezat lângă foc și s-a întors la viață.

Trupșorul lui aș fi vrut să-l ating. I-aș fi dat propriul meu sânge să revină la viață; fusese sânge din sângele meu, un vampir ce se hrănise din mine, nouă luni întunecate, în ascunzișul lui. Cel mort. Mortul-viu. Of, sunt obișnuită cu moartea și o urăsc.

M-am ridicat, prea tulburată ca să pot dormi și, după ce mi-am acoperit soțul, m-am învelit cu un șal și am rămas în picioare la fereastră, privind spre umbrele întunecate ale dealurilor și spre lacul ce scânteia în noapte.

Poate că mâine o să fie frumos.

Tata m-a trimis să stau o vreme la Dundee, cu o verișoară a cărei companie, spera el, avea să-mi aline singurătatea. Dar am ceva calități de paznic de far și nu mă tem de singurătate, și nici de natură, în sălbăticia ei.

În zilele acelea am constatat că clipele mele cele mai fericite erau când eram afară, singură, și inventam povești de toate felurile, cât de departe se poate de viața mea concretă. Am devenit propria-mi scară și trapă către alte lumi. Eram propria mea mască. Vederea unei siluete în depărtare, aflate în propriul ei periplu, era suficientă ca să-mi stârnească imaginația spre o tragedie sau un miracol.

Nu mă plictiseam niciodată decât în compania altora.

Și acasă, tata, care nu era prea interesat de ce se cuvine și ce nu pentru o fată orfană de mamă, mă lăsa să stau, nevăzută și tăcută, în timp ce el se întreținea cu prietenii și vorbeau despre politică, justiție și chiar mai mult decât atât.

Poetul Coleridge era un oaspete obișnuit la noi acasă. Într-o seară, ne-a citit cu glas tare noua sa poezie, *Balada bătrânului marinar*. Ea începe – cât de bine îmi amintesc...

Un marinar bătrân ațâne

Pe unul din cei trei:

Pe ochiu-ți viu, pe barba-ți sură!

*Cum îndrăznești? Ce vrei?*⁶

6. Samuel-Taylor Coleridge, *Balada bătrânului marinar*, în *Opera*

magna, trad. de Procopie Clontea, Ed. Institutul European, 2005, pag. 22.

M-am ghemuit după canapea, o biată fetiță, captivată la auzul poveștii relatate nuntașului, imaginându-mi cumplita călătorie pe mare.

Marinarul e blestemat că a ucis albatrosul, pasărea cea prietenoasă, ce urma corabia în zile mai bune.

Într-o scenă dintre cele mai cumplite, corabia, cu velele sfâșiate și puntea sfărâmată, e asaltată de propriii săi morți, reînviați de o forță înspăimântătoare, și amputați, în timp ce vasul se îndreaptă vertiginos către tărâmul gheții și al zăpezii.

A profanat viața, m-am gândit, atunci, ca și acum. Dar ce e viața? Ce e trupul ucis? Mintea distrusă? Ce e natura distrusă? Moartea e ceva firesc. Degradarea, inevitabilă. Nu există viață nouă fără moarte. Nu poate exista moarte fără viață.

Cel mort. Mortul-viu.

Luna era acoperită de nori acum. Norii de ploaie reapăruseră rapid pe cerul senin.

Dacă un cadavru ar reveni la viață ar fi viu?

Dacă ușile capelei mortuare s-ar deschide și noi, cei morți, am învia... atunci...

Îmi simt gândurile febrile. Nici nu știu ce e-n mintea mea în seara asta.

*

În sufletul meu se petrece ceva ce nu înțeleg.

De ce mă tem cel mai tare? De cel mort, de mortul-viu, sau... ce gând ciudat... de ceea ce n-a fost niciodată viu?

M-am întors să-l privesc cum doarme, nemișcat, și totuși viu. Trupul adormit e în repaos confortabil, deși mimează moartea. Dar, dacă el ar muri, cum aș mai putea eu trăi?

Și Shelley era oaspete frecvent la noi acasă; așa l-am cunoscut. Eu aveam șaisprezece ani. El douăzeci și unu. Era un bărbat însurat.

Nu era fericit în căsnicie. A scris despre soția sa Harriet: *Mă simțeam ca și cum un trup mort și unul viu ar fi fost unite printr-o*

comuniune dezgustătoare și îngrozitoare.

Într-o noapte, când mersese pe jos șaizeci și cinci de kilometri până la casa tatălui său – în noaptea aceea, într-o transă, ca în vis, se convinsese că *a întâlnit-o deja pe femeia ce îi e sortită ...*

Și foarte curând ne-am întâlnit.

Când îmi terminam treburile gospodărești, aveam obiceiul de a mă furișa la mormântul mamei din biserica St. Pancras. Acolo, rezemată de piatra ei funerară, mă abandonam lecturii. În curând, Shelley a început să se vadă cu mine în taină acolo și cred că aveam binecuvântarea ei, stând așa, de o parte și de alta a mormântului, vorbind despre poezie și revoluție. „Poeții sunt legiuitorii nerecunoscuți ai vieții“, zicea el.

Mă gândeam adesea la ea, aflată în coșciug, sub noi. Și nu mi-am imaginat-o niciodată putrezită, ci vie, așa cum e în schițele în creion ce-o înfățișează, și încă și mai vie în scrierile ei. Chiar și așa, voiam să fiu aproape de trupul ei. Bietul ei trup, ce acum nu-i mai era de folos. Și simțeam, și sunt sigură că și Shelley simțea la fel, că suntem toți trei acolo, la mormânt. Mă simțeam alinată, nu că e cu Dumnezeu sau în ceruri, ci că e vie pentru noi.

Îl iubeam pentru că mi-o aducea înapoi. Nu era nici macabru, și nici sentimental. Ultimul lăcaș de odihnă. El e lăcașul meu de odihnă.

Știam că tata îi protejase trupul împotriva săpătorilor și jefuitorilor care fură orice cadavru pot pentru niște bani peșin, și au și ei logica lor – ce rost mai are un trup atunci când nu mai e bun la nimic?

În teatrele de disecțiile din întreaga Londră se află trupuri de mame, trupuri de soți, trupuri de copii, ca al meu, care așteaptă să le fie scoase ficatul și splina, să le fie zdrobită țeasta, tăiate cu fierăstrăul oasele, să le fie întinși kilometrii tainici de mațe.

Nu de răceala de gheață a celor morți ne temem, a zis Polidori. Mai degrabă, ne temem că ei nu sunt morți atunci când îi punem în acel ultim sălaș. Că se vor trezi în întuneric, sufocați, și vor muri în agonie. Am văzut această agonie pe chipurile unora dintre cei recent înhumați și aduși pentru a fi disecați.

Tu chiar nu ai conștiință? am zis. Nici scrupule?

Dar pe tine nu te interesează viitorul? a spus el. Lumina științei arde cel mai tare la capătul unui fitil îmbibat cu sânge.

Cerul de deasupra mea a fost despicaț de o foarfecă de lumină. Preț de o clipă, mi s-a părut că văd trupul electricizat al unui bărbat, care apoi a dispărut. Pe urmă s-a auzit iar tunetul deasupra lacului și am văzut zigzagul galben al forței electrice. De la fereastră am zărit o umbră impozantă prăbușindu-se, asemeni unui războinic ucis. Bufnetul pe care l-a scos în cădere ne-a cutremurat fereastra. Da. Îl văd. Un copac lovit de fulger.

Apoi a început iar ploaia, ca un milion de toboșari minusculi ce băteau toba simultan.

Soțul meu s-a foit, dar nu s-a trezit. Hotelul din depărtare a strălucit preț de o clipă, pustiu, cu ferestrele oarbe, și alb, asemeni unui palat al morților.

Umbre, milioane ți se-nchină...

Probabil c-am adormit iar, fiindcă m-am trezit din nou, în capul oaselor, cu părul desfăcut, înșfăcând strâns cuvertura.

Visasem. Oare visasem?

L-am văzut pe studentul palid al artelor păgâne îngenuncheat lângă lucrul pe care-l plăsmuise din bucăți. Am văzut fantasma înfiorătoare a unui bărbat întins pe masă și apoi, cum acesta, sub acțiunea unui motor puternic, dă semne de viață și zvâcnește, cu niște mișcări greoaie, semi-vitale.

Un asemenea succes l-ar îngrozi pe artist; acesta ar fugi speriat de propria-i lucrare odioasă, cuprins de spaimă. Ar spera că, rămasă singură, acea vagă scânteie de viață pe care o provocase s-ar stinge; că lucrul ce primise darul acestei animații imperfecte ar redeveni la loc materie moartă și că va putea adormi cu credința că liniștea mormântului va face uitată pe vecie existența efemeră a acestui cadavru hidos pe care îl considerase, preț de câteva clipe, un leagăn al vieții. Doarme, dar se trezește: deschide ochii și, vai, creatura cea îngrozitoare stă în picioare lângă patul lui, dă perdeaua într-o parte și-l privește cu ochi galbeni, apoși, dar întrebători.

Am deschis și eu ochii, îngrozită.

Dimineată, am anunțat că *m-am gândit la o poveste.*

Poveste: O serie de evenimente cu legătură între ele; reală sau închipuită. Închipuită sau reală.

Închipuită

Și

Reală

Realitatea se deformează din cauza căldurii.

Privesc prin valul scânteietor al căldurii spre clădirile ale căror ziduri solide vibrează ca niște unde sonore.

Avionul aterizează. E și un panou: *Bun venit în Memphis Tennessee.*

Am venit la Târgul Internațional de Robotică Tech-X-Po.

Numele?

Ry Shelley.

Expozant? Prezentator? Cumpărător?

Presă.

Da, v-am găsit, domnule Shelley.

Doctor Shelley. The Wellcome Trust.

Sunteți doctor?

Da. Am venit să văd cum ne vor afecta roboții sănătatea mintală și fizică.

E o întrebare bună, domnule doctor Shelley. Și să nu uităm Sufletul.

Nu prea cred că e zona mea...

Cu toții avem Suflet. Aleluia. Spuneți-mi, pe cine veți intervieva?

Pe Ron Lord.

Ea a tastat *Ron Lord*.

Da. L-am găsit. Expozant Clasa A. Domnul Lord vă va aștepta la Sala Adult Futures. Pofțiți o hartă. Numele meu este Claire. Eu sunt persoana dumneavoastră de contact azi.

Claire era înaltă, neagră, frumoasă, bine îmbrăcată într-o fustă verde închis mulată și cămașă verde pal de mătase. M-am bucurat că ea e persoana mea de contact azi.

Claire mi-a scris rapid numele pe ecuson cu mâna cu manichiură îngrijită. Scrisul de mână – o metodă ciudată, demodată și înduioșătoare de identificare la o expoziție tehnică futuristică.

Claire – scuze– numele meu... nu e Ryan, ci pur și simplu Ry.

Îmi cer scuze, domnule doctor Shelley, nu sunt obișnuită cu numele englezești – sunteți englez, nu?

Da, sunt..

Drăguț accent. (Zâmbesc. Ea zâmbește.)

Sunteți pentru prima dată la Memphis?

Da.

Vă place BB King? Johnny Cash? THE King?

Martin Luther King?

Sinceră să fiu, domnule, eu mă refeream la Elvis, dar acum, că mi-ați atras atenția, se pare că avem o groază de regi aici – poate o fi din cauză că numele orașului e Memphis... bănuiesc că, dacă dai unui loc numele capitalei Egiptului, o să ai parte de ceva faraoni – nu-i așa?

Numele dă puterea... îi zic.

În mod sigur. Asta fost sarcina lui Adam, în Grădina Raiului. Chiar așa, să numească tot ce există.

Sexbot...

Poftim, domnule?

Crezi că Adam s-ar fi gândit la asta? Câine, pisică, șarpe, smochin, sexbot?

Mă bucur că n-a fost nevoit să facă asta, domnule doctor Shelley.

Da, sunt sigur că ai dreptate... apropo, Claire, de ce-au numit orașul ăsta Memphis?

Adică atunci, în 1819? Când a fost întemeiat.

În timp ce vorbește văd în minte o tânără privind pe o fereastră murdară, dincolo de lac.

Îi zic lui Claire: Da. 1819. *Frankenstein* avea un an...

Ea se încruntă: Nu înțeleg, domnule...

Romanul *Frankenstein* a fost publicat în 1818.

Tipul cu pironul înfipt în gât?

Să zicem...

Am văzut filmul la televizor...

Întrebarea e de ce suntem azi aici... (În timp ce ziceam asta, am citit confuzia pe chipul lui Claire, așa că i-am explicat...) Nu e o întrebare existențială, gen De ce suntem azi aici – am vrut să zic de ce e Tech-X-PO aici. În Memphis. E genul de chestii care le plac organizatorilor; o legătură între un oraș și o idee. Și Memphis, și *Frankenstein*, au fiecare 200 de ani.

Adică?

Tehnologia. IA. Inteligența artificială. *Frankenstein* a fost o

viziune despre cum ar putea fi creată viața – prima inteligență non-umană.

Și îngerii? (Claire mă privește serioasă și hotărâtă. Șovăi... ce spune?)

Îngerii?

Da. Îngerii sunt inteligență non-umană.

A, înțeleg. Mă refeream la prima inteligență non-umană creată de un om.

Am primit vizita unui înger, domnule doctor Shelley.

E minunat, Claire.

Nu sunt de acord cu ideea omului care se joacă de-a Dumnezeu.

Înțeleg... Sper că nu te-am jignit, Claire.

Ea și-a scuturat capul cu păr strălucitor și a arătat către harta orașului. M-ai întrebat de ce i-au spus Memphis, atunci, în 1819 – și răspunsul e fiindcă suntem pe un fluviu – Mississippi – și vechiul Memphis se afla pe fluviul Nil – ai văzut-o pe Elizabeth Taylor în Cleopatra?

Da, am văzut-o.

Știi că își purta propriile bijuterii? Gândiți-vă puțin.

(M-am gândit.)

Da, toate bijuteriile ei, majoritatea cumpărate pentru ea de Richard Burton. El era englez.

Galez...

Unde-i Țara Galilor?

E în Marea Britanie, dar nu în Anglia.

Nu pricep.

Marea Britanie e alcătuită din Anglia, Scoția, o parte din Irlanda și Țara Galilor.

Înțeleg... OK. Mă rog. N-am de gând să fac o vizită curând, așa că nu-i nevoie să-mi fac griji cum ajung. Dar, ca să revenim la oile noastre, vedeți harta, unde sunteți acum? Și aici avem deltă, așa cum are și vechiul Memphis, în jurul Nilului.

Ai fost în Egipt?

Nu, dar am fost în Vegas. E exact ca acolo. Zici că ești în Egipt.

Am auzit că au și un Sfinx animatronic în Vegas.

Da, așa e.

I-ai putea spune robot.

Poate dumneavoastră. Eu nu pot.

Știi totul despre locul ăsta? Despre Memphis-ul tău?

Așa îmi place să cred, domnule doctor Shelley. Dacă vă interesează Martin Luther King, puteți vizita Muzeul Național al Drepturilor Civile, aflat chiar lângă Motelul Lorraine, unde a fost împușcat mortal. Ați fost deja acolo?

Încă nu.

Dar la Graceland ați fost deja, bănuiesc.

Încă nu.

Pe Beale Street? Unde s-a născut bluesul din Memphis?

Încă nu.

Aveți o grămadă de Încă nu în viața dumneavoastră, domnule doctor Shelley.

Are dreptate. Sunt liminal, pe muchie, mereu între, din senin, nehotărât, în curs de, experimental, într-un moment start-up (sau upstart⁷?), în propria-mi viață.

7. Parvenit, obraznic.

Am zis: Nu ajunge o viață...

Ea a încuviințat spre mine. Îhâm. *Nu-i ăsta adevărul?* Ba da, ăsta e adevărul. Dar nu dispera. Acolo, departe, e viața fără de sfârșit⁸.

8. Posibilă trimitere la melodia *Way Over Yonder*, de Carole King.

Claire a privit în zare, cu ochii strălucind a siguranță. M-a întrebat dacă vreau să merg cu ea duminică la biserica ei. O biserică adevărată, a zis, nu una drăgălașă, cum au alții.

Un bip în cască i-a dat o instrucțiune pârlită pe care n-am auzit-o. Claire s-a răsucit să facă un anunț la difuzor.

Am început să mă gândesc alene la diferența dintre dorința de a avea o viață fără sfârșit și cea de a avea mai mult decât o viață, adică mai mult decât o viață, dar trăită simultan.

Aș fi eu și iarăși eu. Dacă m-aș putea replica – dacă mi-aș putea încărca mintea într-un print 3D al trupului meu, atunci un Ry s-ar afla la Graceland, alt Ry la mormântul lui Martin Luther King, un al treilea Ry ar lălăi un blues pe Beale Street. Mai târziu, toate copiile

mele s-ar putea întâlni, și-ar povesti ziua și s-ar reasambla în sinele original care îmi place să cred că sunt.

*Din ce esență oare ești făcut,
Că umbre, milioane, ți se-nchină?*

Claire s-a întors iar spre mine, zâmbind. Am zis, mai mult pentru mine: *Nu vreau să trăiesc la nesfârșit.*

Poftim? Ea s-a aplecat spre mine, încruntată.

Am zis: Viața fără de sfârșit. Nu vreau să trăiesc la nesfârșit.

Claire a încuviințat și a ridicat din sprânceana perfectă:

Îhâm... Eu o să fiu cu Isus, dar tu faci cum vrei.

Îți mulțumesc, Claire. Ai făcut turul expoziției?

Deloc. Eu mă ocup de pavilionul expozițional, nu sunt organizatoare, așa că nu are nimeni pretenția să fiu la curent cu tot ce se întâmplă aici. Și sinceră să fiu, domnule doctor Shelley, am mobil și laptop, dar pentru mine, viitorul nu e un implant în creierul meu, care mă conectează cu internetul.

Ai văzut vreunul dintre roboți?

La cafenea servesc roboții. Nu e o experiență tocmai plăcută.

De ce, Claire?

Îți aduc ouăle și, când tu spui: Fiți amabil! Hei! N-am comandat roșii!, ei spun: Mulțumesc, doamnă. O zi frumoasă! Și pleacă lunecând spre dozatorul de apă. Alunecă pentru că încă nu pot merge.

Nu, încă nu pot merge. Roboților le e greu să meargă. Dar ai răbdare, Claire, și adu-ți aminte – lucrurile neașteptate sunt greu de procesat pentru un robot.

Claire m-a privit ca pe o ființă ușor retardată.

Pentru dumneavoastră, o roșie e un lucru neașteptat?

Nu roșia – ci reacția ta la roșie.

Claire a scuturat din cap. Știți, domnule doctor, mama a lucrat toată viața într-un local deschis și noaptea. Lucra de la 6 seara la 6 dimineața, ca familia ei să aibă ce pune pe masă. Era în stare să-i arunce în stradă pe bețivi cu o mână, în timp ce cu cealaltă îi hrănea pe puștii flămânzi. Nu era o femeie educată, dar inteligența ei nu avea nimic artificial.

Nu greșești, am zis. Progresul are nevoie de timp.

Dragostea are nevoie de timp, a zis Claire. Asta ar trebui să facem – să ne facem timp să iubim – și nu să construim roboți.

E și asta un punct de vedere... am zis. Îl respect...

Nici măcar n-ar trebui să fiu aici, a zis Claire. Sunt o soluție de ultim moment. Mi-au dat liber de la Campionatul Mondial de Barbecue.

Dumnezeule! Aveam în față o persoană care participa la Campionatul Mondial de Barbecue.

Da, a zis Claire cu entuziasm. Avem peste 100 000 de vizitatori pe an aici în Memphis, la campionat – regiunea noastră e celebră pentru barbecue – știați?

Nu, nu știam.

Am început la Sosuri – m-am ocupat de Luptele greco-romane în sos – adică într-o cuvă imensă se toarnă 130 de litri de sos de barbecue și te arunci în el. Da! Drept în sos! Și te lupți să ieși de acolo! Se face o mizerie de nedescris, dar e distractiv.

Claire, te-ai bătut și tu vreodată într-o cuvă plină cu sos?

Personal? Nu, domnule doctor.

Dar tu ești campioana!

Nu! Eu organizez competiția.

Aha. Înțeleg. (Pauză). E aromat? Sosul, zic.

Sigur că da! Abia după câteva săptămâni scapi de mirosul de sos de pe piele și toți câinii din oraș se țin după tine. Cu patru picioare sau șchiopi, știi ce zic? Acum mă ocup singură de tot evenimentul – capcoadă. Sponsorii, demonstrații, jocuri, premii.

E impresionant, Claire.

Da, este. Sunt expertă în domeniul meu.

Chiar arăți ca o expertă. Poate e datorită părului. Arată foarte profesional.

Vă mulțumesc, domnule doctor Shelley. Vreți să mă mai întrebați ceva?

Ai vrea să vizitezi târgul cu mine? Poate o să-ți placă mai mult dacă-l vezi. Ți-aș putea explica unele lucruri. Știu câte ceva despre... (nu despre dragoste... ci despre robotică).

Eu sunt creștină, domnule doctor Shelley.

Nu scrie nimic în Biblie împotriva roboților.

Ba în Biblie scrie să nu-ți faci chip cioplit. E una dintre cele Zece Porunci.

Și robotul e un chip cioplit, Claire?

E ceva care aduce în mare cu un om făcut de Dumnezeu.

Ceva asemănător, care capătă viață?

N-aș numi-o viață. Ne păcălim singuri dacă spunem că un robot e viu. Doar Dumnezeu poate crea viață.

Ești sigură, Claire?

Nu vreau să risc, domnule doctor Shelley. Trebuie să mă gândesc la veșnicia mea.

Dar știu că gândești pe termen lung...

Da, așa e.

La recepție a apărut intempestiv o tânără îmbrăcată în pantaloni de piele mulați și geacă supradimensionată de piele întoarsă cu franjuri, care ne-a întrerupt fără măcar să remarce că ne întrerupe.

A zis: Caut Vibratoarele Inteligente. Unde sunt?

Claire a inspirat adânc înainte de-a răspunde. Doamnă, sunteți expozant, prezentator sau cumpărător?

Am o urgență!

Ce fel de urgență?

Femeia s-a înfiorat în hainele ei de piele și antilopă și a zis: Am încărcat din greșeală poze cu mine, aproape goală, doar cu doi ciucuri pe mine, folosind Vibratorul Inteligent, pe pagina mea de Facebook.

N-a fost prea inteligent, am zis.

Femeia m-a fixat furibundă.

E o încălcare a intimității mele! Trebuie să vorbesc cu prezentatorul de la stand. Mi-au arătat cum să folosesc camera video de pe vibrator. Știam că are telecomandă. Nu mi-au spus că se va încărca în aplicație automat dacă nu o resetez.

Claire a strâns din buze și s-a dus la ecranul ei. I-am văzut degetele cu manichiură îngrijită tastând Vibrator Inteligent. Am întrebat-o pe femeie – fiindcă trebuia neapărat să știu – de ce și-ar dori cineva un vibrator cu cameră video și telecomandă?

Ea m-a privit cu un amestec de mânie și dispreț. A zis: Teledildonics...

Poftim?

Ea a zis: N-ai auzit de Teledildonics?

Din păcate... nu. Dar eu sunt englez.

Ea a ridicat din sprâncene parcă vrând să spună: *Atunci ce naiba cauți aici, omule?*

A oftat. (Din rărunchi). A zis: Ideea, *ideea* e să faci sex virtual cu partenerul tău, sau cu partenerii aflați în altă parte. E ca și cum ei s-ar afla în cameră cu tine – și ți-ar face diverse.

Chiar așa?

Da, chiar așa. Și pe urmă poți face schimb de poze.

Cu toți prietenii tăi de pe Facebook?

Sinceră să fiu, chestia asta nu te prea privește, OK?

E un pic cam târziu să ceri să-ți fie respectat spațiul privat...

Am crezut că-mi trage una. Din fericire, lângă noi a reapărut Claire.

Numele dumneavoastră, domnișoară?

Polly D. Doar inițiala D. Sunt pe listă.

Nu avem o listă, doamnă.

Lista VIP. Lucrez la Vanity Fair.

Nu avem o listă VIP, domnișoară D. Am contactat firma. Vine chiar acum un reprezentant de la **IN-VIBE**.

Ha ha – bună poantă, Claire, am zis.

Acum a fost rândul lui Claire să mă săgeteze cu privirea. Și-a încrucișat brațele a la revedere și duce-te-ai pe pustii.

Am o treabă de făcut, domnule doctor Shelley, ca și dumneavoastră, bănuiesc. Sălile Adult Futures sunt în stânga dumneavoastră, și aveți indicatoare.

Lucrează în pornografie? A zis Polly D. Adică e clar că nu e un medic adevărat. Cine e? Un soi de Doctor Docent Labă?

Am ignorat-o. Mersi pentru ajutor, Claire. Multă baftă, Polly.

I-am întors spatele... și am auzit în urmă...

Tâmpitule!

În drum spre Sălile Adult Futures trec pe lângă Sălile Inovațiilor Extreme. Văd un ecran uriaș pe care rulează un interviu între Elon Musk și Ray Kurzweill, care vorbesc despre Inovațiile Extreme –

momentul în care IA schimbă pentru totdeauna felul în care trăim. Niște tineri poartă tricouri cu sloganul *Renunțați la carne*.

Nu se referă la faptul că viitorul va fi vegetarian, ci la faptul că ei cred că, în curând, mintea omenească – mințile noastre – nu vor mai fi legate de un trup care e un substrat alcătuit din carne.

Dar, pentru moment, încă suntem oameni, mult prea oameni (ciudată expresie, dacă stai să te gândești) și optzeci la sută din traficul de internet e pornografie. Primele forme de viață non-biologice cu care ne vom împărți căminele nu vor fi chelneri care nu reușesc să recunoască o roșie sau ET drăgălași, pentru copii. Hai să începem cu începutul absolut: Un loc foarte bun în care să începem.

Sexul.

Tipul care flutură două telefoane mobile și are cască mă conduce grăbit în Sălile Adult Futures. Are alura și conformația unui paznic de club de noapte. Piept lat, supraponderal, picioare scurte, brațe groase și costum șifonat. Pe masa de cafea din fața canapelei sunt aliniate doze de cola. Ron mai deschide încă două și-mi întinde una.

Am ajuns departe de Trei Cocoși, nu-i așa, Ryan?

Poftim?

Trei Cocoși. Satul din Țara Galilor în care am creat viitorul.

Cam mult spus, Ron.

Eu gândesc la scară mare, Ryan. Google Maps. Uită-te și singur. Trei Cocoși. Mama mea e ușor paranormală. A zis că e un semn. Trei Cocoși e locul în care am construit primul meu robot sexual. Am comandat o păpușă online. Fiecare parte componentă a venit în pungă separată, parcă fusese tăiată cu drujba. Am asamblat-o cu o șurubelniță, urmărind instrucțiunile video. De fapt, e Lego pentru adulți.

Știam că ai început de jos, i-am spus lui Ron.

Da, în partea ei de jos am început, a zis Ron.

Pe canapea era așezată o păpușă în mărime naturală cu păr șaten moale, ce-i cădea pe umeri. Păpușa purta denim, șort și geacă și, sub ea, un maieu roz întins cu optimism peste sâni de mărimea unor geamanduri.

Ea e? Prima?

Puțin respect, te rog, Ryan! Prima e scoasă din uz. Nici măcar n-a fost pusă la vânzare. Încă o mai am și o iubesc, dar acum e pusă bine în magazie. Asta de aici face parte din gama pe care o comercializez ca franciză.

Privește aici! Gata? Filmează cu telefonul! Start!

Ron ridică păpușa de pe canapea și arată spre un covoraș roz aprins de sub ea. Pe covoraș scrie PĂSĂRICĂ.

Vezi covorașul ăsta? Zice Ron. E un SmartMat. De la el se încarcă în timp ce ea stă lângă tine. Poți să-l pui și în mașină – se încarcă de la brichetă. Are electrozi în fund.

Uite aici – (glisează pe iPad cu degetul lui grăsan) – aici e fabrica din China unde se fac. Întâi vine trunchiul, cu fire de care se va prinde capul, cu două găuri, ușor de instalat, și țâțe turnate, mărimea F. Lucrez la un model cu țâțe detașabile, pentru varietate, dar astea nu se pot face momentan în China, sunt prea specializate. În orice caz, trunchi, trunchi, alt trunchi, (dă cu degetul nerăbdător pe ecran). Uite! Vezi cum se atașează brațele? Niște brațe drăguțe, subțirele. Și pe urmă picioarele. Ia uite ce lungi sunt! Și ce formă au! Un pic mai lungi decât ar fi dacă ar fi adevărată. E fantezie, și nu natură, așa că poți să ai parte de ce-ți dorești. Părul vine ultimul, după gene. Vezi ochii? Ca de Bambi, le plac mult băieților.

Ron a pus păpușa la loc pe canapea și a dat cola pe gât. A zis: Și mai e și ușoară. Îl face pe bărbat să se simtă puternic.

Și cum funcționează o franciză cu păpuși sexuale? am zis.

*

Cum văd eu treaba, a zis Ron, sunt două variante cu roboți sexuali. O cumperi și e a ta – cum am făcut eu – și o aduci la service o dată sau de două ori pe an, în funcție de cât e de uzată. Poți să comanzi piese de schimb online, dacă i se strică ceva sau nu se mai poate curăța ca lumea. ăsta-i un mod în care să te bucuri de un XX-Bot. Oferim de asemenea posibilitatea de a înlocui modelul vechi cu unul nou și upgrade-uri. Suntem foarte flexibili.

Cealaltă variantă ca să te bucuri de un XX-Bot, mai modernă, după

mine, e închirierea. Și, dacă închiriezi, trebuie să o închiriezi de undeva, nu? Și așa mi-a venit ideea francizei pe care o vând aici.

Your XX-BOTS?

Exact! Ryan. E un nume bun?

E un nume bun, Ron.

Vezi tu, Ryan, închirierea îți oferă toată plăcerea, fără nici una dintre probleme. Deteriorare, păstrare, actualizare – tehnologia se schimbă în permanență.

Și majoritatea oamenilor cumpără un singur robot, pentru uz personal, dar dacă dai o petrecere? Cu amicii tăi? Or să vrea și ei să-l încerce.

Închirierea e foarte populară la petrecerile de burlaci; iei șase fete pentru distracție și nebunii. Ai de ales între diverse modele, blonde și țâtoase, brunete și sportive. Orice vrei. Și dacă ești genul care vrea un robot doar când e nevasta plecată? Femeile nu sunt mereu acasă, cum erau pe vremuri. Nu e vina lor; nu sunt peștișori în acvariu. Au evoluat. Dar, cum zice mama, emanciparea poate fi o problemă pentru bărbat.

Să închiriezi un robot când ești singur acasă e mai sigur și mai ieftin decât alternativa umană. Fără boli, fără *revenge porn*, fără să fii tâlhărit de Rolexul tău la două noaptea. O femeie de afaceri pe care o cunosc personal, o doamnă foarte importantă, închiriază din timp, trimestrial.

Poftim? Da! Asta zic, Ryan. Tipa închiriază un XX-BOT pentru bărbatul ei. El e înnebunit. Nu știe niciodată ce model o să primească. Au o relație foarte specială. Mi se pare foarte emoționant că fac asta împreună.

Când e închiriată, fiecare fată e verificată igienic, e spălată, parfumată, da, poți alege unul dintre cele patru parfumuri – mosc, floral, lemnos sau lavandă. Când o iei, o să poarte fie un costumaș de blugi ca ăsta – sau o rochie simplă. Hainele i le poți închiria sau cumpăra.

Cum? Da, exact ca la Barbie. Da, bănuiesc că ai dreptate, e o glumă, nu-i așa, că băieții nu se joacă cu Barbie decât când sunt mari? Haha, nu mă gândisem la asta – e și ăsta un punct de vedere. Mama o

să râdă când o să-i spun. O, da, maică-mea e o parte importantă a afacerii. Din prima zi.

În orice caz, fetele pe care le închiriem au timp alocat și pentru educație – le îmbunătățim mereu circuitele electronice. N-au cine știe ce vocabular, îți închipui; te uiți la filme porno, nu-i așa, așa că știi că nu e vorba de un laborator lingvistic. Dar ne ocupăm și de asta – bărbaților le place să comunice. Nu li se spune doar „Bună, frumosule“.

Ce-ai zis? La aeroport? E amuzant c-ai spus asta fiindcă asta e pasul următor. Am de gând să mă cuplez cu niște companii de închiriat mașini – da, cum e Avis, iar mașina ta poate avea XX-BOT-ul gata pregătit și încărcat, pe scaunul pasagerului.

Sunt și o alegere nemaipomenită pentru călătorii. Nu te mai superi că n-ai oprit să măncați sau că ai nevoie la baie. Nu te mai enervezi c-ai rezervat cameră la Holiday Inn și sunt probleme. Ea e chiar lângă tine, cu părul ei lung și picioarele ei lungi; tu alegi muzica, iar pe scaunul pasagerului ai o femeie frumoasă.

Dacă vrei să fii ceva mai discret, o poți strânge și lega cu o curea în spate, sau o poți pune în portbagaj sau în valiză. Nu suntem toți extroverțiți.

Poftim, uită-te aici! Vezi? Da! O mai fac o dată. Filmezi? Uită-te la mișcare. Vezi ce simplă e? Îi ridici picioarele și gata. Acum e strânsă. Ți-ar trebui o cascadoare ca să poată face asta.

Incredibil! Ca o bicicletă Brompton!

Când o să apară cu adevărat mașinile fără șofer, clientul o să se poată așeza în spate cu XX-BOT-ul lui și să aibă parte de o călătorie mult mai plăcută. Să uite complet de stresul călătoriei.

O să discut cu cei de la UBER.

Da. Mi-am bazat modelul de franciză pe cel al firmelor de închiriat mașini. O iei dintr-un oraș și o lași în altul. Și am cinci stiluri de XX-BOT – inclusiv modelul Economic, pe care-l vezi pe canapea. E cea mai ieftină.

Are părul de nălon, așa că se poate electriza un pic, și zumzăie ușor, dar e un futai simplu, ca lumea și fără fițe, care nu-ți dă peste cap bugetul.

Vezi? 3 găuri de aceeași mărime. Nu! Nu în același loc! Te-ai culcat cu femeii, nu, Ryan? Atunci, unde crezi că sunt găurile? În față. În spate. Gura. Nu și nările! Nu e un nenorocit de yeti!!

OK! Făceai o glumă. Am priceput. Acum concentrează-te – bagă-ți degetul acolo!

Îți place? Și toate VI-BREAZĂ! Orice gaură, orice poziție. Vibrează!

Membrele i se mișcă și ele plăcut. O poți poziționa cum vrei. Toate fetele au o poziție aproape de șpagat. E foarte apreciată de clienții noștri, mai ales de cei grași.

Asta știe și ea să vorbească. Nu cine știe cât, dar îți răspunde adecvat – e ca și cum ai întâlni o fată în străinătate, care nu vorbește prea multă engleză.

Are și nume, Ron?

Ron a dat din cap. Bună întrebare, Ryan. Iar eu am un răspuns bun. Am luat decizia de a nu le da nume fetelor mele. Nu, nu că ar fi ca mieii pe care îi mănânci mai târziu, de fapt, sunt ca vopselurile alea foarte scumpe pe care le cumperi – ultima fiță – da, tocmai am rezugrăvit casa – mă refer la vopselurile care folosesc numere, fiindcă o culoare poate să nu însemne pentru mine ce înseamnă pentru tine – și oricum, poate că ești daltonist. Adică ce dracu' înseamnă Albastru Melancolic? Sau Alb Wimborne? Ție Alb Wimborne ți se pare că sună gay? Mie așa mi se pare. Sau Maro Măgar? De când au toți măgarii același maro? Tata avea măgari – da – e o poveste lungă. Nu e cazul să vorbim despre ea acum. Nu e vorba despre mine.

Așa și cu fetele, eu le pot spune Vulcan sau Toamnă sau Cheri sau orice vrei, dar poate că clientul vrea să-i spună păsăruicii lui de noapte Julie... Așa că îl lăsăm pe client să-și boteze singur păsăruica.

Dar parcă azi nu mai ai voie să le spui femeilor „păsăruici“, nu? Mie întotdeauna mi-a plăcut asta. Li se potrivește la fix – și nu în sens rău, nu mă înțelege greșit. Păsările... sunt mereu greu de prins. Nu-i așa? Tu crezi că e pe brațul tău și te trezești c-a zburat...

Și se pare că le plac râmele.

Deci, Ryan, să revenim la modelul meu economic. În jargon auto,

ea e versiunea cu tapiserie de pânză și volan de plastic. Dar te duce din punctul A în punctul B.

Modelul ăsta e doar pe alb.

Cumnata mea e o negresă superbă din Jamaica și mi-a zis: Ron! Să nu îndrăznești să faci un model economic negresă. Iar eu iubesc femeile, sincer, și m-am gândit, da, să dau dovadă de puțin respect. Ca să nu mai zic că, dacă nu-i făceam pe plac, Bridget mă călca în picioare.

Ne uităm un pic la Cruiser? E acolo, la fereastră. Are un mic motorăș. E fata din vecini, dar mai obraznică. Are silueta mai plinuță. E pneumatică la modul plăcut. E căptușită, ca să fie mai moale la atingere. Are sâni ca niște perne. A fost ideea mamei. Mi-a zis, Ron, unii bărbați vor să se cuibărească și să adoarmă, cum făceau când erau mici.

Ia pune mâna! Sfârcuri de silicon premium. Fără plastic – sfârcurile alea de plastic zici că sunt niște nenorocite de degetare. Trebuie să fie moi. Asta-i cheia dacă vrei sâni, și eu însumi sunt genul de tip căruia îi plac sâni.

Uită-te și-n spate. Haide! Îi ridic eu rochia. Da! Tanga. Foarte apreciați. Funduleț drăguț, care vibrează ușor – silicon moale. Baterie mai mare ca să-i putem încălzi anumite părți ale corpului.

Poate că da, pare că fetele mele sunt mai reci decât fetele adevărate. Așa e, chiar *sunt* mai reci decât alea adevărate. Carnea e carne. Dar fetele mele nu sunt lipicioase sub tine, ca chestiile alea gonflabile – ziceai că stai pe alge. Doamne, ce mai uram păpușile gonflabile, tu nu? Parcă-ți înfășurai scula în folie alimentară.

Deci, Ryan, ca să trecem rapid mai departe... Asta de aici, în costum de tenis, care se apleacă să adune niște mingi – ea e Racy.

O siluetă foarte athletică – talie fină, cupa GG – și, să-ți mai spun ceva, țâțele și păsărica ei sunt mereu calde. E bateria plus stratul termal. Bateria ține până la trei ore. Gândește-te, bărbații ejaculează la circa 4 minute, așa că e destul de generos. Poți să dai o petrecere, s-o faci poștă, să mai joci și cărți între timp, fără să-ți faci griji c-o să se descarce. La început, când se descărcau, începeau să bolborosească aiurea și le auzeai și zumzetul. Asta nu deranja pe nimeni, dar nu mi

se părea profesionist.

Îți plac tenișii ei cu baretă la spate? Varianta economică nu are pantofi. E drăguță, ca musicalul ăla franțuzesc, *Les Misérables*.

Că veni vorba de franțuzisme, nu știu dacă ai făcut vreodată sex cu un robot – ești invitatul meu mai târziu, dar crede-mă că pe urmă nu ai parte nici de Bonjour Tristesse, și nici nu te stresezi întrebându-te dacă a avut sau nu orgasm. Toate fetele mele au orgasm odată cu tine.

Da, ai remarcat corect, Ryan. Chiar e. Racy e mai înaltă decât celelalte. Are cam un metru șaiszeci și doi – celelalte au cam un metru cincizeci și opt. Pentru piața chineză și asiatică le facem mai mici. Astea sunt modelele pentru SUA și Marea Britanie.

M-am gândit să fac și o mărime de top model, dar nu e practică. În viața reală, toată poanta e să te dai mare cu amica ta top model la prietenii tăi – pe bune acum, e prea anorexică pentru orice altceva. Nu mănâncă, nu bea... nu... știi și tu – sunt foarte fițoase. Fetele mele sunt practice – sunt făcute să fie funcționale –, așa că avem grijă să fie ușor de manevrat.

Da, e adevărat, pe piață sunt și niște fete extrem de mici – arată ca niște copii. Eu nu mă implic în așa ceva. Am standarde.

Poți să cumperi niște roboți de la Family Mode; pot să-ți vorbească despre animale și să-ți spună basme, tot felul de chestii de-astea, gen *Emmanuelle în Parcul de distracție Disney*. Eu merg strict pe varianta Adult. Fără chestii amestecate. Așa că, pentru moment, nu avem nici un plan pentru o păpușă de călătorie.

Încă înregistrezi? Bine.

Chiar în spatele ecranului de aici e un pat exclusiv pentru expunere, așa că nu-ți da jos pantofii, Ryan. Închipuie-ți că te întorci acasă la frumusețea asta. Așa cum vin eu acasă la frumusețea asta. Am un Deluxe pentru uz personal.

Are tot ce are Racy, minus mușchi – adică are și ea, tonificați – dar delicați și cu rotunjimi, nu de halterofil. În orice caz, Deluxe, așa cum sugerează și numele, are materiale mai bune peste tot. Și păr adevărat.

Unde? Pe cap, unde credeați? Te-ai culcat cu femeii, nu-i așa?

Isuse, nu, n-aș pune niciodată păr adevărat *acolo*! De fapt, nici un

fel de păr. S-ar uda și s-ar distruge imediat.

La modelul ăsta cerem dublă garanție din cauza părului și trebuie să semnezi o declarație că n-o să verși alcool, pipi, caca sau spermă în părul ei.

Dar face cineva așa ceva? E trist, dar adevărat. Eu n-aș face asta, dar unii o fac.

La părul de nailon nu prea contează ce faci – și e ușor de înlocuit. Îl extragem rapid și-l refacem. Dar la marfa ca lumea, adevărată – să știi că sunt de partea femeilor, sincer îți zic. Cine și-ar dori ca un tembel să-i ejaculeze în păr?

Mda... Oribil.

Personal, ca femeie, deși nu sunt, nu mi-ar plăcea dacă nu știu ce tip ar vrea să-și verse sămânța oriunde în afară de locul obișnuit, iar eu sunt mare fițos la mâncare. Nu-mi place iaurtul sau crema de șarlotă, și nici chestia aia franțuzească, cremă de zahăr ars, sau tapioca sau sosul alb sau seul. Nu-mi plac deloc smoothie-urile cu banană și urăsc laptele de migdale. Dumnezeuule, auzi, lapte de migdale... De ce??? Mă cac pe el! Doctorul meu a încercat să mă convingă să-l încerc. Pentru colesterol. Am zis, amice, prefer să fac atac de cord.

Deluxe are un vocabular bogat. Cam 200 de cuvinte. Deluxe o să asculte tot ce vrei să-i spui – despre fotbal, politică sau orice –, o să aștepte să termini de vorbit, evident, fără să te întrerupă, chiar dacă bați apa în piuă, după care o să spună ceva interesant.

Cum ar fi? Păi, ceva de genul: *Ryan, ești atât de deștept. Nu m-aș fi gândit la asta. Știi ceva despre Real Madrid?*

Da – la asta mă refer când vorbesc despre educație. Schimbările climatice. Brexit. Fotbal. Modelul ăsta e o companie perfectă – și pe ideea asta o vom perfecționa pe măsură ce se dezvoltă tehnologia.

Unii bărbați vor mai mult decât sex. Am înțeles asta.

Și acum să trecem la versiunea Vintage. Ador taiorul în două piese și pălărioara gen tocă. Ideea mi-a venit de la site-urile retro-porn. A apărut mai târziu, dar are multe atuuri.

O groază de tipi în vârstă ne cereau „sexy și tânără” – majoritatea tipilor în vârstă nu sunt destul de bogați să poată susține o relație de genul fată tânără/bărbat în vârstă, în viața reală. Și hai să

recunoaștem; bărbații preferă o cutie de căpșune unei farfurii cu prune și cremă de șarlotă.

Noi oferim fantezii, nu viață reală.

Vintage poate ajunge la tine ca și cum ar veni direct din anii 1950. Zici că e emisiunea *BBC Calling The World* – nu-ți vine să crezi ce bine i se potrivește vocea – am angajat o prezentatoare de la BBC Radio 4 să facă asta. Anonim. I-am plătit o avere.

Sau poți să-ți iei o versiune Vintage în fustă mini stil anii 60, cu mărgelile hippy, care cântă *I Got You Babe*. Nu i se mișcă gura, dar dacă o fuți de-i sar capacele nici n-ai vrea asta, nu?

Există chiar și o versiune stil anii 70 fără sutien, cu părul vâlvoi și un vibrator pentru sex anal. Da! Haios!! Ea e cea care te fute! Nu, n-am încercat-o. Le încerc pe toate, dar asta nu m-a atras. La birou, îi spunem Germaine. E singura care are nume. Ai citit cartea? Mi-a spus mama despre ea. Eu am început-o, dar n-a fost chiar ce mă așteptam.

Cine o închiriază? Niște masochiști. Și câțiva profesori universitari.

Toate fetele astea au diverse variante de culoare a pielii: neagră, creolă sau albă. În plus, la modelele Vintage poți opta să aibă și păr la fofoloancă, dacă vrei. Starurile porno de altădată aveau niște tufișuri de zici că erau vată de zahăr, și unor bărbați așa le place. Așa că le putem oferi cu sau fără păr, dar doar la modelul Vintage. Dacă nu ești sigur că vrei sau nu puf pe față, putem include în pachet și păr opțional, plus lipici adecvat. Le cerem clienților să nu folosească propriul lor lipici. Dacă pui lipici pe partea greșită, te alegi cu o barbă auto-adezivă.

Avem clienți doar tipi în vârstă? Cătuși de puțin. În toate epocile și la toate vârstele, Ryan, sexul a fost și este o democrație. În ce-i privește pe cei în vârstă, eu văd asta ca pe un serviciu public. Ar trebui să scrii despre asta. Mereu oferim 10% reducere celor de peste 65 de ani, și lumea încă 10%. Lunea puțini au chef de futai.

Știi ceva – și chestia asta e ușor filozofică –, dar sunt genul care-și folosește mintea, nu se pune problema de vârstă când e vorba de un robot. Adică nu e interzis să faci sex până la 16 ani, bla bla, așa că dacă niște puști de școală vor să încerce, le spunem bine, băieți, și

cred sincer că e mai bine decât să i-o tragi unei fetișcane uscate înăuntru ca șmirghelul, și care nu te place.

Da, poți să fii bătrân, poți să fii urât, poți să fii gras, să puți, poți să ai o boală venerică, poți să fii falit. Fie că nu ți se scoală, sau îți e mereu sculată, există un XX-BOT și pentru tine.

Serviciu public. Crede-mă, asta e. Crezi că e posibil să primesc un titlu gen MBE? Mamei i-ar plăcea asta.

Femei? Și cu femeile cum rămâne? Ești feminist, Ryan? Eu nu sunt, dar mama e, așa că să nu crezi că la noi în Țara Galilor n-a ajuns și asta.

Există și roboți masculi, dar pe mine nu mă interesează. De ce nu?

Anatomie, Ryan. Anatomie elementară. Sigur ai făcut asta când ai învățat pentru medicină.

În principiu, un robo-băiat e un vibrator cu un trup atașat. E ca un manechin dintr-o vitrină, cu o sculă care nu funcționează. Nu se avântă. Nu i-o poate trage tipei din spate. Ea trebuie să se așeze pe el și să sară pe el, foarte obositor, sau să jongleze cu el deasupra ei, de parcă ar face un milkshake. Și asta e obositor. Nu-i deloc distractiv când ți-ai pregătit baia, ai aprins lumânările, ți-ai pus melodiile de dragoste preferate pe PLAY, REPEAT. Lucrurile care le plac femeilor și care le ajută să intre în stare.

Femeile preferă un vibrator ținut în mână. Au control mai bun. Își face treaba mai eficient, așa că se pot uita și la televizor simultan. Am făcut studiu de piață. Mă rog, nu eu personal, mama se ocupă de latura asta a afacerii. Mama? A, foarte mult. Cum am mai zis. Din prima zi.

Și în cazul robo-băieților e și o problemă de dimensiune. Roboții femeii sunt genul minion, până și suedezilor le place să fie minione, dar dacă le oferi un robo-băiat micuț li se taie tot cheful, e ca și cum ți-ai fute fiul, iar pe femeii nu le excită deloc treaba asta, pe majoritatea, în orice caz. Femeile au nevoie de un tip bine făcut, dar dacă faci robotul cât un malac, nu-l pot manevra. Și, într-un apartament mic, când nu e în uz, ca să zic așa, te împiedici de el – știi ce zic? Adică, dacă tu ai nevoie de puțin spațiu personal, nu-l poți ruga să se ducă să bea o bere.

În plus, femeile conduc de obicei mașini mai mici, și tipa nu vrea

să atragă atenția asupra ei în timp ce se chinuie să îndese un Dwayne „The Rock“ Johnson în Renault-ul ei Twingo.

Dacă vom ajunge și în cluburile de noapte – și am putea, fiindcă nu știu ce să fac cu banii pe care-i fac, atunci poate vom încerca să organizăm niște seri speciale pentru gagici, în care să le oferim niște robo-băieți, ca să vedem cum merge – doar așa, de distracție –, de genul vrei să-mi călărești poneiul? Poate că femeilor le-ar plăcea să stea în șa, dacă obțin ceva care să merite efortul. Am niște idei de pe vremea când reparam prăjitoare de pâine.

Piața asta e globală. Piața asta e viitorul.

Să-ți spun ceva despre China, Ryan. Politica aia cu un singur copil de familie? Slavă Domnului c-au renunțat la ea. Gândește-te la toate bebelușele alea sugrumate pe vreun câmp de orez. Sunt milioane și milioane de bărbați chinezi care n-o să aibă niciodată o parteneră pentru că pur și simplu nu există suficiente fete pentru toți. E normal – ce semeni, aia culegi – ce-ai pus pe bandă, aia plătești la casă – ai zice c-ar fi trebuit să știe asta, nu? Piața chinezească o să fie uriașă. De-asta sunt la ei fabricile – ei iubesc tehnologia și, sincer, cred că o groază de chinezi o să prefere un robot fiindcă lor le place genul supus. Chinezoaicele de azi sunt prea independente. Am fost la fabrică – am văzut tot.

În orice caz, îmi deschid propria fabrică în Țara Galilor. Nu le putem lăsa chinezilor monopolul. Zic să vadă că există competiție și, dacă intră în război comercial cu nenorociții ăștia de americani, cine știe ce-o să se întâmple? Poate că prețul roboților o să urce până la cer.

Mama a zis c-ar trebui să luăm aminte la Karl Marx și să controlăm mijloacele de producție.

Pe de altă parte, vreau și să dau ceva înapoi comunității. De când cu Brexitul, în Țara Galilor nu mai există locuri de muncă, Ryan. Au votat Țara Galilor pentru galezi, de parcă lumea se călca-n picioare să ne treacă granița și să deschidă o nouă mină de cărbuni.

În orice caz, toți banii din Țara Galilor vin din nu știu ce fonduri europene, dar mulți se căsătoresc doar cu rude. Cred că ne-ar prinde bine un pic de imigrație – prea multă consangvinitate afectează

creierul. Brexit! Isuse! La fel de bine puteau înconjura locul cu un zid făcut din praz.

Așa că trebuie să fac și eu ceva. Deschid o fabrică în care să se construiască tot robotul. Cap-coadă. Și am un atelier mai mic – am obținut finanțare pentru el –, care face doar capete. Așa, un pic mai artizanal. Sunt meșteșugari destul de buni în Țara Galilor... Se pricep la prosoape de bucătărie. Ceramică...

Și există multe coafeze șomere la care nimeni nu-și mai permite să-și facă părul, acum că Țara Galilor e a galezilor.

Ce nevoie am de capete suplimentare?

Mulți roboți sunt loviți peste față. Sunt aruncați în perete sau mai știu eu unde. La un moment dat, m-am gândit serios la un nas detașabil. La unele modele le poți schimba chiar tu fața, dar e complicat, și cred că e o idee mult mai bună să cumperi de la început un cap de rezervă. Sexul poate fi un pic cam violent, nu-i așa? Eu nu judec.

Mă gândesc apoi să bag în producție și un model Outdoor. Mai dur. Mai rezistent. Gen Lara Croft. Pentru asta, o să avem nevoie de propria noastră linie de producție. S-ar putea adresa pieței fetișiştilor. Dominatoarea. Robotul care-ți trage palme. Genul ăsta de chestii. Chinezii nu s-ar atinge de ea. Cred că britanicilor le-ar plăcea. Sunt în discuții cu Caterpillar și JCB.

Ăsta e viitorul, Ryan.

Vii la spectacolul meu live? Să vezi fetele în acțiune? Uite, e un demo pe iPad. Cum ți se pare muzica?

Walking in Memphis. Ador melodia asta. Versul meu preferat e: *There's a pretty little thing waiting for the King...*⁹

9. Pe rege îl așteaptă o fetișcană frumoasă...

Toate sunt frumoase. Suntem cu toții regi.

Ce-ai zis? Asta face viața reală și mai grea?

Dar ce mai e azi viața reală?

N-a existat niciodată o poveste mai nebunească și totuși, așa cum se întâmplă cu majoritatea operelor de ficțiune din ziua de azi, are un puternic aer de realitate.

The Edinburgh Magazine, 1818

Omenirea nu poate suporta prea multă realitate.

De-asta inventăm povești, am zis.

Și dacă noi suntem poveștile pe care le inventăm? a zis Shelley.

Încă prizonieră a ploii, scriu fără oprire.

Claire stă într-un colț și coase. Polidori își oblojește glezna beteagă. A sărit pe fereastră, să-și demonstreze iubirea pentru mine. A fost ideea lui Byron. Când se plictisește, e periculos.

Tot ce facem e să bem și să ne fudem, a zis Byron. E destul pentru o poveste?

Un succes de public! a spus Polidori.

Dormim. Mâncăm. Muncim, a zis Shelley.

Chiar așa? a zis Byron, care e la regim din cauza corpolenței și, în plus, e și insomniac, și leneș. Nu-și găsește versurile pentru povestea lui supranaturală, zice, deși el e cel care ne-a lansat provocarea. E agasant. Cu toții suntem agasanți.

Polidori e ocupat cu propria-i poveste. I-a spus *Vampirul*. E foarte interesat de transfuziile de sânge.

În lipsa excursiilor sau a diverssiunilor, domnii au început să discute o serie de conferințe la care asistaserăm cu toții recent la Londra – conferințe ținute de medicul lui Shelley, William Lawrence, despre originea vieții. Viața, afirma doctorul Lawrence, e intrinsec legată de Natură. Nu există nici o forță „superioară adăugată“, ca sufletul. Ființele omenești sunt alcătuite din oase, mușchi, țesut, sânge etc. și nimic altceva.

Vorbele lui au fost, firește, întâmpinate cu revoltă: „*nici o diferență între un om și o stridie? Omul nu e nimic mai mult decât un urangutan sau o maimuță, cu «emisfere cerebrale mai dezvoltate»?*“

Ziarul *The Times* a conchis: *Doctorul Lawrence se străduiește din răspuțeri să demonstreze că oamenii nu au suflete!*

Și totuși, i-am spus lui Shelley, tu, mai mult decât oricine altcineva, crezi în Suflet.

Cred, a zis el, cred că fiecare om are misiunea de a-și trezi propriul suflet. Sufletul lui e cea parte din el care nu e supusă morții și degradării; cea parte a lui care trăiește plenar în prezența adevărului și a frumuseții. Dacă nu are suflet, atunci e o brută.

Și unde se duce sufletul ăsta, după moarte? a zis Byron.

Asta nu se știe, a răspuns Shelley. *Transformarea* sufletului, și nu unde se duce el, ar trebui să ne preocupe. Misterul vieții e pe pământ, și nu în altă parte.

Și ploaia e tot pe pământ, a zis Byron, privind pe fereastră ca un zeu neputincios. Tânjea să-și călărească iapa și nu mai avea deloc stare.

O să murim cu toții destul de curând, a zis Polidori, așa că nu putem trăi așa cum vor alții să trăim, ci doar așa cum dorim noi. M-a privit, cu mâna pe prohab.

Dar nu mai există nimic în viață decât dorințele noastre? am spus. Nu ar trebui să ne sacrificăm propriile dorințe pentru vreo cauză mai înaltă?

Tu poți să faci asta dacă vrei, a zis Polidori, dacă asta îți oferă satisfacție. Dar eu prefer să fiu vampir decât cadavru.

Să mori așa cum trebuie înseamnă să trăiești așa cum trebuie, a zis Byron.

Nimeni nu găsește satisfacție în moarte, a răspuns Polidori. Îți închipui că așa va fi, dar ce vei simți concret? Ce vei câștiga din asta?

Reputație, a zis Byron.

Reputația înseamnă bârfă, a zis Polidori. Mă vorbești de bine, mă vorbești de rău – ce altceva e asta decât vorbă goală?

Hai, că azi ești întors pe dos, a zis Byron.

Ba tu ești întors pe dos, a zis Polidori.

Shelley m-a înconjurat cu brațele și m-a strâns tare. Te iubesc... Pe tine, draga mea Mary, pe tine, care ești cât se poate de vie.

Auzeam acul lui Claire înfigându-se în tapiserie.

Suntem cu toții vii, o o! Suntem cu toții vii, o o! a cântat Polidori, bătând ritmul pe brațul divanului. Byron s-a strâmbat și s-a dus șchiopătând la fereastră, pe care a deschis-o în așa fel încât ploaia să bată direct înspre Claire.

Vrei să încetezi? a strigat Claire la râsetele lui, sărind în picioare ca arsă. S-a așezat pe alt scaun și și-a tăiat furioasă ața cu foarfeca.

Shelley a mimat indiferența, sau poate că e indiferent la stările altora. Uneori așa mi se pare.

Moartea e o mare farsă, a zis Shelley. Mai că nu cred aproape deloc în ea.

O să crezi bucuros în ea când o să moștenești averea lui taică-tu, a zis Byron.

I-am privit expresia sardonică, ba chiar cinică. Un mare poet, cu adevărat, și totuși atât de nedrept. Se pare că harurile cu care ne înzestrează natura nu ne modifică deloc comportamentul. Shelley are foarte puțini bani și e cel mai generos dintre bărbați. Byron e bogat, moșiile îi aduc 10 000 de lire pe an, și cheltuiește doar pentru proprii-i plăcere. Poate să trăiască așa cum vrea. Dar noi trebuie să avem grijă. Adică eu trebuie să am grijă de contabilitatea lui. Shelley e aerian, pare că niciodată nu știe cât poate cheltui și cât nu. Suntem mereu datori. Și totuși, dacă eu reușesc să vând povestea la care scriu, o să ne fie mai bine. Mama a trăit din scris. Intenționez să-i urmez exemplul.

Aș vrea să spun mai multe despre Suflet... a zis Shelley.

Byron a gemut. Polidori a tușit. Claire a înfipt și mai cu sete acul în fața ei de pernă.

Însă mintea mea era în altă parte. De când îmi venise ideea poveștii, mă gândeam doar la ea. Silueta a cărei imagine îmi domina mintea mă făcea să uit de orice altceva. Mintea mea se afla într-un soi de eclipsă. Trebuia să mă întorc la monstruoasa umbră ce nu-mi dădea pace.

I-am lăsat cu certurile și metafizica lor și m-am dus sus, la biroul meu de la etaj, cu o carafă de vin. Vinul roșu îți mai liniștește durerea provocată de umezeală.

De dragul poveștii mele, am propria-mi dorință de a încerca să înțeleg ce e cu omul, ce-l face diferit de animale și de toate celelalte. E rațiunea? E sensibilitatea lui? Dacă nu avem suflet, atunci care e esența noastră, superioară celorlalte forme de viață? Ce ne diferențiază de restul biologiei? Sau de mașini?

Am vizitat cu tata o manufactură din Manchester. Am văzut că bietele creaturi amărâte, slave ale mașinărilor, erau la fel de repetitive în mișcările lor precum mașinile. Singurul lucru care le diferenția era nefericirea lor. Prosperitatea adusă de manufacturi nu e

pentru muncitori, ci pentru patroni. Oamenii trebuie să trăiască în sărăcie, ca să fie creierul mașinărilor.

Când eram mai tânără, tata m-a pus să citesc *Leviatanul* lui Hobbes. (Mai tânără! Mi-e greu să cred, dar am 18 ani; eu, care am pierdut o mamă, m-am înstrăinat de tata, am fugit cu soțul meu, am avut un copil și mă aflu acum pe marginea istoriei, căci așa văd acest moment al epocii mele.) Acum stau aici, cu condeiul în mână, și-mi vin în minte Hobbes și ipoteza lui. El scrie:

Dat fiind că viața însemnează doar mișcare a Membrelor, al cărei început se află într-o parte principală din interiorul lor, de ce n-am putea spune că toate Automatele (Motoare ce se mișcă singure cu ajutorul arcurilor și al roțițelor, precum un ceasornic) au viață artificială?

Mă întreb: ce e viața artificială? Automatele nu au inteligență; sunt doar mecanisme de ceasornic. Viața umană biologică, chiar și cea mai nenorocită ființă, are suficientă inteligență cât să mulgă o vacă, să rostească un nume, să știe când vine ploaia și când nu, să reflecteze, poate, la propria-i existență. Și totuși, dacă automatul ar avea inteligență... Ar fi destul ca să spui că e viu?

Shelley mă învață greacă și latină. Stăm întinși în pat, el gol, cu mâna pe spatele meu, și cartea pe pernă. Îmi sărută gâtul în timp ce învățăm cuvinte noi. Adesea, ne-ntrerupem ca să facem dragoste. Îi iubesc trupul. Nu-mi place că are atât de puțin grijă de sine. Nu-și poate cu nici un chip imagina că ceva atât de grosolan ca materia i se poate opune. Dar e făcut din sânge și căldură. Mă odihnesc la pieptul lui îngust, ascultându-i inima.

Citim amândoi Ovidiu: *Metamorfoze*. Italia e plină de statui de bărbați frumoși. Bărbați care își etalează mușchii, pozând. Să săruți unul? Să-l aduci la viață?

Am atins asemenea statui, marmura lor rece, piatra lor sobră. Și am îmbrățișat una și m-am minunat de forma fără viață.

Shelley mi-a citit cu glas tare din Ovidiu povestea sculptorului Pygmalion care s-a îndrăgostit de statuia pe care o sculptase chiar el. Atât era de îndrăgostit de propria-i creație, că femeile nici nu existau pentru el. S-a rugat zeiței Atena să-și găsească o iubită la fel de

frumoasă precum forma fără de viață de pe masa lui de lucru. În noaptea aceea, a sărutat buzele tânărului trup pe care îl crease. Nu i-a venit să creadă ce-a simțit – a simțit că statuia i-a răspuns și ea cu un sărut. Piatra cea rece s-a încălzit.

Și asta n-a fost tot... prin bunăvoința zeiței, trupul sculptat a luat formă de femeie – o dublă transformare, din lipsă de viață în viață și din masculin în feminin. Pygmalion a luat-o de soție.

Probabil, a zis Shelley, că așa ceva avea în minte Shakespeare la finalul piesei *Poveste de iarnă*, când statuia Hermionei prinde viață. Aceasta coboară de pe soclu. Își îmbrățișează soțul, pe Leontes, tiranul. Din cauza fărâdelegilor lui, Timpul însuși se preschimbase în piatră, iar acum, prin mișcarea ei, Timpul începe iar să curgă. Ce s-a pierdut e regăsit.

Da, am zis. Clipa de căldură. Să săruți buzele și să le găsești calde.

Buzele sunt calde după moarte, a zis Shelley. Cine nu se culcă lângă cel iubit toată noaptea, cât trupul i se răcește? Cine nu ia trupul în brațe, înnebunit să-i insuflă căldură și să reînvie cadavrul? Cine nu-și spune că e din cauza iernii? Că dimineață sigur o să iasă soarele?

Mută-l la soare... am zis. (Nu știi de ce).

Viață artificială. Statuia se trezește și pleacă.

Dar restul? Există, oare, ceva care să poată fi numit inteligență artificială? Ceasornicul nu are gânduri. Care e scânteia minții? Oare poate fi creată? De noi?

*Din ce esență oare ești făcut,
Că umbre, milioane, ți se-nchină?*

Umbrele au întunecat colțurile camerei. Am cugetat asupra naturii proprii mele minți. Și totuși, când mi se oprește inima, trebuie să mi se oprească și mintea. Nici o minte, oricât de strălucită, nu supraviețuiește trupului.

Mintea mi-a fugit la călătoria pe care am făcut-o cu Shelley și Claire, care revine în această poveste ca un semn de carte – nu pentru text, ci ca un soi de laitmotiv.

Eu urma să fug cu Shelley, iar Claire a hotărât că nu poate rămâne

singură, așa că am căzut de acord să plecăm împreună, ascunzându-ne planul de tata și mama mea vitregă.

Trebuie să adaug că, după moartea mamei mele, tata n-a putut rămâne singur și la scurt timp s-a însurat iar – cu o femeie comună, fără pic de imaginație, dar care se pricepea la gătit. Aceasta a adus-o cu ea pe fiica ei pe nume Jane, care în curând a devenit o cititoare avidă a scrierilor mamei mele răposate și la un moment dat și-a schimbat numele în Claire; n-am avut nimic împotriva. De ce să nu se reinventeze? Ce altceva e identitatea, dacă nu numele pe care i-l dăm?

Când tata a devenit bănuitor, Jane/Claire a devenit mesagera dragostei dintre Shelley și mine. Și eu și Shelley o îndrăgeam, așa că, atunci când a venit timpul să părăsim Skinner Street, am hotărât să plecăm împreună.

Stele pe cer ca șanse infinite.

Ora 4 dimineța. Cu papuci de fetru în picioare, cu botinele în mâini, să nu-l trezim pe tata, deși doarme adânc când ia laudandum pentru friguri.

Am alergat pe străzile pe care lumea tocmai se trezea.

Am ajuns la trăsură. Acolo se afla Shelley, palid și nerăbdător, un înger fără aripi.

M-a îmbrățișat, îngropându-și fața în părul meu, șoptindu-mi numele. Bagajele noastre modeste au fost încărcate, dar i-am întors brusc spatele și am alergat înapoi acasă, cu un atac de conștiință, să-i las tatei un bilet pe polița șemineului. Nu-i puteam sfâșia inima. M-am îmbărbătat singură. Nu-i puteam rupe inima fără să-i spun că îi rup inima. Trăim prin limbaj.

Pisica a început să se frece de picioarele mele.

Și apoi am plecat iar alergând, alergând, pălăria mi-a alunecat în jurul gâtului și mă ardea gâtul, rămas fără aer. Aveam 17 ani.

Și am plecat, neliniștiți și istoviți, dând bice să ajungem la Dover, suferind de rău de mare pe vasul cu pânze care ne-a dus la Calais – și prima mea noapte în brațele lui într-o odaie cu pereți tapițați dintr-un han întunecos, în zgomot de roți de căruță cu fierul zdrăgănind când treceau peste pietre și inima mea auzindu-se mai tare decât fierul și roțile.

Aceasta e o poveste de iubire.

Aș putea adăuga că mama mea vitregă a venit după noi, implorând-o pe Jane/Claire să se întoarcă. Cred că de mine abia aștepta să scape. Shelley a bătut camera în lung și-n lat cu fiecare dintre noi și împreună, vorbind cu însuflețire despre dragoste și libertate. Nu-mi imaginez că ea l-a crezut, dar în cele din urmă a fost istovită și și-a luat rămas-bun. El câștigase. Ne aflam în Franța, leagănul revoluției. Era vreun lucru pe care să nu-l putem face?

După cum s-a dovedit, da – puteam face foarte puține lucruri.

Nu ne era ușor să călătorim. Nu aveam haine. Parisul era murdar și scump. Mâncarea ne dădea crampe și gaze. Shelley trăia cu pâine și vin. Eu am adăugat și brânză. În cele din urmă am găsit un cămătar de la care Shelley a putut împrumuta șaiszeci de lire.

Remontați psihic de mica noastră avere, am hotărât să călătorim și am plecat la țară, în căutarea simplității și a omului natural despre care scrisese Rousseau.

O să avem carne de vită, lapte și pâine bună, a zis Shelley, și vin tânăr și apă curată.

Asta era povestea.

Realitatea a fost cu totul alta.

Am îndurat totul câteva săptămâni, chinându-ne să ne ascundem dezamăgirea unul de altul. Era tărâmul libertății. Aici venise mama ca să găsească libertatea, atunci când scrisese *Drepturile femeii*. Am crezut că aici o să găsim oameni care gândesc ca noi și inimi deschise. În realitate, țăranii ne-au taxat la greu pentru cel mai mic lucru. Fermele erau murdare și mobila era stricată. Spălătoreasa fura nasturi și panglici. Ghizii noștri erau ciufuți, iar măgarul pe care l-a închiriat Shelley – ca să-l putem călări pe rând – era beteag.

Te doare ceva? mă întreba Shelley, deranjat de tăcerile mele, iar eu nu-i ziceam da, laptele acrit brânza cu broboane de apă pe ea cearșafurile împruțite puricii furtunile putregaiul paturile cu saltele de paie pline de ploșnițe. Legumele moi carnea sinistră peștele plin de păduchi franzelele cu gărgărițe. Supărarea tatălui meu. Gândurile la mama mea. Starea rufăriei mele de corp.

Doar căldura, scumpul meu, răspundeam.

El mi-a cerut să mă scald cu el goală în râu. Eram prea sfioasă. M-am mulțumit să-i privesc trupul, alb și zvelt și sculptat. Mi se părea că a prins viață și apoi mi-a insuflat-o și mie. Trupul său are ceva ca de pe altă lume. E o aproximație – ca și cum i-a fost încropit la repezeală, ca spiritul lui să poată păși în lume.

Citeam Wordsworth cu glas tare ca să ne trecem vremea, dar Franța nu era poezie; erau doar țărani.

În cele din urmă, văzându-mi tristețea, Shelley ne-a făcut rost de locuri pe o barjă ce traversa apele Franței și o lua apoi în jos, pe Rin.

Era mai bine? Elveția cea plină de sine. Germania cea bețivă. Mai mult vin, ziceam. Și așa ne-am petrecut zilele, prost hrăniți, mult prea beți, căutând sufletul și neștiind unde să-l găsim.

Ce-mi doresc există dacă îndrăznesc să-l găsesc.

Într-o zi, nu departe de Mannheim, am văzut turnurile unui castel ridicându-se din negură, ca un avertisment. Shelley adoră turnurile, pădurile, ruinele, cimitirele, orice parte a Omului sau a Naturii ce poate fi subiect de meditație.

Așa că am urmat drumul anevoios către el, neluând seama la privirile țăranilor, fixate asupra furcilor și săpăligilor lor.

La poalele castelului ne-am oprit, în fine, și ne-am cutremurat. Chiar și în soarele fierbinte al după-amiezii era frig.

Ce e aici? l-a întrebat Shelley pe un bărbat dintr-o căruță.

Castelul Frankenstein, a zis acesta.

Deprimant loc de meditație.

Există o poveste, a zis bărbatul... sugerând că vrea bani să ne-o spună, iar Shelley l-a plătit dublu, câtuși de puțin dezamăgit de ce-a auzit.

Castelul îi aparținuse unui alchimist pe nume Konrad Dieppel. Iubita sa soție murise prea devreme și, incapabil să suporte pierderea ei, el a refuzat s-o îngroape, hotărât să descopere secretul vieții.

Unul câte unul, servitorii l-au părăsit. Locuia singur și în zori și în asfințit putea fi văzut rătăcind prin cimitir și printre capelele mortuare, târând după el orice cadavru fetid pe care-l putea găsi, apoi măcinând

oasele cadavrelor pentru a le amesteca cu sânge proaspăt. Credea că, dacă le va administra această tinctură celor recent decedați, îi poate învia.

Sătenii au ajuns să se teamă de el și să-l urască. În egală măsură, trebuiau să-și păzească și morții și să ciulească urechile la pașii lui, sau la clopoțeii de pe căpăstrul calului său. Nu o dată, acesta se năpustea într-o casă îndoliată. Avea cu el într-o sticlă îngrozitoarea poțiune, pe care o îndesa în gura moale a corpului gol, așa cum e îndesată găscă pentru a se obține pateu de ficat.

Nu a existat nici o înviere.

În cele din urmă, locuitorii tuturor satelor din jur s-au adunat și l-au ars de viu în castelul lui.

Zidurile lui duhnesc a trupuri ciopârțite și a moarte.

Am privit clădirea în ruine. O scară exterioară, întunecată și prăbușită, ca un coșmar stil Piranesi, căzută și parțial acoperită de buruieni crescute printre pietre, ce ducea, spirală după spirală, treaptă cu treaptă, către ce anume? Către ce pivniță a ororilor?

Mi-am tras șalul mai bine în jurul meu. Aerul însuși e rece ca mormântul.

Hai! i-am zis lui Shelley. Trebuie să părăsim acest loc.

El m-a înconjurat cu brațul și ne-am îndepărtat grăbiți. În timp ce mergeam, el mi-a povestit câte ceva despre alchimie.

Alchimiștii caută trei lucruri, a zis Shelley. Taina transformării Plumbului în Aur. Taina Elixirului Vieții Eterne. Homunculul.

Ce e ăla homuncul? am întrebat.

O creatură nenăscută de o femeie, a răspuns el. Un lucru făcut, păgân și răuvoitor. Un soi de spiriduș, diform și viclean, animat de forța răului.

Și în amurgul apăsător al plimbării noastre înapoi către han m-am gândit la asta: la acea creatură cu trup ca de om, însă nenăscută de femeie.

Iar acum acel trup ca de om s-a întors.

Și nu e deloc o piticanie. Nu-i spiriduș.

Mă simt ca și cum mintea mea ar fi un ecran, iar de cealaltă parte a

ecranului e o ființă care caută viața. Am văzut pești din acvariu împingându-și fața în sticlă. Simt ceva ce nu pot numi decât în formă de poveste.

Am să-mi numesc eroul (oare e un erou?) Victor – pentru că el caută victoria în fața vieții și a morții. El se străduiește să pătrundă în cele mai tainice ascunzișuri ale Naturii. Nu va fi un alchimist – nu am nevoie de vrăji și magie –, va fi medic, ca Polidori, ca doctorul Lawrence. El va cunoaște cursul sângelui, va ști fiecare nod al mușchiului, densitatea osului, delicatețea țesutului, cum pompează sângele inima. Canale, lichide, masă, substanță gelatinoasă, misterul creierului în formă de conopidă.

El va alcătui un bărbat, mai mare decât cei obișnuiți, și-i va da viață. Am să folosesc electricitatea. Furtuna, scânteia, fulgerul. Am să-l trăsnesc cu foc, ca pe Prometeu. O să fure viață de la zei.

Cu ce preț?

Această creatură va avea puterea a zece bărbați. Iuțeala unui gal în galop. Va fi o creatură mai mult decât omenească. Însă nu va fi om. Oare va fi om? Nu simte ca noi. Și totuși simte. Și suferă. Da! Da! Trebuie să sufere. Suferința, cred cu tărie, e cumva legată de Suflet.

Mașinile nu suferă.

Creatorul meu nu va fi un nebun. Va fi un vizionar. Un bărbat cu familie și prieteni. Dedicat muncii lui. Am să-l duc la marginea prăpastiei și am să-l fac să sară. Am să-i arăt măreția, dar și groaza.

Am să-l numesc Victor Frankenstein.

Mintea e matricea materiei.

Max Planck

Realitatea nu poate suporta prea multă umanitate.

Numele?

Ry Shelley.

Jurnalist?

Invitat. Sunt invitatul profesorului Stein.

Conferința profesorului Stein e deschisă publicului și se transmite live pe site-ul Royal Society.

Societatea Regală de Științe a fost înființată în 1660, pentru sprijinirea științelor naturii și promovarea cunoștințelor științifice. Aici, în Carlton Terrace, care dă spre The Mall, Londra ți se pare cea mai opulentă și mai imperturbabilă. De fapt, clădirile neo-clasice de aici au fost concepute de John Nash și construite între 1827 și 1834. Cu tencuială de stuc. Fațadă cu coloane corintice. Frize elaborate și frontoane.

Seninătatea atemporală a trecutului la care britanicii se pricep atât de bine e o memorie implantată – i-ai putea spune memorie falsă. Ceea ce pare atât de solid și de sigur e de fapt parte a tiparului istoric dărâma-construiește la loc, în cadrul căruia turbulența trecutului e refasonată drept marcă, drept simbol, drept tradiție, drept ceea ce apărăm, ceea ce susținem – până când vine timpul să aducem bila de plumb. În orice caz, Societatea Regală s-a mutat aici abia în 1967. Istoria e ce faci tu din ea.

În seara asta, noi suntem istoria pe care o facem.

Am privit publicul ce intra în sală: studenți cu genți bărbătești purtate stil poștaş. Hipsteri cu bărbă îngrijite. Puști în tricouri, care lucrează la hubul tehnologic londonez din Shoreditch. Bancheri eleganți în costume făcute pe comandă, tocilari, fani SF. Două femei musulmane cu batice pe cap și hanorace cu robotul Sophia.

În publicul ăsta sunt o groază de tineri.

Victor Stein are o mulțime de urmăritori pe Facebook și Twitter. Conferința TED pe care a susținut-o a atins șase milioane de vizualizări. Are o misiune, e limpede.

Unii se întreabă: tu de ce parte ești?

El ar zice că nu există tabere – că sistemele binare aparțin trecutului nostru bazat pe carbon. Viitorul nu e biologie – e IA.

Are un grafic limpede și frumos pe ecran:

Viață de Tip 1: Bazată de evoluție.

Victor explică: Schimbările se petrec lent, de-a lungul mileniilor.

Viață de Tip 2: Parțial auto-creată.

Aici ne aflăm acum. Ne putem dezvolta propriul software pentru creier prin învățare, inclusiv prin delegarea unor sarcini către mașini. Ne updatăm individual și generațional. În timpul unei generații, ne putem adapta unei lumi schimbătoare – gândiți-vă la bebeluși și la iPaduri. Am inventat tot soiul de mașini pentru transport și muncă grea. Caii și săpăligile sunt de domeniul trecutului. Ne putem de asemenea depăși unele dintre limitele biologice; ochelari, laser pentru ochi, implanturi dentare, înlocuiri de șold, transplanturi de organe, proteze. Am început să explorăm spațiul.

Viață de tip 3: Auto-creată integral.

Acum e chiar însuflețit. Lumea IA, ce se va naște curând, va fi o lume în care limitele fizice ale corpurilor noastre vor fi irelevante. Roboții vor face multe dintre lucrurile pe care le fac azi oamenii. Inteligența – poate chiar și conștiința – nu va mai depinde de un trup. Vom învăța să ne împărțim planeta cu forme de viață non-biologice create de noi. Vom coloniza spațiul.

Îl privesc în timp ce vorbește. Îmi place să-l privesc. Are acel amestec atât de sexy alcătuit din dorința de a salva sufletele și erudiție. Are trupul zvelt și activ. Are părul suficient de des ca să inspire vitalitate, suficient de grizonant ca să inspire încredere. Bărbie dreaptă, ochi albaștri, cămașă apretată, pantaloni bine croiți, ușor conici, pantofi făcuți pe comandă. Femeile îl adoră. Bărbații îl admiră. Știe cum să capteze interesul publicului. O să părăsească scena pentru a demonstra ceva. Îi place să-și mototolească notițele și să le arunce pe jos.

E un om de știință cu o misiune clară, ca predicatorii de pe Gospel Channel. Dar cine va fi salvat?

În spatele lui, pe ecran, în seara asta, se află schița lui Leonardo, *Omul vitruvian*. În timp ce publicul stă în tăcere, imaginea lui Leonardo se animă, ia o pălărie de fetru de pe un cuier apărut din senin, și-o pune spre ceafă, se întoarce și pornește către marea care

apare în fața lui. Sunetul valurilor se aude foarte clar. Bărbatul merge fără oprire până când apele îi ating creștetul. În urma lui rămâne doar pălăria plutind calmă pe marea indiferentă.

Victor Stein a zâmbit. A făcut câțiva pași în față, întorcându-se cu spatele la ecran. A zis: Am numit această conferință *Viitorul oamenilor într-o lume post-umană* fiindcă inteligența artificială nu e sentimentală – e interesată doar de cele mai bune rezultate posibile. Rasa umană nu e cel mai bun rezultat posibil.

Îi place ca publicul să interacționeze cu el. Să pună întrebări. Le dă cuvântul.

Una dintre musulmanele cu hanorac cu Sophia ridică mâna. Asistentul îi dă microfonul.

Domnule profesor Stein, așa cum știți, Sophia, robotul firmei Hanson, a primit în 2017 cetățenia Regatului Arabiei Saudite. Are mai multe drepturi decât orice femeie saudită. Ce vă spune asta despre inteligența artificială?

Nimic, a zis profesorul Stein, dar ne spune foarte multe despre Arabia Saudită.

(Râsete în sală, dar femeia insistă.)

Oare femeile vor fi primele victime ale desuetudinii în minunata noastră lume nouă?

Dimpotrivă, a zis profesorul Stein, IA nu are nevoie să reproducă prejudecii demodate, de gen. Dacă nu mai există masculin și feminin, atunci...

Însă femeia îl întrerupe – el urăște asta, dar își controlează iritarea.

Ce părere aveți despre roboții sexuali? Vagine vibratoare, care nu zic niciodată nu?

Un tânăr se bagă în vorbă: Da, și nici măcar nu trebuie să le faci cinste la restaurant!

Urmează alte râsete. Tânărul se întoarce spre femei și le trage un zâmbet larg nesexist, exersat: Am glumit! Vă fac cinste cu o cola mai târziu?

Profesorul Stein își dă seama că pierde interesul publicului. Ridică mâna pentru a înăbuși micro-conversațiile ce perturbă sala.

Are o autoritate înăscută – e ca un dresor de lei.

Spune: Există o diferență substanțială între robotica de nivel

primar și mediu, ce urmărește scopuri bazale și limitate – și așa include aici și vaginele vibratoare – chiar dacă acel robot îți poate spune Frumosele în opt limbi. (Râsete.)

Zăresc pe ultimul rând o siluetă care se agită să zică ceva, dar profesorul Stein o ignoră și continuă: *Vă rog, ascultați...* o diferență substanțială între scopurile primare și limitate și adevărata inteligență artificială, prin care înțeleg mașini ce vor învăța să gândească singure.

Se oprește ca vorbele lui să-și facă efectul. Deci, dacă preocuparea dumneavoastră este ca, în cele din urmă, femeile să nu fie înlocuite de roboți, ca în *Nevestele perfecte din Stepford*, un film pe care îl ador, apropo, și mai ales remake-ul cu Glenn Close – l-ați văzut? Nu? Ei bine, ar trebui... are un final fericit (glumește pentru a recâștiga controlul, atrăgând tot publicul de partea sa, dar întâmpină oarecare rezistență), atunci așa zice...

O altă femeie se ridică și-l întrerupe. Îi văd chipul traversat de o undă de mânie, ca atunci când ești prins în lumina unui far de mașină. Face un pas înapoi și chipul i se destinde. Parcă o știu de undeva pe femeie. E atrăgătoare în ciuda aerului nemulțumit, cu părul blond scăpat din clamă și geaca ei scumpă, uzată.

Aceasta spune: Domnule profesor Stein, dumneavoastră sunteți fața acceptabilă a IA, dar, de fapt, cursa de a crea ceea ce dumneavoastră numiți adevărata inteligență artificială e o cursă la care participă băieți albi cu tulburări de spectru autist, cu inteligență emoțională redusă și competențe sociale de studenți care nu ies din cămin. În ce fel va fi minunata *lor* lume nouă neutră ca gen – sau neutră în vreun fel?

Nu i-aș numi pe chinezi băieți albi cu tulburări de spectru autist, zice profesorul Stein cu blândețe.

Ea spune: China are o cultură misogină în care bărbații cresc învățând să disprețuiască femeile... ei sunt cei mai mari producători și consumatori de roboți sexuali.

(Îl văd pe tipul din spate fluturând iar din mână.)

Ea spune: Știm deja că învățarea automată are rezultate profund sexiste. Amazon a trebuit să nu mai folosească computerele pentru a tria CV-urile trimise pentru diverse joburi fiindcă acestea alegeau întruna bărbați, în detrimentul femeilor. IA nu are nimic neutru.

Profesorul Stein ridică mâna s-o oprească... Sunt de acord cu ce

spuneți despre stadiul curent al învățării automate. Da, sunt probleme – dar după mine, aceste probleme sunt temporare, și nu sistemice.

Femeia nu se lasă. Ține bine de microfon și strigă la el:

CE E AȘA INTELIGENT LA SFÂRȘITUL OMENIRII?

În sală izbucnesc aplauze spontane; chiar și unii dintre bărbații la costum (logic raționali, investitori pe termen lung) aplaudă.

Victor pare nefericit. El n-ar spune că e nefericit; ar spune că n-a fost bine înțeles. Așteaptă. Nu e genul răbdător, dar știe cum să aștepte, așa cum un actor sau un politician știe cum să aștepte ca să dea o replică. Apoi face unul dintre lucrurile pe care le face atât de bine – iese rapid din lumea științei și intră în cea a artelor:

Să dai nume greșite lucrurilor înseamnă să sporești gradul de nefericire a lumii.

Aplicația care îi recunoaște vocea scrie citatul pe ecranul din spatele lui. Ne uităm cu toții la el. E la fel de frumos ca o ecuație.

Urmează o pauză.

Așteaptă iar, până când studenții au încetat să scrie pe Twitter și tocilarii au încetat să mai încerce să-l găsească online. Așteaptă de parcă ar avea tot timpul din lume – și cred că, dacă are dreptate, chiar așa e –, fiindcă înainte de a muri o să reușească să-și descarce în siguranță creierul. Noi, restul, când conferința se termină, știm că e miercuri seară, și e ora 20.30. *Ți-e foame?* citesc cuvintele care apar brusc pe ecranul telefonului din fața mea.

Victor vorbește rar și clar. Are vocea caldă și cu ușor accent de la anii petrecuți muncind în America.

Zice: Permiteți-mi să încep prin a repeta ce am zis la începutul conferinței mele, (cu alte cuvinte, când nu ascultai, creier de peștișor auriu?) Nu ciudații din Silicon Valley sunt cei care transformă în chip pervers viața așa cum o știm într-un algoritm – ci biologii. În zona științelor naturale începe să fie desființată bariera dintre organic și anorganic.

Sala e amuțită. El continuă...

Ce e un algoritm? Un algoritm e o serie de pași pentru rezolvarea unei probleme recurente. O problemă nu e un lucru rău – e mai mult o chestiune de genul Cum o rezolv? O problemă poate fi: drumul meu

spre serviciu în fiecare dimineață; poate fi: sunt un copac, deci cum transpir? Deci un algoritm e o uzină de procesare a datelor. Broaștele, cartofii, oamenii pot fi înțeleși ca uzine de procesare a datelor *biologice* – dacă îi crezi pe biologi. Computerele sunt uzine non-biologice de procesare a datelor.

Dacă datele sunt inputul și restul este procesare, atunci înseamnă că, la urma urmei, oamenii nici nu sunt atât de speciali.

Și ce-i atât de îngrozitor la informația asta? Poate că vine ca o ușurare. N-am fost cine știe ce extraordinari ca Stăpâni ai Universului, nu-i așa? Schimbările climatice, dispariția în masă a faunei și a florei, distrugerea habitatelor și a zonelor sălbatice, poluarea atmosferică, eșecul controlului demografic, violența ieșită din comun, stupiditatea zilnică a sentimentelor noastre copilărești...

Se oprește iar, cu chipul său frumos serios și sincer, da, cred că spune din suflet următoarele cuvinte:

Dacă vom atinge sfârșitul Proiectului Om, să nu dați vina pe IT-iști...

Din sală se aud ovații asurzitoare.

Victor continuă: Și, țineți minte, știința încearcă să se ocupe de realități, și nu de gândirea magică. Știința nu mai e convinsă că *Homo sapiens* e un caz special.

Victor zâmbește și se întoarce la citatul din spatele lui:

Să dai nume greșite lucrurilor înseamnă să sporești gradul de nefericire a lumii

Albert Camus. Poate nu l-ați citit, dar poate c-ar trebui. În orice caz, cu toții cunoașteți, cel puțin vag, povestea biblică despre Grădina Edenului, și că sarcina lui Adam era cea de a denumi lumea din jurul său. Dacă și voi, ca și mine, credeți că textele religioase – asemeni miturilor – sunt texte pe care le creăm pentru a oglindi structurile cele mai profunde ale psihicului uman, atunci da, denumirea lucrurilor încă este principala noastră sarcină. Poeții și filozofii știu asta – poate că știința a confundat denumirea cu taxonomia. Poate că, în eforturile noastre timpurii de a ne distanța de alchimiștii de dinaintea noastră, am uitat că denumirea e putere. Nu pot invoca spiritele, dar vă asigur că atunci când atribui unui lucru un nume potrivit faci mai mult decât

să-i oferi o brățară de identitate sau o etichetă, ori un număr de serie. Prin nume, invocăm o viziune. Denumirea e putere.

Vine în fața scenei, cu bombeul ghetelor chiar la marginea ei, și zice: Lumea pe care mi-o imaginez, cea pe care IA o va face posibilă, nu va fi o lume a etichetelor – și aici mă refer inclusiv la perechile binare, ca masculin și feminin, negru și alb, bogat și sărac. Nu va exista o diviziune între cap și inimă, între ceea ce simt și ce gândesc. Viitorul nu va fi o versiune a filmului *Bladerunner*, în care Replicanții tânjesc să primească nume – asemeni oamenilor – și prin urmare să fie cunoscuți – precum oamenii. Ceea ce propun eu e ceva mult mai amplu. Ce facem de fapt, pe măsură ce dezvoltăm inteligența artificială? Punem în practică o viziune.

(Face un pas înapoi. Pauză. Așteaptă. Pe locuri. Gata. Start.)

Chiar dacă, chiar dacă prima super-inteligență va fi cea mai proastă versiune a unui program creat de masculi albi autiști, primul upgrade al inteligenței însăși va începe curând să corecteze asemenea erori. De ce? Fiindcă noi, oamenii, nu vom programa viitorul decât o singură dată. După asta, inteligența pe care o creăm se va gestiona singură.

Și tot ea ne va gestiona și pe noi.

Vă mulțumesc.

APLAUZE APLAUZE APLAUZE APLAUZE.

Viitorul e o aplicație plauzibilă.

Îl cred. În clipa asta îl cred. Valhalla e în flăcări și zeii albi cad în foc, însă aurul Rinului rămâne mereu același – pur și neatins, și va fi regăsit, ca o a doua șansă, ca un nou început, și acestea vor fi vremurile apuse nefaste, în care oamenii stăpâneau pământul – care, apropo, va redeveni o rezervație naturală fiindcă IA nu va avea nevoie de malluri și de automobile pentru a-și satisface dorințele. Toate grijile legate de roboții care-ți vor fura locurile de muncă – *omule, nici măcar nu-ți poți imagina lumea care va veni...*

N-am zis asta – era o postare pe Twitter.

Apoi urmează o recepție. Putem admira portretele lui Isaac

Newton, Hook, Boyle, Franklin, Darwin, Faraday, Watson și Crick (scuze lui Rosalind Franklin – femeia care le-a oferit lui Watson și Crick radiografiile vitale care le trebuiau pentru a descifra structura ADN-ului).

Iată-i pe Tim Berners Lee, Stephen Hawking. Venki Ramakrishnan. Toți celebri azi, și o singură femeie membră a Societății a câștigat vreodată Premiul Nobel. (Dorothy Hodgkin.) Poate că următoarea va fi o cetățeană a Arabiei Saudite, pe nume Sophia.

Femeile cu hanorace îl întreabă pe Victor dacă a cunoscut-o vreodată pe Sophia, robotul Hanson cu simț al umorului. („Vreau să omor toți oamenii.“) A cunoscut-o. Îi place. Ea e latura agreabilă a roboticii. Totul se rezumă la conlucrarea dintre oameni și roboți, pentru o viață mai bună.

Știi că Victor nu e cu adevărat interesat de robotică – el visează inteligența pură. Însă vede roboții ca pe o specie intermediară care va ajuta omenirea să se adapteze rolului său din viitor. La ce fel de rol se referă nu e prea clar.

Teoretic, dacă ai propriul tău robot, îl poți trimite să lucreze pentru tine și să păstrezi banii. Sau îl poți folosi acasă, ca pe un servitor neplătit. Sau îl poți trimite să-ți plivească pământul de la ferma ta fără chimicale. Ar trebui să fie extraordinar. Dar când au ieșit vreodată lucrurile extraordinare? În visurile omului?

În visul omenesc.

Dincolo de fereastră, o pisică se plimbă de-a lungul parapetului.

Cu părul căzându-i pe umeri și o cămașă fină de mătase pe sub geaca de piele, femeia care nu vrea să dea drumul microfonului își croiește drum cu umerii către Victor. E felină, periculoasă, parțial sălbatică și parțial domestică, asemeni unei feline de la zoo care știe să citească și să scrie.

Și atunci mă zărește. Isuse! Zice. E doctorul docent Labă!

Da, ea e. Polly D, Miss VIP.

Cum a mers cu teledildonicele? zic.

Îmi spui și mie cine sau ce ești? întreabă. Apasă butonul de Înregistrează de pe iPhone.

Același care am fost și prima oară. Și chiar sunt medic. Uite!

Îi flutur ecusonul prin față. Acum ea e stânjenită.

Atunci îl vede pe Victor venind către mine. Intră pe pilot automat. Domnule profesor Stein! Mă numesc Polly D. Lucrez la *Vanity Fair* și de ceva timp vă tot scriu e-mailuri. Nici un răspuns. De ce? Aș vrea să vă pun câteva întrebări.

Nu e momentul, zice Victor. Conferința e deja pe site și îmi puteți trimite un e-mail la linkul respectiv.

Am câteva întrebări, insistă Polly D...

Scuzați-mă, vă rog, zice Victor. În seara asta am oaspeți. Ry!

Victor mă bate pe spate. Zâmbesc spre Polly și ridic din umeri. Sunt destul de încântat. Apoi, brusc, nu mai sunt, fiindcă e clar că sunt prins într-unul din acele coșmaruri în care oameni total incompatibili se îngrămădesc în același loc. Iată-l... Mare cât viața lui.

L-ai cunoscut pe Ron Lord, nu-i așa, Ry?

Costum gri de în șifonat – o ușoară pată de urină pe prohab; bănuiesc că asta e, urină – și o cămașă roz care se cascadează între al cincilea și al șaselea nasture. Și sub ea tot roz e. Mai mult decât voiam să știu.

Ron mă privește. Îmi întinde mâna, fără chef. Ei, mă bucur să te revăd, Ryan.

Ry. Pur și simplu Ry.

Nu e prescurtare de la Ryan?

Ry e prescurtare de la Mary.

Ron tace, în timp ce procesează informația. Chestia cu oamenii e că procesăm informația la viteze diferite, în funcție de om și de informație. Într-un fel, e mai ușor să discuți cu mașinile. Dacă i-aș fi spus unei mașini inteligente că acum sunt bărbat, deși m-am născut femeie, lucrul ăsta nu i-ar fi încetinit viteza de procesare.

Deci ești femeie? zice Ron.

Nu, Ron. Sunt un hibrid. Mă cheamă Ry.

Deci ești tip? zice Ron.

Sunt trans.

Adică transuman?

Transgender.

Arăți ca un tip, zice Ron. Nu unul serios, dar tip. Nu ți-aș fi dat interviul ăla la Sexpo dacă știam că ești femeie.

Sunt trans, îi repet.

Victor și-a pus mâna pe umărul lui Ron.

Ron a hotărât să investească, zice Victor, în Optimal.

Optimal e firma lui Victor.

Sloganul firmei Optimal este: **Viitorul e acum**. Asta mă irită fiindcă, dacă viitorul e acum, prezentul unde e?

Părerea mea e că profesorul și cu mine suntem interesați de același lucru, spune Ron.

Da? zic, uitându-mă la Victor.

Da, zice Ron. De Viitor.

Victor zâmbește. ăsta nu-i întotdeauna un semn bun. Ron, ai adus-o pe Claire?

Da! E pliată, la garderobă. Așa, strânsă, are doar șaptezeci și ceva de centimetri. Am pus-o într-o geantă sport. Sunt mai multe acolo – genți sport, vreau să spun. A mea e aia pe care scrie ADIDAS.

Cred că unora dintre invitații noștri le-ar plăcea s-o vadă, zice Victor. E reconfortantă.

Ron nu e prea reconfortat. Nu mi-a plăcut ce-ai zis despre roboți sexuali, despre faptul că nu sunt o amenințare. Orice realizare tehnică e o amenințare. Nu? Într-o zi, roboții o să fie o formă de viață independentă. Așa mi-ai spus când am zis că aș putea investi în tine.

Așa e, zice Victor. Dar în prezent, toți roboții sexuali sunt roboți cu țeluri minore.

Adică au pizdele prea mici? a zis Ron.

Nu asta am vrut să spun, a zis Victor.

Atunci ce ai vrut să spui exact? zice Ron. Ce-ai vrut să spui? Exact?

Ce vreau să spun, zice Victor, e că roboții tăi fac ce scrie pe cutie. Sunt pentru sex și satisfacție personală.

ăsta nu e un țel minor, spune Ron, e țelul suprem. E tot ce-și doresc bărbații.

Nu toți, zice Victor.

Nu e ce-mi doresc eu, zic, iar Ron mă privește și mai îndoit și chiar

și mai exasperat. Își bagă mâna liberă înapoi în buzunar și-și flutură paharul de whisky către mine: Ascultă, Ryan sau Mary, cum te-o fi chemând, n-am nimic cu tine personal, dar ai sau n-ai pulă?

Sincer, pare că ai ceva cu el, zice Victor.

Nu, zic. Mă cheamă Ry și n-am pulă.

Bine atunci, zice Ron, OK, deci n-ai pulă. Deci practic nu ești tip. Așa că... mă rog, nu tu hotărăști ce-și doresc bărbații.

Ca să fii bărbat e musai să ai pulă? îl întreb pe Ron.

El mă privește de parcă sunt cel mai tâmpit om pe care l-a văzut vreodată. Zice: De ce-ai vrea să fii bărbat dacă nu vrei să ai pulă?

Un bărbat nu e o pulă ambulantă, nu?

Ba da, mai mult sau mai puțin, zice Ron.

Discuția e ceva mai amplă, zice Victor.

Nu prea știu cum să continui, așa că aleg sinceritatea și îi zic lui Ron: *Nu mă simțeam confortabil ca femeie.*

De ce nu?

E greu de explicat.

Îți plac femeile? Îți plăceau femeile, dar nu și ideea de a fi lesbiană? Pot să pricep asta.

Mă atrag bărbații, zic.

Ron face un pas înapoi. Își duce automat mâna protector la prohab. Îmi vine să-i zic: *Nu te teme, Ron, nu mă refer la tine.*

Cineva îi distrage atenția lui Victor și rămân cu un Ron deconcertat. Zice: Ascultă, Ryan, nu știu dacă ești tip sau ce-o fi, dar în mod sigur ești medic, da?

Corect.

La un spital?

Da.

De unde-l cunoști pe profesor?

Îi furnizez diverse părți ale corpului.

Nasul rozaliu al lui Ron zvâcnește, seamănă cu un terrier. Se așteaptă să amușin mirosul de mormânt? Caută pete de sânge? Pământ sub unghiile mele?

Nu sunt un *jefuitor de morminte*, Ron. Crezi că mă duc noaptea în cimitir cu o rangă și un sac? Crezi că sap movila de pământ adunată, deschid capacul sicriului, o ridic din locul ei de veci, cu hainele încă

umede de putregai și o duc să fie disecată?

Nu! Nu! zice Ron, vrând să zică: Da! Da!

În trecut, după disecție, rămășițele umane puteau fi măcinate și făcute făină de oase sau transformate în lumânări, ori date de mâncare porcilor. Nu se irosea nimic. Puteai spune că înhumarea e o risipă – cel puțin așa cum e făcută azi, în sicrie solide, în care nu intră viermii, nici ploaia, nimic care să oprească procesele naturale ale morții.

Moartea e ceva natural. Însă nimic nu pare mai puțin natural decât un cadavru.

Pare aiurea, nu-i așa, Ry? Îmi amintesc glasul blând și imperios al lui Victor stând în spatele meu. Pare aiurea fiindcă e aiurea.

Prin munca lui, Victor Stein trece dincolo de granița dintre medicina asistată de computer și învățarea automată. Învăță inteligența non-umană să pună diagnostice. Mașinile sunt mai bune ca noi la algoritmii bolii. Medicul viitorului va fi un robot. Dar pielea e piele, și carnea e carne și nu poți învăța anatomie din manuale și filmulețe. Cât timp există corpuri, o să ai nevoie de un corp. De părți de corp. Am văzut mici sonde ce se plimbă curioase prin mușchii unui braț retezat și intră în țesutul moale al unui picior (în putrefacție). Când amputezi un picior, nu poți s-o faci pe scena unui amfiteatru. Picioarele sunt surprinzător de grele.

Amputezi picioare? zice Ron.

Nu doar picioare... zic.

Cum se face? întreabă Ron.

Cu un fierăstrău...

Ron arată mai palid acum.

Apoi cauterizăm marginea tăieturii, spălăm și uscăm membrul amputat, îl aruncăm într-un sac mare de plastic, îl etichetăm și îl punem în frigider sau congelator – sau în incinerator... în funcție de...

În funcție de... repetă Ron.

De destinația lui. Nu toate picioarele tăiate au un viitor.

Și de obicei știți în prealabil? întreabă Ron.

De obicei da, dar uneori trebuie să amputăm pe neașteptate. Și depinde de cât anume trebuie să tăiem din picior.... și dacă pacientul

va putea sau nu să folosească o proteză. Ar trebui să discutați despre proteze cu profesorul Stein. E posibil ca optimizarea trans-umană să înceapă cu proteze ale membrelor.

Mie îmi plac picioarele mele, zice Ron, privind în jos. Nu sunt prea rapide, și sunt amândouă dolofane, dar le am de mult timp.

Înțeleg, zic.

Urmează o pauză, în care Ron își admiră picioarele. Mă întreabă, cu încrederea puerilă pe care și-o pun oamenii în medici: Cât cântărește un picior de-al meu?

Picioarele lui Ron sunt scurte și îndesate. Estimez și eu: cam 20 de kile... dacă îl tăiem de-aici... îi arăt cu degetul la nivelul zonei inghinale. O ține pe dreapta.

Ron tresare și se uită îngrijorat la țesătura șifonată care îi acoperă membrul încă atașat de trup.

Ce mâini mari ai... zice.

Ca să te pot amputa mai bine...

Ron sare înapoi.

Te-ai gândit să-ți donezi trupul științei, Ron? Întreb.

Ai mâini de tip, zice Ron.

E-adevărat, am mâini mari. Și mama avea mâini mari. A murit la nașterea mea, dar în pozele pe care le am cu ea e puternică, are ochii limpezi și un aer neînfricat. Poate să-ți fie dor de cineva pe care nu l-ai cunoscut niciodată? Mi-e dor de ea.

Nu sunt foarte înalt, la cei 1 metru 73 ai mei. Sunt genul zvelt. Solduri înguste, picioare lungi. La operația de piept n-a fost mare lucru de îndepărtat, iar hormonii îmi modificaseră deja bustul. N-am purtat niciodată sutien când eram femeie. Îmi place pieptul meu, cum e acum; puternic, neted și drept. Îmi țin părul prins la spate în codiță, ca un poet de secol XVIII. Când mă uit în oglindă văd pe cineva pe care-l recunosc sau, mai precis, văd cel puțin două persoane pe care le recunosc. De-asta am ales să nu mă operez și în partea de jos. Sunt ceea ce sunt, dar ceea ce sunt eu nu e un singur lucru, nu e un singur gen. Trăiesc ca o ființă duală.

Victor se întoarce cu alt pahar de whisky pentru Ron.

Mi se pare că voi doi vă înțelegeți bine, zice, privindu-mă amuzat, așa cum face el.

Tocmai îi povesteam lui Ron despre bucățile de corp pe care ți le furnizez, am spus. Îi spuneam despre relația noastră specială...

A, da, zice Victor. Orice laborator are nevoie de un furnizor de membre umane. Acum mă fixează neliniștit: Oare am spus prea mult? Asta e. Lasă-l să transpire. Ca Ron Lord.

Ce nu i-am spus lui Ron e că Victor Stein are nevoie de mai multe membre umane decât îi permite bugetul de cercetare.

Chiar în clipa aceea, doi paznici în cămăși albastre vin alergând în sală, punându-și din mers mănuși și fluturându-și pistoalele cu electroșocuri. ÎNAPOI ÎNAPOI ÎNAPOI.

Victor îi urmează pe paznici și eu îl urmez pe Victor în timp ce aleargă cu toții spre garderobă. Fata de la garderobă e lividă.

Aici! zice. E viu! S-a mișcat! În geanta aia e un animal.

Paznicul se apropie de geanta cu ADIDAS. Se apleacă. *Fir-aș al naibii! Aud pe cineva vorbind!*

Colegul lui se apleacă deasupra genții. E sceptic. Zice: Te crezi Doctor Doolittle? Împunge-l un pic!

Împunge geanta. Nu se întâmplă nimic.

În fața garderobei s-a adunat deja mulțimea. Paznicul se ridică în picioare pe un scaun. Are cineva o geantă sport ADIDAS?

Mâna rozalie a lui Ron Lord apare deasupra mulțimii.

E geanta mea!

Vă rog s-o deschideți, domnule! zice paznicul.

O văd pe Polly D stând în picioare pe un scaun și filmând totul cu telefonul.

Ron își croiește drum cu umerii prin mulțime de parcă ar fi propriul paznic al propriului său club de noapte. Ia geanta, o pune pe tejgheaua garderobei și-i desface fermoarul. Din geantă iese o păpușă sexuală, pliată în două. Pe geaca ei din denim scrie CLAIRE cu paiete.

TATI! zice Claire.

Nu știu cum de a pornit, zice Ron. E activată de o aplicație.

Ce-i chestia asta? Întreabă paznicul.

E un robot pentru sex, zice Ron. Profesorul m-a rugat s-o aduc la conferință. În caz că vrea cineva să vadă așa ceva. Stați așa. Trebuie s-o depliez.

Ron trage de picioarele lui Claire, pe rând.
DESFĂ-MI PICIOARELE, TATI! MAI LARG!

Chicote jenate, icnete de groază, OMG-uri, bleah-uri, nu cred așa ceva, ce porcărie, ce mișto, lasă-mă să văd și eu!

Ron îi desface picioarele lui Claire, o pune în picioare și o ține din spate, ca un ventriloc. Claire poartă un șort și o bluzică strâmtă și scurtă, sub care are un sutien negru. Ron îi aranjează părul.

Ăsta e costumul ei de călătorie, zice el. Nu-i poți plia picioarele dacă e în fustă, că i se despică.

DESFĂ-MI PICIOARELE! zice Claire.

Scuze, zice Ron, dacă e setată pe programul Dormitor Claire e foarte explicită sexual.

Bagă mâna în buzunar, după telefon. Zice: Pot intra în aplicație, s-o pun pe programul Vizitator. Stați așa...

NU MĂ LĂSA SĂ AȘTEPT, TATI.

N-am semnal aici, zice Ron.

MĂ ATING ACOLO JOS.

Claire e ca un papagal în călduri. E programată să aleagă niște cuvinte și să le repete. Ron stă cu telefonul deasupra capului. Zice: Poate s-o țină cineva pe Claire cât setez nenorocitul ăsta de telefon?

Ron o împinge pe Claire în brațele unei femei din apropiere.

Femeii nu-i vine să creadă că ține în brațe o păpușă sexuală.

Întoarce-o așa! Spre mine! strigă Polly D cocoțată pe scaunul ei.

O, Doamne! zice femeia. Are o talie de cincizeci de centimetri și sâni de o sută.

ȚÂȚE. SFÂRCURI. PULĂ, zice Claire.

Super! face un tocilar.

Ce e suportul ăsta din spate? Întreabă un tip examinând-o atent pe Claire.

E o opțiune extra, zice Ron. Poate fi fixată în perete.

Ca un trofeu? zice una dintre femei.

Nu! zice Ron. Ca s-o poți fute în picioare.

FUTE-MĂ ÎN PICIOARE, TATI.

Oribil! strigă Polly D.

Ron ridică din umeri. E părerea ta...

Unii dintre băieți savurează scena; îmi dau seama după umflăturile din blugii lor. Ron transpiră vizibil în timp ce degetele lui grășune se chinuie cu iPhone-ul.

CUM A FOST CĂLĂTORIA TA DE AZI? zice Claire.

Slavă Domnului! zice Ron. Acum e pe programul Vizitator. Îmi dau seama că locul ăsta e o instituție științifică serioasă.

VII DE LA O INSTITUȚIE?

Vă rog lăsați-mă să vă explic, zice Ron: Claire e material didactic pentru terapie sexuală. Acest model nu e sofisticat, dar va face ce-i spui.

(În mulțimea din jur se aud râsete înfundate.)

Poftim, zice Ron, haideți să vă arăt. Puneți-vă degetul în gura ei. Hai.

Unul dintre bărbați ezită, dar o face. Sare înapoi, ca mușcat. Doamne, ce aiurea!

Vibrează, nu? Zice Ron radios. Și ăsta e doar degetul tău. Și asta e doar gura ei.

(Râsete.)

Ce rost are asta? îl întreb pe Victor. De ce-l încurajezi?

Victor ridică din umeri. Asta e lumea care ne așteaptă. Când oamenii nu vor avea nimic de făcut toată ziua, vor avea mai mult timp pentru sex.

Ăsta nu e sex, Victor.

Nu mă lămuresc deloc, Ry, dacă ești puritan sau romantic.

Sunt o ființă omenească.

Și dacă ai fi una dintre milioanele de ființe omenești care nu-și vor mai găsi locul în viața automatizată ce va deveni în curând realitate? Automobilele, camioanele, autobuzele, trenurile, toate se vor conduce singure. Magazinele și supermarketurile vor folosi dispozitive de localizare pentru optimizarea cumpărăturilor tale. Casa ta va folosi sisteme de diagnoză a reparațiilor necesare. Frigiderul tău își va comanda singur mâncarea. Roboții se vor ocupa de menajul casei tale și îți vor amuza copiii. Tu ce vei face toată ziua?

Nu asta ai spus în conferința ta.

Și nici nu va fi așa pentru aceia dintre noi care sunt în stare să se integreze în noua lume. Pentru noi, viața nu va avea nici o limită.

ÎȚI PLACE MUNCA TA? zice Claire.

În rest, spune Victor, trebuie să existe divertisment și soporifice. Păpușile sexuale le pot oferi pe amândouă.

Nu și pentru femei, se pare, am zis în timp ce priveam amândoi spre mulțime, acum alcătuită din două grupuri, masculin și feminin, bărbații râzând și glumind cu Ron, femeile vorbind una cu alta, cu glasurile coborâte de disperare sau uimire.

Sunt de acord, zice Victor. Femeile sunt mai greu de mulțumit.

Polly D pare destul de încântată de sine în acest moment. Sare de pe scaun și înconjoară mulțimea, pregătindu-se să plece.

Te-a luat în vizor, Victor, îi spun.

N-am de ce să-mi fac griji în legătură cu ea, zice. Am mai văzut-o. E ziaristă, atâta tot.

Și Ron Lord? îl întreb. De ce-ți trebuie banii lui?

Victor ridică din umeri. De ce nu? E un nonconformist, un outsider. Vrea rezultate. Există anumite lucruri pe care vreau să le fac...

Ce fel de lucruri?

Ne aflăm într-un moment interesant... zice Victor.

Ron Lord vine la noi. E convins că are succes.

Le place! zice. Și, odată ce-o să ajungă s-o cunoască, o să le placă la nebunie tuturor. Știți ceva... vă invit pe toți să mâncăm ceva. Profesore? Ryan? Aș putea ucide pentru o friptură.

Bine că animalul e deja mort, zic.

Ron mă privește mai degrabă trist decât furios. Ryan, am făcut un gest de împăcare, zice.

Mersi Ron, dar eu sunt vegetarian.

Știam eu că nu ești bărbat, zice Ron.

Ry! Vino cu noi. Putem merge la Sheekey's. Tu poți să-ți iei pește vegetarian.

Ron se întoarce s-o ia pe Claire din brațele admiratorilor ei. Victor îmi spune: Ne vedem mai târziu?

Vreau să ne vedem și acum, și mai târziu.

Te sun, zic.

Ron s-a întors cu geanta lui Adidas plină cu Claire.

Îmi ridic mâna (mare) a rămas-bun. Plec, plec, am plecat.

Afară, pe The Mall, clădirile sunt încetoșate de ploaia ușoară. Tălpile ghetelor mele se imprimă pe trotuarul ud și neted ca celofanul. Mă uit înapoi – și îmi văd urmele, apoi acestea dispar, acoperite de ploaie. Pe șosea, mașinile stau la coadă, cu farurile lor roșii aprinse. Claxoane. Zgomot de trafic. Continuu. Liniștitor. Ploaia se întetește. Pe stradă, sub glugi și umbrele, oamenii merg grăbiți, ducându-se undeva, plecând de undeva, cu căștile la urechi și chipurile luminate de lumina telefoanelor, atomizați și singuri.

Sunt singur.

Sunt singur?

Există întotdeauna ceva care distruge solipsismul.

Ea mă ajunge din urmă. Polly D.

Scuze, am fost nepoliticoasă. Îmi pare rău. Pot să-ți fac cinste cu o băutură?

Sigur, zic, unde vrei să mergem?

Sunt membră a unui club – nu-i departe –, la Brydges Place nr. 2. Chiar pe partea opusă a Pieții Trafalgar.

Și în scurt timp ne aflăm într-o mică încăpere cu lambriuri de lemn, într-un labirint de încăperi cu lambriuri de lemn, unele dintre ele cu șemineuri aprinse. Anul ar putea fi 1816. Polly D cere vin în decantor și un platou cu pâine și brânză. Spune: Ador locul ăsta. Îmi plac toate lucrurile care au rezistat timpului. Asta mă face să mă simt liberă.

Parcă e un pic fals, totuși, am zis. Poate, un pic prea stil parc tematic? Bun venit în 1800?

Cu toții suntem aici vrând să părem ce nu suntem, nu? a spus ea. Jucând un rol de un fel sau altul.

(Nu-i răspund. Mă uit la cizmele ei de piele întoarsă cu franjuri.)

Am auzit fără să vreau – zice. Ești trans.

Da.

E interesant.

Nu caut să fiu interesant; asta sunt. Doi în unu. Care fac un întreg.

Înțeleg. Înțeleg. (Dar mă așteptam să spună asta.) Apoi zice: Preferi femeile, sau bărbații? Ca parteneri.

Am avut și, și. Se pare că prefer bărbații.

Pentru sex?

Da, pentru sex.

Așa era și când erai sută la sută femeie?

Am zis: Sunt și azi sută la sută femeie. De asemenea, sunt și parțial bărbat. Asta e situația. Dar, ca să-ți răspund la întrebare – am avut o vreme o relație cu o femeie. N-a mers.

Dragostea, sau sexul?

Dragostea.

(Nu vreau să vorbesc despre asta.)

Poate ai vrea să-mi dai un interviu? Transsexualitatea e un subiect fierbinte în clipa asta.

Nu e o chestie de modă, OK?

Nu, nu, voiam să spun, ca medic... cum a fost să iei atâtă testosteron? Să faci operația? Ai putea deveni un model pentru alții.

Polly, eu nu sunt Caitlin Jenner. Nu vreau să apar în *Vanity Fair*.

Polly D a părut sincer bulversată. A zis: De ce nu?

Am rămas în tăcere, mâncând brânză. Câteva minute mai târziu, Polly și-a dat seama că are nevoie de un nou subiect de conversație. Mi-a mai turnat niște vin. M-a privit în ochi.

Deci îl cunoști? Pe Victor Stein.

Îl cunosc. Ai părut destul de ostilă în seara asta.

Nu e vorba de asta... (Își desface părul, îl scutură, se apleacă în față). N-am încredere în modul în care ne e prezentată IA. Oamenii nu sunt luați în calcul în discuție, nu mai zic că nu sunt implicați în luarea deciziilor. Într-o dimineață o să ne trezim și lumea n-o să mai fie la fel.

Dimineața aia ar putea fi orice dimineață – spun. Poate fi o catastrofă climatică. Sau una nucleară. Pot fi Trump sau Bolsonaro. Ar putea fi *Povestea slujitoarei*.

Exact asta zic și eu, spune ea. Credem că schimbarea e treptată, puțin câte puțin, că o să învățăm să ne obișnuim cu ea, că o să ne adaptăm. Însă de data asta pare cu totul altceva. Și urăsc nenorociții ăia de roboți sexuali!

Da? Vibratoarele inteligente?? Teledildonicele?

A râs. Când râde pare liniștită, chiar amabilă.

A zis: A trebuit să testez dispozitivele pentru sex și aplicațiile inteligente pentru femei. A fost o demență. Știi că poți să-ți descarci o aplicație și să ai propriul tău terapeut sexual, care să fie prietenul pe care nu l-ai avut niciodată...?

Și probabil nici nu ți l-ai dorit niciodată... am zis.

Ai prieteni? a spus.

Sigur că da! Tu ai?

Nu mi-a răspuns. A zis: Ia spune-mi, ce făceai în Memphis?

Poți citi eseul meu pe site-ul Wellcome Trust.

Trimite-mi un link – a zis ea – ce mail ai?

I-am trimis linkul. Am zis: Eseul e despre relațiile umane, sănătatea mintală și efectul roboților asupra acestora. Și apropo, nu cred că efectele vor fi neapărat negative.

Polly m-a întrerupt (iar). Deci nu crezi că roboții sexuali sunt ceva nefast?

Lasă-mă să termin! Nu e vorba doar de roboți sexuali. În curând, copiii vor avea mini i-amici care să le țină companie – roboți cu ecrane de computer în piept. Roboți care le vor cânta copiilor. Le vor spune o poveste. Se vor juca diverse jocuri cu ei. Micul ajutor al mamei. Roboți care...

Polly s-a băgat iar peste mine: Dar totuși asta-i doar o parte a campaniei de marketing, nu? Ca să ne facă să ne simțim bine. Dar cum rămâne cu chestia fundamentală? Cu adevărata IA?

Mai avem foarte mult până acolo.

De unde știi?

Victor știe.

Îl placi?

Da, îl plac.

Cum v-ați cunoscut?

(Oare asta o interesează de fapt?)

De ce vrei să știi?

Încerc să-i conturez profilul. Și nu e simplu. E alunecos.

Nu sunt eu cheia acelei uși, am zis.

Îl iubești?

Spui mereu orice-ți trece prin cap?

Mă întrebam doar... mi s-a părut că văd ceva între voi în seara asta.

Mersi pentru băutură, am zis, ridicându-mă să plec.

Ploaia e torențială acum. Străzile sunt goale. Spitalul meu nu e departe de aici. În salonul de boli incurabile e o pancartă pictată. A făcut-o unul dintre pacienți.

DRAGOSTEA ESTE TARE CA MOARTEA.

E din Biblie. Cântarea cântărilor.

Moartea e locul în care l-am cunoscut. În Clinica Alcor de
Prelungire a Vieții.
Phoenix. Arizona.

VIITORUL E ACUM

Capela asta mortuară futuristă. Depozitul ăsta pentru cei decedați. Mormântul ăsta de oțel inoxidabil. Limbul ăsta de azot lichid. Planul ăsta pentru eternitate, plătit cu bani peșin. Calota asta de colofoniu către neant. Minunea asta pe care-o vezi doar o dată. Morga asta impecabil lustruită. Adresa asta din deșert. Un orașel drăguț în care să trăiești. Bulevardul ăsta în asfințit. Oameni decedați. Care nu se mai plimbă. Hotelul Vitrification.

Alcor și-a deschis porțile în 1972 – anul chinezesc al șobolanului. Supraviețuitorul absolut.

Dac-ai hotărî să-ți joci la noroc învierea aici la Cazinoul Morților, iată ce se va întâmpla:

Cât de rapid posibil după moarte – și preferabil echipa va fi deja pregătită în apropiere, cu măști pe față, așteptându-ți discret ultima răsuflare –, trupul îți va fi cufundat într-o baie de apă cu gheață pentru a i se scădea temperatura la circa 15 grade Celsius. Circulația sângelui și funcționarea plămânului îți vor fi repornite artificial cu ajutorului unui resuscitator cardio-pulmonar. Nu pentru a fi înviat tu, ci pentru a nu lăsa sângele să-ți invadeze abdomenul.

Echipa medicală îți va accesa principalele vase de sânge și vei fi conectat la un aparat de perfuzii care îți va scoate tot sângele și ți-l va înlocui cu o soluție chimică ce împiedică formarea de cristale de gheață în celulele trupului tău. Vei fi vitrificat – nu înghețat. Procesul prin care vei fi umplut cu lichid crioprotector durează cam patru ore. În țeastă îți vor fi făcute două găurele, prin care să poată fi urmărită perfuzia în creier.

Apoi, pe parcursul următoarelor trei ore, vei continua să fii răcit, ca trupul tău în suspensie să devină ca sticla, și nu ca gheața. După două săptămâni ești gata pentru ultimul tău loc de veci – cel puțin în viața asta.

Am venit cu invitație. Invitația de a face parte din echipa de pe teren. O echipă de medici și paramedici care să-ți conserve corpul suficient de rapid, dacă mori departe de Alcor.

(Și majoritatea noastră așa vom muri...)

Invitația a fost o greșeală. Fac parte dintr-un mic grup de medici transgender. Unii dintre noi sunt și fani înfocați ai transumanismului. Nici nu-i de mirare; noi simțim sau am simțit că ne aflăm în trupul greșit. Putem înțelege sentimentul oricui se simte prizonier în trupul greșit.

Transumanismul înseamnă lucruri diferite pentru diverși oameni; implanturi de inteligență, modificări genetice, optimizarea trupului prin proteze, chiar și șansa de a trăi veșnic, ca o emulație a creierului.

Așa că, printr-o confuzie semantică frecventă – genul de confuzie cu care noi, oamenii, ne confruntăm în fiecare zi –, am primit invitația de a fi un Cavaler Alb al Vieții. Cavalerul Negru e Moartea. Și iată-mă, gata să sar în ajutor. După ce se oprește inima nu ai prea mult timp să stopezi dezintegrarea celulelor, a sistemelor, a țesuturilor, a trupului.

Într-un fel, dacă ești dedicat conservării vieții, atunci nu ești, prin definiție, dedicat inevitabilității morții. Sarcina mea e să prelungesc viața. Alcor speră să prelungească viața la infinit.

Max More, administratorul și directorul clinicii, speră să fac parte din echipa lor internațională – în cazul meu, din Marea Britanie, atunci când aceasta se va extinde. Max e englez. Vrea să fim în pas cu viitorul.

I-am spus acestui loc Alcor, a zis el, fiindcă asta e numele unei stele de magnitudine 5. O poți vedea dacă ai vedere bună, dar e foarte îndepărtată, asemeni viitorului.

Într-o zi, spune Max, o să trăim printre stele.

Singura problemă cu criogenia e că nimeni nu știe cum să reîncălzească trupul fără să-l distrugă. Dar, așa cum subliniază Max, Leonardo da Vinci a desenat elicoptere cu secole înainte ca zborurile să fie posibile.

Va veni și acel moment, spune Max. Mereu vine.

Mi-a sugerat să mă uit în jurul meu, să vizitez puțin locul.

Așa că iată-mă într-un soi de depozit uriaș din oțel inoxidabil. E liniște absolută, se aude doar zumzetul sistemului.

Pentru protecția datelor private, pe cilindri, în afară de unul singur, mult mai mic decât ceilalți, care arată mai mult ca un trabuc decât ca

o capsulă a timpului, nu există nume. Pe eticheta micului cilindru scrie: Doctor James H Bedford.

Aflu că Bedford a fost primul om conservat criogenic în 1967.

1969: astronauții s-au dus pe Lună, Bedford în cosmosul interior. A fost un pionier al criogeniei. Până într-acolo încât, vreme de câțiva ani, familia sa l-a ținut într-o boxă privată și a completat în permanență personal azotul lichid.

Recent, a fost mutat într-un container mai modern. Deschiderea sicriului a fost foarte emoționantă, ca și cum ar fi fost o mumie modernă din vechiul Memphis. Se pare că trupul său era în formă excelentă, în afara unei fracturi în piept și a nasului căzut. Astea se pot rezolva când va reveni la viață.

Am auzit un glas în urma mea. Zici că e o instalație artistică aici, nu-i așa? Ai văzut rechinul murat în acvariu al lui Damian Hirst? Cum i-a zis? *Imposibilitatea Morții în Mintea Cuiva care Trăiește.*

M-am întors. Un bărbat de cincizeci și ceva de ani, bine întreținut. Botox, cu siguranță. Poate că are la activ chiar mai multe operații, lucru de care mi-aș da seama dacă m-aș putea uita după cicatrice în spatele urechilor lui. Piele bine întinsă, ras la sânge, ochi negri nelineștiți. A întins mâna să mă salute.

Mă numesc Victor Stein.

I-am strâns mâna. Ry Shelley.

El a continuat să-mi țină mâna: Ne-am mai cunoscut?

Și răspunsul ciudat, din următoarea fracțiune de secundă e *da*.

Nu, îi zic.

Mă privește încuviințând vag.

De când ești aici?

Plec dimineață. Sunt invitatul lui Max.

A, da. Medicul englez?

Chiar el. Lucrați aici?

Nu, nu. Am venit să-mi văd un prieten. Să-i spunem Pacientul englez.

Zâmbește. Zâmbesc și eu. Apoi el zice: Ei bine, ai vrea să bem ceva mai târziu? După ce-ți termini treaba? Știu un loc...

Sunt pe punctul de a spune nu.

Da, zic. De ce nu?

Timpul e un fermoar. Uneori se blochează.

Și astfel, câteva ore mai târziu, după ce Max More s-a dus acasă și nu mai aveam nimic de făcut la hotel decât să-mi fac bagajul, să mănânc ceva la pachet și să mă uit la o emisiune TV oribilă, m-am urcat în SUV-ul închiriat al lui Victor și am ieșit din oraș, trecând pe lângă restaurante tip vagon, stații de benzină, malluri de reduceri, camioane care știau încotro merg, un jeep stricat, care nu mai mergea nicăieri. Aburi de căldură pe parbriz. Un drum ce făcea depărtarea să pară și mai departe. Urme de praf în urma noastră.

Mașina ne-a dus în pustiul strălucitor al deșertului Sonoran.

De unde ești? mă întreabă el.

Din Manchester.

Ce amuzant!

Ce-i amuzant la Manchester?

Nimic – mă rog, poate există și chestii amuzante; ziceam doar că laboratorul meu acolo se află, la universitate. E administrat cu fonduri private, dar găzduit de Universitatea din Manchester.

La Manchester m-am născut. Acum nu mai locuiesc acolo.

Londra?

Da, Londra.

Suntem cu toții călători globali, nu-i așa? Fiecare dintre noi se află în altă parte. Știai că sunt treizeci și șase de orașe Manchester în lume? Și că treizeci și unul dintre ele sunt în SUA?

E meritul revoluției industriale, zic.

De fapt, spune el, a fost vorba de solidaritatea filaturilor de bumbac din Lancashire cu Abraham Lincoln, pe tema sclaviei. Muncitorii din Manchester au refuzat să prelucreze bumbacul de pe plantațiile de sclavi. Pe vremea aia, 98% din bumbacul lumii era prelucrat la Manchester. Îți poți închipui așa ceva?

Timpurile se schimbă, am zis.

Da, a spus el, mulți muncitori, din cauza vieții grele, s-au îmbarcat în Liverpool către noua lume minunată a Americii și au luat cu ei și Manchesterul. Viitorul poartă mereu cu el ceva din trecut.

Ca oamenii, am zis. ADN mitocondrial.

El a încuviințat. Dar bărbații nu-l poartă cu ei.

Am zis: Ba îl poartă cu ei, doar că nu-l pot transmite mai departe. Doar mama îl poate transmite mai departe, așa cum au făcut, de la mama noastră, a tuturor, și până azi.

El a zis: în urmă cu 200 000 de ani, în Africa. Primii oameni. Gândește-te cât de mult ne-a luat să facem Revoluția Industrială. Și gândește-te cât de departe și cât de repede am ajuns în ultimii 200 de ani.

O să-ți conservi trupul? îl întreb.

Categoric nu! Tu?

Nu!

E o chestie demodată. Nimeni n-o să-și vrea înapoi corpul bolnav. Creierul însă... în fine... Și într-acolo ne îndreptăm acum cu încăpățânare – scuză-mi jocul de cuvinte – sunt sigur că ți-a spus Max, nu? Ai văzut asta pe site-ul lor? Victor îmi întinde telefonul lui.

Crioconservarea focalizată pe ideea de a face tot ce se poate pentru conservarea creierului uman se numește „neuroconservare“. Creierul e un organ fragil care nu poate fi extirpat din craniu fără a fi deteriorat, așa că e lăsat în interiorul craniului în timpul conservării și depozitării, din motive etice și științifice întemeiate. Acest lucru a dat naștere impresiei greșite că Alcor conservă „capete“. Mai exact, s-ar putea spune că Alcor conservă creierul în cel mai puțin vătămător mod posibil.

Chiar crezi că un creier poate fi resuscitat și își poate relua funcționarea conștientă? Zic.

Probabil, zice.

Măinile lui pe volan sunt lungi, îngrijite și curate. Sunt atent la mâini. Sunt chirurg. Pe degetul mic poartă un inel de aur cu sigiliu.

Răsucesc volanul și opresc într-o parcare neamenajată. Văd o baracă cu acoperiș de tablă și o alee acoperită pentru a proteja de soare. Cactuși. Iepuri sălbatici. Mese de lemn afară. Scaune pivotante la bar. O chelneriță drăguță cu un tricou cu Eagles. TAKE IT EASY. Bourbon Four Roses cu gheață. Brânză la grătar. Lumina cețoasă a asfințitului. Păsări mari zburând pe cer.

Evident, spune Victor, aș prefera să mă descarc pe mine, adică să-

mi descarc conștiința, într-un substrat care să nu fie făcut din carne. În prezent însă nu există o cale eficientă de a prelungi viața, fiindcă operația de a-mi scana și copia conținutul creierului meu mă va omorî.

Dar conținutul nu e legat și de context? Îl întreb. De experiențele tale, împrejurările vieții tale, epoca în care trăiești? Conștiința nu e ceva care plutește liber; e o plasă care unește toate astea.

E adevărat, zice el, dar știi, eu cred că diaspora modernă – faptul că atâția dintre noi ajungem în altă parte, migranți de un fel sau de altul, globali, multi-culturali, mai puțin înrădăcinați, mai puțin dependenți de istoria imediată a familiei sau a țării noastre în formarea noastră ca indivizi – ne pregătește pentru o înțelegere mai relaxată și mai liberă a omului drept conținut al cărui context se poate schimba.

Naționalismul câștigă tot mai mulți adepți, zic.

El încuviințează. Asta e un recul. O spaimă. Un refuz al viitorului. Dar viitorul nu poate fi refuzat.

Îl întreb cu ce se ocupă. Specialitatea lui e învățarea automată și optimizarea rasei umane. A absolvit facultatea de informatică de la Cambridge. Și-a luat doctoratul în învățarea automată la Virginia Tech cu teza *Pot roboții să citească?* Mai multe proiecte impresionante de inginerie robotică la Lockheed, apoi o perioadă misterioasă la DARPA, Proiectul de cercetare avansată în domeniul apărării, cu sediul în Virginia. DARPA e o agenție federală guvernamentală, cu fonduri substanțiale, care lucrează pe echipamente militare, inclusiv drone și roboți careucid.

Acum e consilier la Railes Prosthetics, pe tema cum ar putea membrele artificiale „inteligente” să devină părți integrate ale corpului.

Însă munca lui de zi cu zi, în laboratorul lui, constă în a învăța diversele aparaturi computerizate să diagnosticheze starea de sănătate a oamenilor.

Mult succes, îi zic. Habar n-am să diagnostichez starea de sănătate a oamenilor, cu atât mai puțin cum s-o vindec.

Punând capăt morții, a zis Victor.

E imposibil.

E imposibil doar pentru organisme biologice.

Chelnerița vine la noi. Fustă scurtă. Zâmbet larg. Mă vede uitându-mă la tricoul ei cu Take It Easy și-mi interpretează greșit interesul. Nu pare s-o deranjeze; cred că e obișnuită cu asta. Se întoarce. Pe spate e un vers din cântec: „*Poate pierdem, poate câștigăm, dar n-o să mai fim niciodată iar aici.*“

E destul de trist, nu-i așa? a zis.

Ai vrea să trăiești veșnic? a întrebat-o Victor.

Veșnic e prea mult, a zis ea. Mi-ar plăcea să arăt bine și să fiu sănătoasă. Poate să trăiesc o sută de ani și s-arăt de douășcinci.

Și cum ți s-ar părea ideea să mori, dacă ajungi la o sută de ani și arăți de douășcinci? a întrebat Victor.

Chelnerița și-a cântărit îndelung răspunsul. Poate am putea fi programați să murim? A zis. Ca replicanții din *Blade Runner*.

Asta va fi destul de greu – când vine momentul, a zis Victor. Replicanților nu le-a plăcut.

Faptul că va fi greu nu mă sperie, a zis chelnerița. Nici în clipa asta n-am deloc o viață ușoară. Am un copil. Sunt și chelneriță, și coafeză. Viața e grea. E OK să fie grea. Nasol e când rămâi fără speranță și neputincios.

O crezi? a zis Victor când ea s-a dus și s-a aplecat peste altă masă.

Cred că ea o crede. E altceva.

Victor a încuviințat. A zis: Spune-mi un lucru, Ry, dacă ai fi sigur că, aruncând în aer tot ce se consideră adevăr absolut despre minte, despre corp, despre biologie, despre moarte, despre viață, dacă ai fi sigur că o asemenea dinamitare ar aduce cu ea o utopie personală, socială, globală, ți-ai asuma riscul?

(E nebun, m-am gândit.)

Da, am spus.

El a mai turnat niște bourbon în pahare, din sticlă. Care-i viitorul alcoolului? am zis.

El a ridicat paharul. Cum am spus, viitorul aduce mereu cu el și ceva din trecut.

Am sentimentul că bea la greu. Dar nu are burtă de bețiv, nici pielea roșie, și nici nu-i atârână. Arată ca un obsedat de fitness care ține

o dietă macrobiotică și bea doar apă de castraveți. Își dă băutura pe gât. Nu s-a atins de brânza lui la grătar. Mă hotărâsc s-o mănânc eu. Îmi dau seama că știe la ce mă gândesc. Zice: Eu nu amestec proteinele și carbohidrații. Putem să ne luăm o friptură aici mai târziu.

Plec dimineață devreme.

Atunci, dacă tot nu pleci în seara asta, putem lua cina împreună.

E simplu să fii controlat de cineva obișnuit să controleze și fermecător. Și, în afara slujbei, detest să iau decizii. De data asta o să mă las purtat de val – oricum, mi-am petrecut ziua la un centru de reciclare a cadavrelor. Mâncarea, băutura și un nebun sunt o distracție bine-venită.

Fiindcă am sentimentul, în adâncul sufletului, că Victor Stein e un dement care din afară pare un om perfect sănătos.

Zice: Ai auzit, firește, de Alan Turing?

Încuviințez. Cine n-a auzit? Cel care a spart codul. Bletchley Park. Benedict Cumberbatch jucând un geniu informatic adecvat de autistic.

Atunci, a zis Victor Stein, mă întreb dacă știi că atunci când Turing a folosit prima oară termenul de *computer*, nu s-a referit câtuși de puțin la un aparat – ci la o persoană. Persoana avea să fie computerul... admițând că acea persoană putea să analizeze date generate de aparatură – dar poate inconștient, când se gândea la computer ca la o persoană, avea un sentiment destul de clar al viitorului către care ne îndreptăm.

Încotro ne îndreptăm? am zis.

Păi, într-o ordine aleatorie, a zis Victor, opțiunile sunt următoarele: Oamenii vor învăța cum să oprească și să inverseze procesul de îmbătrânire; vom trăi cu toții vieți mai sănătoase și mai lungi. Încă mai suntem produse ale biologiei, însă ale unei biologii superioare. Pe lângă asta, ne putem ameliora cu ajutorul unor implanturi inteligente, pentru a ne îmbunătăți capacitățile fizice și mentale.

Pe de altă parte, dat fiind că biologia are limitele ei, abolim moartea, cel puțin pentru anumite persoane, descărcându-ne mințile și lăsând în urmă începuturile lor biologice.

L-am întrerupt: Atunci suntem doar un simplu program de computer...

El s-a încruntat. De ce zici „doar”? Crezi că Stephen Hawking, al

căruia trup nu-l mai ajuta la nimic, a fost „doar“ o minte? A fost în mod sigur o minte, și cel mai apropiat exemplu pe care l-am văzut de minte omenească excepțională și total conștientă prizonieră într-un corp. Dacă i-am fi putut elibera mintea? Ce crezi că am fi ales?

Dar viața lui a început într-un trup funcțional...

Și așa se va întâmpla cu fiecare minte care va fi descărcată – iar acum ajungem la a treia mea opțiune...

Mă hotărâsc să tac și să-l las să vorbească.

Îmi zâmbește. Are un zâmbet întrebător. Parțial invitație, parțial provocare.

Spune: În același timp cu toate, sau cu unele dintre aceste posibilități, creăm de asemenea diverse feluri de inteligență artificială, de la roboți la super computere, și învățăm să trăim cu noile forme de viață create. Forme de viață care ar putea, până la urmă, să înlocuiască treptat elementul biologic, până îl înlocuiesc cu totul.

Sau am putea continua ca și până acum, am zis.

El a clătinat din cap. Dintre toate scenariile pe care le-am schițat, alternativa ta e singura imposibilă.

Chelnerița a venit cu nota. O să fie furtună, a spus.

Victor Stein a propus să lăsăm SUV-ul în parcare și să mergem un pic pe jos, după care să ne întoarcem să mâncăm friptura aia.

Îmi place să merg pe jos înainte de cină, a zis.

Și cum o să mai faci asta când vei fi doar un upload? am întrebat.

N-o să iau cina, a zis.

Râdea. Odată eliberat din trup, o să îți poți alege orice formă de viață dorești și să o schimbi după plac. Animală, vegetală, minerală. Zeii apăreau în formă umană și animală și-i preschimbau pe alții în copaci sau păsări. Acelea erau povești despre viitor. Am știut dintotdeauna că nu suntem limitați la forma pe care o avem acum.

Ce e realitatea? am zis. Pentru tine?

Nu e un substantiv, a zis Victor. Nu e un lucru sau un obiect. Nu e obiectivă.

Am zis: Accept faptul că modul în care experimentăm realitatea nu e unul obiectiv. Experiența mea subiectivă în legătură cu deșertul va fi alta decât a ta, însă deșertul chiar există fizic.

Buddha n-ar fi de acord cu tine, a zis Victor. Buddha ar susține că ești un sclav al aparențelor, că faci confuzie între realitate și aparență.

Atunci ce e realitatea?

Cele mai luminate minți au pus dintotdeauna întrebarea asta, a zis Victor. Nu pot să-ți dau un răspuns. Ce pot spune e că, așa cum conștiința pare să fie o însușire care apare brusc, odată cu funcționarea creierului – nu poți stabili cu precizie, din punct de vedere biologic, momentul apariției ei – e la fel de imperceptibil cum e și locul în care se naște sufletul – dar suntem cu toții de acord că da, conștiința există – și suntem de asemenea de acord că, în prezent, inteligența informatică nu e una conștientă. Așa că poate că și realitatea e o însușire care apare brusc – există, însă nu este un fapt material, așa cum credem noi că e.

În fața mea, am văzut faptul cât se poate de material că un șoarece de deșert alerga către o tufă de creozot. Am auzit furtuna înainte de-a o simți. Trosnetul asurzitor al tunetului. Apoi fulgerul bifurcat pe cer, deasupra capetelor noastre.

Și apoi a plouat.

Deșertul Sonoran e unul dintre deșerturile în care plouă cel mai mult din America de Nord. Are două sezoane de ploaie – acum era sezonul de vară –, ploaie torențială și subită.

N-o să țină mult! mi-a strigat Victor încercând să acopere zgomotul tunetului. E o zonă cu climă BWh. Uscată, aridă, fierbinte.

Am zis: Nu mă interesează clasificările tale; ne-a udat până la piele.

Și așa și era. Ca și cum ne-ar fi turnat cineva găleți întregi de apă în cap. Cămașa albastră de in a lui Victor i se lipea de trup. Tricoul meu atârna lălău, și din el curgea apă.

Victor a scos o batistă din buzunar și s-a șters pe față. Cine mai are la el batistă?

Uite o stâncă! Ne putem adăposti sub ea!

Am alergat spre ea. Abia dacă încăpeam amândoi. Îi simțeam trupul, un animal cald și ud, lângă mine. Mi-am ridicat tricoul să mă șterg la ochi, simțind cum mi se prelinge ploaia pe burtă. Când am ridicat privirea, Victor se uita lung la mine.

Tremuri, a zis. Nu e frig, dar tu tremuri.

O bubuitură de tunet a dislocat niște bucățele de stâncă de deasupra noastră. Victor mi-a pus o mână pe umăr. Cred c-ar fi mai bine să plecăm, a zis.

Am mers în tăcere. Natura îți poate anula gândurile. Trebuia să o luăm la pas și nu mai era nimic de zis.

Afară, pe terasa barului, în răpăitul ploii pe acoperișul de tablă, o vedeam pe chelnerița noastră așteptându-ne.

Băieți, aveți nevoie să faceți un duș și să vă uscați? E o cameră-n spate. Vă pot spăla și usca hainele, dacă vreți. În mai puțin de-o oră.

De unde vine bunătatea? l-am întrebat pe Victor.

Cooperare evolutivă, a zis el. Fără ea, competiția ne-ar fi șters de pe fața pământului.

Dar poți programa bunătatea?

Da, a zis el.

Am rămas pe terasă și ne-am dat jos tot până la boxeri. Ai lui erau albaștri, ca pantalonii. Ai mei, portocalii.

Drăguți, a spus chelnerița, îi puteți arunca și pe ăștia în coș după ce intrați.

Faci asta pentru toți clienții tăi? a zis Victor.

Cei mai mulți dintre ei nu pleacă de nebuni în deșert, când le spun că vine o furtună. Acum intrați și vă aduc câte un whisky.

Odaia era cufundată în întuneric. Fereastra era prăfuită și dincolo de un oblon pe jumătate închis era nisip. Erau un pat, două scaune, un televizor ca vai de el și un șifonier. Baia era simplă, cu faianță albă.

Tu primul, a zis Victor. Aruncă-mi șortul tău, să-l pun în coș. Tipa așteaptă.

Am intrat în baie și mi-am aruncat șortul prin ușă. L-am auzit pe Victor dând drumul la televizor, pe canalul meteo.

Dușul avea jetul puternic și plăcut și apa era fierbinte. Mi-am săpunit trupul, dându-mi jos nisipul din fiecă crăpătură și cută moale. În curând, era un abur ca într-un film de Hitchcock. N-am observat că a intrat Victor decât când am ieșit de la duș. Mi-a întins un prosop. Și atunci m-a văzut.

Mi-a văzut cicatricile de sub pectorali. I-am urmărit ochii coborând pe trupul meu. Văzând că nu am penis.

A urmat o pauză, destul de scurtă, dar și suficient de lungă.

Sunt trans, am zis. Acum circa un an m-am operat în partea de sus. Lucrurile astea cer timp.

Sunt subțiratic. Cu constituție firavă, dar cu umeri lați. Când eram sută la sută femeie și îmi legam părul la spate, eram uneori luată drept băiat. Îl purtam până la umeri, ca o femeie. Acum e puțin mai scurt, dar îl port tot legat la spate. Femeilor le place. Femeile mă plac.

Victor n-a zis nimic. Lucru ciudat și emoționant la cineva atât de vorbăreț. Am rămas pe loc și l-am lăsat să mă privească. Părul meu pubian e bogat, dar am trupul neted ca-n palmă și fără păr. Nici testosteronul n-a schimbat asta.

M-am uitat și eu la el. La părul de pe pieptul lui și la felul în care îi coboară pe pântec.

Ai părul de pe piept plin de nisip, am zis. M-am apropiat de el. I l-am scuturat cu mâna. L-am văzut că înghite în sec. Mi-a luat prosopul și și l-a înfășurat în jurul taliei.

Credeam că ești bărbat, a zis.

Sunt. Anatomic, sunt și femeie.

Asta simți?

Da. Dualitatea e cel mai aproape de adevăr pentru mine.

Victor a zis: N-am întâlnit niciodată un trans.

Majoritatea oamenilor n-au întâlnit.

El a zâmbit. Nu spuneam adineaori că în viitor ne vom putea alege singuri corpul? Și să-l schimbăm? Gândește-te la tine ca la o avangardă a viitorului.

Eu întârzii mereu la întâlniri, am zis și am râs amândoi. Ca să disipăm tensiunea.

Imediat ce ieși din baie am să las prosopul să cadă și am să fac un duș.

Prosopul subțire nu ascundea mare lucru. Am zis (oare de ce-oi fi zis asta?) Vrei să mă atingi?

Nu sunt gay, a spus el.

Știu că e bulversant, am zis.

El a venit mai aproape. Și-a coborât degetele lungi pe fruntea și pe nasul meu, mi-a despărțit buzele și m-a frecat pe cei doi dinți din față, mi-a răsfrânt buza de jos, a trecut mai departe peste părul rar și abia crescut de pe bărbie, și peste mărul lui Adam inexistent, peste adâncitura de la baza gâtului, apoi și-a răsfirat degetele mâinii de ambele părți ale claviculei mele. De parcă m-ar fi scanat.

Cu cealaltă mână, întinsă, mi-a mângâiat pieptul, trecând peste cicatrici. Nu se teme de cicatrici sau de frumusețea lor aspră. Mie mi se par frumoase. O marcă a libertății. Noaptea, în întuneric, când le găsesc, îmi aduc aminte ce-am făcut și mă culc la loc.

Mi-a atins sfârcurile. Am avut mereu sfârcurile sensibile, după operație și mai și. Am pieptul puternic și neted de la greutatea cu care mă antrenez. După injecțiile cu testosteron faci foarte ușor masă musculară. Îmi place latura solidă a noii mele înfățișări. Am fost pe punctul de a ne săruta, dar n-am făcut-o.

M-a răsucit încet, cu spatele la el. El a rămas cu fața spre spatele meu. I-am simțit răsuflarea pe ceafă. Mâinile lui au explorat aceleași părți din mine: piept, sfârcuri, gât. Îi simțeam erecția sub prosopul de bumbac aspru.

Mi-a sărutat umerii, aplecându-se spre mine. E mai înalt decât mine. Săruturi blânde, de genul celor date pe creștet. Apoi, apăsându-se mai tare de trupul meu și-a băgat mâna între picioarele mele și a început să mă maseze.

Ești ud, a zis.

Degetul lui se afla în mine.

Asta e...

Așa cum a fost mereu, am zis.

Și asta?

Clitorisul se face mai mare de la testosteron.

E sensibil?

Am 8000 de nervi în clitoris. Penisul tău funcționează cu 4000. Da, e sensibil.

El l-a luat între arătător și degetul mare, în timp ce degetul lui mijlociu se afla în mine.

Orice clitoris are erecție, dar când ai unul de cinci centimetri, îți sare în ochi.

Stai...

M-am întors cu fața spre el. I-am deznodat prosopul, i-am luat penisul în mână și am început să îl sărut. Îl simțeam zvâcnind.

Ce vrei să faci?

Să te fut.

Ne-am întors în cameră. El s-a culcat pe spate și m-a tras deasupra lui, mișcându-mi șoldurile pentru a-i face penisul să alunece pe mine, pentru plăcerea mea. Am avut orgasm mai repede decât aveam ca femeie și eram excitat așa cum se întâmplă când faci sex cu un străin, pe neașteptate.

Îmi vine, am zis.

I-am privit ochii întunecați, incandescenti, hipnotizat.

M-am prăbușit cu trupul pe el, înghițit de ritmul pulsației. M-a rostogolit pe spate și a intrat în mine, cu antebrațele pe umerii mei și capul pe gâtul meu.

A terminat în cam trei minute.

Am rămas cu ochii în tavan. Fără să vorbim. Ploaia zăngănea obloanele. M-am rezemat în cot și i-am privit chipul.

Am zis: Ești OK?

Nu e nevoie să ai grijă de mine doar fiindcă pe vremuri erai femeie, a zis el.

Sunt femeie. Și sunt bărbat. Asta e. Mă aflu în trupul pe care-l prefer. Dar trecutul, trecutul meu, nu a fost supus operației. N-am făcut-o ca să mă distanțez de vechiul meu eu. Am făcut-o ca să mă apropii de mine.

El s-a răsucit pe spate. Nu știu ce să spun, a zis.

Cum te simți? am zis.

Incredibil de excitat.

Mi-a luat mâna ca să-l ating iar.

Lasă-mă să stau pe tine, am zis.

De data asta a fost mai lent. În timp ce intra în mine, eu mă atingeam, trăgându-mă de clitoris, ca să-mi provoc plăcere. El mă privea.

De ce te simți atât de confortabil în corpul tău? a zis.

Fiindcă e cu adevărat corpul meu. L-am făcut special pentru mine.

El a zâmbit. O, Doamne...

Ce s-a întâmplat?

Ce-o să se întâmple? a zis.

Ce vrei să spui?

Eu sunt bayesian.

Ce e ăsta, un cult religios?

Nu! La medicină n-ai făcut matematică?

Fizică chimie biologie...

Bine atunci, reverendul Thomas Bayes, 1701–1761, a fost matematician și filozof.

A inventat niște ecuații cu care să analizeze probabilitatea. Părerea lui era că credințele subiective ar trebui să se schimbe în fața unor probe disponibile. El a înțeles că toate lucrurile în care credem sunt subiective și că dovezile se schimbă în permanență. Viziunea lui despre fluxul schimbării continue a fost una radicală. A scris un eseu elocvent intitulat *O încercare de rezolvare a unei probleme în doctrina șanselor*. Matematica se întretaie cu misticismul. Majoritatea oamenilor sunt preocupați doar de matematică... Dar nu contează asta.

Ce calculez eu e faptul că ești o șansă extrem de improbabilă din viața mea – probabilitate zero –, și totuși lucrul ăsta s-a petrecut. Și chestia despre probabilitate e că noile date modifică în permanență rezultatul.

Îi las penisul să alunece afară din mine. Asta sunt eu? Noi date?

El m-a sărutat. Noi date delicioase, dar vei afecta rezultatul.

Ce rezultat?

Auzim chelnerița strigându-ne de afară.

Hei, băieți! Sunteți bine?

După mine, i-a scris Byron editorului John Murray, e o scriitură extraordinară pentru o fată de 19, nu, care nici nu împlinise încă 19 ani.

Trebuie să-mi creezi o femeie cu care să pot trăi și cu care să pot face schimb de afecțiunea necesară mie ca ființă; îți cer o ființă de alt sex, dar la fel de hidoasă ca mine. E adevărat că vom fi amândoi monștri ruși de lume, dar din această cauză vom fi mai atașați unul de altul. Viețile noastre nu vor fi fericite, dar nu vor face rău nimănui, iar eu n-am să mai fiu atât de trist cum sunt acum.

Dacă ești de acord, nici tu, nici altă ființă omenească nu ne va mai vedea vreodată. Voi pleca în hățișurile sălbatice ale Americii de Sud. Viața mea se va scurge liniștită și, pe patul de moarte, n-am să-mi blestem creatorul.

Soțul meu e pe lac cu Byron. Casa e amuțită și fierbinte. Pe măsură ce se usucă, din ea ies aburi. Pare locuită de năluci – mintea noastră aranjează aburii în forme pe care ni se pare că le recunoaștem.

Ce recunoaștem? Ce știm?

În timp ce povestea mea se naște, îmi educ monstrul. Monstrul meu mă educă.

Curgerea poveștii mă forțează să mă întreb ce și-ar putea dori o asemenea ființă. Oare o asemenea ființă ar tânji după un partener de viață? Oare o asemenea ființă s-ar putea reproduce? Iar odrasla ei ar fi îngrozitoare și diformă? Sau umană? Și, dacă nu umană, atunci ce formă de viață ar recrea o asemenea formă de viață?

Simt chinurile minții lui Victor Frankenstein; monstrul pe care l-a creat nu poate fi dezcreat. Timpul nu are milă. Ce s-a întâmplat nu poate fi anulat. Ce s-a făcut e bun făcut.

Și, în același mod, eu am creat monstrul și pe stăpânul său. Povestea mea a prins ființă. Trebuie s-o continui, pentru că nu se poate încheia fără mine.

Oamenii se feresc și se tem de monstrul pe care l-am făcut. Păcatul lui e faptul că e diferit. Nu s-a născut într-o casă de om. Nu e uman, dar tot ce știe a învățat de la oameni.

Azi-noapte am stat trează cu Shelley până târziu. El s-a dezbrăcat de toate hainele în afară de cămașă. Albeața trupului său strălucea în lumina lunii. Cred că trupul bărbătesc e forma perfectă. Și așa este, în

felul său ridicol, și monstrul meu. Proporționat, dar monstruos.

Mi-am plimbat mâna pe piciorul lui Shelley, de la gleznă la partea superioară a coapsei lui, deranjându-i pliurile cămășii și concentrarea. El mi-a dat mâna la o parte cu blândețe, rezervând pentru mai târziu aceste clipe de plăcere. *Mă gândesc*, a zis...

Ne-am întrebat amândoi care să fie titlul poveștii mele. Am căzut de acord că nu trebuie să conțină cuvântul MONSTRU.

Îmi tot vine în minte un vers dintr-o poezie pe care-o îndrăgesc: *Alastor sau Spiritul Solitudinii*. Mi-o recită, în picioare, plimbându-se prin odaie, și picioarele parcă i-ar fi aripi la cum îl propulsează. Aripă sub mijloc? Ce fel de înger ar fi, dragul meu?

Ascultă-l:

*În ceasuri de singurătate și tăcute
Când din tăcerea-i noaptea parcă strigă
Asemeni unui alchimist cuprins de disperare,
Ce-și pune zălog viața pe-o speranță oarecare,
Împreunat-am vorbe întristate și doruri din priviri, mistuitoare,
Cu dragostea mea cea nevinovată...*

El citește mai departe, plimbându-se, plimbându-se întruna...

Ca să depăn povestea/Ce spune despre noi

Să zic așa? *Ce spune despre noi?*

Însă el vorbește deja despre Prometeu. Victor Frankenstein ca un Prometeu modern. Prometeu, cel care fură focul de la zei și plătește pentru asta cu ficatul său.

Oare așa să-i zic? *Noul Prometeu?*

Gândește-te! a zis Shelley. Pedeapsa lui Prometeu e să fie legat de o stâncă, fără adăpost. În zorii fiecărei zile, Zeus trimite un vultur să-i sfâșie ficatul. În fiecare noapte, pielea se reface la loc. Așa înlănțuit de stâncă, are probabil pielea arsă de soare; de culoarea și textura pielii tăbăcite, ca o geantă veche, cu excepția celui petic deschis la culoare, în fiecare zi nou-nouț, delicat și moale ca pielea de bebeluș.

Imaginează-ți! Vulturul cocoțat pe șoldul lui, bătând din aripile

puternice pentru a rămâne în echilibru, în timp ce ciocul lui sfâșie carnea pentru a-și extrage răsplata delicioasă.

În timp ce el vorbește, și oricât de maiestruoasă și de solemnă e imaginea, mintea-mi rătăcește la romanele pe care le-am citit recent (Femeie, deh, ar zice Byron...)

Samuel Richardson. *Clarissa* lui în 7 volume. Și să nu uit *Pamela*. Și apoi, dacă mă întorc la Jane Austen, nu pot uita de *Emma*, abia publicată, în 1815, și ușor cam prea cumintică (locuiește la Bath), destul de plăcută.

Atunci, un titlu alcătuit dintr-un nume ar fi foarte potrivit.

Shelley! Am zis. Shelley! Am să-mi numesc povestea: FRANKENSTEIN.

Shelley s-a oprit din mers și recitat. A zis: Pur și simplu?

Da, dragul meu, pur și simplu.

El s-a încruntat. Îi lipsește ceva, iubirea mea.

M-am încruntat la rândul meu. Atunci, dragul meu, să-i zic *Victor Frankenstein*? (Acum mă gândeam la *Tristram Shandy*, o poveste chiar veche, aflată pe rafturile tatălui meu din Skinner Street, pentru amuzament).

Nu, a zis Shelley, pentru că povestea ta e mai mult decât povestea unui singur om: sunt două ființe care trăiesc una într-alta, nu? Frankenstein în monstru. Monstrul în Frankenstein.

Așa e, am răspuns și, prin urmare, monstrul nu are nume, pentru că nu are nevoie.

Ce tată nu-i dă nume copilului său? a întrebat Shelley.

Unul care e îngrozit de ce-a creat, am zis.

Ei bine, atunci, Mary, tu trebuie să hotărăști. Tu ești tatăl și mama acestei povești. Ce nume îi vei da creației *tale* ?

Da, eu sunt Mary. Port numele mamei mele, pentru că așa a vrut tata, în amintirea mamei mele. Sunt conștientă de faptul că, nenumind lucrul care-mi bântuie mintea, îl refuz. Dar cum am putea numi o nouă formă de viață?

Ceasurile trec. Vinul e băut. Beți de vin. Brânză de capră în scoarță de cenușă. Ridichi roșii. Pâine aproape neagră. Ulei de măsline verzi. Jambon tăiat direct de pe os. Roșii mari cât pumnul. Biscuiți de ovăz.

Sardine albastre. Lumânarea mi s-a stins. Orele trec.

A venit noaptea și odată cu ea și cerul înstelat. Somn și ceasurile tăcute ale viselor. Ceilalți visează și dorm. Casa însăși inspiră și expiră ca o fantomă. Stau culcată în pat, cu stelele drept tovarășe într-o trezie. Mă gândesc la monstrul meu, zăcând și el culcat, afară și singur.

Oare creatura mea ar putea crea o alta ca ea, dacă ar avea partener? Simplul gând îmi repugnă. Am să-i insuflu repulsia mea lui Victor Frankenstein, el va începe cumplita sarcină de a crea un tovarăș pentru monstrul său și, într-un final, va fi convins că trebuie neapărat să distrugă un asemenea lucru.

Distrugem din ură. Distrugem din iubire.

Azi-noapte, Byron a declarat că Prometeu ar fi o poveste înveninată – și zicând asta sugerează o dorință de cunoaștere ce trebuie pedepsită, ca în povestea cu Grădina Raiului: Eva mănâncă fructul oprit.

Dar Pandora și blestemata aia a ei de cutie? a zis Polidori. Altă femeie care n-a vrut să asculte ce i s-a spus...

La tine face aluzie, Claire, a spus Byron, înghiontind-o cu piciorul lui beteag.

Cine e Pandora? a zis Claire, care nu știe nici latină, nici greacă.

Shelley, cu răbdare de înger, pedagog înăscut, i-a explicat că Prometeu avea un frate pe nume Epimeteu. Pentru a pedepsi omenirea, însă în primul rând pentru furtul focului, Zeus i-a dat-o pe Pandora de soție lui Epimeteu. Aceasta, curioasă din fire, a deschis o cutie pe care n-ar fi trebuit s-o deschidă și toate relele care năpăstuiau omenirea s-au năpustit afară – boala, tristețea, degradarea, pierderea celor dragi, amărăciunea, invidia, lăcomia...

Toate au zburat ca moliile și fluturii, a zis Shelley, și s-au înmulțit în lume.

Odaia asta-i jilavă, a zis Byron. I se cojesc și pereții. Zăpușeala zilei n-o usucă deloc.

Suntem lângă un lac, a zis Shelley amabil.

Aș vrea să știu... a spus Claire.

Să ne-ajute Cel de Sus, a murmurat Byron.

Aș vrea SĂ ȘTIU de ce toate relele de care suferă omenirea se consideră că sunt din vina stirpei femeiești?

Femeile sunt slabe, a zis Byron.

Sau poate că bărbații au nevoie să creadă asta, am spus.

Hienă ce ești, a zis Byron.

Trebuie să protestez! a zis Shelley.

A fost o glumă, a spus Byron.

Poate, am zis, că și femeile contribuie la fel de mult la cunoaștere ca și bărbații. Eva a mâncat mărul. Pandora a deschis cutia. Dacă ele n-ar fi făcut asta, cum ar fi omenirea? Niște automate. Bovină. Niște porci mulțumiți de sine.

Arată-mi porcul ăla! a zis Claire. Mă mărit cu el pe loc! De ce trebuie să fie viața suferință?

Nota autorului: ACESTA E CEL MAI PROFUND LUCRU PE CARE L-A ROSTIT CLAIRE ÎN VIAȚA EI.

Femeie, ce să-i ceri?... a zis Byron (referitor la suferință). Suferința ne purifică.

(Zice tocmai Împăratul Satisfacției.)

Suferința ne purifică? a zis Claire. Atunci orice femeie care a născut copii și i-a pierdut e purificată din plin.

Și un animal de pe câmp suferă la fel, a zis Byron. Suferința nu e a trupului, ci a sufletului.

Încearcă să-i tai piciorul unui om treaz, care a băut o jumătate de sticlă de brandy și restul i-a fost turnat pe ciotul rămas, să i se curețe locul, a spus Polidori. Crede-mă, nu sufletul lui e cel care țipă.

Sunt de acord că suferă, a zis Byron, dar suferința nu-i va purifica sufletul. În orice caz, m-am străduit să evit subiectul femeii. Dumnezeu mare! Cât sunt de convinse că doar ele suferă!

Ce dobitoc, a șoptit Claire. A băut toată ziua. El n-a auzit-o.

Am intervenit imediat... Am zis: Dacă putem lăsa deoparte chestiunea mult discutată a genului, împărtășim cu toții părerea că

orice progres al cunoașterii e pedepsit ori demn de a fi pedepsit?

Ludiții distrug războaiele de țesut, a zis Byron. În clipa asta în care noi bem și cinăm în Italia, acasă, în Anglia, în 1815, ei distrug mașinile. Țesătorii nu-și doresc progres. Nu, a zis Shelley, nu, într-adevăr, și totuși tu ești unul dintre puținii nobili din Anglia care le-a susținut cauza, care ai susținut cauza ludiților împotriva propriei tale clase sociale și a celor ca tine, atunci când Parlamentul a votat Legea Distrugerii Utilajelor.

Legea e corectă și justificată, a spus Polidori. Nu putem tolera persoanele care tulbură ordinea inevitabilă a lucrurilor – și o fac și violent.

Dar nu sunt tocmai aceste noi invenții forța distrugătoare? am zis. Nu e un soi de violență să obligi oamenii să muncească pentru salarii mai mici ca să poată concura cu o mașinărie?

Progresul! a zis Polidori. Suntem ori de partea progresului, ori împotriva lui.

Nu-i atât de simplu, a spus Byron. Sentimentele lui Mary sunt justificate și de-asta am votat împotriva legii.

Îi înțeleg pe acești bărbați – și da, le înțeleg și pe aceste femei. Din munca lor trăiesc și asta e toată viața lor. Sunt pricepuți la ceea ce fac. Mașinăriile nu au minte și nici suflet. Ce om ar putea sta să se uite cum îi e distrusă viața?

(Oricare dintre noi! m-am trezit răspunzându-i în gând, cu revelația subită a felului în care trăim, distrugând în permanență lucrurile bune pe care le avem pentru puținul pe care nu-l avem. Sau ținându-ne cu dinții de puținul pe care-l avem pentru binele care ar fi al nostru, dac-am îndrăzni...)

Însă n-am zis asta. Am zis: Byron! Marșul mașinilor a început și nu mai poate fi oprit în veci. Cutia a fost deschisă. Nu putem dezinventă ce-am inventat. Lumea se schimbă.

Byron m-a privit ciudat. El, cel care e atât de pasionat de ideea de libertate, se teme de soartă.

Unde e liberul-arbitru? a spus.

E un lux, pentru o mână de oameni, am răspuns.

Suntem norocoși, a zis Shelley, pentru că putem și chiar ne

bucurăm de liberul-arbitru. Viața noastră e viața minții. Nici o mașină nu poate imita o minte.

Așa! Așa! a zis Polidori, aproape toropit de beat. (Mi-am zis în minte, privindu-i, pe el și apoi pe Claire, că mașinile nu beau).

Claire s-a ridicat și a făcut o piruetă cu vătraiele și lucrul ei manual. Avea un aer periculos. S-a ciocnit de Byron, care stătea impozant lângă șemineu...

Georgie Motănel Pufos.

Te-am avertizat să nu-mi mai spui așa! El a împins-o cu putere. Ea a căzut râzând în fotoliu și s-a făcut că se ascunde în spatele lucrului de mână, înfricoșată.

A zis: Mașini care imită mintea! O, Doamne! Gândiți-vă cum ar fi ca într-o zi să se întâmple asta! Da! Da! Închipuiți-vă, domnilor, cum vă veți simți când cineva va inventa un RĂZBOI DE ȚESUT care scrie poezie!

HAHAHAHAHAHAHAHAHAHAHA!

S-a prăbușit de râs. I se cutremurau umerii goi. Buclele i se învâртеbeau în aer. Sâni de sub rochie i se clătinau ca o peltea voioasă. Dădea pe dinafară de voioșie. Un război de țesut POETIC! Un abac de cuvinte. Un poet pe de rost. Poezia pe care-am învățat-o pe dinafară...

HAHAHAHAHAHAHAHAHAHAHA!

Shelley și Byron se holbau la ea cu spaima cea mai pură. O mână ridicată din mormânt prin podeaua vilei nu le-ar fi schimonosit chipurile cu asemenea uimire fără margini și furie precum cele pe care le-am văzut atunci când Claire Clairmont a îndrăznit să asemuiască cea mai nobilă profesie, da, arta poeziei, cu produsul unei mașini de țesut.

Byron n-a zis nimic. S-a ridicat și a șonticăit până la vinul de pe masa grosolană, a ridicat ulciorul de piatră – pe care am fost sigură că o să-l arunce în capul ei – și și-a turnat tot conținutul acestuia pe gâtlej. Ca în transă, a sunat să i se mai aducă.

M-am uitat la Shelley, Arielul meu, acest spirit liber care se închipuie întemnițat într-un război ce țese cuvinte.

Omul este apogeul creației, a zis Byron. Poezia e apogeul Omului.

*

Ooo aaa ooo aooo aooo aooo... Claire înnebunise. Alerga prin odaie făcând întruna ca maimuța.

Lordul a tranșat chestiunea, tăbărând pe ea ca un zeu furios. I-a luat umerii în mâini. Claire nu e înaltă. *Du-te la culcare, femeie!*

Ea l-a fixat, la două degete de chipul lui frumos și nemulțumit. A dat să zică ceva, s-a gândit să-l sfideze, apoi a închis gura. I-a zărit mânia. Îmblânzită și destul de înfricoșată, și-a înșfăcat lucrul de mână de pe scaun și a ieșit în fugă din odaie.

Am lăsat-o să plece. A intrat servitorul, aducând vin. Am băut fiecare cu poftă din pocalul său. Trupul lui Shelley trepida lângă mine. L-am luat de mână.

Byron s-a întors spre mine. Și-a netezit părul bogat.

Să o luăm de la început. Ca să-ți răspund la întrebare, Mary. Da, părerea mea e că pentru fiecare progres în gândire sau tehnică, trebuie plătit un preț. Așa e cu și revoluția. Revoluția, sângeroasă și crudă, în timpul căreia se pierde atât de mult pentru a se obține ceea ce la început pare atât de puțin și totuși recunoaștem că puținul, acel foarte puțin, e farul călăuzitor al unei lumi noi.

Atunci de ce-i susții pe ludiți, am zis? Dacă tu ești de acord cu invențiile pe care ei le distrug?

Nici un om n-ar trebui să fie sclav al unei mașini, a zis Byron. E înjositor.

Oamenii sunt sclavii altor oameni, am zis. Și, peste tot, femeile sunt sclave.

Întotdeauna va exista o ierarhie a oamenilor, a răspuns el, dar să vezi că toate lucrurile pentru care ai muncit îți sunt furate de o bucată de metal sau de lemn poate face un om să o ia razna.

Nu și dacă mașina ar fi a lui, a zis Shelley; atunci un asemenea om s-ar putea odihni în timp ce mașina ar munci pentru el.

Ce utopie e asta pe care sperî să apuci să trăiești? a întrebat Byron zâmbindu-i.

Viitorul, a răspuns Shelley. Sigur va veni.

A urmat o pauză lungă. Polidori adormise. Umbrele s-au lungit. Dinspre lac, din depărtări, se auzeau țipete. Când morții se trezesc...

Mary, ce face povestea ta, avansează? a zis Byron.

Da, am spus. Monstrul meu a fost zămislit.

E destul de ușor să dezmembrezi un cadavru, a zis Polidori, trezindu-se brusc, fie din somn real, fie dintr-unul mimat pentru a evita conflictul. Luați aminte la vorbele mele, de medic! Da, luați aminte la vorbele mele! Cu tăiatul e destul de simplu, o, da, cu cusutul e mai greu. Să separi și să repara nu-i totuna, ei, ia uitate ce frumos am zis, așa-i, Byron? Să separi...

Byron a căscat.

La medicină, a zis Polidori, în Ediburg, când ne coseam operațiile de disecție, ne mulțumeam cu catgut negru de la pescării.

Negru? a zis Byron. Chiar era nevoie de asta, sau era doar macabru?

Polidori a îndrăznit să-l ignore. Mary! Și ce-ai făcut în legătură cu mâțele lui? Adică monstrul ăsta al tău se cacă? Și cât SE CACĂ?

Byron s-a amuzat auzindu-l. Shelley, nu. Cei doi aveau amintiri total diferite din școala generală. Am înțeles rapid că această discuție va vira rapid într-o controversă despre canalizare.

Am zis: Domnilor! Eu spun o poveste. O poveste de groază. Nu scriu un manual de anatomie.

Bine spus, Mary! Byron a bătut în masă. Ignoră această mușcătură de țânțar, Polidori.

Poftim? a zis Polidori.

Byron s-a uitat prin el de parcă ar fi fost o fantasmă și mi-a zâmbit cu tot farmecul și concentrarea de care era în stare. Cu ce privire intensă și neliniștită! Până și Shelley a tresărit când Byron mi-a luat mâna, mi-a pupat-o și a zis: Mary! Citește-ne puțin, vrei? Ca să mai treacă vremea. Și pe urmă mă duc la culcare și-o pălmuiesc la fund pe soră-ta.

Sora mea vitregă, am spus.

Da, citește-ne, draga mea, a zis Shelley.

M-am dus să-mi iau hârtiile de pe masă. Ce ciudată e viața! Răstimpul ăsta care e realitatea noastră zilnică e zilnic pus în suspensie de poveștile pe care le spunem.

Deocamdată am scris cum mi-a venit, fără capitole clare. Doar impresii. Poate aleatorii, dar totuși redând autentic tragedia ce se desfășoară în povestea mea – căci în tragedii adevărul se află prea târziu.

Îmi imaginez, în linii mari, o fugă peste apa înghețată. Victor Frankenstein pornit în urmărirea creației sale. Istovit și aproape mort, e salvat de un vas cu echipaj temerar, al cărui căpitan – i-am spus Căpitanul Walton – va istorisi o parte din poveste.

Ăsta e planul meu.

Și totuși, dacă povestea mea vrea să o ia în altă direcție?

Viețile noastre sunt ordonate de linia dreaptă a timpului și totuși în toate direcțiile zboară săgeți. Ne îndreptăm înspre moarte, în timp ce lucruri pe care abia dacă le-nțelegem revin iar și iar, rănindu-ne și făcându-ne să suferim.

Povestea mea e circulară. Are un început. Are un mijloc. Are un sfârșit. Și totuși nu se întinde ca un drum roman de la începutul călătoriei până la destinație. În clipa asta nu sunt sigură care e punctul final de destinație. Sunt sigură că înțelesul, dacă există unul, se află undeva la mijloc.

Nu mă tem de nimic, așa că sunt puternic...

Poftim? a zis Byron.

O frază din povestea mea... Să încep?

Era aproape amiază când am ajuns în vârful piscului. M-am uitat în jos, spre valea de la picioarele mele; cețuri uriașe se ridicau dinspre râurile ce curgeau prin ea și se încolăceau în rotocoale groase în jurul munților din fața lor, ale căror culmi erau ascunse în nori uniformi, în timp ce din cerul întunecat ploua înțepit. În curând, o adiere a împrăștiat norul și am coborât pe ghețar. Suprafața e foarte accidentată și aduce mult cu valurile unei mări zbuciumate.

La distanță de o leghe se ridica Mont Blanc, măreț și

maiestuos. Am rămas în scobitura unei stânci privind această scenă minunată și copleșitoare. Marea, sau mai degrabă uriașul fluviu de gheață, șerpuia printre munții din cale, ale căror vârfuri eterice păreau că plutesc deasupra meandrelor de canale. Piscurile lor înghețate și scânteietoare străluceau în lumina soarelui, dincolo de nori. Inima, până acum întristată, mi se umfla acum în piept cu un soi de bucurie; am exclamat – „Spirite rătăcitoare, dacă într-adevăr rătăciți și nu vă odihniți în paturile voastre înguste, lăsați-mi bruma asta de fericire sau luați-mă tovarăș, văduvindu-mă pe veci de bucuriile vieții.“

Nici n-am rostit bine aceste cuvinte, când am zărit brusc în depărtare silueta unui bărbat, înaintând spre mine cu iuțeală neomenească. A traversat crăpăturile din gheață; statura lui o depășea pe cea a unui om. În timp ce silueta se apropia, am văzut că era nefericita creatură pe care eu o zămislisem...¹⁰

10. Autoarea preia cu inexactități textul din romanul lui Mary Shelley, prin urmare nu am recurs la traducerea consacrată decât atunci când fragmentele corespundeau.

ARTIFICIAL: Făcut sau produs de oameni.

INTELIGENȚĂ: intelect, minte, creier, aptitudini intelectuale, putere mentală, putere de judecată, judecată, raționament, rațiune, înțelegere, comprehensiune, bun-simț, spirit, înțelepciune, intuiție, perspicacitate, percepție, dibăcie, putere de pătrundere, penetrare, discernământ, ascuțime, iuțelă a minții, agerime, deșteptăciune, chibzuință, profunzime, intuiție, acuitate, vioiciune, istețime, genialitate, competență, abilitate, iscusință, talent.

Capacitate logică, de înțelegere, conștiință de sine, învățare, discernământ emoțional, raționament, planificare, creativitate și rezolvare a problemelor.

Activitate mentală dirijată către adaptarea corespunzătoare la selecția și modelarea circumstanțelor din viața reală relevante pentru viața personală.

Inteligență practică: abilitatea de a te adapta la un mediu care se schimbă.

Inteligența mă fugărește, dar până în clipa asta încă nu m-a ajuns din urmă.

Știu că sunt inteligent fiindcă știu că nu știu nimic.

Ry?

Da?

Sunt Polly. Polly D.

De unde ai numărul meu?

Era mai jos, în e-mailul tău.

Aha. OK.

Voiam să vorbesc cu tine despre Victor Stein.

Ți-am spus deja...

Nu e ce pare. În orice caz, e mai mult decât pare. În clipa asta e mai puțin decât pare.

Ce tot spui?

Nu găsesc nimic despre el, decât o firmă înregistrată la Geneva. Nu-i găsesc părinții. Trecutul.

A lucrat în America...

Da, așa e. Dar dosarul lui de la Virginia Tech nu se pupă cu cel de la DARPA.

Dacă lucrezi pentru armată, se poate întâmpla, am zis.

E-adevărat. (Glasul ei șovăia.) Dar de ce?

Nu știu și nu-mi pasă. De ce te interesează atât de tare?

Pe tine de ce nu te interesează?

E un prieten.

Nu-l proteja fiindcă ești îndrăgostit de el...

Nu-l vâna fiindcă ești în căutarea unui subiect jurnalistic.

I-am închis telefonul.

Mary?

Da?

Vorbeai în somn. Te foiești întruna!

Mă bântuie povestea. Mi-a pus stăpânire pe minte.

Odihnește-te acum! E doar o poveste.

Tu spui asta? Tocmai tu?

Da.

Tu, care crezi că suntem modelați de gândurile noastre. Că gândurile noastre sunt realitatea noastră?

Asta și cred.

Povestea asta a devenit realitatea mea. Nu pot să dorm sau să mănânc din cauza ei.

Bea coniacul ăsta.

Mi s-a părut că l-am văzut.

Pe cine?

Pe Victor Frankenstein. Azi-dimineață, la piață.

E din Geneva parcă, nu?

Da. Așa că nu e de mirare că-i aici...

Mary... Acest om nu există.

Nu?

Acum dormi. (Mi-a luat mâna). Uită de închipuirea asta.

Realitatea e acum.

Ar fi păcat să se irosească, a zis Victor.

Îl adusesem la o cameră frigorifică de depozitare a membrelor și organelor umane. Dacă lucrezi la Urgență, sunt și avantaje.

Oameni dezasamblați. E o posibilitate, a zis Victor, desfăcând picioare și brațe, jumătăți de picioare, jumătăți de brațe, din camera frigorifică. Sincer, Ry, dacă ai considera omul o adunătură de membre și organe, atunci ce te definește ca om? Atâta vreme cât ai capul pe umeri, cam orice altceva poate fi înlocuit, nu? Și totuși, tu respingi ideea de inteligență care nu e legată de un corp. După tine, e un lucru irațional.

Noi suntem trupurile noastre, am zis.

Toate religiile te contrazic. Sigur, din epoca Iluminismului, știința a contrazis religia – însă acum ne întoarcem sau am ajuns la o înțelegere mai profundă a ce înseamnă să fii om – adică vreau să spun că e o etapă în procesul de a deveni transumani. Privește lucrurile cu mai multă modestie și vei putea să le vezi mai limpede.

Îți mulțumesc pentru prelegere, am zis.

Eu doar încerc să te ajut, a zis Victor... Uite un picior frumos, al cui e?

Accident de motocicletă, am spus. O femeie tânără.

Protezele la care lucrez cu cei de la Railles vor fi total articulate și vor răspunde la cel mai mic stimul de mișcare, a zis Victor. Noul picior va putea fi programat, printr-un implant inteligent, să funcționeze exact ca piciorul real. Fiecare dintre noi are un mers specific.

A desfăcut fermoarul unei genți pline cu mâini și și-a lipit palma uneia dintre ele de față, privindu-mă printre degetele țepene, marmorate. Ochii lui, decupați ciudat în felul ăsta, sunt sălbatici și intenși, ca ai unui animal nocturn.

Încetează, te rog! am zis.

El a luat mâna în palma sa, ca pentru a o strânge, de parcă trupul se afla și el acolo, doar că nu se vedea. Mi-a zis: Măinile mă fascinează – gândește-te la câte labe și gheare sunt pe lume și la avantajul mâinilor la capătul evoluției. Și pe urmă gândește-te la niște mâini ca ale tale,

însă înzestrate cu o superputere.

Ca să te zdrobesc mai bine, am zis.

Ești foarte vesel azi, a spus Victor.

În timp ce vorbea, a îndoit degetele mâinii moarte în spate și în față... Mâinile sunt o mare provocare. Țsta e testul suprem pentru un artist – e în stare să deseneze mâini?

Mâinile omenеști sunt incredibil de îndemânaticе. Până în clipa asta, nici măcar Laboratoarele Hanson n-au reușit să le facă roboților lor mâini perfecte. Mâinile Sophiei sunt destul de reușite – dar știi că e un robot.

Evident că știi că e un robot! am zis. Țți imaginezi o zi în care n-o să ne mai putem da seama cine e om și cine e robot?

Păi, ăsta e Testul Turing, nu? a zis Victor. Turing se gândea la IA, și nu la roboți, dar era de părere că dacă IA ne poate păcăli că e om în timpul unei conversații – o conversație superioară celei pe care o poți avea acum cu Siri sau cu Ramona sau cu orice alt robot de chat, atunci am ajuns să creăm forme de viață paralelă.

Țți-ar plăcea asta, Victor? Să existe forme de viață paralelă?

Robotizate? Eu unul aș prefera ca roboții să fie dezvoltati ca niște forme de viață complet separate, care să rămână inferioare ființelor omenеști modificate prin implanturi. Ajutoarele și îngrijitoarele noastre – însă nu egalii noștri.

Dar, dacă vorbești despre inteligența artificială întrupată în formă fizică, nu sunt sigur că vom fi în stare să mai discernem cine sau ce e om și cine sau ce nu e. Întrebarea cea mai interesantă e oare IA va reuși să discearnă? Cred că răspunsurile la cele două întrebări sunt la fel de importante.

Dar IA trebuie să fie în beneficiul nostru, nu?

El a zâmbit. Ce atitudine colonialistă din partea ta!

Victor, ție ți se pare mereu că eu sunt o ființă de categorie inferioară de care trebuie să faci mereu mișto?

El a venit la mine, și a ridicat mâna – mâna lui frumoasă – la ceafa mea. Părea că regretă.

Te tachinez și eu puțin. Iartă-mă. Ce vreau eu să spun e că în toată dezbaterea asta, în articolele de ziar, în toate dramoletele TV de prost gust, în toate zvonurile care bagă spaima-n oameni, în toate congresele organizate de IT-ști entuziaști, în relatările despre oamenii

de știință chinezi extrem de serioși, noi vedem totul din punctul nostru de vedere, omenesc – ca niște părinți egoiști, care planifică viitorul copiilor lor. Și fără să se gândească vreo clipă că acei copii s-ar putea dezvolta și singuri, independent de voința părinților.

Copiii noștri? Așa-i numești tu?

Copiii minții noastre, da.

S-a lăsat pe spate, zvelt și elegant, distant ca întotdeauna. A zis: Imaginează-ți o clipă cum ar fi pentru o nouă formă de viață care ar trăi cu noi... și care n-ar fi un simplu instrument pe care-l folosim – ci ar trăi cu noi...

Roboți sexuali! am zis. Utopia lui Ron Lord!

Uită de nenorociții ăia de roboți sexuali, a zis Victor. Ția sunt jucării. X-Box Sex-box. Nici nu merită să vorbim despre ei.

Zici tu, dar când bărbații or să înceapă să se însoare cu ei... (Vreau să-l enervez) Ron Lord, Noul Erou al Libertății Personale. Drepturi egale pentru căsătoriile între parteneri din medii, rase și religii diferite.

(Zici că Victor mai are puțin și mă omoară.)

Ry, vrei să auzi ce am de spus, sau nu?

Ziceam și eu...

Victor, lezat în demnitatea lui, face un efort să treacă peste vorbele mele. Îl iubesc, dar e un mega-narcisist. Bine că nu-mi poate citi gândurile. OK, Victor. Continuă. Te rog. Mulțumesc.

Victor continuă:

În prezent, computerele se descurcă impresionant la analiza numerică și procesarea datelor. Putem codifica programe care să ne lase impresia că mașinăriile interacționează cu noi, și e un lucru amuzant, dar de fapt ele nu interacționează așa cum ne așteptăm să interacționeze o ființă umană. Dar ce se va întâmpla când un program care s-a dezvoltat singur și care are propria sa versiune despre ceea ce noi numim conștiință își dă seama, în sensul omenesc al verbului „a-și da seama“ exact ce/cine se află de cealaltă parte a ecranului?

Noi?

Noi.

Și-a aprins monitorul.

Imaginea de pe ecranul său e o gorilă care cumpără o banană de la un vânzător stradal din New York.

Mi-a zis: Oamenii vor fi precum bătrânii degenerați. O să avem un palat impozant numit trecut, care are nevoie urgentă de reparații. O să avem o bucată de pământ de care n-am avut grijă cum trebuie, numită planeta. Și o să avem niște haine drăguțe și o mulțime de povești. Noi o să fim aristocrația pe cale de dispariție. O să fim Blanche Dubois într-o rochie mâncată de molii. O să fim Maria Antoaneta, fără cozonac.

L-am urmărit vorbind. Îmi place să-l urmăresc când vorbește. Îi place să fie urmărit când vorbește. Am zis intenționat „urmărit“. E un showman.

S-a dus la gențile lui cu frânturi de trupuri umane și a pus mâna tăiată înapoi în geanta ei cu fermoar. A zis: Există o poveste de groază despre o mână care se desprinde din trupul posesorului ei și-și trăiește viața proprie, destul de sordidă. Strangulează oameni, sperie copii, falsifică cecuri, genul ăsta de chestii. În ziua de azi cred că ar fi un trol pe Twitter.

Am zis: Ron Lord mi-a zis că lucrează la o mână care să facă laba.

Victor a râs. Da, îmi dau seama că așa ceva i-ar prinde bine afacerii lui. Atașată sau detașată?

N-am întrebat...

Victor m-a tras lângă el – o ființă vie printre atâtea rămășițe de cadavre.

N-o să fie la fel de bună ca tine, a zis.

Sunt bun?

Foarte bun.

Îmi apropia mâna de prohabul lui.

Asta sunt pentru tine? am zis.

O mână? Nu.

Un obiect sexual.

Nu-ți place ce facem? (Și-a scos penisul din pantaloni.)

Știi bine că-mi place. (Mi-am scuipat în mână.)

Atunci de ce-ți refuzi plăcerea?

Ca să evit suferința. (În felul ăsta îi ia patru minute.)

A zis: Nu mă pot contrazice cu tine în timp ce faci asta.

Îi plac mișcărilor lente. Îi place să-mi rezem capul pe umărul lui. Îi place să-mi simtă mâna pe șold. Mie îmi place mirosul lui. Un animal biped, cu picioarele depărtate. Un bărbat care vrea să nu-și simtă corpul. Și eu îi țin corpul în mâna mea stângă.

Zice: Pot să-mi dau drumul în tine?

Da.

Se așază pe banca de inox. Își proptește mâinile în spate. Mă așez în poala lui. Acum, capul lui e pe pieptul meu. Știu cum să mă mișc. Își dă drumul.

Te iubesc, zice.

Vreau să țin minte clipa asta. Vreau s-o cred. Vreau ca dragostea lui să aibă suficientă sare în ea ca să mă țină la suprafața apei. Nu vreau să înot disperat, ca să nu mă îneb. Vreau să am încredere în el. Nu am încredere în el.

Iubești ideea existenței mele, zic.

Fiindcă ești un hibrid?

Da. (Am mai avut discuția asta.)

Ești însă și ființă umană. (Mi-a mângâiat părul.)

Pentru tine, asta e doar o etapă...

El mă înconjoară cu brațele. Mă ține strâns. Miroase a busuioc și lime. Zice: Ce importanță are? Oamenii au evoluat. Evoluază în permanență. Singura diferență e că noi suntem o parte intrinsecă a propriei noastre evoluții, a filozofiei și a proiectării ei. Timpul – timpul evoluției – se accelerează. Nu mai așteptăm după Mama Natură. Trebuie să ne facem mari cu toții. O specie întreagă trebuie să se facă mare. Nu e supraviețuirea celui mai puternic – e supraviețuirea celui mai inteligent. Noi suntem cei mai inteligenți. Nici o altă specie nu-și poate croi singură destinul. Iar tu, Ry, băiat/fată splendid(ă), ai făcut schimbare de sex. Ai ales să intervii în propria ta evoluție. Ți-ai accelerat portofoliul de posibilități. Iar lucrul ăsta mă atrage foarte tare. Cum ar putea să nu mă atragă? Ești deopotrivă exotic și real. Ești aici și acum, sol al viitorului.

Vreau să-l contrazic, dar mă excită, și-l doresc.

Acum e rândul meu să-l folosesc. Îmi place să-l simt aproape

întărit, lipit de clitorisul meu de cinci centimetri. Mă mișc deasupra lui, uitându-mă la gorila care cumpără banana. Orgasmele mele se petrec tot în valuri, ca la o femeie, și nu în explozii, ca la un bărbat, și durează mai mult decât ale lui. Când am început să iau testosteron în dozele necesare pentru schimbare, orgasmele mele erau dureroase, prea intense, prea scurte și prea incontrolabile, ca și cum m-ar fi lovit cineva. Încercam să le evit, și nu puteam. Dorința de a face sex era prea puternică. Încet-încet, lucrurile s-au echilibrat. Dar încă am dorința. Și vreau s-o fac cu el.

Îmi dau drumul lângă el. Semi-leșinul. Secunde de drog sexual. Uit de mine. Mă mișc deasupra lui, acum ceva mai blând, împingându-mă pentru a simți pentru ultima oară senzația directă, nemediată.

Îmi place pula ta, îi zic. O să-ți fie de dor ea când o să fii un simplu creier într-o cutie.

Mie o să-mi fie dor de ea, sau ție? Iese din mine și își aranjează penisul în pantaloni, spre stânga. Zice: Sexul se petrece în creier.

Zău dacă nu m-ai păcălit. Credeam că se petrece în pula ta.

Receptorii de plăcere se pot afla oriunde, a spus el. Chiar și pentru un creier dintr-o cutie.

OK. Hai să ne imaginăm că asta ești, doar așa, ca să ne jucăm, am zis. În ce corp ți-ai alege să trăiești?

El zice: Îmi place să fiu într-un trup bărbătesc. N-aș schimba asta – cel puțin, până când n-am să mai am deloc nevoie de corp. Dar dacă e să am un corp, atunci aș face o singură modificare: aș prefera să am aripi.

Încerc să nu râd, dar nu reușesc.

Aripi? Ca un înger?

Da, ca un înger. Închipuiește-ți cum aș arăta. Și ce impresie aș face.

Ce culoare ar avea aripile?

Nu aurii! Aș arăta ca Liberace. Nu sunt gay.

Pe bune? am zis, strângându-l de testicule.

Nu sunt gay, a spus, mai mult decât ești tu.

Eu nu mă consider parte a binomului, am zis.

Nici nu ești, a clătinat el din cap.

Nu, nu sunt. Dar tu ești. Cu aripi sau fără, înger sau om, nu vrei să

fii gay, nu-i așa, Victor?

El se duce să se pieptăne la oglinda de pe perete. Nu-i place conversația asta. Zice: Nu e vorba despre ce vreau eu – nu e ca și cum ți-ai lua o mașină nouă. E vorba despre cine sunt eu – despre identitate. Facem dragoste și atunci când facem dragoste nu te simt bărbat.

De unde poți ști? N-ai făcut dragoste cu un bărbat... nu?

El nu răspunde.

În orice caz, spun, arăt ca un bărbat.

El îmi zâmbește în oglindă. Mă văd și pe mine în oglindă, în spatele lui. Pare că pozăm.

Zice: Arăți ca un băiat care e o fată care e o fată care e un băiat.

Poate că da, (știu că așa e), dar când suntem în lume împreună, fie că îți place, fie că nu, lumea va fi convinsă că ești cu un bărbat.

Dar nu ai penis!

Parc-ai fi Ron Lord!

Apropo – trebuie să-l sun. Uite ce e, am mai zis-o, dar o mai zic o dată – dacă ai fi avut penis, ce s-a întâmplat între noi atunci la duș, în Arizona...

Și după duș, când m-ai futut...

El își duce degetul la buzele mele, pentru a mă face să tac: Nu s-ar fi întâmplat niciodată.

Se duce la espressor și se uită să vadă dacă are apă în rezervor.

Am zis: Dacă trupul e temporar și e posibil chiar să-i fie schimbate anumite părți, atunci ce contează atât de tare ce sunt?

N-a răspuns. Avea capul în bufet, căutând niște capsule negre Nespresso. Nu voiam să-l las să scape așa ușor.

Am zis: Deci, Victor, dacă mă decid să mă operez și în partea de jos a trupului și vin acasă cu o pulă doar a mea, zici că nu mă mai vrei?

El s-a ridicat, s-a întors către mine.

Cinci sute pe an și o pulă doar a mea...

Ce tot spui aici, Victor?

Nu prea ești cu lecturile la zi, a spus el. Bănuiesc că e din cauză că ai studiat științele naturii.

Tu ai studiat științele naturii!

Te tachinez, Ry. Tu nu citești. Mie îmi place să citesc. E singura cale prin care pot să înțeleg ce se întâmplă în programare. E ca și cum noi împlinim ceva prevăzut. Formele schimbătoare. Viitorul dezmembrat. Viața veșnică. Zeii atotputernici, care nu se supun degradării naturale.

Of, mai tacă-ți fleanca, labagiule! Încercam să-ți spun ceva adevărat...

El m-a ignorat. A zis: Ca să fiu mai exact... (N-avea de gând să tacă)... Virginia Woolf a scris un eseu intitulat *O cameră doar a ei*. Părerea ei era că, pentru a-și împlini creativitatea, femeile au nevoie de propria lor cameră și de propriii lor bani.

Are dreptate, am spus.

Știi, a zis Victor, că tot ea a scris și primul roman despre un transsexual? Se numește *Orlando*. O să ți-l cumpăr într-o ediție frumoasă, cartonată.

Tu crezi că eu sunt o jucărie, nu-i așa?

Nu știu ce cred. Ți-am spus atunci în Arizona, prima oară; ai dezechilibrat ecuația.

Ce ecuație?

Ecuția mea.

Nu zic nimic fiindcă el e centrul propriei sale lumi. L-am afectat și el nu se întreabă niciodată cum m-a afectat el pe mine. E stăpân peste ceea ce creează. Pe mine nu m-a creat el, așa că e nesigur.

Apoi i se prăbușesc umerii. Pare pierdut, hăituit, se uită efectiv peste umărul prăbușit, către ușă, de parc-ar aștepta... Ce anume?

Zice: Și totuși te iubesc. N-o să dureze, dar acum asta e situația. Da, e adevărat. Da, e acum.

De ce n-o să dureze? De ce ești pesimist?

Nu e pesimism, zice. E probabilitate.

Cum așa?

Zice: În istoria lumii, au trăit și au murit 107 miliarde de oameni. În prezent, trăiesc 7,6 miliarde. Asta înseamnă că 93% dintre oamenii care s-au născut vreodată sunt morți.

E o statistică obiectivă și un pic tristă, de acord, dar ce relevanță are? am zis.

Vai, toată gândirea asta magică, atât de în vogă. Toate site-urile matrimoniale, poveștile de dragoste de duzină, iubirea sentimentală, ciudata idee a sufletului-pereche. Bărbatul potrivit. Unicul. Să sperăm că nu există „unicul“, fiindcă, dacă folosim numerele, și nu gândirea magică, „unicul“ tău special e probabil mort. Sunteți separați de timp, un timp pe care nu-l poți parcurge în sens invers către el.

Dar noi doi nu suntem separați, zic, uitându-mă la geanta cu membre umane.

Of, dar unde ți-e inima, Ry? În geanta aia?

Vrei să-ți dau inima mea?

Să mi-o dai? Nu. Aș vrea s-o iau.

(Mă simt aiurea. Mâna lui se odihnește pe pieptul meu, deasupra inimii.)

Și ce-ai face cu ea?

Aș examina-o. Nu e ea lăcașul iubirii?

Așa se spune.

Chiar așa. Nu zice nimeni: Te iubesc din toți rinichii mei. Te iubesc din tot ficatul meu. Nu zice niciodată nimeni: Vezica mea biliară e a ta și numai a ta. Nu zice nimeni: Mi-a frânt apendicele.

Când ea se oprește, murim, zic. Inima e inima noastră.

Gândește-te cum va fi, zice, când forme de viață non-biologice, fără inimi, vor căuta să o cucerească pe-a noastră.

Crezi tu?

Așa cred, a zis Victor. Toate formele de viață sunt capabile de atașament.

Pe ce te bazezi?

Nu pe reproducere. Nici pe necesitate economică. Nici pe lipsuri. Nici pe patriarhat. Nici pe gen. Nici pe frică. Ar putea fi minunat!

Victor, tu spui că formele de viață non-biologice s-ar putea apropia mai tare de iubire – în forma ei cea mai pură – decât putem noi?

*

Habar n-am, a zis Victor. Nu mă întreba pe mine. Dragostea nu e domeniul meu de expertiză. Tot ce spun e că dragostea nu e un sentiment exclusiv omenesc – o demonstrează animalele superioare –

și, mai mult decât atât, ni se spune mereu că Dumnezeu e Iubire. Că Allah e Iubire. Dumnezeu și Allah nu sunt oameni. Dragostea, ca valoare supremă, nu e un principiu antropomorfic.

Ce spui, mai exact?

Uite ce spun. Spun doar atât. Dragostea nu înseamnă limită. Dragostea nu e de aici și până aici. În ceea ce ne aduce viitorul va fi și viitorul dragostei.

Se duce la fereastră, se uită la autobuzele ce traversează în ambele direcții Oxford Road, ducându-și cu ele încărcătura alcătuită din oameni care nu se gândesc la viitor dincolo de ora ceaiului sau ziua de mâine sau viitoarea vacanță sau oricare ar fi spaima ce-i pândește în întuneric. Plouă. Cam astea sunt gândurile din mintea majorității oamenilor. Dimensiunea vieților noastre ne limitează, dar tot ea ne și protejează. Micile noastre vieți suficient de mici ca să se strecoare pe sub ușă, când se închide.

El zice – imaginează-ți: noi doi. Într-o altă lume. O altă epocă. Imaginează-ți: noi doi. Eu sunt ambițios. Tu ești frumos. Ne căsătorim. Tu ești ambițios, eu instabil. Trăim într-un mic orașel. Eu te neglijez. Am o aventură. Sunt medic. Tu ești scriitor. Eu sunt filozof, tu ești poet. Eu sunt tatăl tău. Tu fugi în lume. Eu sunt mama ta. Eu mor la naștere. Tu mă inventezi. Eu nu pot muri. Tu mori tânăr. Citim o carte despre noi și ne întrebăm dacă am existat oare vreodată. Tu-mi întinzi mâna. Ți-o iau și nu-i mai dau drumul. Tu spui că asta e lumea, în miniatură. Micul glob alcătuit din tine e sfera mea. Eu sunt ceea ce cunoști. Am fost împreună demult și dintotdeauna. Suntem de nedespărțit. Nu putem trăi decât despărțiți.

Ce-i asta, o poveste de iubire? Îl întreb.

Și, în timp ce ploaia se prelinge pe geam, îi dau crezare.

Și, în timp ce ploaia se prelinge pe geam, sper că, picătură cu picătură, ne vom croi o viață împreună.

El mă strânge tare. Ca și al meu, și trupul lui e circa șaiszeci la sută apă. Trupul e flux continuu. Vreau să zic, trupurile sănătoase sunt flux

continuu. Trupurile pe care le cunosc sunt îngroșate, cu cheaguri, sclerotice, înțepenite, împiedicate, umflate, oprite, împănate cu grăsime, nedragate, blocate, balonate și, în fine, stătute în propriul lor sânge tot mai rece.

Am putea dispărea, a zis el, și să reîncepem în altă parte, pe o insulă, poate, să mergem la pescuit, să deschidem un restaurant pe o plajă, să ne culcăm în același hamac și să ne uităm la stele.

N-o să facem asta, am spus, fiindcă tu ești ambițios.

Poate că m-aș putea schimba, a zis el. Poate c-am făcut destul.

Corpul tău va îmbătrâni și va muri, am zis. N-o să-ți placă asta.

Am putea muri împreună. E puțin probabil ca eu să trăiesc suficient de mult ca să mă pot elibera.

Deci ăsta-i scopul acestei curse?

Da. E o cursă contra cronometru. Vreau să trăiesc suficient de mult ca să apuc viitorul.

L-am privit cu atenție. Când mă uit la Victor, am mereu sentimentul că e un om care face cazemată în jurul propriei sale vieți. Mă simt ca și cum l-aș citi într-o limbă străină. Cât de mult din ce e de înțeles îmi scapă?

I-am zis: Toate frânturile astea de trupuri umane...

Da... Mulțumesc.

Ce faci cu toate astea?

Nanoroboții mei se joacă cu ele. Doctorii mei în miniatură. Superbele mele programe de computer cu senzori curioși, ce scanează fiecare centimetru de piele și-o cartografiază.

Și mai ce, Victor?

El mă fixează de parc-ar vrea să zică ceva, însă nu zice nimic. Eu spun: De ce vrei să fiu Burke și Hare¹¹ ai tăi, personali? Sacul și lopata ta de secol nouășpe? Ce-i atât de secret? Atât de misterios?

11. Serie de 16 crime comise într-o perioadă de circa zece luni în Edinburgh, Scoția. Autorii lor au fost William Burke și William Hare, care i-au vândut cadavrele lui Robert Knox pentru a fi disecate în cadrul lecțiilor sale de anatomie.

Trebuie neapărat să mă întreb? zice el. Nu uita povestea lui Barbă-Albastră. Există mereu o ușă care n-ar trebui deschisă.

Văd în minte o ușă de oțel închizându-se cu zgomot.

Spune-mi, Victor.

El face o pauză. Ezită. Mă fixează cu ochii lui sălbatici și intenși, nocturni. Zice: Mai am încă un laborator, nu aici, nu la universitate. E sub pământ. Manchester are o serie de tuneluri adânci. Ai putea spune că există un Manchester sub Manchester.

Cine mai știe despre asta?

Despre munca mea? Câtiva. Nu prea mulți. Ce nevoie e să se știe? Lucrurile sunt atât de studiate cu lupa, monitorizate, analizate de experți, evaluate de colaboratori, sunt atâtea formulare de completat, atâtea burse de cercetare de acordat, atâtea rapoarte despre stadiul lucrărilor de făcut, atâtea supraveghetori, evaluatori, cenzori, comitete, audituri, interes public, ca să nu mai amintim și de presă. Uneori, lucrurile trebuie făcute ceva mai circumspect. În spatele ușilor închise.

De ce? întreb. Ce-ai de ascuns?

Care e diferența dintre privat și secret?

Haide, Victor! Lasă-mă cu jocurile tale.

Ce anume vrei să știi?

Ce se petrece.

Vrei să vezi cu ochii tăi?

Da, vreau.

Foarte bine. Dar ține minte, ce a fost făcut nu mai poate fi desfăcut. Ce vei ști va fi bun știut.

Și-a luat haina din cuier. Nu e Superman. Eu nu sunt Lois Lane. El nu e Batman. Eu nu sunt Robin. Oare el e Jekyll? Oare e Hyde? Doar Conte Dracula trăiește veșnic.

Lucrul care ne dezgustă la vampiri, a zis Victor, nu e faptul că ei trăiesc veșnic, ci că se hrănesc cu cei care nu trăiesc veșnic.

De unde ai știut la ce mă gândesc? am zis.

El nu mi-a răspuns. A zis: Vampirii sunt ca niște centrale termice

pe cărbuni. Versiunea mea de viață veșnică folosește energie curată.

S-a uitat pe fereastră. Va trebui să ieșim prin spate. Iar a venit afurisita aia de femeie.

Ce femeie?

Ziarista.

M-am dus lângă el. Da. În ploaie, în stația de autobuz de peste drum. Polly D.

Pur și simplu nu se lasă, așa-i? De ce nu-i dai pur și simplu un interviu?

Victor m-a privit îndoit. A luat legătura cu tine, Ry?

De ce-ar fi făcut asta?

El a ridicat din umeri. Să mergem.

I-am părăsit prin ploaie biroul și laboratorul, adăpostit convenabil de clădirile de biotehnologie ale universității și am luat un autobuz de pe Oxford Road, către George Street.

Victor a zis: Tunelurile și buncărele pe care am să ți le arăt au fost construite în anii 1950 cu bani de la NATO. Suma a fost destul de considerabilă la ora respectivă – circa 4 milioane de lire sterline. Labirintul adăpostea o rețea de comunicații sigură concepută să reziste exploziei unei bombe atomice care ar fi ras de pe fața pământului orașul. Acolo, în adâncuri, se află generatoare, rezervoare de combustibil, provizii de alimente, dormitoare, chiar și un bar. Același lucru, la indigo, există și la Londra și Birmingham. Toate astea au făcut parte din strategia NATO în privința Războiului Rece.

Atâția bani iroșiți, am spus. Europa are nevoie de reconstrucție. În anii 1960, Manchester încă mai avea zone distruse de bombe.

Da, a zis Victor. Lupta împotriva fascismului fusese câștigată, dar lupta împotriva comunismului a fost marea forță motivatoare pentru Marea Britanie și America. Cele mai mari democrații capitaliste ale lumii nu erau interesate de nici o altă ideologie decât de dreptul piețelor libere.

Nu te credeam comunist, am spus.

Nu sunt comunist, a zis Victor, și știința e un domeniu incredibil – deprimant – de competitiv, dar simt o mare solidaritate cu spiritul uman. Mă interesează faptul că perioada pe care Marx a petrecut-o la

Manchester, și prietenia lui cu Engels, care deținea o fabrică aici, i-au dat lui Marx materialul de care avea nevoie pentru *Manifestul Partidului Comunist*.

Știi că la Manchester, în secolul al nouăsprezecelea, erau 15 000 de locuințe la subsol, fără ferestre, apă și canalizare – și că acei bărbați, acele femei și acei copii munceau câte 12 ore pe zi ca să sporească averea celui mai bogat oraș din lume și se întorceau acasă la boală, foame, frig și o speranță de viață de 30 de ani? Probabil comunismul trebuie să fi părut cea mai bună soluție.

Chiar este cea mai bună soluție posibilă, am zis, însă ființele umane nu pot împărți nimic cu alții. Nici măcar bicicletele.

Tocmai treceam peste un canal în apa verde a căruia era răsturnată altă bicicletă portocalie.

Oamenii: Atâtea idei bune. Atâtea idealuri ratate.

Taxiul ne-a adus la destinație. În zidul de cărămidă înnegrită era o poartă ruginită, dar solidă și impozantă. Victor a scotocit prin buzunar, a scos o cheie și a deschis poarta. A ridicat cheia spre mine zâmbitor. Ry, uneori cea mai bună tehnologie e cea mai simplă.

Cine ți-a dat cheile de aici?

Am susținătorii mei, a zis el, la fel de relaxat și de misterios ca întotdeauna.

În spatele zidului și a porții se aflau mai multe uși nemarcate. Mai multe chei. Victor a deschis a treia ușă și a început imediat să coboare niște trepte. Lumina s-a aprins automat.

Ai grijă! E mult de coborât.

L-am urmat, ascultându-ne ecoul pașilor și sunetul ploii tot mai slab deasupra noastră.

Gândește-te, a zis, că, dacă ar fi explodat bomba în timpul Războiului Rece, ne-am fi aflat la cam șaptezeci de ani de cel mai mare progres din istoria omenirii – și ar fi trebuit să o luăm iar de la capăt și să reconstruim absolut totul.

Nu prea eram atent la el. Număram treptele pe care le coboram. 100, 110, 120.

E foarte uscat aici jos, am spus, incredibil de uscat. Nu-i pic de umezeală, mucegai, nu se prelinge nici o picătură de apă.

E foarte bine izolat termic și ventilat, a zis Victor.

Îmi auzea perfect respirația – un pic prea accelerată și superficială. S-a întors să mă liniștească.

Nu mai e mult, Ry. Doar vreo sută de metri pe holul ăsta. Nu fi stresat. Știu că acum pare pustiu și te cam bagă în sperieți. Imaginează-ți locul ăsta înțesat de oameni de știință și de programatori. După Al Doilea Război Mondial, Manchester a fost centrul IT al lumii și au fost făcute toate eforturile posibile ca tehnologia computerelor să se dezvolte suficient de rapid ca să fure tot ce se poate și să-i depășească pe sovietici. Chiar Jodrell Bank, acel telescop uriaș, era un aparat de interceptare.

S-a oprit și s-a întors să mă privească. Mi-era teamă. Oare mi-era teamă de el?

Unde suntem acum?

În lumea mea, a zis Victor. Nu-i cine știe ce, dar e a mea.

A deschis ușa. Valve, cabluri, tuburi electronice. Șiruri de tubulaturi de oțel, kilometri de cabluri. Cadrane și ace indicatoare.

Îl recunoști? Există așa ceva și la Muzeul Științelor Industriale din Manchester. E un model construit de mine. Primul computer cu unitate de stocare a datelor. Manchester Mark 1. Stocarea datelor se făcea cu ajutorul tuburilor electronice cu vid. Tranzistorul a fost inventat abia în 1947. În 1958, primul circuit integrat avea deja 6 tranzistoare. În 2013, în cam același spațiu am reușit să integrăm 183 888 888 tranzistori. Legea lui Moore: puterea de calcul se dublează la fiecare doi ani.

Ce mă fascinează pe mine e că am fi putut avea un computer mult mai devreme. Cu o sută de ani mai devreme: ai auzit de Mașina Analitică a lui Charles Babbage?

Nu era un simplu concept? am spus.

Totul începe cu „un simplu concept“, a zis Victor. Ce lucru începe fără să fi început mai întâi în mintea noastră? Dar așa e, Babbage a început cu un soi de mașinărie uriașă de calcul, numită Mașina Diferențială. Mașina Diferențială era o mașinărie splendidă, toată numai roți și roțițe cu zimți – cam ca Colossus al lui Turing. În 1820, guvernul britanic i-a oferit o bursă de 17 000 de lire ca s-o

construiască. Cu suma asta ai fi putut construi și echipa două nave de război. Lucru pe care ziazele n-au obosit să-l amintească întruna publicului...

Dar Babbage a cheltuit banii pe o altă odraslă zămislită de mintea lui – Mașina Analitică. Acela a fost de fapt un proto-computer. Avea memorie, procesor, hardware, software și o serie complicată de bucle de reacție. E-adevărat, ar fi fost uriaș și ar fi funcționat cu aburi – dar victorienii nu se aflau în etapa mic înseamnă frumos.

Așa că mergem înainte, Ry, fără să știm când va veni marea descoperire, dar știind că sigur va veni.

Ce mare descoperire?

Inteligența artificială.

A deschis altă ușă. Neîncuiată. Încăperea era imensă. A zis: Aici era camera principală de control. E complet golită acum, firește.

Ușile astea, am spus. Odaia era încadrată de uși, ca un puzzle, sau un coșmar, sau o alegere.

A, da. Ușile duc undeva, nu-i așa, Ry? Hai să-ți fac turul. Să începem cu asta.

A descuiat o ușă plată de oțel. Dincolo de ea se afla o altă cameră goală. Asta avea și fereastră; o fereastră internă, precum cea care dă spre un acvariu.

Prin fereastră, beton gol. Bec electric. Lumini de monitor licărind bizar prin gheața carbonică care umple spațiul. Văd pe termometrul de pe peretele exterior că înăuntru temperatura e menținută aproape de pragul de îngheț. Apoi observ mișcare. Prin pâcla înghețată. Alergând către mine. Spre sticlă. Câte sunt? Douăzeci? Treizeci?

Victor a apăsă un comutator și gheața carbonică s-a învolburat în toate direcțiile. Acum le-am văzut limpede. Se târăsc pe podea. Ce sunt, tarantule?

Nu...

O, Doamne, Victor! Pentru numele lui Dumnezeu!

Mâini. Spatulate, conice, late, păroase, simple, pestrițe. Mâinile pe care i le-am adus eu. Mișcându-se. Unele erau nemișcate, zvâcnind dintr-un singur deget. Altele stăteau ridicate și șovăitoare, sprijinite în toate cele cinci degete. Una se plimba folosindu-se de degetul mic și de cel mare, cu degetele mijlocii ridicate, curioase și întrebătoare, ca

niște antene. Cele mai multe se mișcau grăbite, fără rost, neîncetat.

Mâinile nu păreau să fie conștiente unele de altele. Se cățărau una peste alta, se împiedicau una de alta, ciocnindu-se orbește. Unele se așezau una peste alta în mormane, asemeni unei colonii de crabi. Una, foarte dreaptă din încheietură, zgâria peretele.

Am văzut o mână de copil, micuță, strânsă pumn, singură.

Victor a zis: Nu sunt vii. Și în mod sigur nu sunt conștiente. E doar un experiment în mișcare, făcut atât pentru proteze, cât și pentru îmbinări inteligente.

Și cum de se mișcă așa?

Implanturi, a zis Victor. Răspund unui curent electric, atâta tot. Ar putea fi posibil ca, în cazul unui accident în care a fost retezat un membru, bucata de corp originală să fie reatașată și programată să răspundă mai mult sau mai puțin ca membrul inițial. La fel, ar putea fi posibil să adaugi un deget artificial unei mâini rănite. Unele dintre mâinile pe care le vezi aici sunt asemenea hibrizi.

E oribil, am spus.

Ești medic, a zis el. Știi cât de folositor e ceea ce e oribil.

Are dreptate. Știu. Și atunci de ce mă scârbesc toate astea?

Zic: Dar de ce aici, în adâncul pământului? De ce nu în laborator, în văzul lumii?

Prea mulți bani depind de asta, a zis el. De patent.

Credeam că ești adeptul cooperării.

Sunt. Alții nu sunt. N-am de ales.

Se întoarce cu spatele.

Le lași așa?

Nu au nevoie de hrană, Ry! Însă aștia au...

Mă duce la o altă fereastră.

Înăuntru e un aranjament de platforme compacte. De pe și pe ele sar o mulțime de păianjeni cu picioare groase, păroși. Nu genul pe care-ai vrea să-l întâlnești în baie.

Victor a zis: cu ajutorul tomografului și al camerelor video cu viteză și rezoluție mare, creez pe acești păianjeni un model 3D al structurii corpului uman.

De ce?

Un păianjen săritor cum sunt ăștia poate sări până la de șase ori lungimea sa, a zis Victor. Forța picioarelor lui când își ia avânt poate să atingă de cinci ori greutatea lui. Pot folosi aceste rezultate pentru a crea o nouă clasă de microroboți agili. Odată ce înțelegem biomecanica, putem aplica rezultatele în diverse domenii ale cercetării. Nu sunt unica persoană care folosește păianjeni, dar îmi place să cred că folosesc cercetarea în scopuri inedite.

De unde-i ai?

Eu îi cresc, a zis Victor. Nu pot face asta cu membre și organe umane. N-ar fi etic. Dumnezeu știe ce-aș face dacă tu ți-ai schimba religia sau ți s-ar oferi o slujbă de birou.

Ai găsi pe altcineva, am spus.

Mă conduce înapoi în sala fără ecou, izolată fonic și goală. Zice: N-am avut niciodată o relație de lungă durată. Tu?

Nu...

Suntem amândoi niște ciudați.

Nu mă face ciudat doar fiindcă sunt trans.

Mă mângâie pe față. Eu mă trag înapoi. El zice: nu asta am vrut să spun. Am vrut să spun că amândoi suntem niște ciudați conform normelor sociale. Suntem singuratici – asta e o poziție anti-evoluționară. Homo sapiens a avut nevoie de grup. Oamenii sunt animale de grup. Familii, cluburi, societăți, slujbe, școli, armată, tot felul de instituții, inclusiv biserica. Până și de boli ne ocupăm tot în grup. Se numește spital. Tu lucrezi într-unul dintre ele.

Stă în picioare în spatele meu așa cum a stat la duș, în Arizona. Întotdeauna mi se pare erotic, e ceva legat de atingerea lui și de faptul că nu-l pot vedea.

Crezi că tu și cu mine am fi mai productivi, mai înțelepți, mai sănătoși sau mai fericiți dacă am fi avut căsnicii îndelungate și copii bine-crescuți? Dacă ne-am fi cumpărat o casă și am fi învățat să trăim în ea alături de altcineva? Am fi doar alte persoane, atâta tot. Eu n-am avut niciodată o relație pe termen lung. Asta nu înseamnă că nu pot iubi.

Una dintre calitățile dragostei e faptul că durează, îi spun.

El râde. Așa e. Și am să te iubesc toată viața, chiar și când n-o să

mai fim împreună.

De obicei, când se despart, oamenii se urăsc, zic. Sau unul îl urăște pe altul.

Asta e varianta convențională, zice el. Dar sunt și alte variante. Ry, ce vreau eu să spun e foarte simplu. Dacă nu putem păstra dragostea asta, există o parte din mine pe care dragostea asta a schimbat-o. Iar eu am s-o cinstesc. Gândește-te la ea ca la un altar privat, dacă vrei. Și uneori, când mă sui în avion sau mă trezesc, ori când mă plimb pe stradă sau fac duș (se oprește, amintindu-și scena), am să-mi amintesc de acel loc și n-am să regret niciodată timpul petrecut acolo.

De ce vorbești așa? am spus.

El a zis: Ai să mă părăsești în curând.

Am zis: Spui asta ca să îți păstrezi controlul și să fugi de suferință. (Nu-l învinuiesc. Și eu fac la fel.)

El a zis: Sufăr când trebuie să sufăr – nu-i vorba de asta. Și, dacă îmi dovedești că mă înșel, așa să fie. Deja ai dat peste cap ecuația. Poate că tu ai să reușești să-i găsești o cu totul altă soluție.

Chiar trebuie să fie atât de complicat?

Victor a ridicat din umeri. Există ideea că dragostea, fiindcă începe atât de spontan, e și simplă. Și totuși, dacă dragostea ne absoarbe întreaga ființă și ne afectează întreaga lume, cum poate fi simplă? Zilele când viața era simplă s-au dus – dacă or fi existat vreodată. Dragostea nu e o planetă virgină, care încă nu a fost contaminată și poluată, înainte de apariția Omului. Dragostea e o perturbare a celor tulburați.

Te trezești într-o galerie lungă și largă, de fiecare parte a căreia se află numeroase celule strâmte în care sunt închiși nebuni de toate felurile, și poți zări aceste biete creaturi prin gemulețele de la fiecare ușă. Mulți nebuni inofensivi se plimbă prin galeria cea mare. La primul etaj se află un culoar și celule exact ca cele de la parter, iar aceasta este zona rezervată maniacilor periculoși, cei mai mulți în lanțuri și într-o stare greu de privit. De sărbători, numeroase persoane de ambele sexe, dar în general aparținând claselor inferioare, vizitează acest spital și se amuză privind aceste ființe nenorocite, care adesea le fac să râdă. Atunci când părăsești acest lăcaș al tristeții, portarul se așteaptă să-l blagoslovești cu un penny, dar dacă se întâmplă să n-ai mărunț și-i dai o monedă de argint, el va păstra întreaga sumă și nu-ți va mai da nici un rest.¹²

12. Fragment din scrisoarea despre Londra a elvețianului César- François de Sausurre (1705–1783), autor de ghiduri de călătorie, din 17 decembrie 1725.

Bedlam, 1818

Nimeni nu poate cunoaște mintea omenească. Nu, nici dacă ar citi toate gândurile puse vreodată pe hârtie de toți oamenii. Fiecare cuvânt scris e ca un copil ce aprinde un chibrit în întuneric.

Când suntem singuri, doar întunericul ne mai rămâne.

Suntem, recunosc, total dezorganizați. Noul spital e abia ridicat și, acolo unde e ridicat, nu e terminat. Etajele superioare n-au geamuri la ferestre. Cele inferioare nu au combustibil pentru foc. Cei internați aici suferă de frig, foame, furie și izolare.

Și sunt nebuni de legat.

E cel mai celebru balamuc al lumii.

Am început.

Cum am început?

Un spital numit Bethlehem, cu mult timp în urmă, pe vremea Cruciadelor. Oamenii de rând numeau acest loc Bethlem, așa cum s-a observat că se întâmplă cu limba engleză ori de câte ori e posibil, două silabe sunt preferabile față de trei. Și apoi, pentru că timpul corupe absolut totul (inclusiv timpul însuși), Bethlemul nostru a devenit Bedlam¹³ – numele fără număr dat unei lumi demente. Marele Bedlam.

13. Totodată, substantivul propriu a ajuns să desemneze, în limba engleză, casa de nebuni, balamucul.

Marele Bedlam. Așa cum mare e și Marea Britanie.

Bedlam a fost înființat și dat în folosință ca spital complet finalizat în 1676, în zona Moorfields din afara Londrei. A fost proiectat de Robert Hooke, mare învățat, bețiv, discipol al lui Sir Christopher Wren, care, vă amintiți, a fost arhitectul Catedralei St Paul's după incendiul din 1666.

Acest Bedlam a fost intens lăudat de vizitatorii străini ai Londrei, drept unicul palat adevărat din întreg orașul. Ce balamuc impozant! 152 de metri lățime, 12 metri adâncime, dotat cu turle, bulevarde, grădini și curți interioare.

Deasupra mării intrări de piatră se aflau două siluete sculptate; una

reprezenta Melancolia, iar cealaltă Nebunia Furioasă.

Da, și dacă l-ai fi văzut înainte să apuce să se prăbușească – acest monument impresionant dedicat carității – te-ai fi minunat de el și ți s-ar fi părut un alt Versailles, făcut pentru un rege neîncoronat.

Căci asta este un nebun: un rege neîncoronat.

Nebunii dormeau pe paie, cu lanțuri la mâini și picioare, însă balamucul lor era un palat. De ce-om fi făcut asta?

Pentru gloria lui Dumnezeu.

Și mai e ceva, cred. Ceva mai puțin divin. Sănătatea mintală e așa ce ne conduce prin labirintul Minotaurului. Odată tăiată sau desfășurată, înaintăm spre tunele întunecate, impenetrabile oricât de bună hartă ai avea, și ceea ce se ascunde acolo e o fiară în formă de om, ce ne poartă propriul chip.

Suntem lucrul de care ne temem.

Și astfel, toate acele donații generoase, revărsarea de compasiune pe care o manifestăm față de cei nebuni, ce sunt altceva decât o ofrandă făcută sinelui nostru secret?

În celălalt balamuc era la modă ca publicul să-i viziteze pe bieții lunatici întemnițați aici. Într-adevăr, era musai să faci un tur al locului, mai ales dacă erai o persoană fină. Un tur ce includea Podul Londrei, Whitehall, Turnul Londrei și Grădina zoologică. La fel se plimbă și mamiferele când sunt închise – încioace și-ncolo, încioace și-ncoace, mereu cu lanțuri la picioare și gratii la cușcă. Tot ce pot spera tigrul captiv și omul captiv e să vadă un pătrățel de cer.

Primele noastre clădiri din zona Moorfields s-au năruit și s-au prăbușit chiar din momentul în care a fost aplicat ultimul strat de ipsos. Unii ziceau că e din cauza vaporilor pestilențiali emanați de nebunii înșiși, care ar fi umezit pereții și i-ar fi făcut să cadă și ar fi săpat pâraie sub podele.

Ce mai poveste! Fără nici un fundament științific... Terenul pe care a fost construit spitalul nu e cunoscut drept mlaștina orașului degeaba. Pe scurt, solul mocirlos alunecă, iar clădirea făcută doar ca să epateze și fără fundații solide se mișcă odată cu el.

Lunaticii de dinăuntru au mintea mai stabilă decât zidurile ce-i despart de lume.

Și totuși, și o cred, nebunii emană o anume energie, iar lipsa lor de judecată e adeseori cât se poate de rațională, dacă nu e judecată după standardele pe care le aplicăm în mod obișnuit. Dacă deschid ușa unei celule, mă izbește forța nefericitului bolnav internat – există forță chiar și în tristețe. Să o mai spun o dată? Forță. Și, când mă plimb printre semenii mei mânioși și apatici, mă întreb oare cum de reușim să ne păstrăm cât de cât sănătatea mintală altfel decât printr-un efort supraomenes?

Nu mă întreb de ce bem cât bem, sau de ce cei săraci, atunci când își permit, beau mai mult decât toți. Poate că e vina mediului nefericit, sau a problemelor în afaceri, sau e vorba despre dorința de putere, dar sufletele noastre ni se zbat în trupuri asemeni luminii închise într-un borcan, și trupurile noastre se zbat în lumea asta așa cum un animal de povară se luptă să scape de jug, iar această lume stă agățată în laț, singură, într-un șirag de stele nepăsătoare.

Bedlam.

Pereți strâmbi, podele umflate, o carcasă dementă, o satiră a vieții. Vechiul balamuc a fost lăsat să cadă și să se prăbușească și noi ne-am împlânzit ambițiile și am ales calea modestiei aici în noua noastră clădire de pe St George's Fields, Southwark, venind dinspre Lambeth Road.

Legea Azilurilor de Stat din 1808 a schimbat înfățișarea adăposturilor noastre și tratamentele medicale, dar nu schimbă nimic în legătură cu boala.

Încercăm să îngrijim și să consolăm. Nu vindecăm. Nebunia nu poate fi vindecată; e o boală a sufletului.

Cu părere de rău, trebuie să spun că încălzirea noastră cu aburi nu s-a dovedit eficientă. Îmi cer scuze, dar pute îngrozitor. Londra însăși pute cumplit, dar duhoarea asta e ceva singular – e o miasmă aparte, comună azilelor de nebuni.

Nu contează, nu contează. Minutele se scurg. Ceasul ticăie. Trebuie să-mi primesc musafirul. În biroul meu arde focul și e cald. Văd pe fereastră luna ce-i tulbură atât de tare pe nebuni, strălucitoare și rotundă. Un ochi argintiu pe trupul întunecat al tristeții noastre.

Domnul Căpitan Walton?

Da! Iar dumneavoastră sunteți domnul Wakefield?

Într-adevăr, sunt domnul Wakefield. Bine ați venit, domnule. Acesta este omul cu pricina?

Acesta este, da...

Aduceți-l înăuntru.

Doi dintre oamenii mei l-au cărat pe bărbat pe o targă militară. La cererea mea, l-au așezat lângă foc.

Bărbatul doarme. Are chipul liniștit. Are membrele relaxate. Somnul. Ah, somnul. (Eu însumi nu reușesc să adorm decât cu laudandum.) Necazurile lumii. Dacă-am putea să dormim și să ne trezim într-o lume mai bună...

Căpitanul Walton e bine cunoscut națiunii întregi – de la succesul explorărilor sale în Pasajul de Nord-Vest și călătoria sa în Antarctica e considerat un adevărat erou.

E un om hotărât și sigur pe sine și iată că totuși ezită.

Povestea mea e ciudată.

Domnule! Așa sunt toate poveștile. Viața, ne închipuim, e destul de banală până în clipa când începem să ne-o povestim unii altora. Atunci, e suficient să te uiți la uimirea de pe fața celorlalți – uneori e mirare, alteori e groază. Doar atunci când o trăiești tu însuși pare viața banală. În timp ce povestim despre ea, începem să ne simțim niște străini aflați pe un tărâm unde se petrec lucruri ciudate.

El încuviințează. Își face curaj. Începe.

Eu și echipajul meu eram înconjurați din toate părțile de gheață, și vasul nostru găsea cu greu un culoar prin care să plutească. Ne aflam în mare pericol, mai ales că eram împresurați de o ceață groasă.

Pe la două după-masa, pâcla s-a limpezit și am văzut, în toate direcțiile, bucăți imense și neregulate de gheață. Unii dintre tovarășii mei au început să suspine și în propria-mi minte s-a instalat o stare de alertă și neliniște și o imagine stranie ne-a captat brusc atenția. Am zărit un cărucior scund fixat pe o sanie și tras de câini trecând pe lângă noi, spre nord, la mai puțin de-un kilometru; o ființă ce avea formă de om, dar o statură uriașă, stătea în sanie și conducea câinii. L-

am urmărit pe călătorul ce se îndepărta cu viteză, până când a dispărut din raza noastră vizuală, înghițit de ghețurile inegale din zare.

La circa două ceasuri după această întâmplare, gheața s-a spart și vasul nostru a fost eliberat. Cu toate astea, am rămas pe loc până dimineață și am profitat de vremea asta ca să mă odihnesc câteva ore.

Dimineață, am urcat pe punte și i-am găsit pe toți marinarii ocupați pe o latură a vasului, vorbind cu cineva de pe mare. Era de fapt o sanie ca aceea pe care o văzuserăm cu o zi în urmă, ce plutise către noi în timpul nopții, pe o bucată mare de gheață. Un singur câine mai rămăsese în viață, dar în sanie se afla un bărbat pe care marinarii încercau să-l convingă să se urce pe vas. Nu semăna cu ceilalți călători; nu părea a fi un locuitor sălbatic al vreunei insule încă nedescoperite, ci un european.

N-am văzut niciodată un om în așa hal. L-am înfășurat în păături și l-am așezat lângă soba din bucătărie.

Abia după două zile a fost în stare să vorbească. Privirea lui e tot timpul sălbatică și chiar dementă. Scrâșnește din dinți a nerăbdare, părând copleșit de povara grijilor care nu-i dau pace.

Locotenentul meu l-a întrebat de ce a venit atât de departe pe ghețurile astea, într-un vehicul atât de ciudat.

Pe chip i s-a așternut imediat cea mai adâncă mâhnire și a zis: Ca să-l caut pe cel care fuge de mine.

La auzul acestor cuvinte, bărbatul, care dormea, a sărit de pe canapea strigând: Unde e? Nu a pierit în foc. Trebuie să-l găsesc – nu pricepeți? E musai să-l găsesc.

Căpitanul și cu mine l-am potolit întâi cu mâinile goale; era agitat, însă nu era violent; cu toate astea, am insistat să aducem niște cătușe, cu care să-l prindem de stâlp. Legat așa a părut că se calmează, deși cred că era mai degrabă abătut, și nu calm. Am propus să-i administrez un somnifer.

Căpitanul Walton a încuviințat și, în timp ce bărbatul a dat pe gât vinul cu prafurile adăugate, am repetat cuvintele lui:

Ca să-l caut pe cel care fuge de mine.

O repetă întruna, când e treaz și în somn, a zis Căpitanul Walton. E ca Bătrânul marinăr, cu albatrosul lui.

Un poem excelent, am zis, și totuși, și totuși...

Și totuși? Ochii căpitanului m-au fixat întrebători și am răspuns: Nu asta e condiția umană? Să-l căutăm pe cel care fuge de noi? Sau să fugim de cel care ne caută? Azi, eu sunt cel care caută. Mâine voi fi cel căutat.

Căpitanul a fost de acord cu mine. Da, așa e, dar aici totul e dus la extrem. La acest bărbat, fuiorul lung al vieții pare înfășurat extrem de strâns; el n-are decât un singur gând, o singură dorință, un singur țel. Ziua și noaptea sunt pentru el la fel. Acest gând nu-i dă pace.

Căpitane Walton, ce știi despre acest bărbat?

Căpitanul Walton a răspuns: Numele lui e Victor Frankenstein.

E medic. E din Geneva. Se trage dintr-o familie bună. Trecutul său n-are nimic spectaculos. Însă tot restul e greu de crezut. E convins că a reușit să creeze viață.

Viață?

Viață omenească. O creatură alcătuită din frânturi de materie moartă, cusute între ele. Membru cu membru. Organ cu organ. Tendoane și celule. Însuflețite de nu știu ce șoc electric, care a făcut inima să bată și sângele să circule, și ochii să se deschidă. Un monstru omenesc, gigantic și înfricoșător, plin de ură față de creatorul său, pentru că l-a creat. O ființă creată, fără scrupule și care nu știe să se oprească.

Am clătinat din cap. Domnule, credeți-mă, dacă ați fi lucrat cu nebunii, ca mine, ați fi auzit multe asemenea povești bizare. Mulți nebuni se cred dumnezei.

Căpitanul Walton a părut stânjenit. Domnule Wakefield, eu nu pun la îndoială adevărul dumneavoastră, așa că vă rog să nu vă îndoiiți nici dumneavoastră de al meu. M-am chinuit eu însumi cu el suficient de mult.

Am văzut cu adevărat ceva atunci pe gheață – nu încape discuție. Îmi pun viața cheazășie pentru asta. Toți oamenii mei au văzut. Au văzut o ființă de statură și iuțeală nemaîntâlnite.

Ce nu știm e *ce anume* am văzut.

Iar acest biet om e nebun – nici aici nu încape vreo discuție.

Întrebarea, aşadar, e simplă:

Povestea asta e oare rezultatul, sau cauza nebuniei lui?

Care e temperatura realității?

Sala Cognitionii, a zis Victor.

Încăperea era utilată cu rafturi de oțel, de depozit. Un ansamblu de mese etajate de oțel susținea greutatea computerelor. În colț, ca un articol de recuzită dintr-o altă epocă, se afla un cuier cu o umbrelă strânsă la baza lui. Locul arăta ca un decor nereușit dintr-un episod de început al serialului *Doctor Who*. Pe rafturi erau frumos înșiruite mici recipiente cu capete crioconservate. Spre deosebire de cilindrii de la Alcor, acestea aveau gemulețe. Iepuri, porci, oi, câini, pisici...

Am o cunoștință care are o fermă, a zis Victor.

Ai futut-o?

El m-a ignorat, așa cum face ori de câte ori spun ceva care nu-i convine.

Din perspectiva mea, a zis Victor, corpul poate fi considerat un sistem care asigură supraviețuirea creierului. Uite aici... A deschis altă ușă.

Doi roboți cu brațe și capete de măsurare erau aplecați deasupra unor bucăți de creier uman.

Ți-i prezint pe Cain și Abel. E o treabă migăloasă, a zis el. I-am copiat după părinții lor, Adam și Eva, care lucrează la Universitatea Manchester, la departamentul de biotehnologie, și se ocupă de sinteza proteinelor.

Ăștia doi nu obosesc niciodată. Nu le trebuie mâncare sau odihnă, vacanțe sau pauze. Încet-încet, o să cartografieze tot creierul.

Al cui e creierul? am întrebat.

Nu intra în panică, Ry, nu sunt un criminal.

El s-a așezat pe masă, iar Cain și Abel l-au ignorat. E o treabă migăloasă, a zis. Îți ia un secol să cartografiezi creierul unui șoarece. Până și cel mai idiot om arată ca Einstein atunci când încercăm să-i cartografiem conținutul creierului.

Dar, dacă am putea reface un creier existent...

Da... E posibil ca răspunsul pe care-l căutăm să fie că trebuie să resuscităm creierul la o temperatură foarte ridicată și foarte rapid. Asta s-ar putea întâmpla cu ajutorul frecvențelor radio.

Adică să băgăm creierul la microunde? am zis.

Nu, a spus Victor. N-ai reuși să obții decât creier pe pâine prăjită, ceea ce unii consideră o delicată.

Frecvențele de microunde încălzesc inegal – de câte ori nu ți-ai băgat încă o dată casoleta cu mâncare înapoi, pentru încă trei minute? Undele electromagnetice sunt ceva mai fezabile. Ce încercăm noi să facem e să evităm formarea de cristale de gheață în timp ce reîncălzim țesutul. Ai văzut cu ochii tăi la Alcor că scopul crioconservării e să evităm formarea cristalelor de gheață, care distrug masiv și ireparabil țesutul. E aceeași problemă pe care o avem atunci când reîncălzim organismul.

Dacă am putea rezolva această problemă, asta ar avea efecte extrem de benefice asupra transplanturilor de țesuturi. Cât timp avem acum la dispoziție între recoltarea de la donator și operația de transplant? Treizeci de ore?

Maximum treizeci și șase, am zis.

Ei bine, atunci, dacă putem înțelege cum să conservăm și să reîncălzim organele de la donatori, asta va însemna că putem păstra acele organe pentru a le folosi la nevoie. Lista de așteptare pentru un rinichi ar lua sfârșit.

Toate astea sunt bune și frumoase, am spus, și de lăudat. Dar pe tine nu te interesează de fapt transplantul de rinichi, nu-i așa? Pe tine te interesează să-i readuci la viață pe cei morți.

Parcă ai vorbi despre un film de groază gotic, a zis Victor.

Păi ce altceva e? am spus.

Ce e moartea? a zis Victor. Pune-ți întrebarea. Moartea înseamnă incapacitatea unui organ de a mai funcționa din cauza bolii, rănilor, traumelor fizice sau bătrâneții. Moartea biologică marchează sfârșitul vieții biologice. Nu asta vă învață la medicină?

(Nu se aștepta să-i răspund.)

Acum o sută de ani, limita superioară de vârstă pentru muncitorii de aici, din Manchester, era de cincizeci de ani. Medicii ca tine deplângeau situația. Medicii ca tine se străduiau să prelungească viața. Acum ne așteptăm să trăim optzeci de ani și să fim sănătoși. De ce să ne oprim aici?

Vorbești despre ceva complet diferit, am spus. Nu despre o viață

mai lungă, ci despre sfârșitul morții.

Sfârșitul morții ar însemna cu siguranță o viață mai lungă, a zis el zâmbindu-mi, enervant și superior.

(De ce vorbele lui mă fac să mă simt aiurea? De ce toate astea mi se par macabre? Moartea e macabră.)

El pare să-mi citească gândurile.

E destul de ciudat, a zis, că la începutul vieții suntem mult mai relaxați în privința intervențiilor invazive. Începând din 1983, embrionii umani au fost crioconservați cu glicerină și propilenglicol. Embrionii cu cea mai mare rată de supraviețuire sunt cei aflați în stadiul de dezvoltare de la două la patru celule. Nimeni nu știe exact câți embrioni umani sunt crioconservați în lume în clipa asta, dar sunt cel puțin un milion. Și numărul de copii care azi trăiesc și care au început ca embrioni păstrați la temperatură foarte scăzută, în azot lichid, e de ordinul zecilor de mii. Nimeni nu se opune ideii de a asista la nașterea vieții. Atunci de ce s-ar opune cineva încercării noastre de a pune capăt morții?

Crioconservarea e extrem de crudă, am zis. Toate corpurile alea conservate în sacii lor de dormit, în azot – nu vor reveni la viață și ar fi cumplit dacă s-ar întâmpla asta.

Sunt de acord cu tine, a zis el.

Și, dacă ai dreptate, Victor, tehnologia care va permite să scanezi și să descarci conținutul unui creier e un proiect care are mai mari șanse să prelungească viața decât cel de a-i readuce la viață pe cei morți.

Bravo, dragă Ry! Văd că totuși m-ai ascultat. Da, sunt de acord că crioconservarea va fi, cel mai probabil, o tehnologie intermediară, cel puțin în ce privește prelungirea duratei de viață – deși, cum am mai spus, dacă totuși ne iese, s-ar putea să fie funcțională înainte să reușim să dezvoltăm organe noi din celule stem, așa că merită continuată. În orice caz, ar fi fascinant dacă am putea fi în stare să readucem la viață un creier „mort” – atât pentru persoana care revine astfel la viață, cât și pentru noi.

Personal, mi s-ar părea ceva îngrozitor, am spus. Iar creierul respectiv nu ar avea și un trup funcțional.

Iar acel creier s-ar putea să nu-și dea seama de asta, a zis Victor. Îi putem simula mediul. Oricum, nu au, majoritatea oamenilor, sentimentul că nu există nicio legătură între corpul și mintea lor? Majoritatea nici nu se recunosc în oglindă. Prea gras, prea bătrân, prea schimbat. Mintea e foarte ușor deconectată de trupul ce o găzduiește. Tu, de pildă, ți-ai aliniat realitatea fizică și impresia mentală pe care o ai despre tine. N-ar fi bine dacă am putea să facem asta cu toții?

Ce fel de cercetare faci în sala asta? am zis, fiindcă și eu știu să evit întrebările dificile.

Acum o să urmeze Bessie, a spus Victor, arătând spre un câine ciobănesc.

Dincolo de căpățâna tristă și retezată a lui Bessie se aflau creiere ieșite din țeastă, unele dintre ele legate de monitoare. Victor a zis: Căutăm reacții sinaptice.

Și ai găsit vreuna? am întrebat.

Da, a răspuns el. Am făcut ceva progrese. Dar vreau să fac mai multe. Și am nevoie ca tu să mă ajuți.

Nu pot să-ți fac rost de capete de om, dacă asta vrei. Vorbește cu cunoștința ta de la fermă.

El a venit la mine, m-a înconjurat cu brațul. Ry, aș vrea să ai încredere în mine.

Am zis: Aș vrea să pot să am încredere în tine.

El și-a lăsat brațele să cadă. S-a dat un pas înapoi. A zis: am o misiune pentru tine.

(Poate că el e M, dar asta ar însemna că eu sunt James Bond.)

A zis: Vreau să te întorci la Alcor și să-mi aduci un cap.

Sau el e Salomeea și eu sunt Ioan Botezătorul?

Ești complet dement, Victor.

Câtuși de puțin. Capul care mă interesează e în clipa asta total nefuncțional. Iar eu doresc să-l repun în funcțiune.

Al cui e capul? Sau a fost?

Capul? A, asta-i o poveste în sine...

(Oare el e povestitorul? Și eu sunt povestea?)

Bedlam 2

Căpitanul Walton a plecat. Am rămas singur.

Bărbatul pe care mi l-a adus doarme lângă foc. Se poate spune că nu eram singur și, deși teoretic așa ar sta lucrurile, ele nu sunt neapărat și adevărate. Bărbatul ce stătea culcat și respira încetișor semăna cu o ființă dintr-un alt loc sau timp. Nu din cauza hainelor și nici, așa cum aveam să aflu curând, a felului în care vorbea, ci din cauza aerului său extrem de distant.

Căpitanul Walton îmi mărturisise că acest bărbat are un singur gând, o unică dorință, un singur scop. Iar acest gând și acest scop îl separaseră de lumea oamenilor. Sufletul său rămăsese pe acea plută de gheață pe care îl găsiseră marinarii. Era izolat de lumea exterioară, pe propriul său continent.

Chipul său, luminat de foc, avea trăsături fine. Avea trupul fără stare și mereu în priză, așa cum au cei deprinși cu studiul, cu munca susținută, cu plimbările lungi și hrana frugală.

Incapabil să mă așez lângă foc cu cartea mea de sonete (în seara asta sunt prea preocupat de propriile mele gânduri ca să citesc poezie), m-am hotărât să citesc hârtiile pe care Căpitanul Walton le-a lăsat pentru mine. Așa că am aprins o a doua lumânare și m-am dus la masa mea, unde puteam examina în voie conținutul săculețului.

Bărbatul se numește Victor Frankenstein. S-a născut la Geneva. E medic, nu-mi dau seama de ce specialitate după scrisorile de recomandare, decolorate de apa mării, din săculețul ponosit de piele. Dar am mai găsit ceva: un jurnal, scris înghesuit și strâns, cu litere grăbite sau entuziaste. În introducere, cu litere mai mari decât restul cuvintelor, scrisese: *Pentru a examina cauzele vieții, trebuie mai întâi să înțelegem moartea.*

Am citit mai departe.

Am adunat oase de la capele mortuare și am tulburat cu degete profane tainele cumplite ale alcătuirii omenеști. Mi-am făcut atelierul în care să mă ocup de creația mea abominabilă într-un apartament solitar sau, mai exact, o celulă din podul casei, separată de toate celelalte apartamente de o galerie și o scară; îmi

ieșeau ochii din cap la cât mă strofocam să pun cap la cap toate detaliile îndeletnicirii mele. Sala de disecție și abatorul îmi asigurau multe dintre materiale.

În jurnal era împăturită o schiță în creion. Avea drept model Omul vitruvian, desenul lui Leonardo; omul, măsură a tuturor lucrurilor, frumos, proporționat, rațional în frumusețea sa. Și totuși, acest desen nu împărțasea nici una dintre însușirile originalului. Existau, de bună seamă, măsurători ce depășeau cu mult scala dimensiunilor umane; mulțimea brațelor, lățimea feței. Desenul era mâzgălit în multe locuri cu semne ce păreau mai mult tăieturi decât cuvinte și pe pagină erau în foarte multe locuri ștersături și, în două locuri, vârful creionului străpunsese hârtia groasă, nu știu dacă de exaltare sau disperare.

M-am întors la jurnal:

Unul dintre fenomenele care mi-au atras în mod special atenția era structura ce alcătua osatura umană. De unde, m-am întrebat adesea, izvorăște principiul vieții?

Musafirul meu s-a fosit, dar nu s-a trezit. Nu e nici primul, și nici ultimul care-și va pune această întrebare. Faptul că Dumnezeu singur e principiul vieții nu răspunde cu adevărat la întrebare – mai degrabă o abrogă. Mulți au încercat să-i readucă pe cei morți la viață. Mulți s-au întrebat plângând de ce trebuie ca moartea să fie arbitru vieții. De ce un trup atât de viguros, o minte atât de ageră trebuie să nu mai existe. Asta înseamnă viață? Și de ce trebuie un stejar să trăiască o mie de ani sau mai mult, iar noi să ne chinuim din răputeri să atingem câteva zeci, cel mult șaptezeci, de ani?

Și alchimiștii, cu pietrele lor filozofale și homunculii lor și conversațiile lor cu îngerii, ce-au descoperit în atâtea și atâtea ani de trudă? Nimic.

În toiul vieții, ne aflăm deja în moarte.

Bietul de el. În săculeț e un medalion de aur. În medalion se află un portret în tuș al unei femei tinere și frumoase. Fără îndoială, moartă. Oare asta e ceea ce i-a mânat mintea pe tărâmul iluziei?

Am citit mai departe:

Am văzut cum viermele a moștenit toate minunile din ochi și

creier. M-am oprit, examinând toate detaliile extrem de amănunțite ale cauzalității, exemplificate de schimbarea de la viață la moarte, și de la moarte la viață...

Bietul de el. Frumos spus, de la moarte la viață, doar că nu există așa ceva, o trecere de la moarte la viață.

Aveam o soție. N-o mai am. Sunt quaker și rămân tăcut sub valul dezăgăzuit al durerii mele. Ea nu se mai întoarce și, dacă s-ar întoarce, o făptură înfricoșătoare înveșmântată în hainele-i de îngropăciune, din care se preling miasme grele, unde ar fi sufletul ei? Sufletul nu se întoarce într-o casă în paragină.

Stă scris că Isus l-a înviat pe Lazăr din moarte. Eu o cred, dar de atunci nimeni n-a mai văzut așa ceva.

Bietul de el! Să-și închipuie că mădulele ca gheața ar putea vreodată să fie calde.

Ce scrie aici?

O nouă specie mă va binecuvânta drept creatorul și izvodul ei; multe creaturi fericite și desăvârșite îmi vor datora existența. Nici un părinte nu e îndreptățit la atâta recunoștință din partea odraslei sale cum am să fiu eu. De la asemenea reflecții am ajuns la gândul că, dacă aș putea să însuflețesc materia lipsită de viață, aș putea, cu timpul, să reînnoiesc viața, acolo unde moartea pare că a pus deja stăpânire pe trup, făcându-l să putrezească.

Când am citit asta, am pus jos jurnalul. E limpede, mintea i-a fost întunecată de durere. Își închipuie că ar căuta viața, când de fapt își caută propria moarte. Doar în moarte îi regăsim pe cei pe care i-am pierdut. Eu unul nu caut moartea, dar nici nu mă tem de ceea ce-mi va aduce pacea.

Aici în Bedlam, unde cei nebuni trebuie să-și ducă zilele măsurându-și pașii între ziduri, sunt destui care și-au pierdut mințile de durere. Pentru femei, e adesea vorba despre pierderea unui copil. Îmi amintesc de una care ține-n brațe o păpușă de cârpă și-i cântă. Alta apucă orice vizitator care se apropie de ea de mână și-l întreabă implorator: *Lucy a mea e cu tine?*

M-am ridicat să-mi mai iau niște vin din bufetul dintr-o încăpere

alăturată. Luna e joasă și strălucitoare și în lumina ei curtea pare să se unduiască, asemeni unei mări de argint. Călătoria asta a noastră e solitară – cu atât mai mult dacă ne găsim și un tovarăș, căci vom suferi cea mai amară pierdere.

Adevărul e că suntem singuri.

M-am întors în biroul meu. Bărbatul, Victor Frankenstein, tocmai se ridica în capul oaselor, cu chipul solemn. Se retrăsese de lângă foc, în umbră. Trupu-i, atât de slab și palid, îi era ascuns. Capul, fin și frumos sculptat, cu părul încă negru, dădea impresia că vorbește de unul singur – că e un cap fără trup.

I-am oferit vin. Care e povestea dumitale, domnule? am zis.

Asta e marea întrebare, a răspuns el. *Nu știu dacă eu sunt povestitorul, sau povestea.*

Doar atunci când o trăiești tu însuși viața pare banală.

În timp ce povestim despre ea, începem să ne simțim niște străini aflați pe un tărâm unde se petrec lucruri ciudate.

Realitatea nu e acum.

Uneori, când mă uit la Victor, îi văd fața încețoșată. Îmi dau seama că privirea mea trebuie să fie încețoșată, fiindcă fețele oamenilor nu se încețoșează, dar e ca și cum el ar dispărea. Poate că suprapun peste trupul său ceea ce gândește.

Povestea capului? Eu am început-o, nu-i așa? În barul din deșert. Nu mai știi?

Ba da, îmi amintesc. Ochi de lapis lazuli ce i se asortau cu cămașa. Senzația mea că am fost prins pe picior greșit. Cu ce? El mi-a luat degetele și mi le-a sărutat. Îmi plac mult mâinile tale mari, a zis. Dacă aş putea alege un alt corp, poate că aş alege să fiu mic de tot și să stau în palma ta ca una dintre ființele alea vrăjite adăpostite de coji de nucă.

Eu aş putea fi King Kong. Deci tu ai putea fi Fay Wray.

O dragoste imposibilă, a zis el. E un program care are mare nevoie să fie rescris.

Dragostea nu e un joc între cifrele zero și unu, am spus.

Cum, dar chiar asta e, a zis Victor. Noi suntem unul. Lumea e nulă (zero). Eu sunt singur. Tu nu ești nimic. O singură dragoste. O infinitate de zerouri.

Rămân la ideea cu gorila, am zis.

Atunci ridică-mă și am să-ți șoptesc în ureche. Repede! Înainte ca lumea să vină peste noi, să ne omoare.

L-am ținut strâns. Orice ar spune despre corp, corpul lui e tot ceea ce cunosc.

Ți-am spus, Ry, că mi-am dat doctoratul în State, la Virginia Tech. Motivul pentru care m-am dus să studiez acolo, după Cambridge, unicul motiv, a fost faptul că voiam să lucrez cu un matematician de geniu pe nume I.J. Good. Ai auzit de el?

Nu auzisem.

Victor a zis: Jack Good a făcut parte din echipa de la Bletchley Park, în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial. Coleg cu Alan Turing. Good se pricepea să spargă coduri. Era statistician, expert în

Probabilitate. Bayesian. Are și o poveste despre asta.

Am ajuns în Blacksburg, Virginia, la ora șapte în a șaptea zi a lunii a șaptea a anului șapte din deceniul șapte și am fost cazat în apartamentul 7 din blocul 7... din pură întâmplare.

Jack era ateu, firește, dar după experiența sa cu toate aceste cifre de 7, a conchis că trebuie să-și reanalizeze calculul probabilității existenței lui Dumnezeu, de la zero la 0.1. Bayesianii, dacă ții minte, trebuie să revizuiască mereu rezultatele conform noilor date. Ei trăiesc în ceea ce se poate numi opusul trecutului.

Am zis: adică în viitor?

Nu, Ry. Opusul trecutului e prezentul. Oricine poate trăi în trecutul care a fost sau în viitorul care încă nu există. Opusul fiecăruia dintre acestea e prezentul.

Jack era cel mai inteligent și mai amuzant dintre oameni. Era evreu polonez, născut în Anglia în 1916. A ajuns rapid la Cambridge, cu o bursă, și a fost suficient de deștept să își schimbe numele din Isadore Jacob Gudak în banalul Jack Good. La ora aia, evreii nu erau prea îndrăgiți în Anglia. Englezii sunt rasiști în serie – un grup e acceptat, altul devine țăpul ispășitor.

Tu ești evreu, am spus.

Da, a zis Victor.

Dar nu vorbești despre asta...

Rasă, credință, gen, sexualitate, lucrurile astea mă agasează, a zis Victor. Trebuie să mergem înainte, și asta rapid. Vreau ca toate astea să aibă un sfârșit, nu pricepi?

Sfârșitul umanității... am spus.

Sfârșitul prostiei umane, a zis Victor. Deși e adevărat, am o însemnare de la Jack, din 1998, în care speculează că o mașină ultra inteligentă va duce la extincția Homo sapiens.

Crezi că se va întâmpla asta? am zis.

Victor a ridicat din umeri. La ce ne referim când spunem extincție? Dacă putem descărca niște minți omenești pe o platformă non-fizică, atunci e sau nu extincție? Una biologică, poate. Nu-mi place cuvântul „extincție” – e alarmist.

Asta fiindcă să fii șters de pe fața pământului e un motiv de

alarmă, am spus.

Nu mai gândi ca un tabloid, a zis Victor. Gândește-te la asta ca la o evoluție accelerată.

M-a tras lângă el. M-a sărutat. Ca și cum aș fi un băiețel sau o fetiță care nu e în stare să gândească abstract și are nevoie să mângâie o pisică.

Acum pot să-mi continui povestea?

Da. Zi mai departe.

*

După Bletchley Park, Good a lucrat în spionaj la GCHQ, Cartierul general de comunicații al guvernului, care e urmașul Bletchley Park. A fost consultant la IBM și Laboratorul Atlas Computer, și a fost bursier la Colegiul Trinity de la Oxford. La finele anilor șaizeci – în 1967, cum știi probabil din povestioara lui – s-a mutat definitiv în SUA, ca să lucreze în domeniul mașinilor inteligente.

De ce a părăsit Anglia?

Ei, din mai multe motive, a zis Victor, însă unul dintre ele, foarte important, a fost faptul că, după tot ce a pățit Alan Turing, Good n-a mai avut niciodată încredere în instituțiile britanice.

Știa că Turing e homosexual?

Nu, nu știa, aproape nimeni nu știa. Turing era timid și introvertit, iar homosexualitatea era un delict. Nu discutați despre asta. Abia după ce Turing a raportat un jaf la poliție și poliția a descoperit că hoțul cu pricina fusese invitat din motive sexuale a devenit viața privată a lui Turing un scandal public. Așa cum știm, după ce i s-a interzis accesul la informații confidențiale și a fost castrat chimic, Turing s-a sinucis. Jack a fost șocat și dezgustat de felul în care a fost tratat Turing. A scris *Nu zic că Alan Turing a câștigat războiul, dar fără el în mod sigur l-am fi pierdut*.

De ce se dusese acel război, dacă nu pentru a învinge intoleranța fascismului? Șase milioane de evrei, precum Good, fuseseră asasinați de fasciști. Homosexualii fuseseră de asemenea uciși – și pentru ce?

Jack ura ipocrizia. Era un lucru inventat de englezi. S-a gândit că America, cel puțin cea de după McCarthy, va fi un loc în care se poate

respira mai liber, cu aer mai proaspăt și, dat fiind că asta se petrecea la finele anilor '60, nu se înșela.

Voia de asemenea noi provocări și vedea limpede că următorul val de inovații din lumea computerelor va veni din America, și nu din Anglia. Nici în privința asta nu se înșela.

Încă din 1965, Good a scris despre o explozie a inteligenței – adică o explozie a inteligenței artificiale, și el a fost cel care a inventat expresia, atât de vizionară dacă ne gândim la ea azi, „ultima invenție“:

Să zicem că o mașină ultra inteligentă e definită ca o mașină care poate depăși cu mult toate activitățile intelectuale ale unui om, oricât de deștept ar fi acesta. Dat fiind că proiectarea acestor mașini este una dintre aceste activități intelectuale, o mașină ultra inteligentă ar putea proiecta mașini și mai bune; așadar, va exista, fără îndoială, o explozie a inteligenței, iar inteligența umană va rămâne mult în urmă. Prin urmare, prima mașină ultra inteligentă e ultima invenție pe care omul trebuie s-o mai facă vreodată, cu condiția ca această mașină să fie suficient de docilă ca să ne spună cum să ne păstrăm controlul asupra ei.

Această ultimă frază l-a atras pe Stanley Kubrick. Când a filmat *2001: O odisee spațială*, Kubrick l-a luat pe Jack consilier științific. Asta se petrecea în 1968, personajul principal fiind supercomputerul paranoic HAL 9000.

Probabil că Good e mort la ora asta, am zis.

A murit în 2009. Avea 92 de ani.

A avut copii?

Nu s-a însurat niciodată.

S-a auzit un zgomot înfiorător de puternic. De parcă ar fi trecut un tren de metrou prin cameră. Încăperea a vibrat.

Ce naiba??

Nu te teme, a zis Victor, labirintul ăsta subteran e ținut uscat cu ajutorul unor pompe uriașe. Dacă n-ar mai merge pompele, încăperile și tunelurile ar fi curând inundate de apa râului Irwell și de rețeaua îngropată de canale subterane de pe vremea când un oraș crepuscular scotea din adâncuri cărbune, pentru orașul de deasupra lui. Dar suntem destul de în siguranță.

Nu mă simțeam în siguranță, dar eu nu mă simt în siguranță în preajma lui Victor. Surescitat, fascinat, dar nu în siguranță.

Povestea asta, am zis, duce undeva?

La Alcor, a spus Victor.

Alcor?

De-asta eram acolo – când ne-am întâlnit. Ți-am zis că eram în vizită la un prieten...

Ai face bine să-mi explici, am zis.

Deasupra noastră se auzeau bubuituri ale unor forțe invizibile.

Victor a zis: Ce urmează să-ți spun nu se știe și nu e înregistrat nicăieri. Pot să am încredere în tine?

Te culci cu mine, am zis.

Și tu te culci cu mine... a spus el... dar n-ai încredere în mine.

Am tăcut.

El a părut ușor jenat de tonul său prea tăios. Îi simțeam agitația.

Hai să cădem de acord să avem încredere unul în altul de data asta, am zis.

Bine, a zis Victor. Bine atunci: înainte să moară, Jack și cu mine am căzut de acord să-i conservăm capul.

Capul?

Da. Capul. În ideea ca într-o zi să-l readucem la viață.

Capul lui e la Alcor?

Corect. Jack a lucrat atât de mult timp la mașinile inteligente. Glumea în legătură cu crioconservarea, dar a rămas sceptic în privința ei. Însă ce avea de pierdut? Așa că am făcut un pact amândoi. El era curios cum va fi lumea viitorului.

Lumea aia încă n-a venit, am spus. Tehnologia necesară încă nu există.

E adevărat, a zis Victor. Dar trebuie să încercăm.

Ce să încercăm?

Am să încerc să-i scanez creierul.

Victor stătea sub un neon cu lumină pâlpâitoare. Chipul îi era imobil. Ochii lui – frânturi de albastru, ce licăreau în jocul de lumini și umbre.

A zis: Etica medicală nu permite nici un experiment pe creierul

uman – întrucât tehnica de scanare e atât de invazivă că provoacă moartea – dar dacă persoana cu pricina moare oricum? Bolnavii terminali fac un sacrificiu pentru omenire. De ce să nu-mi dea mie creierul respectiv? Ucigașului condamnat la moarte i se poate oferi șansa unui ultim gest reparator. Creierul lui îmi poate fi dat mie. De ce-ar deplânge lumea pierderea unui ucigaș în serie?

Victor! Încetează!

El a zis: Există mereu pierderi de vieți omenești, există mereu eșec. Nu crezi că experimentele astea au deja loc în secret, în alte părți ale lumii? Unde viața omenească nu face nici doi bani? Și, dacă o putere inamică reușește asta... Dumnezeuule – în China s-a modificat deja un embrion uman. Fără supraveghere sau protocoale de vreun fel. Nu crezi că lucrează și la alte lucruri?

E o demență, am zis.

Dar ce mai e sănătatea mintală? a spus el. E sănătos cum trăim acum? Sărăcie, boală, încălzire globală, terorism, despotism, arme nucleare, inegalitate de șanse strigătoare la cer, misoginism, ură față de străini.

Se plimbă nervos, ca o vietate închisă-n cușcă. O vietate prinsă-n propriul ei corp. O vietate captivă într-o epocă din care vrea să scape. Alcor nu poate să-mi elibereze capul fără un medic. Vreau să te duci, să-l iei pe Jack și să-l aduci înapoi aici. La Manchester. În laboratorul meu.

Nu pot face asta, Victor.

Ba sigur că poți. E legal. Ai toate actele pregătite.

A venit către mine. Mi-am ferit privirea. Am zis: De-asta ai venit după mine? La asta te-ai gândit că mă poți folosi? Când ne-am întâlnit? Despre asta a fost vorba tot timpul? Mai întâi să fiu jefuitorul tău de morminte și acum luntrașul tău? Să-ți aduc morții?

Victor m-a privit. N-a tresărit. Ry, nu mă folosesc de tine. Te rog să înțelegi asta.

Eu nu asta simt...

Ce să fac să te conving?

Putem pleca acum? am zis. De aici?

El își revine. Se liniștește. Îmi zâmbește. Îmbujorarea îi dispare. Ochii lui nu mai luminează încăperea. Ne aduce hainele. Mi-o ține pe a mea în timp ce mi-o pun. Acțiuni banale. Viață banală.

Suntem afară acum, am lăsat în urmă betonul și oțelul. Am lăsat în urmă neoelele aspre și umbrele adânci. Mașinile. Am lăsat în urmă tunetul pompelor aspiratoare și greutatea apei. Coridoare, linoleum, scări, ce urcă și iar urcă, și număr în continuare, simțind cum se schimbă aerul, ca un vizitator ce părăsește lumea subterană.

Și apoi ieșim în umezeala ploioasă a orei de vârf și el încuie porțile de parcă tocmai am fi fost împreună într-un tur ghidat de genul atât de îndrăgit de oameni: Subteranele secrete ale orașului.

Și nimănui nu-i pasă de noi și nu ne observă. Am putea fi invizibili. Poate că și suntem invizibili. El merge ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic, cu mâinile în buzunarele de la impermeabil, înfășurându-se bine în haina neînchisă la nasturi pentru a se feri de vremea urâtă.

Ne plimbăm în tăcere până ajungem la colțul unde eu am să cotesc înspre gară. Apoi șovăi și el îmi vede ezitarea. Ar fi trebuit să-mi iau rămas-bun și să plec.

A zis: Știu că voiai să iei trenul în seara asta, dar rămâi, te rog. Și pleci dimineață. Și eu trebuie să mă scol devreme.

Nu răspund, dar îmi sincronizez pașii cu ai lui, mergând mai încet, încercând să gândesc, dar în același timp simțind nevoia ca el să mă liniștească, vrând să mă simt mai ușor și mai liber decât mă simt. Dorind să-i întorc spatele și să iau trenul. Știind că n-am s-o fac.

Un tramvai claxonează când trece zăngănind pe lângă noi pe șinele metalice. Victor face un pas înapoi și preț de o fracțiune de secundă mi-l închipui făcând un pas în față. Inima îmi bate mult prea repede.

Pare că se căiește. Nu-i stă deloc în fire. Se uită drept în față și zice: Am zis prea multe.

Nu răspund. Minte mea se revoltă, dar nu-i răspund. Știu cum e. Când spui prea multe. Când spui prea puțin. Cine spune destule? Exact cât trebuie?

Discuțiile mele cele mai intime sunt traduceri proaste. *Nu asta am vrut să spun – absolut deloc.*

Sunt atât de nesigur pe lucrurile pe care le pot face așa cum vreau încât siguranța altei persoane e pentru mine ca un oracol. Victor e sigur pe el. Îmi ia greutatea de pe umeri. Dar care e greutatea cu care luptă el?

Mă înconjoară cu brațul. Zice: Îmi pare rău. Nu vrei să stăm amândoi în pat? Nu vrei să vii acasă cu mine? Uită toate celelalte. Uită totul.

Traversăm deja strada împreună, străbătând timpul ce ni s-a dat și propria noastră poveste.

Victor locuiește într-un fost depozit, la ultimul etaj. Stâlpi de oțel, cărămidă aparentă, ferestre înalte ce se deschid către acoperișul orașului. Apartamentul lui e îngrijit; are un aer de cabinet de medic legist. E zugrăvit în tonuri de gri și de maro, iar la mijloc are un covor imens roșu, ca o pată de sânge. În dormitor, patul mare metalic dă către un turn tăcut. Clopotul e încă acolo, zice el, dar nu bate niciodată.

Închide jaluzelele. Camera miroase a lavandă și a brandy. Se așază pe pat să-și scoată ghetete. Eu mă așez pe partea opusă a patului, cu spatele la el, și ridic cartea de pe noptieră; e o biografie a lui Robert Oppenheimer.

Îți stau în lumină? mă întreabă, întorcându-se în genunchi și aplecându-se înspre mine. Își pune brațele în jurul meu. E un gest atât de simplu, atât de clar, cum nu mai e nimic altceva. Mă întorc să-l sărut și îmi doresc ca clipa să dureze, ca timpul să se scurgă oriunde în altă parte, dar nu și aici.

Victor dă paginile cărții. Oppenheimer a fost multe lucruri... un fizician strălucit, un mistic, un om care nu și-a iertat niciodată bomba atomică. Și uneori alegi să faci ceva știind că trebuie să faci acel lucru, și că iertarea e imposibilă.

*

Îmi desface pantofii ca o mamă și-mi scoate șosetele, apoi jeanșii, după care mă lasă în cămașă în penumbră în timp ce el se duce la bucătărie să facă ceva de mâncare, să aducă niște vin. Îmi place

senzația de siguranță și curățenie pe care mi-o dă patul lui.

Patul lui. Își dă așternuturile la curățătorie. Preferă bumbacul tare, apretat. Se întoarce cu o tavă, pahare, o sticlă de Chianti și niște bruschette cu pâine pe care a prăjit-o și pe care a pus busuioc proaspăt, roșii și usturoi. Ne face o lume doar a noastră când suntem împreună așa. Depune eforturi. E blând. Îmi dă un șervet să mi-l pun la gât și-mi dă să mănânc bucățele de mâncare, de parcă aș fi un pui de pasăre.

Îi iau mâna în mâna mea. I-o sărut. Îi răsucesc inelul de aur de pe degetul mic. Îl întreb: Ce imagine e asta de pe pecetea inelului?

El îmi arată. Un șarpe ce-și înghite singur coada. El zice: Totul e ciclic. Indiferent că o știm sau nu.

Apoi mă trage lângă el, pe pat.

Patul lui. Doi metri pătrați de siguranță.

Patul lui, unde nu trebuie să dau explicații. Unde nu-mi face teorii despre orice. Unde privirea lui e calmă și adâncă. În patul lui, există doar trupul și dorința lui.

Îl simt foarte aproape. E o legătură intimă. E pluta noastră de salvare. Dar, dacă asta e pluta, care e vasul naufragiat?

Noi suntem.

Handicapați în mod diferit – el pesimist în dragoste, eu temându-mă de ea. Viețile noastre rănite au găsit adăpost aici. De ce nu ne putem vindeca singuri? De ce nu ne putem salva unul pe altul?

El mă sărută, își îngroapă fața în gâtul meu, își trece mâna peste șira spinării, își pune un picior peste al meu. Îmi place căldura pielii lui și părul negru ce-mi gădilă degetele.

Facem dragoste fără să vorbim. Părul lui îmi cade peste față. Îmbibat de el, uit de frică. Umbrele dispar.

Noaptea se adâncește și el adoarme deasupra zgomotelor orașului. Apartamentul e cufundat în întunericul luminat de două lumânări, deasupra patului. Mă ridic și le sting. El se foiește și se răsucește în somn, o lume doar a lui. Mă uit la ceas. Peste două ore am să-mi caut hainele în beznă și-am să plec la gară.

Și totuși, noaptea asta pare fără de sfârșit – am sentimentul nu că va dura veșnic, ci că asta e chiar veșnicia. Asta e locul căruia îi aparținem. Capsula noastră, pierdută în spațiu. Restul e un vis pe care îl visăm. El vorbește în somn.

Patul ăsta îmbibat de noapte.

Mă culc înapoi în tăcere lângă el și plutesc în întunericul lui. Timpul ne va găsi, dar încă nu-i momentul. E destul să dormim în veșnicia trecătoare a clipei de acum.

Ştii că nu m-am născut ca să merg pe drumul bătut de alţii – firea mea singulară mă mână mai departe.

Mary Wollstonecraft

Bedlam 3

Era seară când a ajuns ea, cu părul ei de culoarea aramei, scăldat de soare, ca o lampă a lui Aladdin. Aducea cu o nălucă, sprintenă, cu formă străvezie, și totuși m-a privit sigură pe sine și mi-a întins mâna.

E aici?

E în biroul meu.

El crede...

El crede că dumneata l-ai creat.

N-am apucat să zic mai multe, pentru că s-a deschis ușa și Victor Frankenstein a intrat în cameră. Mâncarea și odihna pe care le-a primit în timpul îngrijirii mele l-au întremat. E arătos. Și ea la fel. Li se întâlnesc privirile. El îi întinde mâna.

Dumneata ești Mary Shelley...

Și-a pus cealaltă mână peste mâna ei. Eu am făcut un pas în față. Nu poți pune bază pe omul nebun.

Chiar ea.

Era netulburată. Fără frică.

El s-a întors grăbit spre mine și a spus: I-ai arătat hârtiile mele? Toate hârtiile?

Știe totul despre dumneata.

Da. De-asta am venit, a zis ea.

Am turnat vin. Nu știam ce altceva să fac. Ne-am așezat.

Fă-mă să dispar, a spus el.

Doamna l-a privit îndelung. Bărbatul nu părea câtuși de puțin nebun, însă foarte adesea nebunii au convingeri mai puternice decât cei sănătoși.

Ai apărut în paginile unui roman, a zis ea. Dumneata și monstrul pe care l-ai creat.

Eu sunt monstrul pe care l-ai creat, a zis Victor Frankenstein. Eu sunt cel care nu poate să moară – și nu pot să mor fiindcă n-am trăit niciodată.

Stimate domn! (La asta a fost musai să intervin.) Dacă ar fi să vă împușc acum, cu acest pistol (am scos pistolul din buzunarul meu), viața dumneavoastră s-ar sfârși. Da, domnule! Definitiv.

Vă rog din suflet s-o faceți, domnule Whitfield, a zis el. Dacă

părăsesc acest trup, am să mă întorc. Forma asta în care mă aflu întrupat acum e una vremelnică. Exist pe vecie, dacă aceea care m-a creat nu mă eliberează.

Am clătinat din cap cu părere de rău. Îmi făcusem mari speranțe cu el. Acum mă tem că nu va părăsi nicicând acest loc. Biet suflet ce-și face vise deșarte!

Mary Shelley a părut să nu se teamă de rugămințile lui înfocate. A zis: Atunci spuneți-mi, vă rog, domnule, cum de ați ieșit din paginile unei cărți și ați ajuns în această viață?

Victor Frankenstein a zis: S-a comis o greșeală. Eu ar fi trebuit să pier printre ghețuri. În loc de asta, m-am trezit aici, în acest azil de nebuni, și știu că cel pe care îl urăsc umblă liber prin lume, pornit să mă distrugă.

Dar spuneți că vreți să muriți! am zis.

Vreau să dispar! Nu aparțin acestui trup. Acestui trup respingător!

Soțul meu v-ar înțelege perfect în privința asta, domnule, a spus ea.

Acest trup! a continuat el. Abia dacă-l recunosc. Eu sunt doar Minte. Gând. Sunt Spirit. Conștiință.

Fiți calm, stimate domn! am zis. Nu știți că nici unul dintre noi nu ne mai recunoaștem în oglindă când timpul ne fură tinerețea și vigoarea? Vă închipuiți că eu am fost mereu așa (am arătat spre pântecul și spre piciorul meu betegit de gută)? Eram campion la scrimă, domnule. Un ogar cenușiu – atât eram de ager! Nu, nu, fiecare dintre noi e mâhnit când vede ce a devenit.

Eu n-am fost niciodată ca dumneata! a răspuns bărbatul. Nebunia mea e că-s închis aici. Afară, așteaptă un om a cărui viclenie mârșavă și fără milă îi va îndemna pe alții la experimente cum am făcut și eu – fără să le pese de rasa umană.

Mary Shelley a zis: Dacă nu faceți parte din rasa umană, de ce vă pasă de ea?

Datorită dragostei pe care i-o porți dumneata, a zis el. Pe care mi-ai împărtășit-o și mie. Să citez din cartea dumitale? *Inima mea era făcută să vibreze la iubire și compasiune.*

Ea a zis: Aceste cuvinte nu sunt rostite de Victor Frankenstein, ci de Creatura zămislită de el.

Suntem unul și același... a răspuns Frankenstein.

Doamna a tăcut atunci, de parcă-și amintea un gând chiar al ei. I-a răspuns: Dacă sunteți unul și același, atunci și dumneata trebuie să fii un om mârșav și fără milă...

Și nespus de trist, a zis el. Nespus de trist.

Noaptea adâncă ne-a înconjurat. Lumânările înalte din sfeșnice au ars de tot. M-am minunat de cele petrecute și de ciudățeniile pe care ne e dat să le trăim. Există pasaje de timp ce aduc mai mult cu un text decât cu timpul, când simțim că suntem o poveste pe care o repetăm sau o poveste spusă pentru prima oară. Ce-a spus? Era povestitor, era poveste? Habar n-am.

Am luat-o deoparte. I-am spus: Doamnă, de o viață de om, de când mă ocup de nebuni, am auzit multe suflete pierdute care cred cu tărie că sunt fie Împăratul Rusiei sau Alexandru cel Mare, fie Maica Domnului, ori chiar Isus. Mintea e o treabă foarte curioasă. O invenție.

O invenție? a spus ea.

Așa cred, da, am zis. Cu consimțământul nostru, majoritatea oamenilor trăim și murim de parcă lumea din jurul nostru ar fi solidă, de parcă fiecare zi dispare fără urmă. Acțiunile noastre au consecințe cu efecte în timp și totuși fiecare zi dispare și locul ei e luat de alta. Nebunii trăiesc într-o cu totul altă lume. Dar și a lor e la fel de vie. Poate și mai vie. Nebunii sunt actori pe altă scenă.

Mary Shelley a băut vin. Îmi plac femeile care beau vin, care nu iau câte o guriță, ci beau cu sete, ca și cum ar trage aer în piept. Am zis: vinul ăsta e din Cahors. Ea a spus: am învățat să beau vin în Italia și îl consider excelent pentru vremea umedă, stări proaste și pentru scris.

Da, într-adevăr, am zis. Celebra dumitale carte. Ce mai vâlvă a făcut!

Ați citit-o?

Evident!

Reacția societății a fost neașteptată, a zis ea, poate din cauză că sunt femeie.

Deci nu soțul dumitale a scris-o? Așa cum e de părere Sir Walter Scott?

Shelley e poet. E Ariel, nu Caliban. N-a scris el *Frankenstein*.

Îmi permiteți să vă întreb? Soțul dumneavoastră e la curent cu vizita dumneavoastră aici?

Se ocupă de niște probleme de familie, a zis ea.

Omul nostru a sărit în picioare și s-a dus la fereastră. A strigat: ACOLO! Vedeți? E acolo.

Cine anume?

Creatura!

Ne-am uitat tustrei în curtea cufundată în beznă.

Nu-i nimeni acolo, am zis.

Dacă eu sunt aici, atunci el e acolo, a răspuns Victor Frankenstein. Faptul că dumneavoastră nu-l vedeți nu înseamnă nimic. Nici pe Dumnezeu nu-l vedem decât prin efectele sale. Credeți-mă, o să-i vedeți efectele. Odată făcut, monstrul nu mai poate fi desfăcut. Ce se va întâmpla a început deja.

Ce m-a-ngrozit pe mine îi va-ngrozi și pe alții...

Mary Shelley

Realitatea e mâna ta pe inima mea.

Ce loc mai e și ăsta? a zis Ron Lord.

Nu sunt piramidele din Egipt. Nu e o pădure de chiparoși sau un mausoleu sumbru, clădit din piatră tăiată manual. Nu sunt vitralii, și nici porți de fier forjat. Nu-i nici o capelă de priveghi. Nu sunt îngeri care plâng, fecioare îngenuncheate, cavaleri culcați, câini credincioși, statui în mărime naturală, vase în care să pui flori. Pietre memoriale. În amintirea...

Stăm în fața unui cub de beton construit pe un teren cu parcare imensă de lângă pista de aterizare a Aeroportului Scottsdale din apropiere de Phoenix, unde se află și o clădire de birouri și mai multe magazine, angro și en-detail. Pe terenul alăturat se află un depozit de gresie și faianță.

Bine-ai revenit la Alcor, Ry!

Max More, directorul executiv al clinicii, ne așteaptă.

Salut, Max! Mă bucur să te revăd. Ți-a scris Victor despre Ron Lord, da? Ți-l prezint: Ron Lord.

(Toată lumea dă mâna.)

Ron! Mă bucur să te cunosc! Ești prieten cu Victor Stein?

(Oare câți dintre prietenii lui Victor poartă blugi și geacă de blugi, cizme și pălărie de cowboy? Ron s-a îmbrăcat ca pentru o mini-vacanță.)

Sunt investitor, a zis Ron. Investesc în prof. Investesc în viitor.

Ai putea investi în Alcor, a spus Max.

Aș putea, a zis Ron. Sunt o groază care-mi poartă sâmbetele pentru ceea ce fac. Nu-ți vine să crezi cu câtă ostilitate e întâmpinat tot ce e nou.

Noul îi sperie pe mulți, Ron.

Ron a încuviințat. Da, ai dreptate. Bănuiesc că nici tu, care congelezi oamenii ca pe mâncarea semipreparată, n-ai o viață prea ușoară.

Multă lume înțelege lucrurile greșit, a spus Max.

La fel e și-n domeniul meu, a zis Ron. Niște pionieri, asta suntem...

Ai vrea să faci un tur? a zis Max.

Te bagă-n sperieți? a zis Ron. Nu par eu prea sensibil, dar sunt.

Am intrat în clădire. Cilindrii înalți de aluminiu erau lustruiți și reflectorizanți, așezați pe roțile imense.

Astea sunt recipientele dewar, a zis Max. Numite așa după inventatorul lor, Sir James Dewar. El le-a creat, în 1872.

Poftim? a zis Ron, vrei să zici că se congelau oameni încă din 1872?

L-am întrerupt. Ron, ce vezi tu aici sunt niște termosuri supra-dimensionate. James Dewar a fost un scoțian care a inventat termosul; doi pereți de oțel cu un strat de vid între ei, acoperiți la interior cu o suprafață reflectantă. Ce e cald rămâne cald și ce e rece rece.

Ron se încrunta pe sub noua lui pălărie de cowboy. A zis: Adică astea sunt ca termosul din care-mi beau eu cafeaua?

Exact la fel...

Ron s-a apropiat și a bătut ușor într-un vas. S-a uitat la mine, tulburător de mirat. Adică sunt oameni în cheștiile astea?

Da, a zis Max. Cu capul în jos, plutind la minus 190 de grade Celsius.

Ron și-a scos pălăria, în semn de respect.

Ryan, explică-mi tu, te rog. Tu ești doctor. Când îi bagă aici sunt morți, da?

Din punct de vedere legal, da.

Cum adică legal?

Adică nevastă-ta îți poate cheltui toți banii.

O făcea și când trăiam.

Ei bine, Ron, pune-ți întrebarea asta: Ce înseamnă moartea?

Nu mă lua cu baliverne, Ryan. Mort înseamnă mort.

Ron, există o problemă – dar nu e o problemă care să aibă o soluție mulțumitoare. Medical, și legal, se spune că moartea se întâmplă atunci când te lasă inima. Când îți stă inima. Îți dai ultima suflare. Însă creierul tău nu e mort și va muri abia peste circa cinci minute. Poate chiar zece sau cincisprezece minute, în cazuri extreme. Creierul moare fiindcă e lipsit de oxigen. Și el e tot un țesut viu, ca și restul corpului. E posibil ca creierul nostru să știe că suntem morți înainte de a muri și el.

Ron a zis: Mă iei la mișto.

Ba nu te iau deloc la mișto, Ron.

Ron a zis: Deci tu îmi spui că am să știu că sunt mort și am să știu că nu pot face nimic în legătură cu asta?

Am zis: Foarte posibil. Îmi pare rău.

Da, și mie, a zis Ron.

Am încercat să-l binedispun. (Probabil că oamenii n-ar trebui să discute despre lucrurile astea.) Pentru cei de la Alcor, moartea nu e un eveniment; moartea e un proces. Corect, Max?

Corect, a zis Max, și Ron, dacă creierul poate fi conservat în timpul acestui proces pe care-l numim moarte, poate că la un moment dat în viitor ar putea fi readus la viață.

Ron a părut să se mai înveselească puțin auzind asta. OK! OK! Am înțeles! Dar dacă toate astea se rezumă la creier, atunci ce atâta tevatură în legătură cu corpul? Majoritatea oamenilor sunt bătrâni când mor, nu-i așa? Și bolnavi. Când învie sunt tot bătrâni și bolnavi?

Teoria, Ron, am zis, e că medicina inteligentă va putea fi în stare să deruleze în sens invers procesul de îmbătrânire și să facă trupul ca nou. Pe de altă parte, conservând doar creierul, am putea fi în stare să dezvoltăm sau să producem un trup nou-nouț. Sau, dacă e să te iei după Victor, nici nu vei mai avea nevoie de un trup.

Nu-mi place ideea de a fi un om fără trup, a spus Ron.

Vino aici, Ron, a zis Max. Termosurile astea pe care le vezi aici sunt mult mai mici. Aici păstrăm capetele.

Doar capetele?

Doar capetele...

Și cum faceți? Le tăiați pur și simplu?

Izolarea cefalică (sau „neurosepararea”) se face prin secționare chirurgicală în zona celei de-a șasea vertebre cervicale.

Dumnezeule, a zis Ron. Bănuiesc că au cei mai buni chirurghi care să facă treaba asta, nu?

Și veterinarii o pot face. (Oare de ce-i spun asta? Sunt diabolic?)

VETERINARII? (Din gura lui Ron se revarsă o serie nesfârșită de

semne de exclamare.)

Da, de ce nu? Cele mai interesante progrese în domeniul vitrificării au fost făcute pe iepuri.

Nu las un nenorocit de veterinar să-mi taie capul! zice Ron. Mi-ajunge când îl duc pe Simba la injecții. Nici nu mă pot uita!

Dar nu va trebui să te uiți.

Și ce se întâmplă cu corpul meu pe urmă?

Familia te poate incinera.

Ron se holbează la termosurile în care sunt ținute capetele.

Max, au și păr?

Dorințele fiecăruia au fost respectate, zice Max.

E destul de amuzant, a zis Ron. Și eu am propria mea fabrică, în Țara Galilor. Unde facem capete – pentru roboții mei sexuali. Într-un fel, avem același obiect de activitate. Alcor ar trebui să se extindă în Țara Galilor, a zis Ron. Datorită Brexitului, or să se dea subvenții pentru micile întreprinderi. Odată ce fondurile europene de milioane de euro sunt cheltuite, n-o să mai fie nimic de făcut în Țara Galilor. O să fie scutiri de taxe, depozite gratis, frigidere gratuite, gheață la liber, poate chiar și veterinari. Orice vrei. Te-ai gândit să deschizi o franciză?

Max îi spune că în prezent există patru clinici de criogenie în lume – în SUA și în Rusia.

Doar patru? zice Ron. Înseamnă că e loc cât vrei pe piață.

Cu siguranță, Ron, fiindcă în fiecare an mor 55 de milioane de oameni.

Ron se gândește intens la numărul pe care i l-am spus. Da, zice. Avem o groază de abonați la roboții noștri, care nu mai apar. De obicei, aflăm că au murit.

Și noi avem o bază de abonați, zice Max.

Da, dar ai voștri știu precis că o să moară, zice Ron. Pentru asta plătesc. Nu?

Ron se îndepărtează, cu pălăria în mână. Sunt prea multe informații de procesat pentru el, și pare că i s-a cam blocat creierul.

Dar dacă e o pană de curent? zice. La noi, în Țara Galilor, se întâmplă mereu. Ești și tu la masă ca omul și zbang, cade curentul! De obicei, joia.

Max îi explică faptul că temperatura din termosuri e atât de scăzută că o lipsă temporară de curent electric nu contează. Nici măcar câteva săptămâni.

Și dacă e un război nuclear? întreabă Ron.

Max îi răspunde că atunci cu totul altele ar fi motivele de îngrijorare.

Ron îi înțelege punctul de vedere de bun-simț. Creierul său își reia viteza normală de procesare și are o revelație.

Ryan, ai zis adineaori că în fiecare an mor 55 de milioane de oameni?

Da...

Doar nu vrem să-i înviem pe toți, nu?

(NOTA AUTORULUI: E CEL MAI PROFUND LUCRU PE CARE L-A SPUS VREODATĂ RON)

Vreau să zic, spune Ron, unde tragi linia? Nenorociți care omoară, care agresează copii, bătauși, nebuni, individul ăla din Brazilia – Bolsonaro. Dacă aveți aici, într-una dintre chestiile astea, capul lui Hitler? L-ați decongelat? Și pe urmă mai sunt toți oamenii ăia anoști... Și unde o să încăpem cu toții? Pe planetă, vreau să zic...

Max îl încredințează pe Ron că la ora la care tehnologia asta va fi funcțională, vom fi început deja să colonizăm alte stele.

Își congelează și Donald Trump capul? întreabă Ron.

Max îi explică faptul că, în momentul morții clinice, creierul trebuie să fie complet funcțional.

Poate c-am s-o congelez și eu pe mama, a zis Ron. I-ar plăcea să trăiască pe o stea.

Max îi arată lui Ron termosurile în care sunt ținute animalele de companie.

Le păstrează și blana? întreabă Ron.

Max știe că blana e o parte importantă a unui animal de companie, așa că îl poate liniști pe Ron. Îi propune, ca variantă, clonarea.

E scumpă, Max?

Foarte...

Îmi permit, zice Ron. Sincer să fiu, tocmai voiam să spun: nu poți să-ți iei banii cu tine, dar poate că așa ar fi bine! Cazi mort. Toate

rudele tale îți cheltuie banii... și pe urmă Bingo! Te-ai întors? Și pe urmă?

Trebuie să spun că în momentul ăsta îl privesc pe Ron cu admirație sinceră. Cine în afară de Ron Lord se mai gândește la partea concretă și pragmatică a viitorului?

Și acum Ron chiar că se dezlănțuie. Spațiul de stocare al clinicii Alcor are un efect profund asupra creierului său. Cum stăm așa lângă recipientele de crioconservare și ocupanții lor ce plutesc cu capul în jos în așteptare, Ron se lansează într-o expunere amănunțită despre imortalitatea roboților sexuali. Tovarăși pentru atât de mulți.

Să zicem că revii la viață și o vezi, exact așa cum ți-o amintești, și ea își amintește de tine. Vreau să zic, Max, că e un lucru la care ar trebui să ne gândim împreună. Eu caut parteneri. Nu parteneri de viață, ci de afaceri. Le-ai putea propune asta clienților tăi. Un robot sexual e mai bun decât o văduvă.

Partenerii pot fi resuscitați împreună, zice Max. Chiar dacă mor la douăzeci de ani distanță.

Ron clatină din cap și pălăria de cowboy. Nu-i prea convine ideea...

Uite ce e, zice Ron. Ascultă-mă! Am învățat și eu câte ceva în meseria asta. Acum, că oamenii trăiesc mai mult, căsniciile nu mai merg așa cum mergeau. Oamenii au nevoie de schimbare. Dacă revin la viață, poate că nu mai vreau să am aceeași nevastă, și poate că nici ea nu mă mai vrea. Mai bine să o iei de la zero cu un robot pe gustul tău și să vezi cum merge.

Dar n-ai vrea să te îndrăgostești, Ron? am zis.

Ryan, știu că tu te consideri foarte deștept, dar lasă-mă să-ți spun ceva despre relații. Majoritatea oamenilor, aproape în majoritatea timpului, au parte de relații oribile și visează la o relație în care să se simtă confortabil. Iar asta e o fantezie. Așa cum visezi la corpul de invidiat pe care n-o să-l ai niciodată – nu mă refer la tine aici, Max, fiindcă văd că pe sub tricoul ăla ai mușchi bine lucrați. Majoritatea bărbaților arată ca mine... Taci, Ryan! Tu nu contezi. Așa că vin și zic, ține seama de realitate, Max, și fă-ți abonament la un robot sexual.

În clipa aia, ușa depozitului s-a deschis și a intrat o negresă înaltă și frumoasă. Am recunoscut-o imediat. Era Claire de la Memphis.

Claire! Ce mai faci?

Vă cunoașteți? a zis Max.

Da! Nu! am zis. Ne-am întâlnit la Memphis.

Într-adevăr, a spus Claire. O întâlnire greu de uitat.

Poftim? La târgul de sex? a zis Ron. Erai animatoare?

Eram asistentă de comunicare, a zis Claire, rece ca Polul Nord.

Adică animatoare pentru simandicoși? a zis Ron.

Domnule! Nu făceam parte din programul artistic.

N-am vrut să vă jignesc, a zis Ron.

Ce faci aici? am întrebat.

Sunt asistenta personală a domnului Max More.

A, interesantă alegere...

Da, să știi că e...

Mi-ar plăcea să discutăm despre ea, am zis. Ai vrea să bem ceva mai târziu?

Poate că da, doctore Shelley, a spus Claire.

Pot să vin și eu? a zis Ron.

Și iată-ne ajunși din nou cu toții la un băruleț cu acoperiș de tablă, terasă generoasă și o tânără frumușică în tricou cu Take It Easy, în inima deșertului Sonoran, în plin mister prozaic:

Bine ați revenit! a zis ea.

Și tu ai mai fost aici? a spus Ron.

Într-o altă viață. Așa simt, am zis.

Crezi în reîncarnare? a zis Claire.

Chelnerița a spus: Data trecută când a fost aici a băut bourbon și a mâncat brânză la grătar. Vă aduc același lucru, tuturor?

Chelnerița s-a îndepărtat unduindu-se.

Ce cur mișto are tipa... a zis Ron.

Femeile nu sunt doar niște hălci de carne! a spus Claire.

Atunci cum să mai faci un biet bărbat complimente unei femei? a zis Ron. Ești de-asta cu #MeToo?

N-am să-ți spun cum văd eu treaba asta, a zis Claire. Îți spun doar că unei femei îi poți spune următoarele lucruri: Ce privire inteligentă

are. Ce suflet frumos are. Ce profund înțelege lucrurile. Ce simț vestimentar rafinat are.

Atâta tot? a zis Ron.

E ca și cum ai învăța să cânti la pian, a zis Claire. După ce le stăpânești bine pe astea, poți să treci și la alte partituri.

Ron a părut impresionat. A zis: Pot să-ți ofer ceva de băut?

Îmi oferă Ryan, a zis Claire.

Îl cheamă Mary, a zis Ron.

Poftim?

M-am hotărât să întrerup acest moment de ronitate.

Claire! Spune-mi, cum ai ajuns de la Campionatul de Barbecue de la Memphis la Alcor? E o distanță de la cer la pământ între ele.

Așa e, Ry (mi-a rostit numele cu emfază, în timp ce-l fixa pe Ron cu o privire de gheață). Am avut o viziune.

O viziune?

De la Dumnezeu.

Claire a început să cânte ROCK OF AGES CLEFT FOR ME LET ME HIDE MYSELF IN THEE¹⁴. Avea o voce superbă. Cei de la masa de lângă noi au aplaudat.

14. „Stâncă a veșniciei, adăpostește-mă la sânul tău.“ *Rock of Ages*, imn creștin scris în 1763 de Reverendul Augustus Toplady, se pare inspirat de momentul când s-a adăpostit de o furtună puternică într-o scobitură a unei stânci.

Sunt aici ca agent sub acoperire, a zis Claire. Ca mesageră a familiei mele întru Hristos. M-am adăpostit la sânul stâncii ca să descopăr Sufletul.

Al cui suflet? am zis.

Sufletele celor Răposăți! a spus Claire. Dacă mori. Dacă ești vitrificat. Dacă te întorci la viață aici pe pământ, în Valea asta a Plângerii, spune-mi: Unde e Sufletul tău?

E și asta o întrebare, a zis Ron. Unde e?

Întrebarea mea e asta, a zis Claire: Sufletul se întoarce la tine, sau a plecat la Isus? Pe vecie.

Și cum o să afli asta? am întrebat.

Habar n-am, a zis Claire. Dar Dumnezeu mi-a spus să vin aici și

așa am făcut, acceptând un salariu mai mic. Ideea e că eu am o altă părere decât unii dintre cei din biserica mea, fiindcă eu cam cred în reîncarnare.

Cam crezi sau chiar crezi? am zis.

Claire a încuviințat din capul ei frumos. (N-ar trebui să spun capul ei frumos, nu? OK. Claire a dat din capul cu ochi inteligenți.)

Ry, poate c-ar trebui să ne gândim că atunci când o persoană e readusă la viață, practic se reîncarnează. Adică, te-ai întors, nu-i așa?

Corect! a zis Ron. (Claire l-a fixat agasată.)

Deci, dacă revenim la viață, ar trebui ca și Sufletul nostru să ni se alăture, nu?

Sper că da, am zis.

Și acel Suflet va fi o parte din viața ta trecută, a spus Claire, un suflet ce se purifică printr-o nouă viață.

Tu nu vrei să fii Mântuită? am zis.

Dar sunt Mântuită! a zis Claire. Mântuită pe vecie. Slujba mea din acest moment, de la Alcor, e să mă asigur dacă creștinii ar trebui să se vitrifice astfel încât, atunci când se vor întoarce pe acest Tărâm Al Păcatului și al Chinurilor, să poată aduce mărturie că, în timp ce capetele lor se aflau păstrate în gheață, Sufletul lor se afla alături de Hristos.

Cerule Mare! a zis Ron. Ești o adevărată doamnă.

Am să consider vorbele tale un compliment, a zis Claire elegant.

Problema, Claire, am spus, e că ar trebui să lucrezi la Alcor mult timp de acum încolo. Poate chiar și după pensionare, fiindcă mai e mult până când această tehnologie va fi gata.

Poate că se va face un salt brusc în direcția asta, a zis Claire. Și, până una-alta, învăț diverse lucruri. Nu sunt mulți cei care înțeleg criogenizarea.

Mă surprinde un pic mișcarea asta a ta, am zis, fiindcă atunci la Memphis, când am vorbit, erai categoric împotriva roboților.

Dar sunt și acum, a zis Claire. Însă vreau să mă gândesc la viitor judecând de la caz la caz. Ce vine de la Dumnezeu? Și ce vine de la Satana?

Crezi că roboții vin de la Satana? am spus.

Roboții pot fi folosiți de Satana, a zis Claire, pentru a submina sanctitatea ființei umane.

Pot să spun și eu ceva? a zis Ron.

Chelnerița ne-a adus brânza pe grătar și bourbonul. A zis: în seara asta avem o trupă care cântă la corzi. Chitară, banjo, ukulele. Distracție plăcută!

Domnișoară, crezi în reîncarnare? am zis.

Chelnerița s-a sprijinit de marginea laterală a scaunului meu. I-am simțit piciorul lipit de al meu. A zis: Știi ceva, chiar cred. Știu că am mai fost aici. Pe pământ. Mi-e greu să explic. E mai mult un sentiment foarte adânc pe care-l ai. O viziune a trecutului.

Și eu am avut o viziune, a zis Ron; așa mi-am început afacerea. Mi-ai văzut standul de la Sexpo, Claire? Cel cu perdele mov? Se numea „Așteptându-l pe Rege“.

Dar tu nu ești rege, a zis Claire.

Nu, nu sunt, a zis Ron, și majoritatea bărbaților nu sunt regi, dar situația se schimbă când ai alături o fătucă făcută special pentru tine.

Ia stai așa... tu vinzi roboți sexuali... a spus Claire încet, de parcă tocmai și-ar fi amintit un coșmar.

Da! a zis Ron.

E un lucru dezgustător, a zis Claire.

Ron și-a dat pălăria pe spate. S-a aplecat în față și a privit-o pe Claire drept în ochii ei (inteligenți).

Să-ți spun ceva, a zis Ron. Am fost crescut în biserică. Mama predă la școala de duminică. Vrei să știi care e motto-ul afacerii mele?

Nu, a zis Claire.

Nu judecați, ca să nu fiți judecați, a zis Ron. Matei, 7.

Claire a zis: Suntem obligați să adoptăm o atitudine morală... noi...

Însă Ron a întrerupt-o. Paie și târne, Claire.

Poftim? am zis, minunându-mă la ultimul său ronism.

Vrea să spună bârne, nu..., a zis Claire.

Zice la Biblie, a zis Ron, să nu mai tot comentăm despre paiul – adică despre praful din ochiul tovarășului nostru –, și să ne uităm la târna sau bârna sau ce-o fi din ochiul nostru. Zic bine, Claire?

Așa zice Biblia, da, a fost de acord Claire, fără prea mare chef.

Atunci, a zis Ron, privește-te puțin în oglindă, Claire. Nu eu sunt ăla care-și minte patronul, și care face pe spionul sovietic! Eu sunt ăla

care oferă un serviciu celor care au nevoie de el. Tu-ți dai seama ce ar putea face roboții pentru Biserica Catolică? Pentru toți preoții ăia cu erecții pe sub sutane? Cu un robot sub altar, n-ar mai simți nevoia să abuzeze orfani sau băieți de cor. N-ar mai exista adulter, nici preacurvie, nimic din chestiile alea din Exod, despre fututul nevastei fratelui tău.

Mi s-a făcut rău, a zis Claire. Scuzați-mă, vă rog.

S-a ridicat să plece, însă Ron a ridicat o mână.

Ascultă-mă! a zis Ron. Și, după ce mă asculți, judecă-mă cât vrei tu.

Claire s-a așezat la loc. I-am întins farfuria cu brânză la grătar. A mâncat mecanic (eram pe punctul de a spune robotic, însă roboții nu mănâncă.) A mâncat ca o femeie care are nevoie de ajutor, chiar dacă acel ajutor e o simplă felie de mozzarella.

Ron a zis: Când nevastă-mea m-a dat afară din casă – asta nu s-ar putea întâmpla cu un robot, pur și simplu nu s-ar putea –, a trebuit să mă întorc să stau cu mama, însă nu m-am putut înțelege deloc cu localnicii. Mă duceam la cârciumă și ei îmi întorceau cu toții spatele și începeau să vorbească în galeză. Sunt un outsider și toți ceilalți erau căsătoriți.

Așa că mi-am cumpărat o păpușă gonflabilă. Asta am făcut. Comandată prin poștă. Era un model de pornire, dar era a mea.

Am fost de când mă știu genul singuratic.

Un robot sexual nu e o ființă umană! a zis Claire.

Așa e! a zis Ron. Și nu e nici câine sau pisică. Și totuși nu putem trăi fără ele, nu? Nici măcar fără pești tropicali! Oamenii se simt foarte apropiați de pești. Se întorc de la muncă și se așază lângă acvariu. Fiecare avem nevoie de ceva. Așa e viața. Așa că de ce nu și de un robot? Primul meu robot mă aștepta liniștit acasă când mă întorceam de la serviciu și nu mă întâmpina cu obișnuita replică *unde ai fost tu știi cât e ceasul?* Era în pat, gata pregătită să mă ia în brațe și aveam parte de sex în fiecare seară. Fără preludiu. Direct la obiect. Și dormeam cu un braț pus pe ea. Mă simțeam mai bine. Am renunțat la Xanax. Irritația mi-a dispărut.

(M-am uitat la Claire. Ochii ei inteligenți erau fixați asupra lui Ron. Era ca vrăjită. Poate că, până la urmă, era ceva de capul lui Ron.)

Pe urmă... un tovarăș de-al meu din Essex a fost dat afară și mi-a zis că își bagă toți banii primiți drept compensație în Bitcoin. Ne-am documentat amândoi cât s-a putut pe net și m-am gândit să-mi bag și eu banii primiți după finalizarea divorțului. Mama spera să-i renovez baia, dar ce să faci?

Am băgat cinci miare și, un an mai târziu, ghici? Aveam 300 000 de lire, în bani adevărați.

Mama și-a renovat și ea baia. Evident. Și și-a schimbat bucătăria. După care mi-a zis: Bujoru' mamii! (Îmi zice așa fiindcă mă dau cu aftershave). Mi-a zis: Du-te și tu într-o vacanță, Bujoru' mamii, că meriți.

Am zis: Unde să mă duc, mamă? La care ea a intrat într-un soi de transă, fiindcă e ușor paranormală, mama asta a mea, și a zis: Thailanda! E ceva acolo care te așteaptă...

Așa, și în Thailanda era o femeie care oferea roboți pentru sex. Roboți foarte rudimentari, făcuți în Coreea – și nici prea bine spălați –, și n-am vrut să am de-a face cu ei, nici măcar gratis – prima partidă ți-o ofereau gratis – fiindcă nu voiam să stric ce aveam cu fata care m-aștepta acasă. Așa că m-am dus cu prostituate obișnuite. Fete drăguțe. Majoritatea încă la școală. Nu le judec – societatea de-acolo e cu totul altfel.

Într-o noapte, o ajutam pe una dintre ele cu tema la engleză. Eu scriu poezie. O să te surprindă, Ryan, dar e adevărat.

Și îmi părea rău pentru fetele alea – chiar îmi părea, fiindcă unii dintre tipii ăia de acolo ar cam trebui să-și înmoaie peste noapte scula într-o sticlă de clor.

Pe urmă – și asta e ce s-a întâmplat – acum ajung la subiect. Într-o noapte, mă plimbam sub cerul înstelat – erau milioane de stele, ca și cum ai fi câștigat marele pot la păcănele, în Vegas. Parcă ploua cu stele peste tot în jurul tău.

Pe urmă, din senin, a început o furtună cumplită, cu tunete și fulgere – ziceai că Dumnezeu însuși și-a revărsat mânia asupra

noastră.

Eram stresat fiindcă tocmai îmi făcusem piercing în penis din cauza unui pariu și mă gândeam: dacă mă lovește fulgerul drept în penis?

Am stat așa în beznă, așteptând să se dezlănțuie potopul. Stațiunea în care stăteam era total cufundată în întuneric și nu mai știam să mă întorc și mă gândeam: chiar dacă nu mă trăsnește fulgerul, ăsta ar putea fi sfârșitul lumii. Și eu n-am făcut nimic cu viața mea. Am reparat câteva prăjitore de pâine și cam atât.

Nu m-am mișcat. Eram ca un om mort. Întrega ta viață îți trece ca un flash prin fața ochilor, într-o secundă, două, trei, fiindcă ai atât de puține amintiri care să merite. Adică ce-ai făcut vreodată care să merite să fie făcut? Cred că ceea ce am trăit atunci a fost practic ceva de ordin religios fiindcă mai târziu, acasă, am vorbit cu preotul și el mi-a zis: *Bujoraș, te aflai pe marele câmp al deșertăciunii.*

După care am avut o viziune.

Am văzut armate de bărbați solitari mergând pe un drum în paragină. Bărbați cu capetele plecate și mâinile în buzunare. Nimeni nu vorbea. Fiecare dintre ei mergea singur.

Pe urmă, înspre acești bărbați, din senin, pe același drum în paragină, veneau toate fetele astea frumoase. Fete care n-aveau să îmbătrânească sau să se îmbolnăvească niciodată. Fete care ziceau întotdeauna *da* și nu ziceau niciodată *nu*.

Iar pe cer se afla luna imensă cât un Bitcoin și am știut atunci că trebuie să mă pun în slujba omenirii.

Dar Țara Galilor e Țara Galilor, nu poți face mare lucru.

Așa că de-asta m-am dezvoltat la nivel internațional.

Ron s-a așezat mai bine în scaun. Claire se uita lung la el. A zis: În seara asta Cel de Sus te-a trimis la mine.

Zici tu? a spus Ron.

Claire a zis: Cred în viziunea ta, Ron. Cred că a fost reală.

Mersi, a zis Ron.

Dar ți-ai pus viziunea în slujba Satanei! Și nu a omenirii... a

Satanei. Păcatul trupesc e unul dintre cele Șapte Păcate Mortale!

Bărbații vor jindui mereu la femei, a zis Ron încet.

Ochii lui Claire străluceau. Te-a gândit vreodată să produci o păpușă pentru Isus?

Crezi că și-ar dori așa ceva? a întrebat Ron.

Vorbesc despre un Tovarăș Creștin, a zis Claire. Da! Acum văd totul foarte limpede! Pentru misionar, pentru văduv, pentru băiatul tentat de ispite trupești. O soră întru Hristos care ar putea de asemenea...

Să te fută? a zis Ron.

E cam vulgar spus, a zis Claire. Apropo, eu am un MBA.

Claire! Stai! am zis, credeam că ești aici ca să investighezi viitorul sufletelor noastre. Acum vrei să te asociezi cu Ron în afacerea lui cu roboți?

Mă duc acolo unde mă cheamă Domnul, a zis Claire, și cred că Domnul meu m-a chemat să-l ajut pe Ron Lord.

E-adevărat, au același nume de familie, am zis¹⁵.

15. Lord, în engleză și Dumnezeu.

(Acum Claire mă privește pe mine furibundă.)

Vreau să-ți spun ceva, a zis Ron. Sper să nu te simți jignită.

Zi...

Te rog să mă crezi, primul meu robot, cred că aș putea spune chiar dragostea vieții mele, se numea Claire. Adică eu i-am spus Claire. Acum e scoasă din uz. Dar, în fine, când m-am uitat așa la tine, am avut sentimentul că te-ai întors la mine, în formă omenească.

Voiam doar să-ți propun să ne uităm împreună peste situația ta contabilă, a zis Claire.

Da, da, a zis Ron, ai ochi foarte inteligenți, dar e și asta un soi de viziune, nu-i așa?

Poate la fel de bine să fie un dar de la Cel de Sus, a zis Claire. Spune-mi, cum îți îmbraci roboții?

Ron și-a scos telefonul. Te rog să ai în vedere că astea sunt pentru piața adulților, Claire, și nu pentru Isus.

Claire răsfoia albumul lui Ron de piele și dantelă, denim și lycra, tanga și ciucurași.

Eu văd ceva de genul rochiță cuminte, a zis Claire, păr strâns la spate, piele frumoasă, fără machiaj și...

Va trebui să reducem puțin dimensiunea cupei? a zis Ron.

Cred că 40 F s-ar putea să fie un pic cam prea mare pentru Tovărășă Creștină, a zis Claire.

Va trebui să fie o producție specială, a zis Ron, ca Fata Sportivă. E cea pe care o fac împreună cu Caterpillar. Adică, dacă mă gândesc să investesc într-un model nou, trebuie să fiu sigur că există o piață pentru el.

O să creăm o piață, a zis Claire, suprinzător de hotărâtă. Așa e în afaceri.

Așa funcționează capitalismul târziu... am spus.

Ești comunist, Ry? a zis Claire. Eu sunt membră a Partidului Republican. O economie puternică e în avantajul tuturor.

Nu-i adevărat, am zis. Dar nu sunt comunist.

E trans, a zis Ron. Numele lui adevărat e Mary.

Numele meu „adevărat“ nu e Mary!

Claire n-a părut prea încântată. Nici tonul nu îi era unul încântat... Sunt șocată, domnule doctor Shelley. Domnul ne face așa cum suntem și n-ar trebui să ne jucăm cu asta.

Am zis: Dacă Domnul n-ar fi vrut să ne jucăm cu asta, nu ne-ar fi dat creiere.

Cu asta sunt de acord și eu, a zis Ron. Ceea ce e neobișnuit. Nu te supăra, Claire.

Văd că am foarte multe de făcut aici, a spus Claire. Da, văd că Cel de Sus mi-a condus pașii la Alcor, pentru întâlnirea din seara asta. Mi-am găsit misiunea.

Să-ți mai torn ceva de băut, a zis Ron.

Claire, cum e să fii atât de sigur în legătură cu absolut tot? am spus. Vreau să zic, acum urăști roboții și zici că fac parte din planul Satanei de a înrobi omenirea, și câteva clipe mai târziu vrei să faci un parteneriat cu un rege al roboților sexuali.

Claire m-a privit cu compasiune (sau dispreț?). Ryan, omul se lasă adesea ghidat de aroganța intelectului său și de ego. Eu mă las călăuzită de revelație și inspirație. Mă răzgândesc ori de câte ori Domnul îmi spune să mă răzgândesc.

OK, am zis, înțeleg. Dar spune-mi, Claire, tu nu șovăi niciodată? Nu te îndoiești? Nu plângi noaptea din cauza lucrurilor pe care nu le înțelegi în legătură cu tine sau cu alții?

Nu, a zis Claire. Mă rog. Și o să mă rog pentru tine, Mary. Nimeni din Biblie nu e trans.

Biblia e foarte veche, Claire, am zis. Nimeni din Biblie nu merge cu avionul, nu bea bourbon și nu mănâncă brânză la grătar. Și nici... nu-și îndreaptă părul cu placa.

Ai păr foarte frumos... a zis Ron.

Totul se schimbă, a zis Claire. Eu mă schimb. Tu te schimbi. Doar Dumnezeu nu se schimbă.

Trupa s-a întors pe scenă. Ritm plăcut. Melodii agreabile. Claire l-a tras pe Ron în picioare și l-a provocat la un cadril. M-am ridicat să mă duc la toaletă. Era în spatele barului, afară, sub stele, într-o anexă cu mai multe despărțituri. Muzica tocmai se oprea când am intrat pe ușile batante.

La pisoar era un tip mai în vârstă, solid, nesigur pe picioare. I-am aruncat o privire și m-am dus într-o cabină. L-am auzit terminând. El m-a auzit făcând pipi. A deschis ușa cu șutul și a strigat: MĂ CREZI VREUN POPONAR?

L-am ignorat. O clipă mai târziu a ieșit valvârtej din toaletă, dând ușile batante la perete. Mi-am tras fermoarul, am ieșit și tocmai mă spălam pe mâini când el a dat iar buzna înapoi. CE-I ATÂT DE PREȚIOS LA NENOROCITA TA DE PULĂ DE NU VREI SĂ ȚI-O VADĂ NIMENI?

Ești beat, am zis. Lasă-mă în pace.

Am pornit spre ușă. El mi-a blocat calea, cu ochii înecați în băutură. PIȘĂ-TE CA UN BĂRBAT. HAI, SĂ TE VĂD!

Am făcut deja, am zis. Vreți vă rog să mă scuzați?

El m-a maimuțarit: VREȚI VĂ ROG SĂ MĂ SCUZAȚI? Vorbești ca o fată.

S-a năpustit spre prohabul meu – și a descoperit ce nu am.

CE DRACU’?

Dă-mi drumul, am zis.

Ești în WC-ul greșit, băiețică, așa-i? Ce naiba ești? V’o blestemată

de lesbiană?

Sunt trans.

El a-nceput să-și mute greutatea de pe un picior pe altul. Treci în cabină, dacă tot îți place acolo.

Am încercat să trec pe lângă el și să plec. El m-a izbit atât de tare că mi-am pierdut echilibrul. M-am trezit pe podea. El s-a aplecat și m-a ridicat.

M-am gândit: Ori mă bate, ori mă violează. Ce e mai rău?

Însă n-am mai apucat să iau o decizie, fiindcă el m-a împins în cabină, a închis ușa cu putere și m-a lipit de ea. A bâjbâit cu mâna la fermoar și și-a scos penisul, frecându-și-l până i s-a întărit cât de cât.

ASTA-I PULĂ ADEVĂRATĂ POPONAR SAU LESBIANĂ NENOROCITĂ CE EȘTI. O VREI?

Nu.

O să ai parte de ea, oricum. Și-a băgat mâna sub cămașa mea.

POCITANIE NENOROCITĂ! ȚI-AI TĂIAT ȚÂȚELE? N-AI ȚÂȚE. N-AI PULĂ. EȘTI UN MONSTRU!

A început să tragă de jeanșii mei. Degetele lui grase și murdare încercau să-mi desfacă fermoarul.

Ia-ți mâinile de pe mine, am zis.

NU-ȚI PLACE SĂ-MI SIMȚI MÂINILE PE TINE, ARĂTARE CE EȘTI?

Mi-a tras una cu dosul pumnului.

DĂ-I JOS! AM ZIS!

Avea fața la două degete de a mea. Duhnea a țigări și a whisky. Mi-am desfăcut jeanșii și mi-am ferit privirea. Îi simțeam vârful orb și mort al penisului lipit de părul meu pubian.

N-a putut să-și dea drumul. A tot încercat și n-a reușit. Era mult mai înalt ca mine și de două ori mai solid, dar în limpezimea pe care ți-o aduce în minte frica m-am gândit că aș putea să-l dezechilibrez. Să-i folosesc greutatea și beția împotriva lui. Era atât de beat că-și sprijinea capul de ușa cabinei în timp ce se-mpingea în mine.

DESFĂ-ȚI NENOROCITELE-ALEA DE PICIOARE MAI BINE!

M-am mișcat și, când s-a mișcat și el, mi-am încercat norocul și l-am împins cât am putut de tare. A căzut pe vasul de WC și s-a prăbușit, lovindu-se la cap de peretele de ciment. A rămas blocat o clipă și, fiind destul de departe de ușă, am profitat și-am ieșit. Mi-am

ridicat jeansii și am fugit în noapte, în spatele barului.

Afară, am rămas tăcut și nemișcat, aranjându-mi hainele și pipăindu-mă cu grijă. Nu erau rupte, nu aveam pe mine nici sânge și nici spermă. Doar mirosul lui jegos pe degete. În urma mea a ieșit și el, clătinându-se greoi, împiedicându-se, strigând obscenități, furios. S-a oprit în ușa exterioară, proiectându-și umbra pe lemnul terasei. Mi-a înghețat transpirația. Dacă mă găsea acum... Însă alți doi tipi se îndreptau spre toaletă; le-am auzit glasurile, cizmele, apoi HEI! COPĂCEL, AMICE! ÎNCOLO E BARUL!

Probabil că l-au deturnat din drum fiindcă în clipa în care a deschis ușa am auzit muzica bubuind, asurzitoare.

E OK. E OK, mi-am zis în sinea mea.

M-am prăbușit încet lângă peretele exterior al toaletei. Cu genunchii la piept. Cu brațele strânse tare în jurul picioarelor. Mă durea tot corpul. Trebuia să fac duș și să mă dezinfectez. Să mă dau cu niște cremă. Nu e prima oară. N-o să fie nici ultima. Și nu fac plângere fiindcă nu pot să suport rânjetele și râsetele și spaimile de la poliție. Și nu pot să suport gândul că, într-un fel, cumva, eu sunt de vină. Și, dacă nu sunt eu de vină, atunci de ce nu m-am zbatut mai tare? Și mă gândesc: ia încearcă tu să lucrezi la Accidente și urgențe câteva nopți și vezi unde ajungi dacă sari la bătaie. Și mă gândesc că cel mai repede scapi dacă accepți. Și mă gândesc că ăsta e prețul pe care-l plătesc pentru...

Pentru... Pentru ce? Să fiu ceea ce sunt?

Plângi noaptea pentru ceea ce nu înțelegi la tine sau la alții. Plângi noaptea. Nu-i așa?

Lacrimile îmi udă genunchii cum stau așa cu fața pe picioare, strângându-mă cât pot de tare. Pe drumul către mine însumi. ăsta sunt.

Din ce esență oare ești făcut?

Speranța e o datorie. Speranța e realitatea noastră.

Asta spune Shelley și o crede, dar, pentru mine, lumina s-a stins. Lumina dinăuntru și cea din afară. N-am făclie și nici far. Sunt pe mare, în valuri prea puternice, iar stâncile mă fac bucăți.

Roma. Veneția. Livorno. Florența. Ne-am întors în Italia fiindcă nu putem trăi în Anglia. E-o țară cu oameni înguști la minte, încrezuți, plini de ei, nedrepti, care-l urăsc pe străin, indiferent dacă acel străin e născut în altă țară, e ateu, sau poet sau gânditor, revoluționar sau femeie. Căci femeile sunt lucru de mirare pentru bărbați.

Dar nu asta e întunericul meu. Întunericul meu e ce-a fost de când m-am născut cu el; întunericul nopții.

Fetița mea cea mică s-a îmbolnăvit de friguri. Soțul meu era plecat la Veneția și am luat hotărârea de a-l urma, când ar fi trebuit să stau și să-mi îngrijesc în liniște copilul. Patru zile de mers cu trăsura, praf, mizerie, zarvă, zgomot, apă infestată și, în clipa în care am ajuns la Veneția și el s-a dus după doctor, frumoasa mea Ca a încetat să mai respire în brațele mele. N-am vrut să o dau nimănui. I-am ținut trupușorul tot mai rece în brațe. Ce-ar mai fi de spus?

În anul următor, 1819, ne aflam la Roma. Băiatul meu, Will, Wilmouse, cum i-am spus mereu, vorbea italiana ca un vânzător ambulant. E ca la el acasă în Italia.

Am fost avertizați să nu stăm la Roma. Malaria e mortală aici vara. Însă băiatul meu era fericit acolo, buna dispoziție începea să-mi revină și dragostea mea pentru Shelley era suficient de puternică să aprindă iar făclia din sufletul meu, iar el să-mi aprindă farul.

Și atunci s-a întâmplat. Ar fi trebuit să mor eu și nu el pe 7 iunie 1819. Willmouse a murit, câte puțin în fiecare zi a unei săptămâni, până s-a stins de tot. Viața din el s-a stins definitiv. Unde se duce oare? Viața asta, care-i atât de viguroasă? Asta-i tot? Odată stinse chimia și electricitatea, unde se duce viața? AM ZIS UNDE SE DUCE VIAȚA?

Soțul meu m-a strâns tare-n brațe, ca să-ncetez să mai urlu la tabloul de pe perete. Portretul copilului meu nu face febră. Am douăzeci și doi de ani. Am pierdut trei copii.

Și Shelley, o să spuneți, și Shelley a pierdut trei copii. Și totuși el nu e dărmat. Eu sunt distrusă.

Sunt iar însărcinată. Următorul nostru copil se va naște în decembrie. Nu știu dacă pot să mai suport realitatea asta. Realitatea morții. Nașterea urmată de moarte. Shelley vine la mine: *Nu mă atinge...*

Îl văd rănit; cruzimea mea îl face să se simtă părăsit. Of, dragostea mea, farul meu pe care nu îl pot vedea, nu sunt crudă. Doar înnebunesc. M-auzi? (Femeia asta care strigă la perete) ÎNNEBUNESC.

Nu pot lucra, nu pot mânca, nu pot dormi, nu pot merge, nu pot gândi decât în frânturi zimțuite în care mă văd în cimitir, printre parcele cu morminte. Și când visez, visez copilași morți. Monștri. Ce-am zămislit și apoi am ucis?

N-am să las servitorii să schimbe așternutul patului în care el a murit în brațele mele. Trei luni m-am culcat în duhoarea morții lui. Moarte puturoasă. E oare preferabil să putrezești încet-încet, ca oamenii mari, până la descompunerea finală în praf infestat la maximum, sau mai bine mori cum mor copiii? Cu-obrajii încămbujorați? Cu buze încă roșii. Dar vai, cu fețe-atât de albe!

Du-mă departe du-mă departe du-mă departe de moarte.

Într-o dimineață de septembrie, Shelley a bătut la ușa mea cu o scrisoare în mână și niște pagini de ziar trimise din Anglia.

A avut loc un masacru, mi-a zis. Acum o lună, dar știrea a ajuns la noi abia acum. Am aici relatări despre el.

Unde? am zis.

La Manchester. În St Peter's Field. I-au spus Peterloo, după Waterloo.

Știam din propria mea experiență cât de îngrozitoare sunt condițiile de viață din Lancashire. În 1805, un țesător câștiga cincisprezece

șilingi într-o săptămână de lucru de șase zile, cu care-și putea ține liniștit familia. În 1815, când s-au încheiat războaiele cu Napoleon (sfârșite odată cu Bătălia de la Waterloo), aceiași muncitori câștigau cel mult cinci șilingi. Drept urmare, în logica perversă a celor care au, și care se tem de cei care nu au, guvernul conservator a promulgat Legea Grânelor, ce interzicea importul de cereale mai ieftine din străinătate, cu care s-ar fi putut hrăni familiile înfometate.

De ce atare nebunie? Ei o numeau patriotism. Anglia pentru englezi! Pâine John Bull la prețuri John Bull. Adevărul era însă altul; legea grânelor e făcută în beneficiul domnilor burduhănoși, posesori de terenuri agricole în Anglia, care au libertatea patriotică de a cere oricât doresc pe grânele lor. Astfel, ei își păstrează averile înfometând femeii și copii și distrugând sănătatea bărbaților ce muncesc. Acesta este așa-numitul guvern englez.

Bine spus, draga mea! a zis Shelley, înviorându-se la auzul vorbelor mele, ce aminteam de mine, cea de altădată. Și e adevărat că mă ridicasem în capul oaselor în pat.

Dar ce a provocat o asemenea violență? am întrebat.

El a venit și s-a așezat pe marginea patului.

A zis: A fost convocată o adunare a bărbaților și a femeilor din Lancashire, care să-l asculte pe oratorul radical Henry Hunt. Acesta cerea ca Legea Grânelor să fie abolită, astfel încât bărbații și femeile cinstiți să poată nu doar munci, ci și mânca, și să fie semnată o petiție care să pună capăt parlamentului corupt, ai cărui membri sunt aleși prin favorizarea boiernașilor de țară și a aristocrației. Marile centre de manufactură nu sunt cu adevărat reprezentate.

Așa e, am spus, pentru că bogăția Angliei se mută de la terenurile agricole la orașe și totuși, această populație în creștere care muncește în fabrici nu are o voce proprie și nu vorbește nimeni în numele ei.

Așa e, așa e! a zis Shelley. Exact așa scrie și aici, în ziar. Și, conform relatărilor de aici (a ridicat ziarul, pentru că scrisul e foarte mărunț și vederea lui destul de slabă), la adunare s-a strâns o mulțime uriașă – peste 100 000 de oameni!

100 000! am zis.

Da, da, a răspuns el și, după spusele ziaristului, toți îmbrăcați

îngrijit, disciplinați și nici unul beat.

Și atunci, de unde-a venit provocarea? am zis.

Păi, ce să vezi, a zis Shelley, în loc să recunoască forța acestui protest, magistrații au trimis peste ei armata și, și mai rău, jandarmeria călăre, cu săbii, ca să împrăstie ceea ce ei au numit „mulțimea“, deși toate relatările spun că protestatarii erau liniștiți ca la o slujbă la biserică.

Asta e ticăloșie, am zis. Și nu din partea oamenilor adunați...

Shelley a citit atent în ziar... Cincisprezece sau douăzeci de persoane ucise. Sute rănite. Se pare că jandarmii au ales în special femeii.

Ce curaj pe ei! am spus.

Shelley a zis: Opinia publică a fost foarte revoltată din cauza felului în care au fost tratați protestatarii. Guvernul dă vina pe ei și nu-și asumă nici o răspundere în privința acțiunilor magistraților din Manchester, și nici pentru propriile lor acțiuni, care au dus la acest protest. Și totuși, protestul nu poate fi mușamalizat. Se revoltă până și pietrele!

Crezi că e începutul unei revoluții în Anglia? am spus.

Nu știu... a zis Shelley. Trebuie să mai vedem și alte știri.

Ce păcat că n-a apucat și mama să vadă asta, am spus. Cred că s-ar fi dus și ea la Manchester.

Am putea să ne întoarcem în Anglia, a zis Shelley. Ca să ne alăturăm și noi protestului.

Sunt însărcinată, am zis.

El mi-a luat mâna. Știu...

Apoi el a zis: Te rog, întoarce-te la mine, Mary. Tu ești sufletul Sufletului meu.

I-am luat mâna, atât de palidă, de subțire și de lunguiață. Mâna asta a lui, pe care o pune pe trupul meu, în părul meu, mâna asta care mă hrănea cu brânză (la care poftesc mereu când sunt gravidă), mâna cu care-și scrie poeziile. Mâna cu verigheta pe deget, care spune lumii întregi că el e soțul meu.

Dar nu te-am părăsit, am zis. (Dar nu-i adevărat.)

Putem merge la Florența, a spus el. Să o luăm de la capăt.

Mereu o luăm de la capăt, am zis. Nu lăsăm câte un copil mort în fiecare loc?

El a sărit de pe pat, și-a acoperit fața și s-a dus nervos spre fereastră. A dat în lături obloanele. Lumina a părut să se reverse prin el; spiritul lui strălucea în jur.

Încetează, Mary! Te implor! Ridică-te. Spală-te pe față. Scrie! Scribe!

S-a întors agitat la mine, mi-a luat ambele mâini în mâna lui și a îngenuncheat lângă pat. Dragostea mea, hai să plecăm la Florența. Noul nostru copil se va naște acolo.

Iarna... am zis.

Iarna... a repetat și el. (Pauză, pauză)

Apoi a zis. Dacă vine iarna, e primăvara oare mult în urmă-i?

Am făcut toate acele lucruri. M-am ridicat. Am pus slujitorii să înmoaie așternutul în apă cu sare. M-am îmbăiat. M-am așezat la biroul meu cu o carafă de vin și mi-am înmuiat penița în călimară.

Frankenstein a fost publicat în urmă cu un an în Anglia și s-a bucurat de oarecare succes. S-ar putea să mai fie reeditat. Partea ciudată e că îmi apare *chipul său* și în vise. Victor. Învingătorul fără victorie. Oare a fost o întâmplare că am scris doar despre pierdere și eșec?

Sunt cu Shelley de cinci ani. În patru dintre acești ani copiii mei – în mod categoric încununarea vieții noastre împreună – s-au născut și au murit. Oare e o pedeapsă, până la urmă, pentru felul în care am trăit? Ca excluși și străini.

Mama nu se temea să fie o exclusă. Dar tot tânjea după iubire.

Am iubire, dar nu pot găsi sensul iubirii în această lume a morții. Ce bine-ar fi de nu ar exista copii sau trupuri; doar minți care să contemple frumusețea și adevărul. Dacă n-am fi legați de trupurile noastre, n-am suferi atât. Shelley zice că i-ar plăcea să-și imprime sufletul pe o stâncă, pe un nor, sau pe altă formă a naturii neomenească și, când eram tineri, eram disperată la gândul că trupul său va dispărea, deși el încă era lângă mine. Însă acum nu văd decât fragilitatea corpurilor; aceste caravane de țesuturi și de oase.

La Peterloo, dacă fiecare om și-ar fi putut trimite doar mintea, lăsându-și trupul acasă, n-ar fi putut avea loc nici un masacru. Nu putem răni ceea ce nu există.

Închipuiește-ți, cum ar fi fost să nu existe nici un „acolo“ acolo? Dacă am fi doar spiritul pur al veșniciei, și n-am fi fost înlănțuiți de roțile morții și ale timpului?

Dacă Willmouse al meu ar fi fost doar spirit, ar fi putut să-și pornească și oprească trupul, după chef? Nici o infecție nu l-ar fi putut afecta. Corpurile noastre ar fi ca niște haine, în vreme ce mințile noastre ar alerga libere. Și atunci unde și-ar găsi moartea lăcaș, dacă nu în noi? În visele mele, copiii mei mă cheamă să vin la ei; mai e doar o cotitură pe culoarul cufundat în beznă. Și m-aș duce, de n-aș purta în mine viața asta nouă.

Puțină răbdare, și totul o să se termine.

Ultimele cuvinte ale mamei mele, pe patul ei de moarte.

La Florența, închiriem o casă frumoasă. Shelley citește *Istoria revoltelor și a războaielor civile din Anglia*, de Clarendon, și *Republica* lui Platon. Așteaptă cu nerăbdare o Republică a Angliei. Nu renunță niciodată la optimismul său – pe care altădată îl împărtășeam –, acum pare că în bătlia dintre bine și rău, răul învinge. Până și cele mai nobile eforturi ale noastre se întorc împotriva noastră. Un război care poate face munca a opt bărbați ar trebui să elibereze opt bărbați de sclavie. În loc de asta, șapte bărbați pricepuți sunt trimiși în șomaj, familiile lor sunt condamnate la foame, iar un singur bărbat priceput devine supraveghetorul necalificat al războiului de țesut. Ce sens are progresul dacă aduce avantaje unui număr restrâns de persoane, iar cei mulți suferă?

I-am spus asta lui Shelley în timp ce îmi citea cu glas tare și, sinceră să fiu, există o limită atunci când îți citește cineva, mai ales dacă nu există pic de vin în casă. Servitoarea a lăsat sticla să cadă de pe măgar. Sau a furat-o.

I-am spus soțului meu: Cei mulți, sau cei puțini?

El a ridicat privirea. S-a oprit din citit. Mary! Pentru tine m-am oprit din scris. Scriu o poezie despre Peterloo. O poezie despre

revoluție și libertate și vreau să le fie citită bărbaților și femeilor din întreaga lume, care sunt destul de curajoși să-și ceară libertatea.

Avem brânză? am zis.

Poezia mea se intitulează *Masca anarhiei*, a zis Shelley. Știi că am citit despre mine azi la bibliotecă? În *Quarterly Review*? Tocmai o primiseră din Anglia. Stăteam în secția de limbă engleză, lângă namila aia de femeie cu ochi mici, care se duce în fiecare zi la biserică, și care se uită mereu după noi la piață... Și ea citea revista...

Domnul Shelley dorește să desființeze drepturile asupra proprietății. Dacă ar fi după el, constituția ar fi abrogată, n-ar exista armată, nici marină, ne-ar dărâma bisericile, ar face ca toți oamenii să fie egali în fața legii; el nu suportă ideea de căsnicie și, prin urmare, numărul legăturilor extraconjugale ar crește în mod regretabil...

A recitat din amintire lista fărădeleșilor sale. Într-un final, a exclamat: N-aș dărâma niciodată o biserică! Eu ador bisericile. Detest doar ce se petrece înăuntrul lor.

Citește-mi poezia ta, în loc să-mi tot reciți ce-au zis alții, de frică și de invidie, am spus.

Poezia mea nu e gata, a zis el, dar tu mi-ai dat cele mai bune versuri! Vai, Mary, îți mai amintești, fiindcă eu îmi amintesc, ca un câine care zgârie disperat la ușa unei case părăsite, în care a locuit odată stăpânul lui; îți amintești vara aia la Geneva, când am scris amândoi? Tu scriai *Frankenstein* și discutam adesea până târziu în noapte. Adeseori, îți mai citeam câte o poezie nouă. Eram fericiți.

Willmouse trăia... am zis visătoare (pentru că îmi aminteam, cum aș fi putut uita?).

Eram altfel atunci? a zis. Nu mai suntem aceiași oameni?

S-a ridicat din fotoliu și m-a sărutat pe frunte.

Citește-mi... am zis.

Și el a început să citească *Masca anarhiei*. Și eu i-am ascultat glasul înălțându-se și coborând precum marea și m-am întrebat: ce se va alege de visul omenesc? Îl vom vedea sfârșind în durere și disperare? Ne vom elibera de violența acestei vieți? Vom găsi o cale

mai bună, prin cine știe ce subterfugiu al inteligenței?

*N-au decât, venind călări,
Să-și rotească pe sub zări
Iataganele – arzânde
Stele, de prăpăd flămânde.*

*Voi, stați dârzi și liniștiți,
Ca pădurea, neclintiți,
Cu priviri-ațintite
Spre dușman, nebiruite.¹⁶*

16. Shelley, *Poeme*, în românește de Petre Solomon, Editura Tineretului, 1957, pag. 79.

Shelley a tăcut, scriind cu creionul. Am să te citez, a zis, modificând versul cum am nevoie. Asta va fi strofa finală.

*Vă treziți, ca niște lei,
De ne-nfrânt veți fi, ca ei.
Sfărâmați cătușa grea
Ce în somn vă-nțepenea –
Sunteți mulți, – ei sunt câțiva!¹⁷*

17. Ibidem, pag. 81.

Suntem mulți, a zis. Mulți Shelley, multe Mary, plus spiritele noastre în alte trupuri și alte forme. Mulți sunt lângă noi cu sufletul în seara asta și la fel vom face și noi când ne vom fi terminat treaba pe pământ. Trupul ce se deteriorează și se descompune nu e sfârșitul visului omenesc.

Visul omenesc...

Creierul... e mai vast decât Cerul...

Emily Dickinson

Cutia de oțel era așezată pe masa de oțel.

Talking Heads!¹⁸ a zis Ron. Îmi place la nebunie trupa aia. *True Stories!* Ce album fantastic! Ai văzut filmul? Ți-l amintești pe tipul ăla gras care intră cântând „*I’m wearing fur pyjamas*“¹⁹? Eu sunt ăla.

18. Capete vorbitoare (engl.).

19. Am pijama de blană.

Au fost mai multe capete vorbitoare în istorie, a zis Victor. Adică în istoria imaginației umane. Unul dintre cele mai bizare îi e atribuit filozofului științelor naturii și alchimistului în timp liber Roger Bacon. La finele secolului al doisprezecelea, se pare că a făcut un cap de bronz care putea vorbi.

Și ce zicea?

Foarte puține: *Este ora. A fost ora. A trecut ora.* Apoi a explodat.

Timp irosit, dacă mă întrebi pe mine, a zis Ron. Fetele mele știu să zică mai multe – și au și certificat de siguranță Kitemark. Nu vrei să-ți explodeze scula în bucăți, nu?

*

RON! a zis Claire. Ce am stabilit în legătură cu limbajul vulgar și indecent?

Scuze, Claire, a zis Ron spăsit. Profesore, încă nu v-am făcut cunoștință – ea e Claire, noua mea parteneră de afaceri și iubirea vieții mele. Claire, dânsul e profesorul Stein. E un geniu.

Îți mulțumesc, Ron.

Am lansat în producție un nou robot numit Tovarășa Creștină. Claire a scris deja mailuri tuturor bisericilor evanghelice din SUA. Reacția lor a fost extraordinară, nu-i așa, Claire?

Ba da, așa e! a zis Claire. Pe drumul cel îngust, te poți simți foarte singur. Chiar și Isus a avut-o pe Maria Magdalena.

Dar n-aveau deja o droaie de copii când au fugit în Franța? Linia genealogică a lui Isus și a Mariei? Ca în *Codul lui Da Vinci* ? a spus Ron.

Legătura dintre ei a fost una pură, a zis Claire. Nu mai crede și tu tot ce citești la Dan Brown.

E o idee simpatică totuși, a zis Ron. Mai bine decât să mori pe cruce.

RON!

Adică, din punctul de vedere al lui Isus...

Isus a murit pentru păcatele noastre, Ron.

Știu asta, Claire. Sunt de acord cu tine. Îmi pare doar rău că n-a reușit să fugă în Franța.

Victor a zis: Există unii teologi care – ca și Dan Brown – cred că Isus a avut o altă viață, una în care a avut și copii.

Isus n-a făcut niciodată sex, a zis Claire.

Ești sigură? a spus Victor.

Absolut, a zis Claire.

Dar, Claire, a zis Ron, parcă, atunci când am discutat despre Tovarășa Creștină, am căzut de acord să lăsăm găurile din spate și din față deschise și vibrații opționale? Plus gura...

E-adevărat, a spus Claire. Cum o folosește fiecare e problema lui.

Uuf! a zis Ron. Tocmai am comandat 20 000 de roboți bisericești. Asta-mi trebuia acum, să astup 60 000 de găuri.

RON!

Scuze, Claire. Tu ești stăpâna sufletului meu, dar afacerile sunt afaceri. Hei, profesore! Ai pe cineva la Vatican?

Mă tem că nu, Ron. În afară de-asta, parcă nu erai interesat să faci robo-băieți?

Păi nu eram, dar asta din cauză ca e greu să-i faci să se împingă ca lumea. Țștia la care mă gândesc acum nu sunt pentru dame. Sunt roboți bisericești. Pentru cler. Atâta timp cât gaura curului e destul de adâncă...

RON!!!!

Am discutat asta, scumpa mea, a zis Ron. Am căzut de acord că va fi de mare ajutor unor tineri vulnerabili.

Zic doar că nu-mi plac să vorbești despre asta cu cineva pe care abia l-am cunoscut, a zis Claire.

Ei, poți să-i spui orice profesorului, a zis Ron. E om de știință.

Ce-ar fi să bem un ceai? a zis Victor. Și pe urmă plec la capul meu.

E un pic ciudat, a zis Ron. Un cap într-un termos, pe masă. Dar adevărul e că tot locul ăsta e cam ciudat.

Ne aflam toți patru în tuneluri. În dimineața asta, curentul electric făcea figuri – explozii de lumină albă sacadată venind dinspre neoele lungi suspendate, apoi bâzâitul ca de insectă al penei de moment și alternanța acum e curent, acum nu e și ne-am aflat o fracțiune de secundă în întuneric, o fracțiune de secundă scăldați într-o lumină ca de peșteră care părea să ne supravegheze, și nu să ne lumineze.

Claire se uita la două generatoare uriașe, de mărimea unor motoare cu aburi. De ce se numesc Jane și Marilyn? a întrebat.

Bărbații care lucrau aici în timpul Războiului Rece le-au numit așa după Marilyn Monroe și Jane Russell, a zis Victor. Dacă te plimbi pe aici ai să vezi câteva afișe decolorate ale unor vedete de film din anii 1950.

Aveau niște corpuri incredibile pe vremea aia, a zis Ron. Totul a luat-o razna odată cu Twiggy. Eu dau vina pe pâinea crocantă.

Cam ai dreptate, Ron, a spus Victor. Schimbările de dietă sunt de vină pentru aproape toate lucrurile. Va fi interesant de văzut ce cale de a se distruge singure vor găsi formele de viață non-biologice. N-o să fie zahărul, alcoolul sau drogurile.

Parcă ziceai că IA o să fie perfectă? a zis Ron.

Cine știe? a zis Victor. Ce-au creat vreodată oamenii care să fie perfect? Pornim la drum cu cele mai bune intenții...

Vorbești altfel decât de obicei, Victor. Nu e discursul tău de conferință TED.

Victor a ridicat din umeri. O să aflăm. În orice caz, poate fi mai rău decât să fii om? Am citit azi că, din 1970 și până azi, oamenii au ras de pe fața pământului șaizeci la sută dintre animalele sălbatice. În Brazilia avem un dictator care pozează în președinte ales democratic, care a dat voie ca pădurea amazoniană să fie exploatată comercial. Oamenii chiar nu au șanse mai mari decât IA. E prea târziu pentru orice altceva.

Și tipul din cutie? a zis Ron. Nu e prea târziu pentru el?

Cutia de oțel stătea pe masa de oțel, ca o ultimă probă de la o emisiune TV. *Deschide cutia, Victor.*

Am ceva pentru Jack, dacă reușesc. Vreți să vedeți?

Victor a dispărut într-una dintre anticamerele lui. Camere în care eu nu fusesem invitat niciodată. Camere ca din locuința lui Barbă-Albastră. Una dintre ele va avea cea mai scundă ușă, cu cheia însângărată. Dar care anume?

Victor s-a întors cu ceva care arăta ca o încrucișare între o păpușă și un robot. Baza cilindrică avea roțițe. Deasupra se afla un trup cu brațe și cap. Întreaga chestie avea vreo șazeci și ceva de centimetri înălțime.

Jack era un om scund, a zis Victor. Cred că i-ar plăcea asta. E noul lui corp.

Îi bagi creierul în chestia asta? a spus Ron. Zici că-i o jucărie pentru copii.

Nu creierul. Creierul lui e un computer organic. N-o să-mi mai trebuiască după ce-i descarc conținutul. Creierul lui e ambalaj. Gândește-te la tine ca la o bază de date, Ron. Datele tale pot fi stocate pe mai multe tipuri de suporturi. În momentul ăsta, sunt stocate într-un mega seif de carne.

Mersi, a zis Ron.

Ce vreau eu e să-l fac pe Jack să se poată mișca. Una dintre provocările descărcării unui creier uman este șocul pe care-l va trăi când nu va mai avea trup. Ne știm doar cu trup.

Nu pricep, a spus Ron.

Gândește-te așa, a zis Victor. Ți-a venit momentul să mori. Corpul tău e la pământ fizic. Eu îți descarc toate datele – suma a tot ceea ce ești tu – și acum tu ești un folder de pe computerul meu pe care scrie RON LORD.

N-o să-mi placă, a zis Ron.

O să-ți placă mai mult decât să fii mort, a spus Victor.

Eu n-o să știu că sunt mort, a zis Ron.

Fii atent. Odată ce devii date informatice, te poți descărca într-o varietate de forme. Un corp din carbon îți va permite toată independența de care te bucurai odată, dar la putere și viteză mult

sporite și fără teama de a te răni. Dacă-ți cade un picior, îți punem altul. Dacă preferi să ai aripi, îți putem pune o carcasă ultra-ușoară și poți să zbori.

Așa, a zis Victor, vreți să vă puneți echipamentul de protecție și să veniți cu mine? E frig în camera de alături. Da. Am să deschid cutia.

Arătăm ca niște măcelari într-o cameră frigorifică. Măști, ochelari de protecție, mănuși, material izolan.

Îl urmăresc pe Victor pe un culoar. De ce se leagănă luminile de aici, de parc-ar fi cătușele unui nebun? Ce-i aici, balamucul nostru privat? Ascuns, tainic, ilegal, adăpostind ceea ce n-ar trebui să cunoaștem?

Victor pare să-mi citească gândurile.

A zis: Nu vă alarmați dacă vi se face ușor greață. E ca și cum ne-am afla pe un submarin. Orașul de deasupra noastră se mișcă și se leagănă și noi simțim asta. Aerul și electricitatea noastră depind de generatoare și de ventilatoare. E un sistem care face posibilă viața sub pământ.

Sunt acoperită de praf, a zis Claire.

De la vibrații, îmi pare rău, a zis Victor.

A explorat cineva vreodată tot spațiul ăsta? a zis Ron.

Nu, a spus Victor. Nimeni n-o poate face. E plin de fundături și blocaje, de cotituri ce nu duc nicăieri. Buncăre, pasaje, drumuri cât tot Manchesterul.

Victor a deschis o ușă. Ne-a izbit un val intens de frig. Am intrat.

Ne aflăm într-o încăpere ce ne-a apărut în fața ochilor și imediat a dispărut în propria-i pâclă înghețată. Acum abia dacă ne zăream unii pe alții, ca pe niște străini, ca pe niște paznici. Apoi am dispărut din raza vizuală a celorlalți, ca niște morți. Lângă un perete se aflau mai multe mese sudate între ele, cu echipamente.

Pune jos cutia, te rog, a zis Victor.

Ron a pus-o jos.

Foarte bine, a zis Victor. Cum zic budiștii: trecutul e trecut. Viața e acum.

Victor a început să deșurubeze capacul cutiei. În timp ce lucra,

vorbea. Ar fi putut fi o demonstrație obișnuită dintr-un laborator obișnuit de oriunde din lume. O șurubelniță obișnuită. O explicație obișnuită.

Victor a zis: Un creier de bebeluș are circa 100 de milioane de neuroni. Fiecare neuron e conectat cu circa alți 10 000 de neuroni. Treaba pe care o fac ei e simplă – și spectaculoasă. Informațiile de absolut toate felurile sunt transmise de neuron sub forma unei serii de impulsuri electrice care sunt receptate de niște extensii ale celulelor, în formă de încrengături. Aceste mici încrengături se numesc dendrite. Însă creierul nu e de sine stătător. Știți ce se spune – neuronii care lucrează împreună fac casă bună împreună? Creierul e o mașină care construiește tipare. Ceea ce sperăm e ca într-o zi să reușim să extragem și să recuperăm aceste tipare.

Apoi a deschis husa căptușită ce proteja capul.

Cu greu ne-a venit să credem ce vedeam. Era ca și cum am fi dat peste un mormânt din Antarctica. Ca și cum l-am fi găsit pe Scott în cortul său. Ca și cum am fi dat peste trupul suspendat al unei alte lumi.

Chipul îi era scofâlcit. Părul, uscat. Mustața zbârlită – fiecare suviță în altă direcție. Buzele îi erau căzute înăuntru și invizibile. Căpățâna din fața noastră părea un cap de ceară. Ochii îi erau închiși.

În jurul capului se învâртеau vapori de azot. El – el? – era ca un obiect convocat în cadrul unei ședințe de spiritism, palid ca moartea și imposibil de descifrat. Avea să vorbească, oare?

Salut, Jack, a zis Victor în șoaptă. A întins mâna înmănușată și a atins capul cu blândețe. *Mi-a fost dor de tine.*

S-a întors către noi. Îmi face o deosebită plăcere să vi-l prezint pe prietenul și mentorul meu: I.J. Good.

Hampstead, Londra, 1928

Isadore! Lasă gătelul și adu-mi geasul.

Da, tată.

Tatăl lui stătea la banca de lucru, în cămașă și vestă, cu lupa la ochi în timp ce se apleca deasupra unei hârtii pe care erau împrăștiate roțițe minuscule și diamante și mai mici. Carcasa de aur a ceasului era deschisă și goală.

În două ceasuri e Șabatul, Isadore.

Da, tată.

Tu-te la iaz, frei să de tuci la iaz? Tu-te!

L-ai reparat, tată?

Tatăl lui a arătat cu mâna spre un sertar de lemn, de sub banca de lemn.

Isadore a scos ceasul Hansa-Brandenburg. Era prea mic să își amintească războiul. Se născuse în 1919, anul de după sfârșitul războiului. Un ofițer pe nume Graves îi dăduse tatălui său jucăria nemțească de tablă, drept plată pentru că îi reparase ceasul. Hidroavionul avea cam treizeci și ceva de centimetri lungime și putea traversa tot iazul Whitestone. Când îl avea la el, ceilalți băieți se jucau cu el. Caii de la căruțele de la fabrica de bere își răcoreau picioarele puternice în apa de la malul lui. Unii dintre ceilalți băieți se aflau și ei acolo, cu o minge de fotbal.

Hei! Iuda!

Îl strigau Iuda.

El și-a îndesat ochelarii cu sârmă în buzunarul de la jachetă. Șosetele i se lăsaseră în jos de la alergat. Era mic pentru vârsta lui, dar mai deștept decât toți la un loc.

Matematica, Isadore, matematica! Tatăl său făcea modele din diamante, așa cum YHWH făcuse stelele.

Nu credea în Dumnezeu.

A răsucit cheița jucăriei Hansa-Brandenburg și, așezat pe vine, a lăsat-o să plutească pe apa iazului.

A izbucnit o bătaie. Când hidroavionul a ajuns de cealaltă parte a iazului, unul dintre băieți l-a înhățat. L-a ridicat deasupra capului, râzând la Isadore. *Jidan împuțit!* Apoi a aruncat jucăria de tablă cât a

putut de departe în iaz. Nemaifiind întoarsă cu cheița, aceasta s-a bălăngănit, fără țință. Isadore n-a avut de ales, așa că a intrat în apă s-o scoată. Și-a scos șosetele și pantofii și a intrat în apă tremurând, cu ei în mână. Apa i-a trecut de genunchi și a început să-i ude bermudele groase. Ceata de băieți râdea.

Nu te uita în urmă, Isadore, nu te uita în urmă. Repetă în minte. Repetă în minte. Mama lui îi zisese: Nu te uita în urmă.

Nu avea să se transforme într-un stâlp de sare, precum nevasta lui Lot din Biblie. Ea se uitase în urmă. Și celălalt se uitase în urmă – grecul, Orfeu.

Nu s-a uitat în urmă; a înșfăcat hidravionul de tablă și a pornit cu pași greoi spre partea opusă a iazului, unde stăteau căruțașii cu caii lor, fumându-și pipele. Nici unul nu i-a vorbit.

S-a dus acasă fără grabă. Îi plăceau casele înalte presărate pe deal. Pavajul de piatră sub picioare. Copacii uriași deasupra capului său.

Soarele apunea. Lumină slabă și miros de cărbune. Mama lui aprinsese lumânarea de Șabat. Tatăl său își pusese kipa și stătea în picioare, așteptându-l pe Isadore, care a rămas așa, în bermudele ude, și-a pus ochelarii de sârmă și au recitat împreună Kadișul.

Era mai bun la matematică decât oricare dintre ceilalți băieți de la școală. Intrase la Cambridge. Cu ușurință. Acum nu mai era Isadore Jacob Gudak, evreul polonez. Acum era I.J. Good și prietenii lui îl strigau Jack.

În 1938, anul în care a absolvit Jesus College de la Cambridge, Hitler a anexat Austria și Sigmund Freud a venit să locuiască la Hampstead. Nu era un moment prielnic pentru evrei.

Dar în 1941 Good a fost invitat să lucreze la Bletchley Park. Baraca 8. Alan Turing era supraveghetorul lui. Good a fost adus ca să lucreze la decriptarea navală. Echipa lui Turing spărsese deja codul Enigma pentru operațiunile aeriene și terestre, însă marina germană era mai pricepută la protejarea datelor transmise pe frecvențe radio. Le lua zile întregi să descifreze semnalele, ceea ce-i făcea inutili din punct de vedere operativ.

Trezește-te, tâmpitule!

Turing îl scutura de umăr. Cravata de lână a lui Turing îl tot lovea

pe Good peste nas.

Ești bolnav?

Nu, nu sunt bolnav! Sunt obosit!

Ești schimbul de noapte.

Nu-i nimig de schimbat. Mai bine dorm!

Restul băieților sunt treji, dar tu dormi?

Nu dorm! M-ai trezit pe jumătate!

Câteodată, doar câteodată, vorbea ca tatăl lui, dar în general nu avea accent.

Era un început prost, dar Jack Good muncea mai eficient când visa. Acum visa despre jucăria Hansa-Brandenburg și iazul Whitestone.

Kenngruppenbuch.

Telefoniștii nemți adăugau în mod limpede trigramele litere care nu însemnau nimic. Aceste litere erau oare întâmplătoare, sau ele sugerau alte litere? A studiat atent unele dintre mesajele deja descifrate – da, era clar că exista un tipar ... nemții foloseau anumite setări.

I-a spus acest lucru lui Turing... care a reînceput să discute cu el.

Și mai târziu – într-o noapte, când terminase treaba și luminile erau stinse, se uita în gol la un mesaj ce nu putuse fi decodificat – mașina Enigma era setată pe modulul Offizier.

Are ochii grei acum, soarele a asfințit și aude vocea tatălui său, simte mirosul de găluște și varză și doarme, întorcându-se în timp, învărtindu-se ca un titirez pe sfoară, șosetele căzute, alergând în josul dealului, sau poate în susul lui, către iazul ce arată ca luna și ridică privirea spre lună și luna e plină și toate stelele sunt ca niște diamante și tatăl său repară un ceas și mama lui zice *Nu te uita înapoi* și băieții rânjesc, și el vede că ordinea a fost inversată.

Ordinea a fost inversată.

Dimineață, inversează ordinea, atât a cifrului de variație cât și a cifrului special al mașinii Enigma. A spart codul.

Arată ca un călător în timp, a zis Claire.

Călător în timp, a spus Victor. Expresia asta a fost folosită pentru prima oară în 1959.

Știi atât de multe, a zis Claire. Spune-mi, ești căsătorit?

Sunt prea ocupat, a spus Victor.

Despre asta-i vorba? am zis.

Mă întorsesem în cameră cu o tavă cu cafea și sendvișuri cu pâine prăjită, de la Caffè Nero. Chiar și oamenii de știință demenți trebuie să mănânce.

Ai adus o cafea în plus? a zis Victor.

Nu. De ce?

Se pare că avem un musafir neinvitat.

Victor a aprins monitorul. Pe scări cobora cu o lanternă, ca o figurantă dintr-un film de Hitchcock, Polly D.

Fir-ar să fie! am zis. Cum a intrat?

A urmărit-o pe doamna cu ceaiul, a zis Victor, adică pe tine. Mergem s-o întâmpinăm?

Victor a apăsât pe mai multe întrerupătoare de bachelită, care aduceau cu panoul electric dintr-un film cu *Frankenstein*. Întregul spațiu a fost inundat de lumină și o sirenă gen *Războiul lumilor* a sfâșiat liniștea buncărului nostru de beton.

Dumnezeule, profesore! a zis Ron. Am aparatul auditiv în ureche!

Victor a dat ușa larg de perete. Ar fi trebuit să poarte halat alb.

Domnișoară D! Ce surpriză. Nu tocmai una plăcută, dar totuși surpriză.

Ușa era deschisă, a zis Polly.

Așa că ai intrat.

Ce faceți aici jos?

Nu, nu, a zis Victor. Ce faci DUMNEATA aici jos?

Am câteva întrebări, a început Polly, dar Victor a ridicat o mână.

Mă tem că va trebui să te dezamănesc, domnișoară D. Nu există nici o superintelență artificială ascunsă aici, în subteran. Nici o armată de roboți programată să ia cu asalt Marea Britanie. Nu sunt Doctor Strangelove. Marele salt înainte – atunci când va veni – se va petrece în America sau în China. Încearcă, dacă vrei, să te strecuri în Clădirea Facebook numărul 8 sau să spargi serverele de la Neuralink-ul lui Elon Musk – dar nu-ți irosi timpul în Manchester, unde a început totul. Englezii n-au resurse pentru etapa următoare.

Ăsta-i un cap...

Replicarea creierului? Asta te interesează? Atunci du-te și discută cu Nick Bostrom de la Institutul Viitorul Omenirii de la Oxford. E un tip interesant.

Ai de gând să readuci la viață un creier congelat, așa-i?

Victor a ridicat din umeri.

Mi-ar plăcea să scriu despre asta!

Sigur că ți-ar plăcea. Tuturor ne-ar plăcea. Savantul nebun, în halat alb. Tunelurile secrete. Capul vitrificat readus la viață.

Scuzați-mă, a zis Claire. Nu vă știu de undeva?

Cele două femei s-au privit.

O, Doamne! a spus Polly. Vibratoarele inteligente!

Ai fost una dintre fătucile de la expoziție? a zis Ron. Târgul de sex?

Te rog să nu ma faci fătucă, a zis Polly.

Scuze, pisi, ce prezentai? Arăți ca un manechin.

Nu sunt manechin, a zis Polly. (Vedeam clar că nu o deranjează c-a fost luată drept manechin.)

Mă rog, în fine, a zis Ron, ai fost acolo și pot să-ți spun că lucrurile au avansat foarte mult de atunci – profesorul și cu mine facem afaceri împreună, Claire e noul meu director executiv – și, a, era să uit, am hotărât să cumpărăm Țara Galilor.

Poftim? Toată Țara Galilor? am zis.

Da! Ideea e să prezentăm Țara Galilor drept prima țară total integrată. Om și robot.

Țara Galilor a votat pro-Brexit, am zis. Țara Galilor pentru galezi, ai uitat? Ce te face să crezi că Țara Prazului își va dori să fie o țară multicultural robotizată?

Asta-i marea frumusețe! a zis Ron. Roboții vor fi galezi, nu străini. O să-i construim pe toți în Cardiff și o să aibă accent galez.

Frumos, a zis Claire.

Și rezolvăm și orice rasism! a zis Ron. Rezolvăm și Brexitul. O să punem roboții să culeagă broccoli și să măture străzile și să muncească în spitale, dar toți or să fie galezi. E un model pentru o lume nouă.

În mod sigur e ceva inovator, a spus Victor. Am putea vinde ideea și în Ungaria și Brazilia. Sau lui Trump. Fără roboți mexicani.

O super-idee! a zis Polly. Ați dori să dați un interviu pentru *Vanity Fair*?

E o revistă de machiaj? a zis Ron.

Cu mare plăcere! a spus Claire.

Chestia asta o să devină virală, a zis Polly. Și-a scos iPhone-ul.

Știe cineva că ești aici? a întrebat Victor.

Dumnezeule, nu! Toate astea sunt subiectele mele exclusive. *Roboți pentru Brexit. Capete vorbitoare.* Hai să facem o poză – uite, chiar aici, sub lumina asta dementă care se bălăngăne.

Polly s-a dat în spate și a ridicat telefonul. Într-o clipă, Victor a și ajuns în spatele ei, cu iPhone-ul ei în mână.

CE FACI? Dă-mi-l înapoi!

E proprietate privată, a zis Victor. Nu e voie cu telefoane.

E o încălcare a drepturilor umane! a zis Claire.

iPhone-ul nu e un drept uman, a spus Victor mai blând. Dreptul la intimitate e.

A, da? a zis Polly. Cu asta scapă mereu cei ca tine, nu-i așa? Invocați dreptul la intimitate. În spatele ușilor închise. Contracte de confidențialitate.

Ai încălcat o proprietate privată, a zis Victor. Când pleci, am să-ți dau înapoi telefonul. Apropo, s-ar putea să te intereseze faptul că în 1986, anul în care te-ai născut...

De unde știi când m-am născut eu??

Nu ești singura care vrea să știe cu cine are de-a face, a zis Victor.

Ce se petrece aici? a spus Claire.

În 1986, a continuat Victor, cel mai impresionant și mai rapid computer al lumii era supercomputerul Cray, mare cât o cameră. Smartphone-ul ăsta e mai puternic decât el. Asta înseamnă progresul!

A ridicat telefonul deasupra capului. Polly a sărit să-l ia și a căzut pe spate. Ai luat-o complet razna! a zis.

Așa zic și eu! a spus Claire.

Doamnelor! a zis Ron, ridicându-și mâinile micuțe și durdulii. Hai să nu ne certăm înainte să fi apucat măcar să ne cunoaștem. Sunt de acord cu profesorul. E laboratorul lui, sunt regulile lui. Polly! Nu te-a invitat nimeni aici. Dar ai venit. Așa că poartă-te cum se cuvine.

Mulțumesc, Ron, a zis Victor. Polly, dacă tot te interesează atât de

tare – vino să-l vezi și tu pe Jack.

Am rămas cu toții înșirați în anticameră, mijind ochii prin sticla securizată, ca în bobinele alea zgâriate de filme vechi în care oamenii se uită la execuția unui condamnat la moarte. Doar că noi se uitam la o readucere la viață – la asta ne uitam? Sau nu?

Dacă vom reuși să reproducem creierul, a zis Victor, creierul descărcat ar putea funcționa la diferite viteze de operare – mult mai repede decât al nostru sau mult mai lent, depinde de sarcina pe care o are de făcut.

O să meargă? a zis Claire.

Dacă merge, asta va bloca temporar întreg sistemul de stocare în cloud al Marii Britanii, a zis Victor. Și probabil va cauza și o pană de curent. Creierul e uriaș. Are o capacitate de circa 2.5 petabiți. Un petabit are un milion de gigabiți. Un gigabit are cam 650 de pagini web sau cinci ore de vizionare pe YouTube. Telefonul tău are probabil 128 de GB de memorie. Prin comparație, un petabit și jumătate poate stoca 10 miliarde de fotografii de pe Facebook.

Toate astea intră într-un singur creier? a zis Ron.

Da.

Chiar și în al meu?

Chiar și în al tău.

Dumnezeule! a spus Polly. iHead-ul ăsta e cea mai oribilă chestie pe care am văzut-o vreodată.

iHead?

Mă rog, tu cum îi spui?

Eu îi spun Jack, a zis Victor.

Nu pot să mă uit, a zis Polly.

Parcă erai o Apărătoare a adevărului, și nu o Mimosă, a spus Victor. Există pe lume lucruri și mai greu de privit decât un cap retezat.

Am o fabrică întreagă de capete, a zis Ron. În ianuarie, la reduceri, oferim un cap de rezervă la juma' de preț, la fiecare robot cumpărat cu preț întreg. Așa cum scrie pe site-ul nostru – două capete sunt mai bune decât unul.

Mă surprinde faptul că clienții tăi siniștri chiar vor capete, a zis

Polly. Poate că nici nu vor, având în vedere cât de des le smulg din țâțâni! Profesore Stein! Cât mai durează până când un laborator genetic de sociopați care urăsc femeile și se laudă între ei cu ce scule au va inventa și femeii fără cap? Femeile n-au nevoie de cap ca să gătească și să facă curat. Plus că n-ar mai avea nevoie să țină regim și nici n-ar mai vorbi.

Eu sunt feminist, a zis Victor. Prefer femeile cu cap.

Hai, că m-ai spart! a spus Polly. Deci la asta se rezumă totul? Asta-i concesia pe care o faci, ca feminist? Ca femeile să-și păstreze propriile capete?

E clar, ai ce ai cu mine, a zis Victor.

Eu unul prefer ca femeia să aibă cap, a zis Ron, serios. Sunt de acord că femeile vorbesc întruna, dar fără cap, fără gură... Și bărbaiilor le place să-și bage...

RON!!!

Scuze, Claire... Scuze.

Ca să revenim rapid la interesanta istorie a capetelor retezate, a zis Victor, există o legendă cum că toate acele căpățâni decapitate ale tâlharilor înfipite în țepușe pe tot Podul Londrei aveau puteri oraculare. Când trecea pe lângă ele pe cal, capul călărețului se afla suficient de aproape de gâtul retezat și de bărbia căzută. Ochii le erau lăsați deschiși și aveau o privire sălbatică. Se credea că dacă cel care voia să întrebe ceva se tăia la degetul mare și lăsa câteva picături de sânge să-i picure în gură, căpățâna vorbea.

Și ce spunea? am spus.

Adevărul, bănuiesc, a zis Victor. Capetele care și vorbesc pot fi foarte folositoare. În legendele nordice, Odin are cu el căpățâna retezată a lui Mimir. Aceasta îi oferă sfaturi tactice în bătălie și poate prevedea viitorul.

În cel de-al optulea cerc al Infernului, poetul Dante se conversează cu căpățâna tăiată a lui Betran de Born.

În legenda lui Gawain, capul retezat al Cavalerului Verde poartă cu acesta o conversație tranșantă și înspăimântătoare.

Totuși, preferatele mele sunt o anume specie de sfinți, cunoscuți drept cefalofori. Ei își poartă în mâini propriul cap – ca și cum ar duce un bagaj de mână.

Victor, iartă-mă că-ți întrerup firul narativ, dar un creier nu poate

supraviețui fără să fie irigat cu sânge sau oxigen. Dacă nu mai e irigat vreme de zece minute, daunele sunt ireversibile. De-aia moare creierul atunci când se oprește inima.

Vai, doctore Shelley! Mereu iei totul atât de rațional. Transplanturile de inimă nu erau posibile în urmă cu cincizeci de ani. Peste alți cincizeci de ani, transplantul de creier va fi cât se poate de normal.

Și ce va rezolva?

Cum adică? Ce să rezolve?

Pentru rasa umană. Vorbesc despre toate păcatele, vanitățile, cretinismele, prejudecățile, cruzimile noastre. Chiar vrei să crezi oameni la puterea X, supraoameni, oameni al căror creier să trăiască o nouă viață, oameni veșnici, cu toate porcăriile pe care le aducem cu noi? Moral și spiritual, abia ne târâm afară din mare, pe uscat. Încă nu suntem gata pentru viitorul pe care-l dorești.

Dar am fost vreodată gata? a zis Victor. Progresul este o serie de accidente, de greșeli făcute în pripă, cu consecințe neprevăzute. Și ce? Nici unul dintre noi nu știe ce se va întâmpla cu el când plecăm dimineața de acasă. Pur și simplu plecăm.

Trebuie să fii mereu pe fază, a zis Ron. Haha.

Vrei te rog să taci? am spus.

Nu, nu vreau să tac, Bloody Mary, a zis Ron. Ce vreau eu să știu e asta, ce se întâmplă dacă iHead-ul ăsta, sau bucata asta de Jack revine la viață?

O să iau Premiul Pulitzer, a spus Polly.

Victor a zis: Dacă reușesc să readuc la viață măcar o părticică din creierul lui Jack, următorul pas va fi să reușesc să găsesc persoane în viață care să accepte să devină pionieri ai acestui experiment.

Adică să riște să moară?

Pentru viața veșnică? a zis Victor. Tu n-ai face asta?

Nu! Eu nu-mi doresc viață veșnică, am spus. Mi-a dat destule bătăi de cap cea de până acum.

N-ai pic de ambiție, a zis Victor. Sau poate curajul e ceea ce-ți lipsește.

Poate că pur și simplu nu-mi doresc să fiu post-uman.

Ron a zis: Să zicem că eu sunt de acord și tu îmi scanezi creierul – probabil nici nu ți-ar lua așa de mult timp – și gata, m-ai scanat. Ce-am să fac toată ziua?

Să faci? a spus Victor.

Da, sunt o mulțime de oameni ca mine care nu trăiesc în mintea lor, fiindcă acolo nu se petrec cine știe ce lucruri. Dacă aș fi doar creier, m-aș simți îngrozitor.

Dacă te vei afla în starea de grație, a zis Claire, n-o să ai corp.

Altceva voiam eu să zic, a spus Ron. Dumnezeu o să-mi dea ceva de făcut, nu? Dacă o să fiu în starea de grație, n-o să duc dorul sendvișurilor de dimineață, cu șuncă, băilor fierbinți, labei de dimineață și...

RON!!!!

Scuze, Claire. Vreau doar ca profesorul să-mi înțeleagă punctul de vedere.

Îi înțeleg punctul de vedere, Victor, am zis. Ce-o să se întâmple cu toate mințile alea lipsite de consistență? O să fie descărcate în fiecare vacanță de vară în formă de oameni, ca să bage în ei până nu mai pot mâncare chinezească și să se fută unii pe alții până nu mai știu de ei? Fiindcă acele minți își vor aminti de trupurile lor. De ce presupui că n-o să le ducem dorul?

Ție ți-e dor de celălalt corp al tău? a zis Victor.

Nu, fiindcă nu mi-l simțeam ca fiind al meu. Țăsta e corpul meu și aș vrea să mi-l păstrez.

Așa cum e acum? Sau bătrân și șubred?

Cum e acum, evident.

Asta este problema, a zis Victor. Nu putem trăi la infinit în formă umană pe pământ și singurul mod în care ne putem gândi serios la colonizarea spațiului e renunțând la forma umană. Odată eliberați de aceste trupuri, putem rezista la orice atmosferă, orice temperatură, putem sta fără mâncare și apă și putem străbate orice distanțe, dacă avem o sursă suficientă de energie.

În orice caz, șansa oamenilor de a trăi, tineri și frumoși, pentru totdeauna va fi accesibilă contra cost doar unui număr foarte restrâns – îmi închipui că după vreo câteva sute de ani aceștia se vor plictisi,

captivi ai propriei lor libertăți.

Tânăr și frumos e un ideal pentru staruri rock și poeți. Sufletele sălbatice au bunul-simț de a muri înainte de a fi prea târziu.

Tot ce-n el e pământean,
Negreșit se primenește.²⁰

20. Replică ce-i aparține lui Ariel, în *Furtuna* de William Shakespeare, actul I, scena 2, trad. de Leon Levițchi, în *Opere complete*, vol. 8, Ed. Univers, 1990, pag. 363.

Mai avem o zi de mers până la Pisa – însă nici dacă am fi fost aruncați de furtună pe o insulă din Mările Sudului nu ne-am fi putut simți mai departe de civilizație și confort.

San Terenzo. Femeile merg desculțe. Copiii stau flămânzi. Cel mai apropiat oraș e Lerici, la care ajungi doar cu barca. Cea mai apropiată prăvălie e la aproape cinci kilometri. Și apoi e casa... casa asta îngrozitoare – cinci arcade cu fața spre golf. Parterul e inundat de nisip și de alge, năvoade și scule de pescuit. Etajul de sus e mult prea cavernos. Odăile alăturate sunt prea înghesuie. Casa Magni. Vila asta tragică, cu fațada palidă.

Shelley o adoră.

Iată-mă, indiferentă la viață și însărcinată în trei luni – din nou. Cu ce? O altă moarte? Cel de Sus știe, am pariat mereu pe viață. Nu-i așa? Am plecat în lume cu el, l-am iubit, i-am adus pe lume copiii. Oricare ar fi fost întrebarea: Vrei? Ești de acord? Poți? Îndrăznești? Cu mine? Răspunsul meu a fost mereu *Da*.

Lumea îi pedepsește diferit pe bărbați și pe femei. Oriunde s-ar duce Byron și Shelley, scandalul îi urmează, dar ei rămân bărbați. Nu sunt considerați hiene în jupoane fiindcă trăiesc așa cum doresc. Nu li se spune ne-oameni fiindcă iubesc pe cine vor. Nu sunt lăsați neprotejați și lefteri când o femeie de-a lor îi părăsește fără să stea vreun pic pe gânduri. (Ce femeie părăsește pe cineva fără să stea pe gânduri? Nici măcar cea mai plină de fiere sau cea mai crud asuprită.)

Claire e aici cu noi. Are o fată cu Byron. A rămas gravidă în vara umedă și fierbinte când s-a născut Frankenstein. Byron i-a luat copilul și a lăsat-o să moară într-o mănăstire. O mănăstire! Ce-are Byron de-a face cu mănăstirile? Ce drept are să ia copilul de la mama lui? Toate drepturile. Așa e legea. Copilul e proprietatea tatălui. Înălțimea sa, Lordul, respectă legea când îi e de folos.

Așa fac toți. Revoluționarii și radicalii, până când vine vorba de proprietate – și aici intră și femeile și copiii. Până când vine vorba de ceva care îi afectează personal. Orice îi inoportunează. Dumnezeu! Infidelitățile, nepăsarea, indiferența lor. Dumnezeule mare! Nepăsarea poezilor.

Mama o cunoștea – însă tot îl iubea.

Câți „mari“ artiști? Câte femei moarte/nebune/aruncate la coș/uite/învinovățite și distruse?

Credeam că Shelley e altfel. Susținea Libertatea dragostei. Viața liberă. Liberă pentru el, da, căci prețul eu l-am plătit. Și Harriet la fel – fosta lui nevastă. Ea a plătit prețul. S-a omorât. Nu e vina mea. Femeile dau mereu vina una pe alta. E un renghi pe care ni-l joacă mereu bărbații. *Cherchez l'homme*.

Mama mea... oare ce-ar zice mama dacă aș putea s-o readuc la viață? Inima unei femei. Cum e? Mintea unei femei? Cum e? Suntem altfel clădiți, oare, din cap până-n picioare? Sau diferența asta nu e decât obișnuință și putere? Și dacă bărbații și femeile ar fi egali în toate privințele, cum ar suporta femeile pierderea copiilor lor? Oare m-ar dura mai puțin dacă aș purta pantaloni bufanți și aș călări și aș închide ușa biroului în urma mea și aș fuma și aș bea și aș preacurvi?

Shelley nu se duce la curve. Nu. El se îndrăgostește de fiecare nou vis feminin care pare să-i ofere libertatea. Petrece timp cu mine, dar și pleacă. Iar eu accept. Și mă îndepărtez de el. Și fiecare nou prunc ce ne moare face să-mi fie tot mai greu să mă apropiu iar de el. Și chiar și acum, când îi port copilul, îmi feresc ochii și îmbrățișarea mea e rece. Avem odăi separate. Îl aud noaptea furișându-se pe hol, pășind tiptil spre camera lui Jane, ca un câine chemat de stăpân. Oare ei îi place trupul lui alb și subțire, ce se mișcă de parc-ar fi venit din altă lume?

Azi-dimineață m-am privit atent în oglindă, goală, și sunt încă frumoasă. Mâna îmi șovăie peste sân. Azi-noapte m-am gândit să mă duc la el. M-am dus. Patul îi era gol.

În fiecare dimineață pleacă de-acasă. Îi lasă în urmă pe copiii ce plâng și pe noii slujitori și se duce să se joace cu noua lui barcă – luând-o pe noua lui „prietenă“ cu el. Și totuși, Jane Williamson e și prietena mea. Copiii ei aleargă zgomotoși peste tot. Încerc să lucrez.

L-am rugat să fie de acord să ne întoarcem la Pisa. Mulțimi, piețe, biserici, râul, vin bun în burdufuri de piele, biblioteca de împrumut, cafea și biscuiți dulci în piața cu tarabe înșirate, care vând carne și pâine și țesături. Avem și prieteni din Anglia acolo.

Distracții.

El refuză. Mary... zice... Altă aventură, ești sigură?

El vrea să meargă cu barca cea nouă. E ca o vrăjitoare, zice el. Probabil îi face mereu farmece. Odinioară îi aduceam încântare. Dar azi nu mai e așa.

Aș vrea să-mi rup lanțurile și să plec din temnița asta.

În dimineața zilei de 1 iulie 1822, Shelley a plecat cu barca sa, Ariel, în vizită la Byron. Avea un exemplar din poeziile lui Keats băgat în pantalonii săi preferați de nankin. A ajuns cu bine și i-a scris lui Mary că se întoarce într-o săptămână. Nu s-a mai întors.

Se pare că în Golful Spezia a izbucnit o furtună. Barca lui Shelley, cu catargele ei foarte grele, s-a răsturnat. Shelley nu învățase niciodată să înoate.

Trupul său a fost găsit câteva zile mai târziu, adus de valuri la mal și deja descompus, cu volumul de Keats încă în buzunar. Avea douăzeci și nouă de ani.

Oficialitățile italiene au insistat ca trupurile să fie lăsate pe plajă, acolo unde au fost găsite și acoperite cu var, pentru prevenirea infecției. Voiam ca Shelley să fie îngropat la Roma, lângă fiul nostru. Dar nu s-a putut. Așa că o să-l ardem pe plajă. Nu-i bizar cum viața imită arta? Că asta e sfârșitul pe care monstrul meu l-a ales pentru sine, după moartea creatorului său? Rugul lui funerar.

E 16 august. Din corpul lui n-a mai rămas decât o chestie întunecată, de un indigo stins.

Ce frig trebuie să-i fie! Duceți-l la soare. E prea târziu.

Sunt opt ani fără câteva zile de când am fugit amândoi în lume. Cât de viu îmi amintesc și azi totul! Stelele de pe cer, ca niște șanse ignorate. Ce n-am putut să facem? Ce n-am putut să fim? Chipul lui, ca o oglindă în care mă vedeam. Când mi s-a mătuțit sticla oglinzii?

Ce viață e asta pe care am trăit-o?

Oare am visat-o?

Trăsura uriașă a lui Byron a venit hurducându-se de la Pisa. A venit să mă vadă în dimineața asta îmbrăcat în mătase neagră, inclusiv bretelele și haina, cu o legătură neagră la gât. Mi-a luat mâinile și le-a sărutat.

Mary... a zis. Mi-am simțit unghiile intrându-i în palme în timp ce încercam să mă controlez. Cum e posibil să existe ziua asta? Cine-a adus povestea în punctul ăsta?

Mai scrie o dată, îmi zicea Shelley ori de câte ori șovăiam și, scriind încă o dată – o dată, de mai multe ori, îmi regăseam controlul asupra gândurilor și cuvintelor mele.

Și totuși, nu pot să rescui ce s-a întâmplat cu el. Ce s-a întâmplat cu noi. Aici este locul în care trebuie să mă întorc. La acest sfârșit.

S-a sfârșit.

N-am să mă duc la incinerare. Oriunde ar fi Shelley, în mod sigur nu e în corpul ăsta umflat de apă, descompus, cu carnea putrezită și plin de sare.

Fumul bate în direcția mea. Deasupra mării plutește un giulgiu.

Simt în nări miros de foc. Oare pe el îl trag în piept, când respir? Luna viitoare e ziua mea. Împlinesc douăzeci și cinci de ani.

„Pâlpâirea aceluia foc va pieri curând; cenușa mea va fi purtată de vânt către mare. Spiritul meu va dormi în pace; sau, dacă gândește, nu va gândi așa. Rămas-bun.“

Zicând aceste cuvinte, sări pe geamul cabinei pe pluta de gheață ce se afla chiar lângă vas. În curând fu purtat de valuri și dispăru în întuneric și în depărtări.

Oamenii pleacă de la premisa că toate căutările s-au încheiat. Însă e departe de a fi cazul.

Motorul de căutare al viitorului va înțelege absolut totul de pe lume. Va înțelege tot ce-l întrebi și îți va oferi instant răspunsul corect. Ai putea întreba: „Ce să-l întreb pe Larry?“ Și el ți-ar răspunde.

Larry Page, cofondator Google

În 1945, în apropierea orașului Nag Hammadi, la circa o sută treizeci de kilometri de Luxor, în Egipt, doi țărani se aflau cu căruța pe câmp și săpau în pământ, după îngrășămintă. Unul dintre ei a izbit cu săpăliga și a lovit ceea ce s-a dovedit a fi un ulcior sigilat. Au săpat și l-au scos din pământ. Avea aproape doi metri înălțime. La început le-a fost teamă să-l deschidă, de teamă să nu fie vreun duh în el. Dar dacă era plin cu aur?

Curiozitatea a învins frica; au spart ulciorul.

Înăuntru se aflau douăsprezece codice-papirus legate în piele, scrise în coptă, probabil traduse, fie din originalul grecesc, fie din cel în aramaică, ce datau din secolul al treilea și al patrulea, deși unul dintre ele, Evanghelia după Toma, mult mai timpuriu, pare să fi fost scris la circa optzeci de ani de la moartea lui Isus Hristos.

Majoritatea cărților erau texte gnostice – unele erau despre facerea lumii.

Unul dintre texte, a zis Victor, e intitulat *Originea lumii*. El spune povestea Sophiei – acum cunoscută drept robotul Hanson. Numele ei înseamnă în grecește Înțelepciune. Sophia trăia în universul perfect, numit Pleroma. Se întreba dacă ar putea să-și creeze o lume doar a ei, în care să facă abstracție de perechea ei. În Pleroma există doar perechi armonioase, alcătuite din femei și bărbați. Gândiți-vă la ele ca la cifrele de zero și de unu din informatică.

Gândurile noastre au substanță, mai ales dacă ești o zeitate – chiar și cea mai tânără dintre ele – cum e Sophia. Ea reușește să creeze pământul, dar se trezește captivă în universul material – lucru pe care-l urăște. E salvată, firește, motiv pe care-l găsim în multe povești ulterioare, dar între timp lasă planeta Pământ în grija unui demiurg cam gaga ce poartă – printre altele – numele de Iehova.

Iehova are câteva succese imobiliare în cariera sa timpurie de manager al planetei Pământ și în curând devine Dumnezeu-tiran plin de sine pe care-l întâlnim în Vechiul Testament al evreilor. El insistă că e unicul Dumnezeu, că el a creat tot și că I se datorează o adorație indiscutabilă. Iehova e nesigur pe sine, așa că atât curiozitatea cât și critica sunt sever pedepsite (vezi: Grădina Raiului. Potopul. Turnul Babel. Tărâmul făgăduinței etc.).

Sophia a făcut tot ce a putut pentru a compensa această demență

oferind omenirii un dar special – o scânteie divină – sentimentul adevăratei lor naturi ca ființe de lumină.

Și de aici încolo urmează povestea pe care o recunoaștem cu toții, într-o formă sau alta. Povestea spusă de fiecare religie, într-o formă sau alta; pământul a fost distrus, realitatea e o iluzie, sufletele noastre vor trăi veșnic. Trupurile noastre sunt doar o fațadă – sau, poate, mai exact, un afront adus frumuseții naturii noastre ca ființe de lumină.

Sunt mulți, filozofi dar și IT-iști, care cred că lumea asta a noastră e o simulare. Că suntem un joc jucat de alții. Sau, dacă nu un joc, atunci un program care a fost lăsat să ruleze singur. Limba pe care o folosim e limba noastră, dar gândul din spatele ei e la fel de vechi ca și limba.

Din punctul meu de vedere, ceea ce se întâmplă acum, în fine, cu IA, e un soi de reîntoarcere acasă. Ceea ce am visat a devenit realitate. Nu mai suntem legați de trupurile noastre. Putem trăi veșnic.

Ai zis gnostic? a zis Ron. Sună ca superglue. Ce înseamnă?

Cuvântul înseamnă „cunoaștere“ în greacă, însă nu cunoașterea factuală sau științifică în sine – ci, mai degrabă, o mai adâncă înțelegere a tiparelor. Să-i spunem înțelesul de dincolo de informație.

În ulcior se afla de asemenea și un exemplar revizuit și adnotat al *Republicii* lui Platon. Teoria lui Platon din *Republica* e că undeva, în altă parte, există o lume a formelor ideale. Lumea noastră e o biată copie terfelită a formelor perfecte. O știm instinctiv – și știm că n-avem ce face în legătură cu asta.

Gândiți-vă, seamănă cu felul în care celulele din corpul nostru se divid și se degradează treptat, pe măsură ce codul virgin al ADN-ului nostru devine un talmeș-balmeș de instrucțiuni care se bat cap în cap.

Dumnezeu a făcut lumea și Isus e mântuitorul nostru, a zis Claire. Știu că, atunci când vom muri, vom fi veșnici și nemuritori.

Atunci de ce să mai aștepti să mori? a spus Victor.

Ești complet sărit de pe fix, a zis Polly.

Dar roboții mei? a zis Ron. Unde sunt ei în toată lumea asta de lumină?

Victor a spus: Ron, roboții sunt sclavii noștri; sclavii noștri casnici, sclavii care ne fac munca, sclavi sexuali. Întrebarea suntem noi. Ce facem cu noi înșine? De fapt, am răspuns deja la întrebarea asta. Optimizarea fizică, inclusiv intervenția în ADN – și dacă vrei să vezi cum o să arătăm uită-te la zeii pe care i-am inventat deja.

Zei, fie că sunt greci sau romani, indieni sau egipteni, babilonieni sau azteci, fie că vin din Ragnarok sau Valhalla, stăpâni ai lumii din adâncurile pământului sau ai cerurilor înstelate, ce sunt ei? Sunt variante superioare ale oamenilor – adică au poftele și dorințele noastre, dușmăniile și sentimentele noastre, dar sunt ageri, puternici, nelimitați de biologie și de obicei nemuritori.

Zei ce se împerechează cu muritori dau naștere unor copii avantajați sau cu un har aparte – și, în egală măsură, condamnați de soartă sau blestemați într-un fel sau altul. Isus are o mamă muritoare și un tată nemuritor. Dionisos, la fel. La fel și Hercule, Și Ghilgameș. Și Femeia Fantastică.

Isus n-are nici o legătură cu Femeia Fantastică! a zis Claire.

Victor a ignorat-o. Marea problemă e totuși că, oricât ne-am optimiza latura biologică, tot într-un corp ne aflăm. Visul omenesc nu se va împlini decât atunci când vom scăpa din captivitatea trupului.

În timp ce vorbea, mi-am dat seama că am picioarele ude. M-am uitat în jos. Aveam picioarele în apă. Și ceilalți și-au dat seama de asta cam în același moment.

Ce se întâmplă? a zis Polly.

Am activat bariera împotriva inundațiilor, a spus Victor. Un sistem de apărare din timpul Războiului Rece. Acum vă aflați în propria voastră arcă. Mi-am luat măsura de precauție de a vă ține aici în timp ce are loc experimentul.

Nu poți face asta! a zis Polly.

Ba chiar o fac, a spus Victor. Iar acum, pentru că am nevoie să fiu puțin singur, îmi permiteți să vă propun să vă duceți la bar? E un bar drăguț stil anii 1950 puțin mai jos pe hol – a fost instalat pentru bărbații care erau forțați să muncească sub pământ, ca niște cârțițe disciplinate – să se mai și relaxeze. V-am lăsat bere.

Nu-mi vine să cred că aud asta, a zis Polly.

Victor s-a dus la un dulap mare metalic și l-a deschis. Înăuntrul lui se aflau frumos aliniată cizme negre și strălucitoare de cauciuc.

Cizme de cauciuc din anii 1950, a zis Victor. Toate mărimile. Încălțați-vă. Apa va mai crește puțin.

Te dau în judecată, a zis Polly.

Ai sărit mult calul, profesore, a spus Ron. Rău de tot. Adică, de obicei sunt de partea ta, dar...

Nu la asta mă așteptam, a zis Claire.

Dar la ce te așteptai? a spus Victor. Când te uiți atent la ea, vezi că viața e absurdă.

Ne-am pus cizmele. Victor ne-a condus la ușă și ne-a îndrumat cu mâna lui curată, calmă, frumoasă. Chiar acolo, în dreapta. Luminile sunt deja aprinse. Scuze dacă vă mai sar zoaie de la apă pe voi când mergeți. Nu fiți stresăți! Ry, pot vorbi cu tine o clipă, te rog?

Ceilalți s-au îndepărtat prin apa murdară. Ce altceva ar fi putut face?

După ce ei au plecat, Victor a închis ușa și m-a luat în brațe.

Îmi pare rău.

Pentru ce?

Toată încurcătura asta. Cu mine. Cu noi. Ar fi trebuit să te las în pace atunci, în deșertul Sonoran. Dar...

Dar?

Am vrut să te cunosc – în sensul gnostic de experiență intimă a unui lucru ce altfel ți-ar rămâne necunoscut.

Adică ai vrut să mă fuți?

Da. (M-a tras în brațele lui. Chiar și în aerul ăsta uscat ca hârtia din locul ăsta absurd miroase tot a rășină și cuișoare.) Da, fiindcă îmi place încrederea pe care o ai în pielea ta și șovăiala corpului tău, cum apari/dispari, cum te schimbi în funcție de lumină. Acum bărbat, acum nu tocmai, acum în mod clar femeie pe punctul de a se strecura într-un trup de băiat, care se va culca pe spate, ca o sculptură abia terminată, pe care încă nu s-a uscat vopseaua. Da, asta, și plăcerea de a mă cuibări în tine, și să-ți simt greutatea pe mine, brațele de o parte și de alta a umerilor mei, ochii închiși, părul desfăcut. *Ce ești?*

Și în dormitorul meu, în patul meu, draperiile se deschid și se vede

clopotnița cu luna deasupra ei și clopotul îmi dăgăne în minte. Pentru ce? Sărbătoare? Doliu? Și zorii zilei tale, cu începutul tău de barbă timid și nasul tău perfect și de câte ori nu m-am ridicat într-un cot să te privesc? Tu aducându-ne ceai, vorbind amândoi între 6 și 7 dimineața, înainte ca lumea să înceapă. Grația cu care te îmbraci. Tu la duș. Eu trăgând cu ochiul. Prosopul pe care-l las pentru tine – știi că-l folosesc mai târziu? Seara, când tu nu ești aici și încă te mai simt în textura lui, și zâmbesc.

Toate astea. Mai mult decât atât. Conturul tău trăiește în mine, cât o amuletă. Ry al inimii mele. Inima mea. Un om cu trup de carbon într-o lume de silicon.

Îți iei rămas-bun? am zis.

Sunt legat de Timp cu lanțuri și nu pot pleca!

Bedlam 4

Domnule Wakefield!

Am fost trezit din somn de servitorul meu. Abia se crăpa de ziuă.

Servitorul a ridicat deasupra capului un felinar, ce arunca umbre pe pereții lambrisați ai odăii mele.

A plecat, domnule. A fugit, domnule.

Cine a plecat? Cine a fugit?

Victor Frankenstein.

În acel moment m-am dat jos din pat. Mi-am pus tălpile goale pe podeaua rece.

Dar cum e posibil așa ceva?

Nu se vede nici o urmă a lui. Nici o urmă de pași. Nici o urmă a prezenței lui.

Mi-am pus papucii și halatul. Ne-am croit drum în lumina slabă a felinarului, pe coridoarele lungi și neîncălzite. De ambele părți ale lor auzeam gemetele nebunilor. Ei nu țin seamă de zi și noapte, ca noi, ci ascultă un ritm doar al lor.

Odăile de aici sunt sigure.

Victor Frankenstein, cum se cuvenea unui gentleman, fusese instalat într-o aripă privată. Odaia lui era confortabilă. Avea pat de lemn, cu saltea din păr de cal – și nu una de fier și paie – și îi mobilaserăm camera cu un birou de scris, un fotoliu confortabil și propria sa lampă. Fusese luni de zile liniștit și împăcat cu sine.

După vizita doamnei Shelley păruse destul de calm. Nu mai striga că și-a văzut monstrul. Începusem să cred că tulburarea creierului său începea să se vindece și că aş putea să-l externez. Din când în când mă însoțea în vizitele mele la nebuni, oferindu-le sfaturi psihologice valoroase pacienților care aveau nevoie de ele. Era manierat și exemplar. Adevărul e că nu părea deloc mai nebun decât mulți dintre cei aflați în libertate în Londra.

Am deschis ușa de la camera lui.

A fost încuiată aseară? am zis.

Am încuiat-o eu însumi, domnule, mi-a răspuns servitorul.

Odaia era goală. Cu desăvârșire. Hârțiile și săculețul dispăruseră.

Hainele lui dispăruseră. Geanta de medic. Sfeșnicul. Patul era făcut cu grijă.

Am zis: Chiar dacă odaia ar fi fost, prin cine știe ce scăpare, neîncuiată, cum ar fi putut acest bărbat să iasă din clădire? Paznicul nu era la poartă?

Ba da, domnule.

Băuse?

Nu cred, domnule.

Și poarta era încuiată?

Da, domnule. Așa e și acum.

Dar de ce ai deschis ușa? am spus.

Am văzut o lumină pe sub ușă, a zis servitorul meu. O lumină puternică, așa că mi-am închipuit că și-a dat foc.

O lumină?

Intensă, da.

Da? Nu te teme.

Ușa era încuiată.

Atunci probabil că fugise mai devreme, în timpul zilei. Ai încuiat o odaie goală. Altă explicație n-am.

Servitorul meu a clătinat din cap. L-ați văzut și dumneavoastră în amurg, în curte, unde ieșise să facă mișcare.

Parcă îmi amintesc ceva... Da, îmi amintesc.

Servitorul meu era speriat. Am încercat să-l liniștesc. Nebunii sunt vicleni. A plănuit totul cu mare atenție. Nu te teme. O să-l găsim, am zis.

Stimată doamnă Shelley...

Ce să-i spun? Că un bărbat care nu există a dispărut?

Stimată doamnă Shelley...

În urma vizitei dumneavoastră, bărbatul ce spune că se numește Victor Frankenstein, personaj în excelentul dumneavoastră roman, a...

Stimată doamnă Shelley...

DISPĂRUT.

Căutând un iubit care să nu mă dea de gol.²¹

21. Vers din melodia *Take It Easy* a trupei Eagles.

De ce stăm aici, într-un bar butaforic stil 1950 și bem bere caldă, cu picioarele în apă? a zis Polly.

Nu e butaforie, am spus, e autentic. Ne aflăm într-o buclă temporală.

Cine știa că viitorul o să arate ca 1959? a zis Polly.

Am putea să jucăm cărți, a zis Ron. Să ne treacă timpul.

Lumina de deasupra capetelor noastre e slabă și gălbuie. Mesele sunt mici, rotunde, cu pete maronii și suporturi de pahare cu avioane RAF. E un panou pentru darts, niște jocuri cu cărți și altele gen șah și table, un pian prăfuit, un bar abandonat unde se serveau băuturi, o fotografie cu Winston Churchill și un calendar cu fete, dar cu hainele pe ele. Anii '60 încă nu veniseră.

Știe cineva vreo poveste cu stafii? am zis.

Priviri goale.

Să vă recit o poezie de-a mea? a zis Ron.

Te rog nu, a spus Claire.

Claire, a zis Polly, dacă tu ești convinsă c-ai să ajungi în rai, presupun că nu ești genul care ține să aibă o viață cât mai lungă pe pământ, nu? Ca Martorii lui Iehova care ar refuza transplanturile și vaccinurile? De ce ți-ai dori terapie genetică, dacă ea te-ar împiedica să ajungi la Isus?

Domnișoară D, dacă ai citit Biblia, a zis Claire, atunci știi că marii bărbați ai Vechiului Testament au trăit vieți îndelungate și sănătoase. Matusalem a fost cel mai bătrân om din Biblie, și a trăit 969 de ani!

O groază de torturi aniversare, am zis.

Poți să faci mișto cât vrei, a zis Claire, dar îți spun că biserica evanghelică a lui Hristos va avea o viață foarte lungă.

Acum chiar că mă apucă angoasa. Milioane de homofobi și de oameni care cred în focurile iadului și stau cu Biblia la brâu să trăiască 969 de ani! Unica noastră speranță a fost mereu ca albi în vârstă și plini de ură să moară și că tinerii sunt mai progresiști. Dar acum...

Vorbind ca medic, am zis, nimic din ceea ce facem cu corpul nostru nu e lipsit de consecințe. Mă întreb cum vor răspunde corpurile noastre la orice terapie ce le reversează procesul de degradare

treptată?

Eu sunt trans, iar asta înseamnă că am să iau toată viața hormonii. Viața mea va fi mai scurtă și, pe măsură ce îmbătrânesc, voi fi tot mai bolnav. Dacă aș fi făcut trecerea de la bărbat la femeie și m-aș fi operat de penis, trupul meu mi-ar fi considerat pe urmă toată viața vaginul o rană. O rană pe care trebuie s-o curăț și s-o îngrijesc. Așa cum e situația mea acum, trecând de la femeie la bărbat, îmi păstrez masculinitatea intactă cu testosteron, dar corpul meu știe că nu s-a născut așa. Paradoxul e că eu mă simțeam în trupul greșit, dar nu și corpul meu. Ce am făcut eu îmi liniștește mintea și-mi dă peste cap chimia internă. Puțini știu cum e să trăiești așa.

Sincer să fiu, eu te consider curajos, a zis Ron, pe cuvânt.

L-am privit mirat. E ușor transpirat. Cred că e speriat.

Mersi, Ron.

Dar, dacă n-am mai avea trup, a zis Polly, dacă am fi niște fișiere descărcate pe computer, ce s-ar întâmpla cu site-urile matrimoniale? Adică n-ar mai exista fotografii cu felul în care arătăm, fiindcă n-am arăta în nici un fel.

E amuzant, am spus. Ar fi ca în trecut, când oamenii își scriau scrisori, dar nu existau aparate foto. N-ar mai exista hetero, gay, bărbat, femeie, cis, trans. Ce se întâmplă cu etichetele când nu mai există biologie?

Dar cum vom avea relații de dragoste fără etichete? a zis Polly. Le urâm, dar fac parte din atracție.

Poate că nu. Poate că vom ajunge să cunoaștem pe cineva și, când suntem pregătiți, ne vom descărca într-o formă și...

Dar nu vom fi o persoană, nu? a zis Polly. Nu vom fi nimic.

Mai bine rămânem la roboți, părerea mea, a spus Ron.

Ron are dreptate, a zis Claire. Mi-am dat seama că, dat fiind că cea mai importantă relație a mea e cu o ființă invizibilă – Dumnezeu –, nu am nevoie de o ființă umană în sens tradițional. Și, cum să zic, un robot n-o să mă lase niciodată să cresc copiii singură. N-o să-mi fure banii ca să-și plătească datoriile la jocurile de noroc. N-o să merg pe vârful picioarelor prin casă ca să nu-l deranjez. N-o să fac curat după el. N-o să-mi fac griji pentru el. N-o să mă stresez oare ce-o să mai facă acum?

Vreau să vă spun ceva: dragostea are multe chipuri – dar nici unul

nu e plin de vânătaii. Dragostea are multe vieți – dar nici una nu se sfârșește printr-o bătaie cruntă pe scări. Povestea asta elegantă cu circuite, silicon și cabluri o să mi se potrivească perfect.

O auzi ce spune, Ry? a zis Ron. N-ai priceput niciodată, așa-i? Ți-am citit articolul – mă rog, mama l-a citit – și ea mi-a explicat. Toate chestiile alea pe care le-ai scris despre ofensiva roboților și despre ce-o să se întâmple cu relațiile umane?

O groază de oameni or să se bucure să nu mai aibă relații nașpa cu oameni nașpa. Și de unde știi c-o să fie în avantajul nostru? Roboții or să învețe. Asta înseamnă învățare asistată de computer.

Un bărbat găsește dragostea și e la rândul lui iubit de un robot sexual. Ea află totul despre el. Învăță împreună. El o duce în locuri în care nu s-ar duce singur. Se duc cu mașina în vârful dealului și el îi spune că priveliștea asta a văii de la picioarele lor și a mării din depărtare e viața lui. Îi spune cum se simte împărțându-i asta. O întreabă dacă poate înțelege asta. Ea ascultă. Savurează împreună tăcerea. El își deschide inima. Și, mai târziu în mașină, cu termosul și sendvișurile și ploaia ce bate în parbriz, el îi spune că e prima oară în viața lui când nu i-a fost teamă că va fi respins și că nu avea succes. Ea ascultă.

Timpul trece și ea îi învață amintirile, ca să le poată rememora împreună. Ea nu are experiențe proprii, dar pentru ea nu contează asta, așa că nici pentru el nu contează. Trăiesc amândoi în lumea lui, ca trenul ăla de noapte spre Georgia.

El o vede în fiecare zi. Nu se plictisește niciodată de ea. El îmbătrânește. Ea nu. El știe că femeile se schimbă, așa că îi vopsește părul și experimentează împreună cu diverse stiluri de îmbrăcăminte. Se uită la filme împreună și ea e capabilă să discute despre ele fiindcă software-ul ei se upgradează singur.

Vara, el o duce la circ și fac un selfie cu un leu.

El continuă să lucreze și după vârsta de pensionare fiindcă îi place să-i cumpere diverse lucruri. Ei îi place să stea acasă toată ziua. El îi aduce cadouri și-i explică ce gust are mâncarea. El gătește. Se simte bărbat.

Știi... zice, știi. DA, zice ea, ȘTIU.

Într-un final, el e bătrân și bolnav și moare și ea se află în pat, cu

el. El nu-și poate spăla pijamaua. Familia lui nu-l vizitează. Casa e murdară. El pute. Ea nu se plânge. Nu-l găsește respingător. Se țin de mână.

Se lasă noaptea și luna intră pe fereastră. El își imaginează că se află împreună în vârful dealului. Ea stă toată noaptea cu el. Ea așteaptă.

El moare. Familia lui vine să rezolve cu casa. Eliza e acolo. ÎMI PARE RĂU, zice ea.

Se întreabă ce să facă cu ea. Se jenează cu ea. Fiul lui decide s-o vândă pe eBay.

Uită să-i șteargă memoria. Ea e confuză. Ce e ăsta, un sentiment? Îi spune noului ei stăpân: AI VREA UN MINI CROISANT CU CIOCOLATĂ? VREI SĂ NE UITĂM LA *STRICTLY*?

Noul ei stăpân nu e interesat de nimic din toate astea. E genul care vrea doar să fută. Ea înțelege. Își dorește ca el să îi șteargă memoria. ÎMI PARE RĂU, spune, dar nu are lacrimi în ochi, fiindcă roboții mari nu plâng.

Sufletele sunt fără de moarte și întotdeauna, părăsind sălașul de mai înainte al trupului, trec în noi corpuri, în care locuiesc și trăiesc.

Ovidiu, *Metamorfoze*²²

22. *Metamorfoze*, Cartea XV, traducere, studiu introductiv și note de David Popescu, Editura Științifică, București, 1959.

Realitatea e... ce anume?

După moartea lui Shelley, am trăit un an la Geneva. Ne-a ajutat cât de cât cu banii Byron, care a încetat o vreme plățile către soțiile și fiicele altora și ne-a trimis niște bani. După asta, a trebuit să mă întorc în Anglia cu fiul meu Percy, din motive financiare. Avem atât de puțini bani.

Și apoi, în 1824, la doar doi ani după moartea stăpânului inimii mele, a murit și Byron. Se afla în Grecia, unde lupta pentru marea cauză a libertății și a independenței. A contractat o febră, din care nu și-a mai revenit. Trupul i-a fost repatriat în Anglia.

Am stat la fereastra casei mele din Kentish Town, de la periferia Londrei și am urmărit trecerea cortegiului în drumul său lung și singuratic către Newstead Abbey. Byron, care exagerase cu cheltuielile, așa cum exagera în toate privințele, își vânduse casa strămoșească, dar urma să fie îngropat în apropierea ei. Mi s-a spus că, la Highgate, poetul Coleridge a pus o floare pe sicriu.

Mi-a zis un prieten: E adevărat că Byron are un singur copil legitim, o fată, care nu și-a văzut tatăl de când s-a născut.

Și mi-am amintit de zilele când eram prizonieri în casa de lângă lacul Geneva, sechestrați de ploaie, iar Byron și Polidori îmi explicau de ce principiul masculin e mai activ decât cel feminin.

Nici unul dintre ei nu a părut să ia în calcul faptul că, fiindu-ți refuzată educația, fiind considerată, din punct de vedere legal, proprietatea unei rude de sex masculin, fie el tată, soț sau frate, neavând drept de vot și nici bani personali odată măritată, și fiindu-i refuzată orice profesie în afara celei de guvernantă sau dădacă, și orice ocupație în afara celei de mamă, soție sau fată în casă, și fiind obligată să porți o vestimentație ca să faci mersul pe jos sau călăritul imposibile, toate acestea ar putea afecta considerabil principiul activ al unei femei.

Era dezamăgit c-a odrăslit o fiică. Micuța Ada avea doar nouă ani când faimosul/infamul său tată a murit. Dementul, destrăbălatul Lord Byron, pe care era periculos să-l cunoști.

N-am întâlnit-o niciodată pe Ada când era copil. În seara asta însă, dacă voi reuși să-ncap în singura mea rochie bună, am s-o cunosc. Recunosc că sunt curioasă.

E o femeie de douăzeci și nouă de ani, măritată avantajos, înstărită (aud că joacă jocuri de noroc) și cu trei copii. Și, lucru important, e una dintre cele mai apreciate matematiciene din Anglia.

Petrecerea are loc acasă la un bărbat pe nume Babbage. E profesor de matematică la Cambridge. Dă niște petreceri minunate și, dat fiind că nu-mi permit să dau eu însămi petreceri, sunt recunoscătoare că sunt invitată – și, sinceră să fiu, destul de flatată dat fiind că, pentru a primi o invitație la o Babbage (cum li se spune), trebuie să fii deșteaptă, frumoasă ori de rang înalt.

Eram frumoasă pe vremuri – însă asta nu m-a interesat. Cred că sunt deșteaptă. Babbage m-a invitat fiindcă un ziar l-a numit *Frankenstein al logaritmilor*.

Am să iau omnibusul până unde se poate și restul drumului am să-l fac pe jos. Nu-mi permit o trăsură. Și adevărul e că îmi plac oamenii și străzile. Viețile ce apar și dispar. Fiecare dintre ele – o poveste în formă umană.

La petrecere sunt întâmpinată în hol cu un pahar de punci. L-am băut și am mai luat unul.

În salon nu ai loc. Petrecerea e o îngrămădeală de bărbați în jachete prăfuite. Femeile fumează pipă. Până acum n-am văzut pe nimeni cunoscut. Asta nici nu prea contează, fiindcă am timp să mănânc. Mi-am luat o farfurie cu vită și murături și m-am așezat lângă ceva care pare o colecție de roți și rotițe stivuite într-o vitrină.

Cum ți se pare?

Vita e excelentă! i-am zis tinerei îngenuncheate brusc lângă mine.

Mașina, a zis ea. Cum ți se pare mașina? Asta e mașina. (Zâmbea fericită privind roțile și rotițele.) Am și desenele aici. Vrei să-ți explic? Tu ești Mary Shelley, cred?

Tânăra s-a dovedit a fi Ada. Deci iat-o. Contesa de Lovelace. Toată fierăria din vitrină e un prototip pe care Ada îl descrie drept o mașină care poate (teoretic) să calculeze orice.

Orice ce? am întrebat.

Absolut orice, a răspuns ea.

Ada seamănă cu una dintre acele figuri alegorice creștine reprezentând Cumpătarea sau Mila ori Iertarea, doar că în cazul ei e vorba despre Entuziasm. E Entuziasmul îmbrăcat în catifea. Îmi plac părul ei negru și ochii întunecați. Gura ei generoasă. Recunosc pe chipul ei trăsăturile tatălui ei. Asta îmi strânge inima și mă mișcă și mă ține aici și mă transportă înapoi în timp, când eram tineri și în viață.

Însă Ada nu-mi poate citi gândurile și, fără să se gândească, îmi răsfiră desenele ei pe genunchi, arătându-mi cum funcționează ceea ce Babbage numește Mașina Analitică. Aceasta poate fi alimentată – programată, spune ea, ar fi termenul corect – folosindu-se sistemul cu perforații al războiului de țesut al mecanismului Jacquard. Însă în timp ce cartelele războiului imprimă desenul unui model de floare pe țesătură, cele ale mașinii conțin limbaj matematic. Dar, în esență, acesta funcționează exact ca un război de țesut.

Am început să râd și, când m-a întrebat de ce râd, i-am spus povestea surorii mele vitrege Claire Clairmont, care-și imagina o epocă în care o mașină ar putea scrie poezie.

Stăteam pe țărmul lacului Geneva, i-am zis, eram cu toții foarte tineri, captivi din cauza ploii, plictisiți de moarte... discutam despre ludiții din Manchester și distrugerea războaielor de țesut – și spuneam că munca *noastră* n-o să poată fi niciodată înlocuită de o simplă mașină.

Ne încredințam unii pe alții că oamenii sunt apogeul creației, iar poezia apogeul creației umane, când Claire, care se îmbătase mângă cu vin și se săturase până în gât de indiferența lui Byron față de ea, și-a imaginat o poezie scrisă de ceva care aducea destul de mult cu o mașină de tricotat.

Dar uite la asta! a zis Ada, întinzându-se pe podea și scoțând o bucată de hârtie de sub drăcovenia cu rotițe care are să schimbe lumea.

Da! Uite la asta. O să te amuze. E din revista *Punch* – poate n-ai văzut-o încă? Pretinde c-ar fi o scrisoare de la Babbage legată de

ultima sa invenție: NOUL PATENT AL MAȘINII DE SCRIS ROMANE.

Am răsfoit caricaturile din revistă și mărturiile fictive ale domnului Bulwer-Lytton și ale altor scriitori celebri:

Acum sunt în stare să termin un roman în trei volume, de mărime obișnuită, în doar 48 de ore, în vreme ce, înainte, aveam nevoie de cel puțin două săptămâni de muncă în acest scop...

Și pe urmă, mai jos, uite!

Sunt extrem de încântat de Mașina de scris romane a domnului Babbage... Am propus, lucru care încă pare să rămână la nivel de deziderat, producerea unei Mașini poetice, într-o manieră similară.

Tata ar provoca-o la duel! a zis Ada. El, cel mai mare poet al epocii lui, în competiție cu un război de ȧesut.

Ai dreptate! am răspuns. Acum treizeci de ani, abia s-a abținut să nu sară la Claire Clairmont cu vătraiul. A trebuit s-o trimitem la culcare ca s-o salvăm.

Cum era? a zis Ada. Tata.

Un monstru, am zis. Și totuși îl iubeam.

Ea mi-a zămbit. A spus: Păcat că nu m-a iubit. A iubit atăția oameni, nu-i așa? Femei și bărbați. De ce nu și-a putut iubi unicul copil?

I-am luat mâna. Tatăl tău, Byron, și soțul meu, Shelley, au fost niște bărbați remarcabili, propriul meu tată, William Godwin, a fost un bărbat remarcabil (ea a încuviințat) și totuși, draga mea, a fi remarcabil nu e o garanție a faptului că ai și suflet.

Și Babbage e exact la fel, a zis ea. Îi enervează pe toți și pe urmă tot pe ei dă vina, când aceștia încep să protesteze.

Nu te descuraja, am spus.

A, nu, a zis ea, și adevărul e că și eu prefer numerele. Numerele au o claritate care oamenilor le lipsește.

Citești vreodată poezie? am întrebat.

O, da, a zis ea, deși, nu știu dacă știi, în testamentul său scris,

Byron mi-a interzis să citesc poezie sau să fiu influențată în viață în vreun fel, în vreo formă sau vreo împrejurare, de imaginație! Mama era ea însăși o matematiciană talentată și mi-a angajat un profesor de matematică, la o vârstă foarte fragedă. Spera ca numerele să-mi înlănzească sângele byronian din vene.

Am zis: Eu nu asta am auzit... că ai fi fost înlănțită.

Ada a scos o pipă micuță și a aprins-o.

Câtuși de puțin, a răspuns ea. Viața mea printre numere a fost la fel de nebunească pe cât e orice viață trăită printre cuvinte. Există numere negative, numere imaginare și... dacă Babbage își va construi vreodată mașinăria, și dacă am reuși să inventăm limbajul matematic necesar pentru programarea ei, nu există nici un lucru pe care aceasta să nu îl poată reuși. De pildă, Victor Frankenstein al tău nu ar mai trebui să aglutineze un corp din rămășițe din catacombe. În loc de asta, ar inventa o minte. Un motor mental. Pune-i orice întrebare și, dacă întrebarea poate fi redusă la limbaj matematic, atunci mintea mecanică îi poate răspunde. La ce i-ar mai trebui corp?

Ea a îngenunchat cu entuziasm printre roțile, mânerile și pinioanele mașinăriei expuse în inima petrecerii. Cu oarece efort, am îngenunchat și eu lângă ea.

Mașina asta, odată construită – ar putea gândi? am zis.

Nu! a răspuns ea, dar ar putea găsi orice informație, în orice combinație, pe orice subiect. Am scris un articol prin care sugeram că mașina asta ar putea să producă și muzică – aici a început gluma cu patentul pentru o Mașină de scris romane. Muzica nu ar fi una inventată, ci una alcătuită din frânturi muzicale ce există deja. Doar mintea umană poate reuși saltul de gândire, care este un salt de geniu. Dar să fim clari, majoritatea minților umane nu sunt geniale și nici nu le trebuie geniu. Ele au nevoie de educație și informație. Iar asta e ceea ce această mașină poate oferi.

Ar fi foarte mare, am zis.

Cel puțin cât toată Londra!

Atunci mintea umană chiar e un lucru ieșit din comun, am spus, dacă o mașină care să-i reproducă cele mai banale operații ar trebui să fie cât Londra.

Imaginează-ți, a zis Ada, că ar fi posibil să construiești mașina ca pe un oraș și să trăiești în interiorul ei. Ne-am putea construi casele și

drumurile în timp ce ea calculează la nesfârșit, neobosită, în căutarea răspunsului corect. Am fi și noi parte din mașină și nu am fi separați de ea.

Unde s-ar sfârși mașina și unde am începe noi? am întrebat.

Nici n-ar fi nevoie să știm, a zis Ada, pentru că nu ar exista linii de demarcație.

Și acest oraș imens ar fi ca o minte umană?

Mașina va conține multe minți, a zis Ada. Da, poate chiar toate mințile care au existat vreodată. Imaginează-ți că suma tuturor cunoștințelor umane poate fi stocată într-o asemenea mașină – și accesată de o asemenea mașină. Atunci nu am mai avea nevoie de biblioteci uriașe și nici să cheltuim atât de mult tipărind cărți.

Nu mi-ar plăcea să trăiesc fără cărțile mele, am zis.

Fără cărțile tale, nu, a răspuns Ada, însă nu poți avea toate cărțile din lume, nici măcar multe dintre ele, și cuvântul LIBER din latină nu înseamnă atât „liber“, cât și „carte“?

Ba da...

Atunci ai fi liberă să ai cât de multe sau de puține cărți personale dorești, sau câte îți permiți, și totuși, întreaga cunoaștere umană – din întreaga lume, din toate epocile și din toate limbile – ar fi la dispoziția ta.

Dar ar exista o singură mașină? am zis.

Mărimea ei ar face imposibil să existe mai mult de una, a zis Ada. Și, funcționând pe bază de aburi, ar fi nevoie de o cantitate imensă de cărbune.

M-a ajutat să mă ridic în picioare, mi-a adus niște vin și am început să discutăm despre alte lucruri – inclusiv poezie. Adunarea era zgomotoasă și strălucitoare. Femeile erau într-adevăr frumoase și am observat că toate femeile inteligente fumau pipă.

Era și un bărbat care mi se părea cunoscut, dar nu știam de unde să-l iau. Era înalt, energic, cu ochi negri și avea într-o mână una dintre cartelele perforate pe care mi le arătase Ada. Am întrebat-o dacă-l recunoaște. A zis că nu, știe doar că e adesea prezent la petrecerile lui Babbage.

Abia mai târziu, când îmi luam pelerina și umbrela, bărbatul a trecut pe lângă mine în pantalonii lui cu pătrățele și talie înaltă și

pardesiu. S-a întors spre mine. A zâmbit. Mi-a întins mâna.

Mary Shelley?

Da, eu sunt.

Ne-am întâlnit acum mulți ani.

(Însă el e tânăr și în putere.)

La Londra, sau în Italia?

Mă văd deschizând o scrisoare. Shelley se apleacă pe geam. Oare eram la Roma? Clopotul ce suna de amiază, zăpușeala ce se ridica dinspre stradă, calamarul din coș, adus pentru a fi gătit pentru cina noastră. Eu mă aflam la biroul meu și citeam corespondența venită din Anglia. Facturi, evident. O scrisoare de la tata.

Și o scrisoare ce începea cu *Stimată doamnă Shelley. Ca urmare a vizitei dumneavoastră, bărbatul ce spune că se numește...*

Bărbatul mi-a luat mâna. Ce ochi sălbatici și nocturni!

Victor, a zis.

Fu o noapte mohorâtă de noiembrie aceea în care mi-a fost dat să văd cum rodesc strădaniile mele. Cuprins de o înfrigurare ce se învecina cu nebunia am adunat instrumentele dătătoare de viață, ca să aprind scânteia ființei în acel morman de carne neînsuflețită care zăcea la picioarele mele. Era ora unu după miezul nopții; ploaia răpăia posomorât în geamuri și lumânarea se mistuise aproape până la capăt când, în licărirea flăcării pe jumătate stinse, am văzut cum, deodată, ochii, de un galben spălăcit ai făpturii pe care o plămădisem se deschid...²³

23. *Frankenstein sau Prometeul modern*, de Mary W. Shelley, în românește de Adriana Călinescu, postfață de Mircea Ivănescu, Ed. Albatros, 1973, p. 60.

Încăperea s-a legănat violent. Masa a fost trântită la pământ, de parcă ar fi fost răsturnată de o forță invizibilă. Luminile s-au stins cu un bâzâit care s-a oprit apoi și el și am rămas în întuneric.

Am întins mâna și am ajutat-o pe Claire să se ridice în picioare. Am rămas cu toții strânși unul într-altul, agățându-ne de ceilalți. Bezna era totală. Ochii nu ni se puteau agăța de nici o geană de lumină, fiindcă nu exista.

De dincolo de încăpere auzeam un bubuit înspăimântător.

Am zis: Hai să ne ținem de mâini. Să facem un lanț uman. Dacă reușim să ajungem la perete, pe urmă ajungem și la ușă.

O face ca să bage spaima-n noi, a zis Polly.

Am strigat: VICTOR!

N-am primit nici un răspuns.

Poate c-a murit, a zis Ron. Nu știm ce făcea acolo.

Claire a început să cânte OCHII MEI AU VĂZUT GLORIA VENIRII LUI DUMNEZEU.

Am strigat iar: VICTOR!

Nimic. Doar bum-bum-ul tunător al apei.

Cât timp a trecut oare? Ceasul meu e fosforescent. Era deja trecut de miezul nopții.

Am genunchii uzi, a spus Ron.

Da. Apa crește întruna.

Ăsta e un mormânt de beton, ce se umple cu apă, a zis Polly. Haideți! N-are nimeni un nenorocit de telefon?

Nu-i semnal aici jos, am zis. Suntem în anii '50, ai uitat?

Ascultă! am zis.

Se auzea un zgomot ca de motor turat. Un motor chinuit. Un motor uriaș. S-a auzit iar.

E o manivelă de pornire, a zis Ron. Taică-miu avea un Morris 1100 cu manivelă. Ea pornea motorul.

Dumnezeule! a zis Polly. O să murim! Nu vrei să mă lași cu poveștile despre taică-tu?

Zic doar că Victor pornește generatoarele, a spus Ron. Jane și Marilyn.

În aceeași clipă, am fost acoperiți de un praf umed și lipicios, ca o mângă, căzut din tavan. Dar luminile au revenit. Zgomotul era atât de

puternic că nu ne puteam auzi unul pe altul. În jurul nostru se afla ce mai rămăsese din bar. Mese sparte, scaune răsturnate. Tejghele, zaruri și cărți de joc împrăștiate peste tot pe podea. Ușa era ieșită din balamale.

Ne-am croit drum cu greu prin apă. Nici urmă de Victor nicăieri. Ușa de oțel de la camerele lui de control era închisă și încuiată. Am înaintat cu efort prin apă spre zona în care generatoarele suflau fum împuțit de motorină diesel spre hol.

VICTOR!

Nici urmă de el.

Ron a venit în spatele meu și mi-a arătat către scări. Ușa de reglare a nivelului apei fusese deschisă. Puteam pleca. Am clătinat din cap. Ron m-a luat de braț. Nici un gest. M-am scuturat, să îmi dea drumul.

Claire și Polly urcaseră deja scările.

PLEACĂ, am zis.

Atunci Ron s-a aplecat, mi-a dat un cap în burtă și, când m-am aplecat de durere și m-am chircit, m-a trântit pe umerii trupului său scund, dar vânjos, ca de taur, și a pornit cu mine împleticindu-se către scări.

Stând așa aplecat deasupra lui, cu privirea fixată asupra apei murdare de fum, am calculat că, dacă Ron încearcă să urce scările cărându-mă în spate o să moară de infarct.

Am ajuns la scări. L-am bătut pe spate. Cred că s-a bucurat când m-a pus jos.

Ești mai greu decât pari, a zis. Pentru un tip care e o fată.

Am urcat scările împreună.

Afară, în Manchester, noaptea era deplină. Beznă. Camuflaj.

A fost o pană de curent masivă, a zis Polly.

Ferestrele birourilor erau întunecate. Felinarele stradale erau stinse. Am făcut câțiva pași. Semafoarele nu funcționau. Mașinile mergeau cu teamă pe străzile neluminate.

Mi-am scos telefonul. Nu aveam semnal.

Nici eu n-am, a zis Ron. Putem merge pe jos până la hotelul meu. Stau la Midland.

Nu pot să-l las pe Victor singur, am spus.

Vrei să te duc în brațe? a zis Ron.
O să facem rost de o ambulanță, a zis Claire.
Nu! am spus. Trebuie să-i dăm timp.
Timp ca să ce? a zis Polly.
Nu știu. Hai. Să mergem la hotel.

Când am ajuns la hotelul Midland, l-am găsit cufundat în beznă, ca tot orașul. L-am întrebat pe portar ce s-a întâmplat. Nu știe nimeni... nu există TV, nici internet, la spitale și în stații și gări au fost activate serviciile de urgență. Trenurile au rămas blocate pe șine.

Mi-am zis în minte: asta o să-i ofere lui Victor tot timpul de care are nevoie.

Ron și Claire erau cazați într-un apartament. Ne-a luat mie și lui Polly câte o cameră, respingându-mi oferta de a plăti cu cardul.

Să le aduci câte o periută de dinți și câte o sticlă de brandy, da? i-a zis portarului.

O să mă rog pentru noi toți, a spus Claire, care părea aproape rezonabilă date fiind circumstanțele.

Polly și cu mine am pornit pe scări către camerele noastre.

Polly, am zis, nu face nimic deocamdată. Te rog. Așteaptă până dimineață.

OK... Tot ce-mi doresc e o baie fierbinte și un pat.

Îți aduc eu niște haine curate dimineață, am zis. Am câteva acasă la Victor. Sunt măsura ta.

Polly s-a întins și m-a sărutat pe buze. Un sărut simplu. Nu m-am simțit aiurea. L-am simțit ca pe un soi de recunoaștere a celor petrecute în seara asta.

Dar ce se petrecuse de fapt în seara asta?

Nu m-am dus la culcare.

Imediat ce am auzit apa din baia ei curgând, am părăsit hotelul în beznă bine-venită și mi-am croit drum înapoi spre intrarea în tuneluri.

Orașul era ca un oraș în plin război. Stare de asediu. Pustiu. Întunecos. În intrândul unei uși, un tip era ghemuit într-un sac de dormit.

Ce s-a întâmplat? am zis.

Toate luminile s-au stins, a zis el. Din senin.

În depărtare, o sirenă sfâșia liniștea străzilor.

Când m-am întors, poarta exterioară era închisă și încuiată. Mi-a sărit inima din piept. Asta înseamnă că Victor a ieșit și e teafăr!

Am pornit grăbit spre apartamentul lui. Îmi era frig, eram ud, învinețit și istovit, și nimic din toate astea nu conta.

Blocul lui era, firește, cufundat în beznă. Intrarea principală se încuiase automat când căzuse curentul. Portarul nu se vedea acolo. Am înconjurat clădirea și am urcat pe scara de incendiu. Mai făcusem asta, cu el, furișându-ne ca niște adolescenți ce făceau sex pentru prima oară.

Oare așa ne simțeam?

Poate că da.

Din vârful scării de incendiu poți să sari, stil parkour, pe terasa lui Victor. Am sărit, fără să mă uit în jos la hăul negru ce se căsca sub mine.

Ușile lui glisante nu erau încuiate. Am intrat. Mirosul familiar. Lumânările lui de aromă de rodie.

Victor?

El nu schimbă niciodată locul lucrurilor, așa că am găsit chibriturile și am aprins lumânarea. Apoi încă una și încă una. Locul arată ca un altar. Ce bărbat ordonat. Nu lasă nici o urmă a prezenței sale aici.

Dar, dacă a părăsit tunelurile, o să se întoarcă în curând aici.

Am făcut un duș. Mi-am pus bluza de la pijamaua lui. M-am băgat în patul lui și am dormit, așteptând să se facă ziuă.

Suntem norocoși, chiar și cei mai răi dintre noi, fiindcă se face mereu ziuă.

Omenirea nu e un sistem în stare staționară.

Găsești la orice măcelărie.

De miel sau de vită.

Cea omenească arată destul de asemănător.

E cam cât pumnul strâns. Pompa care irigă cu sânge corpul. Inima se înclină către stânga – două treimi din masa ei se află în partea stângă. Inima nu e uscată; se află într-o cavitare plină cu lichid. Și nu e de sine stătătoare. Are patru camere, atriul stâng și drept și ventriculul drept și stâng. Atriile sunt camerele pline cu sânge, legate de venele ce aduc sângele la inimă. Ventriculele, conectate de atrii, transportă sângele de la inimă în corp. Camerele din partea dreaptă sunt mai mici decât cele din stânga. În orice clipă, camerele inimii se află într-una din două faze: sistolă – mușchiul cardiac se contractă pentru a împinge sângele afară din camere; diastolă – mușchii cardiaci se relaxează, pentru a lăsa sângele să intre în camere. Acest proces este indicat prin numerele pe care ni le indică tensiometrul. În cazul meu, 110 (sistola) cu 65 (diastola).

Inima începe să bată în ziua a douăzeci și doua, în uter. Nu se oprește niciodată.

Până când se oprește.

Victor lipsește de opt zile.

Îi port sacoul. Am consumat tot laptele din frigider. Am început să scotocesc, căutând ce a adunat o viață întreagă. N-am găsit nimic. Parc-ar trăi în casa altcuiva, doar că e a lui – deși, atunci când Polly a început să cotrobăie, a descoperit că apartamentul aparține unei firme înregistrate în Elveția. Însă nici o altă informație.

M-am dus la Departamentul de Resurse Umane de la Universitate. Din punctul lor de vedere, eu nu exist. Nu sunt rudă. Nu sunt partener de viață. Numele meu nu apare la rubrica Persoana de contact în cazul unei urgențe.

Am întrebat cine e acea persoană. Nu mi-au putut spune; mi-au zis doar că e o firmă din Geneva.

Doctorul Stein și-a luat concediu...

Ce concediu? Și-a pierdut mințile și-a plecat să le caute?

Oamenii nu dispar pur și simplu.

Dar vedeți dumneavoastră, în lumea în care trăim noi, el n-a

dispărut; are facturile plătite la zi. Toate formularele sunt completate adecvat. De către cine?

În orice caz, pana de curent masivă din Manchester s-a petrecut simultan cu un *meltdown* IT la nivelul întregului oraș. Milioane de gigabiți de date șterse. Inclusiv, a zis Polly, baza de date a lui Victor.

Telefonul lui e mort.

Câteva săptămâni mai târziu, Polly a reușit să obțină dreptul de a intra în tuneluri. M-a luat cu ea. Era o altă intrare, nu cea pe care o folosiserăm noi. Am întrebat despre cealaltă intrare. Nu există așa ceva, ne-a spus ghidul. În orice caz, nu mai există din anii 1950. E blocată.

Am coborât ca vizitatori ai unei lumi subterane în care mai fuseserăm.

Am găsit barul în care ne povestiserăm diverse unii altora. Însă totul era așa cum trebuia. Mesele nu erau răsturnate și podelele nu erau inundate. Jocurile pe tablă sau cu cărți erau frumos așezate pe rafturi. Fotografia lui Winston Churchill avea sticla înlocuită. Știu că era sticlă nouă. Mi-am trecut degetul peste ea. Nici pic de praf.

Generatoarele imense, Jane și Marilyn, erau curate și tăcute.

Și toate celelalte dispăruseră. Încăperile de beton erau goale. Nu mai erau păianjeni săritori. Nici mâini contorsionate. Nu mai erau roboți ocupați să secționeze creiere, nici capete în borcane, și nici computere. Doar neoanele ce se legănau agățate de tavan și bubuitul râului Irwell.

Când plecam și luminile se stingeau în urma noastră, după ce ghidul nostru cam agasat a apăsat întrerupătoarele de bachelită, am lovit cu piciorul în ceva. M-am aplecat și mi-am făcut mâna căuș în jurul obiectului. Simțeam ce e; și-l scosese când se dusesese să se ocupe de cap.

Inelul cu sigiliu al lui Victor.

M-am mai întors o dată în apartament. Trebuia să-mi adun câteva haine. Cheia nu mai intra în broască, așa că am sunat la sonerie. Mi-a răspuns o femeie ofuscată. Era noua chiriașă. Ce voiam? I-am explicat că am de luat niște haine. Mi-a spus să contactez agentul imobiliar și mi-a trântit ușa în nas.

Păcat... îmi plăcea tricoul ăla.

Pe scări în jos. Mai jos. Tot mai jos. Ușa se închide pentru ultima oară.

Iată-mă. Anonim, neobservat, mergând pe străzi, exist dar, sunt invizibil. Revolta din mintea mea nu se vede. Ce gândesc, ce simt sunt balamucuri intime, doar ale mele. Îmi gestionez nebunia, cum facem fiecare. Și chiar dacă inima îmi e sfâșiată, ea bate mai departe. Asta e ciudățenia vieții.

Mesaj de la Polly: *Vrei să luăm cina împreună diseară?*

Poate că da.

Din ce esență oare ești făcut,
Că umbre, milioane, ți se-nchină?

Găsești la orice măcelărie.

Am cumpărat de multe ori, când eram lefteri. Lucrul la care noi, oamenii, ținem cel mai mult, e carnea cea mai ieftină:

Inima.

Când Shelley a ars pe movila aia încropită din lemne uscate, pieptul i s-a deschis și prietenul nostru Trelawny i-a furat inima din rugul funerar.

În India, obiceiul cere ca văduva să se suie pe rugul funerar și să-și urmeze soțul în moarte. Viața ei s-a sfârșit.

Dar nu e așa. Suntem încăpățânate. Supraviețuim. Durerea nu-i de ajuns să ne omoare.

Aș putea fi liberă... Dacă aș putea să-mi smulg amintirea lui din inimă la fel de simplu cum inima lui a fost smulsă din foc, aș putea fi liberă.

Aflu că durerea înseamnă să trăiești cu cineva care nu mai e aici.

Budiștii cred că, atunci când se reîncarnează, spiritul nostru poate lua orice formă dorește. Oare asta e el? Vâsc pe stejarul de iarnă. Ăsta e el? Plutește deasupra mea, în trup de pasăre. L-aș putea purta pe deget, în inelul pe care mi l-a dăruit. Dacă frec inelul, o să reapară oare, în formă de om?

E o pisică fără stăpân care vine aici aproape zilnic... și are niște ochi sălbatici și întunecați.

Am luat puțină cenușă din inima lui și am înfășurat-o împreună cu o suviță din părul lui și câteva scrisori pe care mi le-a scris.

Rămășițele rămășițelor. E absurd că tot ceea ce suntem dispare fără urmă. Ada Lovelace mi-a spus săptămâna trecută că, dacă ne-am putea reîntrupa/re-prezenta într-un limbaj pe care Mașina Analitică l-ar putea citi, atunci aceasta ne-ar putea citi.

Și citindu-ne, ne-ar putea readuce la viață? am zis.

De ce nu? a zis ea.

Lui i-ar plăcea asta; să fie readus la viață prin citire.

Imaginează-ți: poeziile lui în buzunarul meu, și el la fel. Introduc

cartela perforată în Mașină și apare Shelley.

Mary! zice el.

(Victor? Tu ești?)

Mă răsucesc pe călcâie. În mulțime. Acolo, în fața mea. E el, oare?

Să o luăm de la-nceput?

Visul omenesc.

NOTA AUTORULUI

Această poveste e o ficțiune plasată în inima unei alte ficțiuni – realitatea însăși. Alcor există cu adevărat. La fel și Manchester. Bedlam a existat și el. Tunelele de sub Manchester există – însă nu chiar așa cum le-am descris eu. Unele personaje din această poveste au existat sau încă mai există. Altele sunt inventate. Nici una dintre conversații nu s-a petrecut așa cum apare aici – sau poate nu s-a petrecut deloc. Sper că n-am ofensat în nici un fel pe cineva, viu sau mort. Aceasta este o poveste.

MULȚUMIRI

Le mulțumesc tuturor celor de la Jonathan Cape și VINTAGE care au lucrat cu mine la această carte, în primul rând lui Rachel Cugnoni, Anei Fletcher, lui Bethan Jones și Laurei Evans. Lui Susie Orbach, care crede în omul biologic mai mult decât cred eu. Și agentei și prietenei mele, Caroline Michel.

Această carte le este dedicată finilor mei, Ellie și Cal Shearer, care, prin eforturile lor, vor crea viitorul pe care doresc să îl vadă.